

Otvaram 14. sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasjedanja u 2017. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda treba da usvojimo zapisnik sa 11., posebne sjednice Prvog redovnog proljećnjeg zasjedanja u 2017. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbu na zapisnik? Izvolite.

Nema. Onda konstatujem, saglasno Poslovniku Skupštine, da je usvojen Zapisnik sa 11. posebne sjednice Prvog redovnog proljećnjeg zasjedanja u 2017.godini.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu.

Da bismo utvrdili dnevni red dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda. Vlada Crne Gore je predložila da se na dnevni red stave:

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost,

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama,

- Predlog finansijske strategije Crne Gore 2017 - 2020. godina,

- Predlog zakona o Prijestonici,

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povlastici na putovanja lica sa invaliditetom i

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Poslanica Marta Šćepanović predložila je da se na dnevni red stave:

- Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnog суду Crne Gore povodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima - Službeni list Crne Gore, broj 22/17;

- Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnog суду Crne Gore povodom predloga za ocjenu ustavnosti odredbe člana 1 stav 2 tačka 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama - Službeni list Crne Gore, broj 30/17;

- Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnog суду Crne Gore povodom predloga za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlantskog ugovora i Protokola uz Sjevernoatlantski ugovor o pristupanju Grčke i Turske - Službeni list Crne Gore međunarodni ugovori, broj 4/17;

- Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnog суду Crne Gore povodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78 stav 2 u dijelu koji glasi: "minuli rad", Zakon o radu - Službeni list Crne Gore, broj 49/08, 49/11, 66/12, 31/14 i odredbe člana 15 stav 1 tačka 4 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru - Službeni list Crne Gore, broj 16/16, 83/16 i 21/17.

Poslanik Milorad Vuletić predložio je da se na dnevni red stavi izveštaj sa predlogom o davanju odobrenja da se protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore, može pokrenuti krivični postupak i poslanik Miodrag Radunović predložio je da se na dnevni red stavi Predlog odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Poštovane kolege, sada prelazimo na obrazloženje izjašnjavanja o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda.

Imamo predloge Vlade Crne Gore, da vas podsjetim da smo svi dobili te predloge zakona sa Vladinim obrazloženjem zašto to predlaže na sjednicu, pa u ovom slučaju nema potrebe da slušamo sem ako ne misle predstavnici Vlade neko dodatno obrazloženje. Da li žele? Ne.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Izvolite.

Hvala vam kolege. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština prihvatile ovaj Predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Otvaram glasanje, izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, pa konstatujem da je Skupština prihvatile predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog finansijske strategije Crne Gore 2017 - 2020. godina.

Otvaram glasanje, izvolite.

Hvala. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, pa konstatujem da je Skupština prihvatile Predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o Prijestonici.

Otvaram glasanje, izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, 41 za, protiv nije bilo, jedan uzdržan, pa konstatujem da je Skupština prihvatile ovaj predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom.

Otvaram glasanje, izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile Predlog.

Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile Predlog.

Sad prelazimo na predloge koje su kandidovali poslanici.

Predlog poslanice Marte Šćepanović.

Da li poslanica Šćepanović želi da obrazloži Predlog za dopunu dnevnog reda?

Prepostavljam da je ovo stavljen zbog rokova prema Ustavnom sudu.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (26.07.17 12:27:17)

Dopuna dnevnog reda upravo iz razloga što su predlozi i mišljenja Zakonodavnog odbora dostavljena Skupštini na usvajanje iz razloga jer smo ograničeni rokovima koje je Ustavni sud u svom aktu dostavio prema Skupštini, tako da smo iz tog razloga predložili da to bude mišljenje usvojeno na današnjoj sjednici. Hvala vam.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 12:27:39)

Hvala vama.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Šćepanović da se na dnevni red stavi mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima, Službeni list Crne Gore broj 22/17.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Šćepanović da se na dnevni red stavi mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom predloga za ocjenu ustavnosti odredbe člana 1 stav 2 tačka 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Šćepanović da se na dnevni red stavi mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom Predloga za pokretanje postupka za

ocjenu ustavnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlantskog ugovora i Protokola uz Sjevernoatlantski ugovor o pristupanju Grčke i Turske.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Šćepanović da se na dnevni red stavi mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78 stav 2 u dijelu koji glasi - minuli rad Zakon o radu koji je objavljen u službenim listovima Crne Gore broj 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i odredbe člana 15 stav 1 tačka 4 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru - Službeni list Crne Gore broj 16/16, 83/16 i 21/17.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile Predlog.

Prelazimo na predlog poslanika Milorada Vuletića.

Da li poslanik Vuletić želi da obrazloži predlog?

Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (26.07.17 12:30:53)

Poštovani predsjedniče, uvažene koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani,

Dakle, kao član Administrativnog odbora predlažem da se na dnevni red današnjeg redovnog zasjedanja stavi izvještaj sa Predlogom o davanju odobrenja da se protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore, može pokrenuti krivični postupak. Ovo iz razloga što je državni tužilac pozivom na član 247 stav prvi Zakona o krivičnom postupku se obratio Skupštini Crne Gore sa zahtjevom da se odobri krivično gonjenje protiv unaprijed navedenih poslanika zbog osnova sumnje da su počinili krivično djelo nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Budući da je Administrativni odbor na jučerašnjoj sjednici jednoglasno odlučio da se omoguće procesne pretpostavke, da se postupak sproveđe do kraja predložio je takođe jednoglasno Skupštini da donese odluku o skidanju imuniteta za navedene poslanike kako bi se ovaj postupak mogao dovesti do kraja, a polazeći od činjenice da redovno zasjedanje Skupštine traje do 31. jula tekuće godine, zato predlažem da se ova tačka dnevnog reda uvrsti u dnevni red ovog skupštinskog zasjedanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 12:32:20)

Hvala vam, poslaniče Vuletić.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je Skupština prihvatile Predlog poslanika Vuletića da se na dnevni red stavi izvještaj sa Predlogom o davanju odobrenja da se protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore, može pokrenuti krivični postupak.

Na redu je predlog poslanika Miodraga Radunovića.

Da li poslanik Radunović želi da obrazloži Predlog za dopunu dnevnog reda? Ne želi.

Prije nego što stavim na glasanje Predlog izmjena i dopuna Poslovnika, moram da konstatujem i da smo na Kolegijumu osudili jučerašnje ponašanje poslanika Demokratskog fronta. Ja nisam neko ko misli da se sankcijama treba uređivati ponašanje poslanika dodatnim sankcijama, ali zaista mislim da je i onakvo ponašanje juče, ponovljeno ponašanje, vrijeđanje, dodatno pokazalo da zaista trebamo da pristupimo izmjenama Poslovnika kako su predložene. Nadam se da ćemo u punom sastavu razgovarati o detaljnim izmjenama Poslovnika, kada za to dođe vrijeme da bi jednostavno iz iskustva unapređivali rad uključujući one naše iskustvene

zamjerke koje smo primijetili na dosadašnji rad u parlamentu.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je uvršten ovaj predlog u dnevni red.

Sada vas pozivam da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog dnevnog reda u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva sa prihvaćenim predlozima za dopunu dnevnog reda.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red, a mi prelazimo na dnevni red.

Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.07.17 12:35:34)

Hvala vam, gospodine predsjedniče.

Biću kratak.

U našem Ustavu, u članu 13 kaže u prvom stavu da je službeni jezik u Crnoj Gori crnogorski jezik. Crnogorski jezik pripada južno slovenskoj grupi jezika i području gdje se govori štokavskim dijalektom, odnosno narječjem i ijekavskim izgovorom. Apelujem na sve nas u parlamentu i na predstavnike Vlade da ubuduće šalju prijedloge zakona i prijedloge izmjena i dopuna zakona, a ne predloge zakona. Mislim da ćemo se oko toga složiti i da jednom tu praksu uvedemo i da ovo što nam je došlo iz drugih izgovora izbacimo u skladu sa Ustavom i druge ostale stvari o kojima ne mogu danas da pričam, ali ovo je nešto što sam htio da potenciram. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 12:36:27)

Povodom vašeg proceduralnog reagovanja vjerovatno će se meritorni stručnjaci potruditi da, ili demantuju to vaše razmišljanje da se može koristiri i jedno i drugo ili ne.

U svakom slučaju dobili smo predloge u ovom slučaju za tačke dnevnog reda. Tako ćemo ih razmatrati bar na ovoj sjednici dok se drugačije ne odredimo. Zna se u ovoj državi postoji neko ko će mjerodavno to protumači. Vrlo uvažavam to što ste rekli.

Prelazimo za sad na predlog Zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Milutin Simović, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja Kristina Lapčević, vd. generalnog direktora Direktorata za poljoprivredu.

Izvjestioci odbora su: Filip Vuković, Zakonodavnog odbora i Petar Ivanović Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite potpredsjedniče Simoviću.

MILUTIN SIMOVIĆ (26.07.17 12:38:14)

Poštovani predsjedniče Parlamenta, uvaženi potpredsjednici, uvažene poslanice i poslanici,

Prije svega zahvaljujem se što sam u prilici da dam uvodno obrazloženje povodom ovog prijedloga zakona koji je Vlada nedavno usvojila.

Na samom početku dozvolite da iskažem odnos zahvalnosti prema odgovornom radu koji su poslanici i poslanice pokazali i prema ovom prijedlogu zakona, kako na Zakonodavnom odboru tako posebno i na matičnom odboru, Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje i ja mislim još jednom ovaj parlament pokazao da je on istinska radionica u kojoj se kreiraju dobri zakoni, koji znače jedno novo dobro za pojedine sektore. U ovom slučaju za jedan važan sektor kakav je sektor poljoprivrede u jednoj važnoj oblasti kakvo je uređivanje tržišta

poljoprivrednih proizvoda.

Današnji dijalog na ovu temu po meni je negdje nastavak razgovora koji smo prije par dana imali ovdje u ovom parlamentu povodom poslaničkog pitanja uvaženog poslanika Andušića gdje je upravo pitao me za stanje na tržištu poljoprivrednih proizvoda u svjetlu ovogodišnje poljoprivredne sezone i gdje smo razgovarali o izazovima sa kojima su se i ove godine poljoprivredni proizvođači ne samo na prostoru Golubovaca i Tuzi bili nego na području cijele Crne Gore suočavali kada je u pitanju stanje na tržištu poljoprivrednih proizvoda. Mislim da ovaj zakon koji će biti, siguran sam, usvojen jedan od važnih bitnih odgovora u odnosu na ono što je bila i ocjena uvaženog poslanika Andušića povodom njegovog sagledavanja stanja na tržištu poljoprivrednih proizvoda.

Mi smo u decembru mjesecu otvorili jedno važno pregovaračko poglavlje 11 - Poglavlje poljoprivrede i ruralni razvoj i to je jedno do najzahtjevnijih poglavlja od ukupnog broja pregovaračkih poglavlja. Pred nama su sada novi izazovi i jedan od obaveza i jedna od važnih izazova je upravo i uspostavljanje sistema za uređenje tržišta poljoprivrednih proizvoda i to u skladu sa principima zajedničke evropske poljoprivredne politike.

Zajednička poljoprivredna politika i evropska regulativa oву oblast, dakle tržište poljoprivrednih proizvoda uređuje na jedan vrlo, da kažem precizan i jasan način, jer to je pitanje vrlo kompleksno i zahtjevno i zbog toga su upravo i pred nama utoliko zahtjevniji i složeniji zadaci, jer istovremeno treba usaglasiti politiku u toj oblasti sa onim što je potreba naše poljoprivrede, našega tržišta, a biti kompatibilan sa evropskom praksom i sa evropskom poljoprivrednom politikom.

Ovaj zakon koji je pred vama obuhvata nekoliko važnih segmenata, a to su prije svega standardi za stavljanje proizvoda na tržište, zatim intervencije, organizovanje proizvođača, izvještavanje i segment trgovine sa drugim zemljama.

Uvođenje evropskih standarda proizvodnje i označavanja proizvoda koje se stavljuju na tržište, kao i način praćenja i kontrole primjene doprinjeće, sigurni smo, većoj konkurentnosti domaće proizvodnje i većoj zaštiti i prava i proizvođača i potrošača. Kompleksnost ovoga zakona je upravo u tome. Važna oblast koja se uređuje ovim zakonom su intervencije na tržištu u vidu mjera kao što su pomoći privatnom skladištenju, javne intervencije, posebne interventne mjere i problemi podrške. Kao što smo i pričali prije par dana ovdje da smo ove godine u agro budžetu u okviru mjera za stabilizaciju tržišta uveli smo taj poseban program intervencija na tržištu i koji se upravo realizovao u ovom pravcu podrške skladištenju poljoprivrednih proizvoda u onim oblastima gdje je prijetila ili nastupila opasnost za poremećaj na tržištu, prijetila opasnost drastičnog pada cijena, a samim tim prijetila opasnost značajnog pada dohotka poljoprivrednih proizvođača. I taj program u ovoj godini ima i svoju drugu dimenziju nijesmo je još implementirali, ako bude potrebe hoćemo, a to je podrška distribuciji i hrane prema pojedinim javnim ustanovama što je takođe jedan od elemenata koji je sad i u ovome zakonu.

U cilju pune primjene mjera intervencija koje su ovim zakonom usaglašene sa pravilima Evropske unije moramo imati u vidu da će biti potrebno vrijeme i dodatne obuke kako za administraciju koja će implementirati ovaj zakon, ali veoma bitno i veoma važno i za same poljoprivredne proizvođače u cilju, da kažem savladavanja tih procedura za ispunjavanje svih definisanih pravila koji će biti sadržani u ovom zakonu.

Važno je svakako da na vrijeme krenemo s pripremama i zato smo možda i ranije od drugih zemalja u predpristupnom periodu odlučili da donesmo ovaj zakon. S obzirom da se zakon uskladjuje s pravnom tekvinom Evropske unije, odredbe vezane za obuhvat proizvoda u okviru intervencija uskladene su sa EU zakonodavstvom.

Zakon prepisuje i takozvane posebne programe podrške, kao dio interventnih mjeru čime su se stvorili uslovi za primljenu određenih rješenja i u Crnoj Gori za koje do sada nije postojala praksa kao što je jedan od programa podrške kao na primjer voće i povrće, mlijeko za škole koje se u Evropskoj uniji pokazalo kao dobro, sistemsko rješenje za prevazilaženje problema sa viškovima koji nijesu tako rijetki upravo u ovim oblastima i sa ovim proizvodima. Takođe, ovim zakonom stvaraju se uslovi za bolje organizovanje poljoprivrednih proizvođača i propisuju se pravila za funkcionisanje i priznavanje proizvođačkih organizacija.

Poslanik Andušić je i u svom pitanju takođe imao tu dilemu i postavio je pitanje kako da formiramo i kako da pristupimo toj planskoj proizvodnji. Kazali smo da time treba da se bave upravo te proizvođačke organizacije. Na nivou proizvođačkih organizacija se realizuje planiranje,

udruživanje, zajednički nastup na tržištu, zajednički marketinški pristup i slično, tako da i ono što smo toga dana definisali kao mogući pravac, to je sada ovim zakonom takođe definisano i dobili smo jasna usmjerena i sada već definisane zakonske mogućnosti, ali i obaveze.

U ovom trenutku ne možemo se baš pohvaliti kako su naši proizvođači organizovani. Vidimo da postoje određena udruženja poljoprivrednih proizvođača, ali ne postoje te krovne proizvođačke organizacije, da ima dosta tih udruženja koja umjesto da idu putem proizvođačkih organizacija, oni negdje se međusobno dijele, usitnjavaju. Ja mislim da ćemo sa ovim zakonskim rješenjem takođe dobiti .... opredeljenje i jedan novi instrument koji će biti u našim rukama, prije svega u rukama samih poljoprivrednih proizvođača, koji će dobiti jednu novu snagu i kada pregovaraju o otkupnim cijena sa otkupljivačima, kada definišu svoj zajednički nastup na tržištu i mnogo toga još što je veoma bitno.

U cilju zaštite proizvođača propisana je obaveza propisivanja ugovora između proizvođača mlijeka i mesa sa otkupljivačima. Time želimo da spriječimo situacije iz prošlosti a i bilo ih je i to ne mali broj kada su na primjer neke mljekare zbog svog neodgovornog poslovanja ostavila velika dugovanja prema kooperantima i ako se u mnogim situacijama pomoglo, našla neka rješenja, izmirili dug prema kooperantima i to ne kao rezultat odgovornog odnosa mljekara tih koji su imali svoje loše poslovanje, nego moramo kazati više kao izraz brige resornog ministarstva i Vlade u odnosu na ono što je predato mlijeko, a koje te mljekare nijesu platile.

Dakle, ovdje postoje ti mehanizmi gdje će biti taj ugovor obavezan je gdje ćemo unijeti malo veći stepen discipline i odgovornosti za te otkupljivače koji uzimaju te proizvode od proizvođača, uzimaju njihov rad, njihovu muku, njihovo očekivanje za njihovu proizvodnju da tu dobiju veći stepen sigurnosti u odnosu na predato mlijeko ili neki drugi poljoprivredni proizvod. To je takođe jedan važan kvalitet i jedan novi instrument koji donosi sa sobom ovaj zakon.

Trgovina sa trećim zemljama u Evropskoj uniji je veoma važan segment kada su u pitanju poljoprivredni proizvodi. Režim Crne Gore u poređenju sa evropskim režimom se znatno razlikuje, i ako smo u procesu saglašavanja i prosto je jasno definisane obaveze u skladu sa sporazumom stabilizacije i prodruživanju i obaveze koje su proistekle iz pregovaračkog poglavlja i ukupnog naše evropske agende, i cijenimo da se određene odredbe iz ovog zakona su kompatibilne sa tim našim obavezama, ali prilikom definisanja ovog poglavlja takođe imali smo obavezu više, a obaveza više je bila da smo morali da usaglasimo sve ono što su naše obaveze koje proističu iz članstva u svjetskoj trgovinskoj organizaciji. Tako da u toliko je bio zahtjevniji da kažem ovaj dio ovo poglavlje ovoga zakona. Dakle, obaveza da se usaglasimo i sa principima i pravilima svjetske trgovinske organizacije.

Dakle, imajući u vidu sve nevedeno, jasno je da je riječ o jedno vrlo koplesnom i za nas za poljoprivredni sektor, veoma značajno u segmentu poljoprivredne politike za koju se ovim zakonom otvaraju vrata, sigurni smo, za konkretnija i bolje rješenja. Takođe, jasno je da je pred našom administracijom proizvođačima i privrednom zahtjevan zadatak da zajedničkim djelovanjem uvijek isitiramo na tome da zajedničkom akcijom, zajedničkim obavezama, zajedničkom odgovornošću stvorimo uslove za punu implementaciju i ovog zakona integrišući na taj način naše poljoprivredne proizvode u veliko Evropsko tržište. Hvala vam, izvinite zbog prekoračenja.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 12:49:56)

Hvala Vam potpredsjedniče Simoviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Imam prijavljene diskutante. Prvi je poslanik Mirsad Murić.

Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (26.07.17 12:50:22)

Poštovani predsjedniče Skupštine i potpredsjednici, poštovani predstavnici Vlade, drage koleginice i kolege, uvaženi građani i građanke Crne Gore,

Ulaganje u poljoprivredu istovremeno znači i ulaganje u ruralni razvoj. Poljoprivreda i sa njom povezane djelatnosti obezbeđuju posao i stalni izvor prihoda znatnom dijelu stanovništva, ruralnih sredina. Zbog toga poljoprivreda ima važnu ulogu u ekonomiji Crne Gore, ali isto tako je veoma bitan faktor u zaustavljanju migracije ruralnog stanovništva. Vlada Crne Gore prepoznaje probleme i kontinuirano radi na unapređenju poljoprivredne proizvodnje u Crnoj Gori i unapređenju i jačanju pravnog i institucionalog okvira kako bi se poljoprivrednim proizvođačima omogućilo efikasnije korišćenje sredstava kako iz agro budžeta, tako iz sredstava Evropske unije.

Vlada Crne Gore i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja znači intenzivno radi u cilju usklađivanja Zakona u poljoprivredi sa zakonima Evropske unije, a jedan od takvih zakona danas se nalazi pred nama, a radi se o Prijedlogu zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda. U Evropskoj uniji tržište poljoprivrednih proizvoda funkcioniše po strogim pravilima. Funkcionisanje tržišta poljoprivrednih proizvoda u Crnoj Gori nije regulisano kao u Evropskoj uniji i ako je nekim zakonima donekle regulisano. Međutim, kakva su pravila u Evropskoj uniji znači veoma stroga kod nas se zato našlo za shodno da se zakon novi donese o tržištu ili uredi o tržištu poljoprivrednih proizvoda. Predloženim zakonom urediće se uslovi za stavljanje tržišta poljoprivrednih proizvoda kako je i urađeno u Evropskoj uniji, organizovanje proizvođača poljoprivrednih proizvoda, mjere koje će se sprovoditi u okviru intervencije na tržištu poljoprivrednih proizvoda i druga pitanja od značaja za tržište poljoprivrednih proizvoda. Ovaj zakon stvara osnovu za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta poljoprivrednih proizvoda, kontrolu kvaliteta proizvoda koji se plasiraju na tržište, jačanje konkurentnosti proizvođača i utvrđivanje jedinstvenih pravila za plasman proizvoda na tržištu.

Donošenjem zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda neophodno je i radi uređenja tržišta kako bi se omogućilo. Znači, uvođenje standarda, organizovanje poljoprivrednih potrošača, sprovođenje intervencija na tržištu, normalno ako se ukaže potreba za tim, primjena podrške za određene sektore, praćenje cijena poljoprivrednih proizvoda i izgradnju sistema za izvještavanje prema Evropskoj uniji, kao i trgovinu poljoprivrednih proizvoda sa drugim zemljama. Definisani standardi za stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, stavljanje na tržište voća i povrća, kontrolu usaglašenosti voća i povrća sa tržnim standardima i klasifikaciju mesa, obaveze prilikom otkupa mlijeka kao i označavanje živinskog mesa, jaja, masti biljnog i životinjskog porijekla i stolnih ..... Svi faktički uslovi koji su neophodni da se ispune za standarde Evropske unije su obuhvaćeni sa prijedlogom ovog Zakona o poljoprivrednim tržištima kao što je istakao uvaženi potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja je veoma značajan za našu državu. Rješenje iz propisa ovog zakona stvorice uslove za uspostavljanje sistema koji će omogućiti uslove za finansiranje i određenih programa podrške za određene sektore koji do sada nijesu postojali u Crnoj Gori, a koji će se nakon pristupanja Evropskoj uniji finansirati iz fondova Evropske unije predviđeni za te namjene. Poljoprivredni proizvođači koji plasiraju proizvode na tržište uskladi će se sa tržišnim standardima koji će im istovremeno olakšati i omogućiti da shodno tome ispune uslove za plasman na tržište Evropske unije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 12:55:33)

Hvala i vama.

Riječ ima poslanik Ervin Ibrahimović.

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (26.07.17 12:55:47)

Poštovani predsjedniče Skupštine sa saradnicima, uvaženi potpredsjednici Vlade sa saradnicima, drage koleginice i kolege, poštovani građani, dragi iseljenici,

Dozvolite mi da na početku pohvalim resorno ministarstvo na kvalitetno pripremljenom Prijedlogu Zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda koji će vjerujemo dovesti do unapređenja

kvaliteta poljoprivrednih proizvoda i zaštiti domaćeg tržišta.

...struktura crnogorske poljoprivrede vrlo je nepovoljna, kao što je i resorni ministar rekao i ako su u proteklim godinama učinjeni određeni koraci za njeno poboljšanje. Navešću neke od uzroka koji doprinose tom nepovoljnem ambijentu. Preovlađujući dio agrarne strukture čine porodična gazdinstva koja su veoma usitnjena i mala, imamo veoma mali broj udruženja poljoprivrednih proizvođača u Crnoj Gori, neorganizovanost, nestandardizovanost i usitnjenoć crnogorske poljoprivredne proizvodnje.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja prepoznao je važnost donošenja relevantnog zakona na osnovu koga bi se različitim mjerama uredilo i zaštito tržište u pojedinim sektorima poljoprivredne proizvodnje i stvorili mehanizmi za aktiviranje pojedinih mjera zaštite proizvođača, što je i glavni razlog zbog kojeg će poslanici Bošnjačke stranke podržati predloženi zakon.

Unapređenje tržišnog lanca u svim njegovim segmentima jedan je od uslova jačanja i efikansosti sektora poljoprivrede, tj. njegovoj sposobnosti da tržištu isporuči u kontinuitetu dovoljno količine zdravstveno bezbjednosnih i kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda kao i da se kontroliše tržište u Crnoj Gori kako kvantitet tako i kvalitet i da se time zaštite domaći poljoprivredni proizvođači. Poljoprivredni proizvođači sami najčešće ne mogu da nađu put ka zahtjevnom tržištu, posebno danas kada su na istom u značajnoj mjeri prisutni veliki trgovinski lanci. Sa druge strane, za svoje proizvode često ne ostvaruju adekvatnu cijenu, pa i dobit koji stiču kroz svoju proizvodnju nerijetko za njih ne znači sigurnu egzistenciju i ostanak u ruralnim područjima. Zato predloženi zakon tretira otkup poljoprivrednih proizvoda i njegovo skladište do stabilizacije tržišta u skladištima koja ispunjavaju tehničke uslove za skladištenje odgovarajućih poljoprivrednih proizvoda, što je od izuzetne važnosti za poljoprivredne proizvođače.

Dobro je što će u narednom periodu udruživanje biti prioritet s obzirom na to da su poljoprivredni proizvođači u Crnoj Gori ekonomsko nedovoljno jaki da bi sami nastupili na tržištu koje postaje sve zahtjevниje i izazovnije. Udruživanje poljoprivrednika je veoma važna, jer tako imamo jeftinije repromaterijale, a manjim troškovima proizvodnje postižu se veći ekonomski efekti i veća konkurentnost na tržištu. Poljoprivrednici često iskazuju svoje nezadovoljstvo i očekuju od države da im pomogne i zaštiti njihovu malu poljoprivrednu proizvodnju i obezbijedi im siguran plasman. Udruživanje poljoprivrednika u proizvođačke organizacije ključ su njihovog opstanka i daljeg razvoja. Naročito važnu ulogu u organizaciji plasmana proizvoda ali i proširivanje kapaciteta proizvodnje i konkurentnosti na tržištu. Predloženi zakon predviđa i da otkupljeni poljoprivredni proizvodi takozvani poljoprivredni viškovi se skladište do stabilizacije tržišta u skladištima koja ispunjavaju tehničke uslove za skladištenje odgovarajućih poljoprivrednih proizvoda. Tako da poljoprivredni proizvođači mogu planirati proizvodnju na gazdinstvu, povećati ili nekad smanjiti i time zaštiti svoj budžet na malom gazdinstvu, a sve to ne mogu sami uraditi.

Potrebno je da od ministarstva, stručne službe urade analizu terena koji bi udruženja na kojem području bila potrebna i doprinijela kvalitetnijoj i obilnijoj poljoprivrednoj proizvodnji, kao i da bi se naš proizvod zaštiti. Planiranje poljoprivredne proizvodnje, poboljšanje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda, podizanje komercijalne vrijednosti poljoprivrednih proizvoda, promocija poljoprivrednih proizvoda, sprovođenje mjera zaštite životne sredine, kao i sprečavanje i upravljanje kriznim situacijama moguće je ako se planski uradi analiza tržišta i analiza terena. Na kraju, pohvalio bih i predviđene programe podrške za pčelinja udruženja kojima se ... (Prekid) ... organizacija proizvođača pčelinjih proizvoda što je za sjever veoma važno jer većina pčelara zbog klimatskih uslova seli svoje košnice na jug i ima problema sa bolestima pčela i finansijama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 13:01:06)

Sledeći prijavljeni je Andrija Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 13:01:14)

Hvala.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke, građani Crne Gore, crnogorske dijaspore,

Povodom Prijedloga zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda ponoviču stav Liberalne partije koji već dugo je važeći. Poljoprivreda je u većini država jedna od ključnih grana privrede pa tako bi trebalo da je i u Crnoj Gori, posebno ako se adekvatno sagleda potencijal koji imamo. U prethodnom periodu crnogorska poljoprivredna proizvodnja nije baš na zavidnom nivou pa je danas njeno učešće u bruto društvenom proizvodu malo. Tako da potencijal koji imamo trebalo bi usmjeriti na pravi put i krenuti u njegovu valorizaciju, jer su nam osnove i više nego dobre. Najveći problem sa kojim se susrijeću poljoprivredni proizvođači jer neorganizovan otkup poljoprivrednih proizvoda pa je samim tim veliki rizik da li će proizvedeno i biti prodato. Imali smo do sada situaciju da su poljoprivredni proizvodi iz uvoza na našem tržištu daleko jeftiniji od onih koji su proizvedeni u Crnoj Gori, s toga je neophodno da se zaštite domaći poljoprivredni proizvođači, jer bez zagarantovanog otkupa koji je praksa u svim razvijenim zemljama nema budućnosti za poljoprivrednu proizvodnju u našoj državi.

S obzirom da je poljoprivredna proizvodnja najviše zastupljena u sjevernom regionu države te ista i gotovo jedini izvor prihoda velikog broja domaćinstava na sjeveru neophodno je u nju više ulagati, odnosno stimulisati poljoprivrednu proizvodnju kako bi se sprijačilo napuštanje sela, a istovremeno omogućili pristojni uslovi života za one koji ostaju na selu da se bave poljoprivredom. Uporedo sa stimulisanjem poljoprivredne proizvodnje treba raditi i na edukaciji seoskog stanovništva na primjeni savremenih agrotehničkih mjera kao i organizovati različita savjetovanja gdje bi stručnjaci iz raznih grana poljoprivrede pomogli poljoprivrednim proizvođačima da proizvedu kvalitetan proizvod koji bi bio konkurentan na tržištu. Samo partnerskim odnosom između Vlade i poljoprivrednog proizvođača kao nosioca te proizvodnje može se spriječiti migracija stanovništva iz sela u grad u protivnom crnogorska sela će opustjeti, a Crna Gora ostati bez poljoprivredne proizvodnje.

Finalno, uvijek ponavljam ovu priču, vjerovatno mi nećemo to doživjeti, više puta ponavlja jo u ime Liberalne partije dok najbogatiji Crnogorci, Crnogorci mislim svih vjera i nacija, ne postanu poljoprivrednici, farmeri, stročari, što sada izgleda potpuno nestvarno, dok takav ambijent ne izgradimo naša država će stagnirati sa malim pozitivnim pomacima. Još na kraju želim da pomenem jednu kampanju koja već traje u našoj državi, tiče se brenda crnogorskog, kampanja "Kupuj crnogorsko" mislim da bi smo je trebali afirmisati i ovdje u Skupštini. Molim potpredsjednika Vlade, ministra poljoprivrede da se ta kampanja podigne na još veći nivo kako bi se crnogorskim poljoprivrednicima dala dodatna snaga, naročito u ovim vremenima o čemu sam govorio da su nam proizvodi iz inostranstva veoma jeftini. Prosto ne možemo ni mi da objasnimo odakle su tako niske cijene svih tih proizvoda, ipak mislim da bi smo i na tom polju trebali da pokažemo više patriotizma i ta kampanja "Kupuj crnogorsko" da se podigne na najveći mogući nivo. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 13:06:16)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Popoviću.

Sledeći prijavljeni kandidat je Tarzan Milošević.

Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ (26.07.17 13:06:23)

Hvala, gospodine potpredsjedniče, gospodo potpredsjednici Vlade sa saradnicima, poštovane kolege, poštovani građani,

Imao sam potrebu vrlo kratko, inspirisan sa ovim zakonom koji je sigurno jedan novi iskorak u razvoju crnogorske poljoprivrede i njenom približavanju onome što su evropski standardi. I u svakom slučaju podrška i poljoprivrednim proizvođačima u proizvodnji hrane i istovremeno podrška poljoprivrednim proizvođačima u boljoj organizovanosti. Ali, ono što nijesam primijetio u uvodnom izlaganju potpredsjednika Vlade i ministra poljoprivrede, on je rekao, da će poljoprivredni proizvođači i njihove organizacije dobiti podršku od strane i ministarstva i države, u svakom slučaju da bi se na kvalitetniji način organizovali.

Ono što je bila praksa, nažalost, iz prethodnog perioda svjedoci smo da ti ljudi koji se bave tim poslom nijesu u stanju da se organizuju na kvalitetan način bez pune podrške ministarstva i države.

Muslim da lokalne uprave imaju značajan broj sekretarijata za poljoprivredu, inžinjera koji se bave ovim poslom, a takođe i ministarstvo ima svoje službe. Muslim da bi ministarstvo trebalo prvo da zajedno sa lokalnim upravama u tom pravcu da da inicijativu na način kako da se organizuju pojedini proizvođači i na taj način sigurno da bi došli do kvalitetnih organizacija koje bi i te kako dale kvalitetnu podršku poljoprivrednim proizvođačima i na taj način im pomogle da proizvedu što više, da kvalitetnije plasiraju svoj proizvod i muslim da imamo dovoljno sigurnog kapaciteta da svi zajedno u državi to uradimo. To je jedan segment, i ono što je vrlo bitno, mi samo govorimo o kvalitetu poljoprivrednih proizvoda. Mi imamo u domaćinstvima u velikoj mjeri kvalitetno proizvedene poljoprivredne proizvode. Nažalost, put tih poljoprivrednih proizvoda, svjedoci smo, u Crnoj Gori do tržišta i do lanaca itd, ne obavlja se baš na najkvalitetniji način. Muslim da u tom pravcu bi trebali takođe, znam da u jednoj mjeri Zakon o bezbjednosti hrane govori o tome, ali u svakom slučaju tu je potrebna i jedna izdašnja, ovako što bi se reklo, podrška poljoprivrednim proizvođačima da bi taj njihov proizvod kao kvalitetan došao na trpezu svakog građanina Crne Gore, i gospodin Popović je govorio o tome. Vidim da ste preduzeli i odgovarajuće mjere kroz kontrolu hrane na granicama, kroz smanjenje, ne smanjenje, uopšte nije namjera da se smanji uvoz nego ono što se uvozi u Crnu Goru, da to budu kvalitetni proizvodi i da proizvodi odgovaraju standardima i na taj način želite da zaštite domaće tržište i muslim da na tome treba stvarno istrajati i muslim da imamo dovoljno kvalitetnih proizvoda koji mogu zadovoljiti naše tržište, a ti se proizvodi uvoze iz zemalja iz regiona, a uopšte nijesu kvalitetniji od naših proizvoda. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 13:09:13)

Zahvaljujem se poslaniku Miloševiću.

Završili smo diskusije poslanika koji su se prijavili.

Sada dajem riječ potpredsjedniku Simoviću. Izvolite potpredsjedniče, ministre.

MILUTIN SIMOVIĆ (26.07.17 13:09:26)

Zahvaljujem se uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Kratko ću, i završnu riječ iskoristit ću da se zahvalim, da iskažem žaljenje i da uputim poziv za partnerstvo.

Da se zahvalim prije svega uvaženim poslanicima Muriću, Ibrahimoviću, Popoviću i Miloševiću za diskusije povodom ovoga zakona. Na riječ podrške o ovome zakonu, i rješenjima u ovome zakonu, i još jednom da se zahvalim na odgovornom radu na skupštinskim odborima povodom ovog zakona.

Da iskažem žaljenje zbog odsustva određenog broja poslanika iz ovog parlamenta u trenutku kada razgovaramo o jednom važnom zakonu, koji je odgovor u odnosu na, svi zajedno smo konstatovali, najvažnije pitanje u sektoru poljoprivrede, jer to je pitanje uređivanja tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Dakle, ovo su te prilike kada treba svojim razmišljanjem, sugestijama, svojim amandmanima, pomoći kako bi to stanje uredili na jedan kvalitetniji način, na dobro poljoprivrednih proizvođača širom Crne Gore, jednako i u Zeti, i Tuzima, i u Pljevljima, i u Nikšiću, u Rožajama i na bilo kojoj tački Crne Gore. Ponavljam, žaljenje zbog toga. I koristim ovu priliku da uputim poziv na partnerstvo. Prije svega partnerstvo poljoprivrednih proizvođača sa nadležnim institucijama koje su odgovorne za implementaciju ovoga zakona. O tome je govorio i kolega Milošević, ne samo sa državnog nivoa, nego i sa nivoa lokalnih samouprava. Partnerstvo poljoprivrednih proizvođača sa stručnim službama, savjetodavnim službama i svim institucijama koje su nadležne za implementaciju ovoga zakona.

Poziv za drugo partnerstvo, partnerstvo između primarnog poljoprivrednog sektora

sa prerađivačima, dakle da se tu uspostavlja i dalje jača partnerstvo. Dalje, da se uspostavlja partnerstvo sa trgovačkim lancima, i da se uspostavlja partnerstvo sa tržištem, turističkim lancima u Crnoj Gori, jer smatramo ako to partnerstvo se uspostavi i uspostave te karike na svim ovim relacijama, da će to biti pravi odgovori u odnsu na ono što je bolje stanje na tržištu poljoprivrednih proizvoda uključujući i ovaj aspekt o kojem je govorio uvaženi poslanik Popović. To je ta svijest o potrebi i važnosti, poštovanja sebe i svog proizvoda i razumijevanja kada se kupuje jednak kvalitetan i jednak cjenovno konkurentan proizvod, da je to ulaganje i u svoju državu, ulaganje, ne pomoći poljoprivrednim proizvođačima, nego jačanje našoj ekonomiji, otvaranje novih radnih mesta, ulaganje i u ostale podsisteme kakav je sistem obrazovanja, zdravstva, održivost penzionog sistema. E, to je taj smisao poruke, kupujmo domaće proizvode, i to je jedan veoma važan vid partnerstva koje moramo svi zajedno da doprinosimo i odsutni i prisutni poslanici i sve nadležne institucije, a najviše mogu da doprinesu sami poljoprivredni proizvođači svojim kvalitetom, svojim kvantitetom ponuđene robe, cjenovnom konkurentnošću ponuđenih roba i kvalitetom tih roba.

I konačno, pozivam na partnerstvo između samih poljoprivrednih proizvođača, jer ste vidjeli da je važan mehanizam koji nudi ovaj zakon, to su te proizvođačke organizacije. Dakle, udružite se, budite ... u svom nastupu na tržištu, ali budite snažniji i jači u odnosu na iskazivanje svojih očekivanja prema državi i državnim institucijama. Vaša snaga će biti snaga države. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVVIĆ (26.07.17 13:13:38)

Hvala, potpredsjedniče.

Konstatujem da je povodom ove tačke dnevnog reda pretres završen, a mi ćemo se izjasniti kasnije.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o parničnom postupku.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su ministar Zoran Pažin i potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju politiku i vanjsku politiku, Marija Latković Drašković, generalna direktorica Direktorata za pravosuđe.

Izvjestioci Odbora su Jovanka Laličić Zakonodavnog odbora i Petar Smolović Odbora za politički sistem i pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Potpredsjedniče, izvolite.

ZORAN PAŽIN (26.07.17 13:14:28)

Poštovani predsjedavajući, poštovane dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je što sam u prilici ponovo da budem sa vama u ovom visokom domu. Povod je, kao što smo čuli, izmjene Zakona o parničnom postupku. Izmjene koje su se pokazale kao nužne, kao rezultat propusta u ranijoj organizaciji parničnog postupka, a koja proizlazi iz činjenice da država nije bila prepoznata kao nosilac prava na naknadu troškova u situaciji kada uspije u postupku, parničnom postupku koji se vodi protiv države.

Uobičajeno je i ... gledajući prihvatljivo rješenje da i država ... istupa kao nosilac vlasti, nego kao stranka u sudskom postupku bude tretirana kao i druge parnične stranke, a to znači, ukoliko uspije u postupku, dakle saglasno rezultatima ishoda parničnog postupka ima pravo na naknadu troškova.

Saglasno postojećim sistemskim rješenjima, kao što znamo državu zastupa zaštitnica imovinsko-pravnih interesa koja je kvalifikovana kroz pravosudni ispit da na jedan kvalitetan način, na neki način, rekao bih kao državni advokat, zastupa državu u ovoj vrsti sporova.

Ovim izmjenama mijenjamo taj propust, ispravljamo taj propust i dolazimo do rješenja koje poznaje i praksa država članica Evropske unije, ali i države sa kojim dijelimo

zajedničko istorijsko i kulturno nasleđe, odnosno države iz regiona poput Hrvatske i Srbije. Takođe, u duhu pravne tradicije Crne Gore je da država ima pravo na naknadu troškova. To je rešenje koje smo imali kroz zastupanje države od strane pravobranioca, nakon toga državnog tužioca koji je u jednoj fazi razvoja parničnog prava bio nadležan za zastupanje države u imovinsko pravnim sporovima.

Druga izmjena Zakona o parničnom postupku polazi od potrebe da građanima učinimo dostupnije pravo na pristup sudu kroz činjenicu da sadašnje rešenje određuje isključivu nadležnost suda u Podgorici, u situaciji kada se građani obraćaju tužbama sudovima, a tuženi se javlja država čija je, kao što znamo Skupština, ovaj visoki dom, u Podgorici. To je u praksi izazivalo nesrazmjerne troškove za građane van Podgorice koji su u pravnoj poziciji da tuže državu jer su morali da računaju da će postupak isključivom mjesnom nadležnošću da se vodi u Podgorici.

Predloženim izmjenama i dopunama uvodimo rješenje da se mjesna nadležnost određuje i po prebivalištu tužioca. Kada se građani nađu u poziciji da tuže državu nije nužno da se postupci vode u Podgorici nego će, ako ovo rješenje dobije vašu podršku, biti moguće da se i pred tim sudovima, dakle sudovima van Podgorice vode postupci protiv države. To je jedno razložno i cjelishodno rješenje imajući u vidu da su mnogi sporovi proizašli iz situacija koje se odnose na neke od organizacionih jedinica državnih organa koje su smještene van Podgorice. To mogu biti ili zavodi za zapošljavanje ili mogu biti neki drugi organi, centri za socijalni rad i sl. koji mogu dati svojim aktivnim ili pasivnim držanjem povod za spor protiv države.

Na ovaj način izlazimo u susret građanima i poboljšavamo pravo na pristup sudu kao jedan od atributa člana 6 Evropske konvencije koji garantuje pravo na pravično suđenje. Zahvalujem.

PREDsjEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 13:19:00)

Zahvalujem potpredsjedniku Pažinu.

Imamo nekoliko prijavljenih kandidata. Prvi prijavljeni je potpredsjednik Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (26.07.17 13:19:12)

Zahvalujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Poštovane koleginice poslanice, kolege poslanici, poštovani ministre,

U odnosu na ovaj zakon koji je na dnevnom redu, znači izmjena Zakona o parničnom postupku, moram iznijeti svoje kratko viđenje na osnovu iskustva u vršenju svojih poslaničkih dužnosti.

Naime, smatram da je i ovo jedan od zakona koji se mijenja post festum pošto su se ukazali propusti i možda i neke zloupotrebe. Mislim da je dobro da predloženi zakon omogućava da i država bude prepoznata kao neko ko je tuženi, koji je u pravnom sporu i na taj način da ima pravo i na nadoknadu troškova.

S toga želim iskoristiti priliku da ovdje javno ispričam tri slučaja koji me rukovode u tome da ovom zakonu treba dati podršku i treba vidjeti gdje još možemo poboljšati pravni sistem. Sigurno da vi, potpredsjedniče, kao potpredsjednik Vlade zadužen za pravni sistem ne samo za pravdu i politički sistem kod nas, jedan sam od poslanika, mislim da je ovaj dom jednoglasno usvojio u prošlom mandatu izmjene Zakona o konverziji švajcarskog franka i u javnosti je prepoznato da je Osnovni sud sigurno imao pravo na žalbu, taj proces nije okončan, znam da se u našim raspravama vi strogo pridržavate toga da ne komentarišete procese koji su u toku, ali ja ću kao poslanik to morati.

Već je presuđeno da tužiocu moraju nadoknaditi tužitelju oko dva miliona eura. Ne ulazeći u spor, mislim da je to jedna pogrešna odluka, nadam se da će se ona revidirati na višim instancama. To je jedna od niza odluka koja čini ljudе da sumnjaju u naš pravni sistem. Mi jesmo kao poslanici pokrenuli u Odboru za ekonomiju, čekamo i tražimo mišljenje Centralne banke na primjenu Zakona o konverziji švajcarskog franka, ali mislim da se ovdje ne treba uključiti samo Odbor za ekonomiju nego i vi ste član Sudskog savjeta, treba vidjeti uzroke ili treba vidjeti zašto se jedan zakon ne primjenjuje. Kod nas se zakon o konverziji švajcarskog franka ne primjenjuje. To je

moj stav i nadam se da će takav stav podijeliti i Odbor za ekonomiju i drugi nadležni organi gdje radim.

Drugi slučaj se odnosi na to, ovo nijesu hipotetička imena, ali uzeću hipotetička imena, da se pojavi advokat koji preuzima pravo na tužbu nad jednom lokalnom samoupravom, da dobije spor, u stvari odbije mu se na Osnovnom sudu, Viši sud preinači spor, ta lokalna samouprava zbog izvršenja bude u blokadi tri mjeseca, izgubi 500.000 eura i revizijom se poništi ta presuda, potvrdi se presuda u korist opštine. Ali, šta se dešava. Tužitelj je svu svoju imovinu prenio na druga lica, vjerovatno fiktivno. Zbog toga je jedan amandman koji sam ovdje predložio, dao sam u proceduru, da se kao učesnik u sporu gdje ima pravo na nadoknadu troškova ima i opština kao dio države, lokalna samouprava, a ne samo država koju ste vi prepoznali u izmjeni zakona.

Pošto imam samo 30 sekundi da bih završio ovu raspravu, smatram da je predloženi zakon korektan, ali smatram da zajednički moramo i vi s drugim ministarstvima koordinirati predložene zakone. Jer, informisan sam, vjerovatno, da će moji amandmani zahtijevati izmjenu Zakona o lokalnoj samoupravi i opet ćemo mijenjati Zakon, vjerovatno, o parničnom postupku. S toga, želim vam iskazati načelnu podršku i očekujem da ćemo ubrzano rješavati ove probleme. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 13:24:25)

Hvala, potpredsjedniče.

Sledeći prijavljeni poslanik je poslanik Miloš Nikolić. Izvolite, gospodine Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (26.07.17 13:24:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku jesu predviđene samo dvije izmjene postojećeg zakona i od toga je ova druga stavka, odnosno dodavanje člana 152a izazvala dosta pažnje javnosti, ali čini mi se da je i po malo neopravданo propušteno da se analiziraju svi benefiti koje izmjene postojećeg člana 40 zakona donose, odnosno koji će sve biti benefiti koje će građani konkretno osjetiti zbog toga što se pristupilo izmjenama ovog postojećeg člana.

Naime, prema postojećem zakonskom rješenju, inače riječ je o članu koji za građane definiše opštu mjesnu nadležnost i prema postojećem rješenju ta opšta mjesna nadležnost nije predviđala da je opšte nadležan sud za sporove protiv Crne Gore na čijem području se nalazi sjedište njene Skupštine.

Budući da smo imali jedno ovako zakonsko rješenje, jasno je da se Skupština nalazi samo na teritoriji Podgorice te da je na neki način došlo do faktičke isključive mjesne nadležnosti Osnovnog suda u Podgorici, što nije dobro iz više razloga. Nije dobro, prije svega, iz prava građana na pristup sudu, pogotovo građana koji ne žive na teritoriji Podgorice. Njihovo pravo na pristup sudu bilo je ometeno kako iz finansijskih razloga tako i iz nekih praktičnih razloga, budući da je, ipak, riječ o Osnovnom судu i nekim manjim sporovima. Nekada su građani vjerovatno mogli biti i pokolebani tim poteškoćama da i ne zatraže sudsku zaštitu uvijek onda kada su smatrali da je to shodno.

Ovako propisana mjesna nadležnost isključivo utiče ne samo na položaj građana već na sam položaj pravosudnog sistema, budući da utiče i na ekonomičnost postupka, budući da tužiocu po pravilu su putovali iz svih krajeva Crne Gore, što jeste proizvodilo neke nepotrebne troškove i vjerovatno će se racionalizacijom troškova u tom dijelu upravo postići određena, da kažem zarada koju ministarstvo, zatim može preusmjeriti na neke potrebnije planove za naredni period.

Rješenjem koje će nadam se biti usvojeno danas ... člana 40 predviđeno da je će opšte nadležan biti sud na čijem području tužilac ima prebivalište ili sjedište i samo ovakvo rješenje pokazuje da je ministarstvo zaista mislilo u pravcu tužioca, a to je najčešće građanin i u pravcu građana željelo se da taj njihov pristup судu omogući, približi što je više moguće i da kažem pravno ali i faktički. Ukoliko tužilac nema prebivalište onda će uopšte biti nadležan biti sud na koje on ima boravište, a ukoliko nema boravište onda je to ta poslednja opcija da će ta opšta mjesna

nadležnost pripadati onom sudu koji je mjesno nadležan za ... Mislim da su izmjene koje su napravljene u članu 40 veoma dobre i da će imati multiplikativne efekte u ovom dijelu koji se tiču položaja stranaka u postupku, ali i neke i racionalnost u ekonomičnosti troškova u samom pravosudnom sistemu. Zahvalujem.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENović (26.07.17 13:27:40)

Hvala poslaniče Nikolić. Zamoliću za riječ poslanicu Martu Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (26.07.17 13:27:52)

Hvala potpredsjedniče, poštovani predstavnici predлагаča, poštovane kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Pred nama se danas nalazi izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku.

Zakon o parničnom postupku je sistemski zakon koji uređuje građanski sudski postupak i to ne samo u parničnom postupku kao primarnom nego se supsidijerno primjenjuju u vanparničnom postupku a takođe od pravnog značaja i za izvršni postupak. To govori o njegovom procesnom značaju.

U prethodnom periodu od 2004. godine kada je usvojen ovaj zakon prošlo je dosta vremena da bi se iskristaliso da li su ova procesna pravna rješenja koja se primjenjuju u svim sporovima adekvatna i da li odgovaraju potrebama Crne Gore što je rezultiralo mogu slobodno reći njegovim suštinskim izmjenama 2015.godine, osim ovih izmjena iz 2005. i 2006.godine ove su se suštinske iz 2015.godine odnosile na brzo, efikasno i racionalno uvođenje građanskih sudskih postupaka pred crnogorskim sudovima.

Ove današnje izmjene se odnose na propisivanje mjesne nadležnosti za suđenje u sporovima protiv Crne Gore, kao i priznavanje prava na naknadu troškova i nagradu stranki koji u postupku pred sudom zastupa zaštitnik u iznosu koji bi se toj stranci priznao na ime nagrade advokatu.

Imajući u vidu da je moj kolega detaljno govorio o ovom dijelu koji se odnosi na prepisivanje mjesne nadležnosti i ja ću se posebno osvrnuti na dio koji se tiče izmjena priznavanja prava na naknadu troškova zaštitniku imovinsko-pravnih interesa. Obzirom na činjenicu da se u javnosti o ovome dosta polemisalo i da su zbog takvih polemika da je građanima netačno predstavljeno da neće imati pravo na pristup sudu.

Prvo, nema razloga da se u javnosti građanima na pogrešan način predstavljaju ove izmjene iznenađujuće čak i od onih koji bi trebali da budu ovdje u parlamentu sa nama i diskutuju o ovom zakonu, a ne da diskutuju preko saopštenja u medijima. Po svoj prilici iza svega ovog stoji nešto drugo. Očigledno da je ovim izmjenama ugrožen nečiji drugi interes, pa se pod plaštom brige za građane želi sačuvati svoj interes.

Prije svega, ova norma počiva na pravilu gubitnik plaća, prema kojem neuspješna strana mora platiti troškove uspješne strane. Ovo načelo na kom počiva pravilo gubitnik plaća se savoju u izbjegavanju neopravdanog parničenja i nerazumno visokih troškova parničenja odvraćanjem potencijalnih tužitelja od pokretanja neosnovanih sporova ili previsokih tužbenih zahtjeva bez snošenja posledica.

Država koja ima da tako kažem od svog zaštitnika u postupku kod nas je to zaštitnik imovinsko-pravnih interesa u Hrvatskoj je državni odvjetnik ili advokat, u Srbiji je javni pravobranitelj. Dakle država i ako uspije u sporu tužilac u tom slučaju ne snosi nikakve posledice i država je na gubitku. Određene primjere je ovdje dao i kolega Nimanbegu. Zato ova pravila uopšteno teže legitimnom cilju obezbjeđenju pravilnog djelovanja pravosudnog sistema i zaštite prava drugih. Ovo stanoviše ne mijenja činjenica da se navedeno pravilo primjenjuje i na građansko-pravne postupke u kojima je stranka država čime joj se omogućuje da od neuspješne stranke naplati troškove zastupanja koji idu u državni budžet . Ne može se smatrati da država ima neograničene resurse, te bi država, kao i sve ostale stranke takođe trebala da uživa zaštitu od neosnovanih parnica.

Drugo je pitanje - utvrđivanja razumnog odnosa srazmjerneosti između iskorišćenih sredstava i legitimnog cilja koji se želi postići, jer sud svakako mora voditi računa o tome prilikom dosuđivanja troškova. U prilog svemu ovome što sam rekla idu presude Evropskog suda za ljudska prava, određene presude iz kojih se utvrđuje da pitanje troškova države teži legitimnom cilju i da iz tih razloga uopšte nije sporno. Ono što želim dalje da navedem jeste da istovjetna rješenja predviđaju i države, kao što je i ministar rekao predviđaju i države u okruženju. Srbijom je članom 162 predviđena skoro istovjetna odredba da Zakonom o parničnom postupku koji predviđa da odredba troškovima primjenjuje se na stranke koje zastupa javno pravobranilaštvo. U tom slučaju troškovi postupka obuhvataju i iznos koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokata. Takođe, istovjetno rješenje sadrži i Zakon o parničnom postupku Republike Hrvatske član 163 sadrži istovjetno rješenje. Ove izmjene su potpuno u javnom intisu, jer novac ide u budžet Crne Gore od čega se finansiraju i sve potrebe građana uključujući i socijalne potrebe zdravstvo, školstvo, obrazovanje i slično i nikako se ne uvodi kako se to navodi u medijima citiraču : "Na moderan način besuđe".

Podsjetiću vas upravo u kontekstu ovog poslednjeg na moderan način besuđa da je Zakonom o javnom pravobranilaštву iz 1975.godine član 13 tog zakona upravo propisivao ovo rješenje koje kaže da troškovi zastupanja od strane javnog pravobranilaštva određuju se po tarifi o nagradi i naknadi troškova za rad advokata i uplaćuju se u Budžet države. Dakle, u kontekstu toga to rješenje je već egzistiralo u našem pravnom sistemu i kao što je i rekao kolega Nimanbegu to je očigledno bio neki propust zbog čega to i dalje nije zadržano.

I na samom kraju podsjetiću, opet imajući u vidu neke natpise u medijima navodno zabrinuti za siromašne građane da smo upravo i u ovom parlamentu usvojili Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći građanima koji nijesu u stanju da angažuju advokata, odnosno radi njihovog ostvarivanja prava na pravično suđenje licu koje nije u imovnom stanju, nije u mogućnosti da plati advokata. Postoji Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći i da i te troškove snosi država.

Na samom kraju da kažem da je ovo u potpunosti jedno opravdano rješenje koje je u skladu sa javnim interesom i smatram da ovo rješenje svi u parlamentu treba da podržimo. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 13:35:01)

Hvala poslanice Šćepanović. Nema više zainteresovanih poslanika za diskusiju i pitam potpredsjednika Pažina da li ima potrebe za završnu riječ? Nema.

Na ovaj način konstatujem da je pretres završen i izjašnjenje ćemo raditi naknadno.

Sledeća tačka dnevnog reda - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima. Takođe povodom ove tačke dnevnog reda predstavnik Vlade jeste potpredsjednik Vlade za politički sistem i unutrašnju politiku i ministar pravde Zoran Pažin i Marijana Laković - Drašković, generalna direktorica Direktorata za pravosuđe.

Izvjestiocи odbora su: Danijel Živković Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić Odbora za politički sistem pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Potpredsjednik Pažin izvolite.

ZORAN PAŽIN (26.07.17 13:36:01)

Hvala predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanicu,

Zakon o prekršajima je donešen u septembru mjesecu 2011.godine. Jedna od prioritetnih politika Vlade i Ministarstva pravde, jeste da pažljivo prati na koji način se implementiraju propisi iz oblasti organizacije pravosuđa. Cilj pažljive analize jeste da se uoče u kom dijelu zakon ne daje u punoj mjeri rezultate, gdje eventualno ne postoje nedosljednosti ili mesta koja u zakonu ukazuju na pravne nedoumice kako bi zakon uklanjanjem ovakvih pravnih praznina i nedoumica bio što

efikasnije primijenjen u praksi. To je zapravo i cilj izmjena i dopuna Zakona o prekršajima, kroz činjenjem efikasnijeg pristupa u prekršajnom nalogu, uz potrebu da, kada su u pitanju prekršaji iz oblasti bezbjednosti hrane, o čemu je bilo riječi na prethodnoj tački dnevnog reda, takođe kada je u pitanju zaštita od nasilja u porodici, zaštite zdravlja, zaštite životne sredine, zaštite potrošača, zaštite konkurenčije na tržištu, kulturnih dobara, građevinarstva, javnog informisanja, zaštite na radu, javnih prihoda, carinskog spoljno-trgovinskog deviznog poslovanja i usluga i prometa hartijama od vrijednosti, postojećim normama gdje je propisano da se zakonom novčana kazna može propisati u visini najviše do dvostrukog maksimuma.

Imajući u vidu da je i Uredbom Vlade moguće takođe izreći ovu kaznu, onda je potrebno da se zakonom propiše mogućnost da se novčana kazna do dvostrukog maksimuma može propisati i uredbom Vlade, i to je predviđeno članom 5 Predloga ovoga zakona.

Takođe je, na jedan precizniji i primjereniiji potrebama prakse način uređen i institut zastarjelosti pokreta nevođenja prekršajnog postupka kao i institut povraćaja u pređašnje stanje, izmijenjene su odredbe koje se tiču roka za izradu pisanog otpravka presude, precizirana je odredba da se prema maloljetnicima ne može izricati prekršajni nalog iako to proizilazi iz duha zakona da bi se uklonilo pogrešno tumačenje koje je bilo prisutno jednim dijelom u praksi, to smo sada precizirali kroz ove izmjene i dopune.

Dakle, iz ovih odredbi možete vidjeti da je cilj zapravo izmjena i dopuna ovoga zakona da se prekršajni postupak vodi brzo i efikasno što je u cilju, kako organa koji vodi prekršajni postupak, prekršajnih sudova, tako i stranaka na koje se odnosi prekršajni postupak jer jednim dijelom, kroz mogućnost da se u prekršajnom postupku izriču i visoke novčane kazne a i kazne zatvora, garancije iz Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koje se odnose na krivični postupak protežu se i na prekršajni postupak, zbog čega je potrebno da sa posebnom pažnjom pristupimo kao država kandidat za članstvo u Evropskoj uniji i lider u procesu integracije, uređenju svog pravnog sistema u ovoj oblasti na način da on bude sinhronizovan, odnosno usklađen sa onim što su i sadržaji evropskog prava u ovoj oblasti. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 13:40:21)

Zahvaljujem potpredsjedniku Pažinu.

Imamo prijavljenog poslanika za diskusiju Nikolu Rakočevića.

Gospodine Rakočeviću, izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIC (26.07.17 13:40:35)

Zahvaljujem predsjedavajući.

Uvažene koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani,

Molim kolege za pažnju povodom nekoliko članova ovog zakona koje smo smatrali najmarkantnijim i cijeneći pravnu sadržinu i formu ovog zakona, njih ću i pročitati. Doduše, ministar pravde je dao osvrt na nekoliko zakona o kojima sam htio govoriti pa ću ukratko i pomenuti.

Dakle, pored manjih pravno tehničkih korekcija koje ne predstavljaju suštinski značajne izmjene, navedeni zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima sadrži i određene izmjene koje značajno na suštinski način utiču na kvalitet ovog zakona. Naime, članom 5, kao što ste kazali ministre kojim se mijenja član 24 važećeg zakona, bilo je potrebno, pored zakonom predviđenih mogućnosti, da se novčana kazna do dvostrukog maksimuma može propisati i uredbom Vlade za prekršaje iz oblasti koje ste pomenuli. Takođe, zastarjelost pokretanja koje ste govorili, vođenja prekršajnog postupka uređeno je članom 59 Zakona o prekršajima, s tim što su za prekršaje iz pojedinih oblasti stavom 5 predviđeni izuzeci da se posebnim zakonom može propisati duži rok zastarjelosti.

Zakonom 11 Predloga zakona izmijenjen je rok za pisanu izradu odluke, tako što je dosadašnji rok od osam dana produžen na 15 dana kao razuman da se obezbijedi blagovremena izrada svih odluka i da se sudiji ostavi dovoljno vremena za kvalitetan rad, posebno u složenim i delikatnim predmetima kao što su predmeti iz oblasti zaštite zdravlja, zaštite životne sredine, carinskog spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja itd.

Iako je članom 91 Zakona o prekršajima propisano, početak citata: "Prekršajni postupak

prema maloljetniku pokreće se zahtjevom za pokretanje prekršajnog postupka ...", ipak je ukazano da ima slučajeva da se prekršajni nalog izdaje i maloljetniku pa je bilo opravdano precizirati da se prekršajni nalog ne može izdati maloljetniku, što je učinjeno članom 12 Predloga zakona o kojem ste govorili.

Članom 15 Predloga zakona proširen je 152a koji uređuje stavljanje van snage prekršajnog naloga. Naime, u slučaju ako prekršajni nalog ne sadrži podatke iz člana 145 stava 2 Zakona, tj. podatke bez kojih sud ne može odlučiti o zahtjevu .... sudske odlučivanje, a prekršajni nalog na zahtjev suda ne bude dopunjeno u zakonskom roku tada će se prekršajni nalog takođe staviti van snage.

Član 21 koji je takođe markatan Predloga zakona, izvršene su dopune člana 225 kojim je uređen postupak bez pretresa. Naime, postojećim odredbama propisano je da se postupak bez pretresa vodi po zahtjevu okrivljenog za sudske odlučivanje za koje je izdat obavezni prekršajni nalog. Međutim, u praksi se pokazalo da je relativno mali broj takvih naloga iz razloga što je fiksna kazna posebnim zakonima propisana mali broj prekršaja pa je opravdano predviđjeti vođenje postupka bez pretresa za sve lakše prekršaje.

Naravno, postoje i niz drugih članova koji pokazuju svršishodnost ovog zakonskog rješenja. Radi racionalizacije vremena pomenuću član 23 Predloga zakona, njime je izmijenjena odredba člana 236 stav 7, shodno članu 26 važećeg zakona koji propisuje izricanje kazne rada u javnom interesu u časovima a ne u danima iz kojih razloga je zamjenu novčane kazne u navedenom članu bilo neophodno uskladiti na način što su dva dana rada zamijenjena sa četiri časa rada u jevnom interesu.

Smatram dakle da navedene izmjene značajno utiču na poboljšanju kvaliteta postojećeg zakona, te stoga predlažem kolegama i koleginicama da usvojimo ovaj predlog zakona. Zahvaljujem.

BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 13:44:46)

Zahvaljujem gospodinu Rakočeviću.

Ne vidim više prijavljenih kandidata.

Da li potpredsjednik Pažin želi završnu riječ? Ne želi.

Konstatujem da je pretres završen a izjasnićemo se naknadno.

Imamo još jedan, da kažem tačku dnevnog reda koja je vezana za ... kojim koordinira potpredsjednik Pažin, to je Predlog zakona o potvrđivanju dodatnog Protokola uz Konvenciju Savjeta Evrope o prevenciji terorizma.

Pored potpredsjednika Pažina ovlašćeni predstavnik je i Nikola Šaranović, generalni direktor Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije.

Izvestioci odbora su Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li potpredsjednik Vlade ili njegov saradnik žele dopunsko obrazloženje?

Izvolite, riječ ima Nikola Šaranović, generalni direktor Direktorata u Ministarstvu pravde.

Izvolite gospodine Šaranoviću.

NIKOLA ŠARANOVIĆ (26.07.17 13:45:48)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici,

Pred vama je Predlog zakona o potvrđivanju dodatnog Protokola uz Konvenciju Savjeta Evrope o prevenciji terorizma koji je usvojen 19. maja 2015. godine, od strane Crne Gore potpisani 4. oktobra 2016., a stupio na snagu 01. jula 2017. godine.

Nastanak protokola vezuje se za sverastuće pitanje terorizma u Evropi i međunarodnoj zajednici, posebno fenomena radikalizacije i fenomena stranih boraca i ideja se naslanja na Rezoluciju Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2178 iz 2014. godine. S tim u vezi prilikom njegove izrade od strane nadležnih tijela Savjeta Evrope, kao što je Komitet eksperata za pitanje

terorizma, ključni cilj i ideja vodilja bila je da Protokol služi kao dodatak postojećoj Konvenciji o prevenciji terorizma sa serijom odredbi za sprovođenje krivično - pravnih aspekata Rezolucije Savjeta bezbjednosti.

Valja napomenuti da je Crna Gora, uvođenjem krivičnih djela učestvovanje u stranim oružanim formacijama, sprovedla, odnosno implementirala odredbe Rezolucije Savjeta bezbjednosti pa ova vladina inicijativa za usvajanje Zakona o potvrđivanju dodatnog protokola više je izraz političke odgovornosti Crne Gore kao članice Savjeta Evrope i međunarodne zajednice i pokazatelj toga da Crna Gora ide u korak sa međunarodim pristupom u borbi protiv svih bezbjednosnih izazova današnjice, među kojima posebno mjesto zauzima terorizam.

Kada je riječ o krivično - pravnim odredbama dodatnog protokola, u velikoj mjeri krivično djelo učestvovanje u stranim oružanim formacijama korespondira sa ovim krivično - pravnim odredbama, pa kao jedina obaveza Crne Gore, nakon usvajanja ovog zakona, ostaje određivanje nacionalne kontakt osobe za mrežu za razmjenu informacija između država članica Savjeta Evrope 24/7 i nadamo se da će, nakon niza zemalja koje su ratifikovale ovu konvenciju, a to su Albanija, Bosna i Hercegovina, Danska, Italija, Moldavija i Monako, sledeća na ovoj listi biti Crna Gora. Zahvalujem.

PREDsjedavajući Branimir Gvozdenović (26.07.17 13:48:04)

Zahvaljujem gospodinu Šaranoviću.

Ne vidim da imamo prijavljene kandidate.

Prepostavljam da, naknadno se prijavio poslanik Predrag Sekulić. Izvolite poslaniče.

Predrag Sekulić (26.07.17 13:48:17)

Hvala vam gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine potpredsjedniče Vlade sa saradnicima,

Dozvolite samo par rečenica jer smatram da je veoma značajno zbog činjenice da je Vlada veoma brzo reagovala na ono što je dodatni protokol Konvencije Savjeta Evrope. Samo da podsjetim znači ove godine slavimo deset godina ulaska Crne Gore u Savjet Evrope, veoma značajnu organizaciju koja okuplja sve evropske države. I ono što je veoma značajno jeste da i Savjet Evrope veoma često na svojim zasjedanjima ima i pitanje terorizma, odnosno opasnosti od terorizma i onoga što je globalni odgovor na tu opasnost. Smatram veoma značajnim, ne samo činjenicu da smo Konvenciju veoma brzo implementirali i da danas sve ono što je dio te konvencije stoji u našem zakonodavstvu, nego smatram veoma značajnim i to što je Vlada veoma brzo reagovala kada je u pitanju dodatni protokol.

Kažem još jedan put mi smo u Crnoj Gori usvojili 87 konvenvija Savjeta Evrope do sada, nadam se da ćemo usvojiti još nekoliko do kraja godine i time ispuniti sve ono što su bile naše obaveze kada je u pitanju Savjet Evrope.

I dozvolite samo još jedno malo podsjećanje, znači, osam godina nakon što smo postali članica Savjeta Evrope, Savjet Evrope je donio odluku da se ukine monitoring sa Crnom Gorom. Govorim to iz prostog razloga što je prepoznat napredak Crne Gore kada su u pitanju sve one oblasti koje Savjet Evrope prati, a nije ih tako malo, govorimo i o stanju u demokratiji, stanju ljudskih prava i rekao bih još jedanput da ovim tempom treba nastaviti i ubuduće saradnju, ne samo između Vlade, nego i Skupštine i Savjeta Evrope. Hvala.

PREDsjedavajući Branimir Gvozdenović (26.07.17 13:49:57)

Hvala poslaniče.

Konstatujem da na ovaj način smo završili pretres i izjasnićemo se naknadno. Shvatio sam da nijeste željeli završnu riječ. Hvala lijepa.

Zahvaljujem se potpredsjedniku Pažinu i njegovom timu i prelazimo na sledeću tačku

dnevnog reda, a to je Predlog zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama.

Sa nama je ministar Nuhodžić, zajedno sa svojim kolegama Safetom Koraćem, vršiocem dužnosti Generalnog direktorata Direktorata za strateško razvojne poslove i integralno upravljanje granicom i oni su ovlašćeni predstavnici Vlade povodom ovog zakonskog rješenja.

Izvjestioci odbora su: Filip Vuković Zakonodavnog odbora i Aleksandra Vuković Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, ministre.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (26.07.17 13:51:00)

Hvala poštovani potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, cijenjeni građani,

U cilju potpunijeg uređenja oblasti sprečavanja nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, vođeni dosadašnjim iskustvima koja su ukazala na određene nedostatke, Ministarstvo unutrašnjih poslova pristupilo je izradi novog zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Prilikom izrade predloženog teksta bio je uključen i civilni sektor kroz učešće relevantnog predstavnika u radnoj grupi NVO Klub navijača.

Novine u Predlogu zakona su sledeće: proširen je sam pojam nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama na način što su propisana određena ponašanja koja nisu bila predviđena važećim zakonom kao zabranjena i to: fizički napad na sudije, delegate ili druga službena lica na sportskoj priredbi, nedolično i uvredljivo ponašanje takmičara na sportskoj priredbi prema gledaocima, sudijama i službenim licima, fizički napad na policijske službenike ili lica koja vrše poslove zaštite, lica imovine u skladu zakonom kojim se uređuje djelatnost zaštite lica i imovine koje ne obezbjeđuje država. Izazivanje mržnje ili netrpeljivosti koja može da dovede do fizičkog sukoba učesnika sportske priredbe, pozivanje na podsticanje na tuču ili napad na policijske službenike, lica koja vrše poslove zaštite, službena lica organizatora takmičenja, takmičare ili druge učesnike sportske priredbe, drugi oblici nasilnog i nedoličnog ponašanja kojima se može ugroziti bezbjednost učesnika sportske priredbe, svaki oblik suprotstavljanja i nepoštovanja naredbi policijskih službenika ili lica koja vrše poslove zaštite izdatih u cilju uspostavljanja narušenog javnog reda i mira na sportskoj priredbi. Takođe, zbog težine načina izvršenja i licima prema kojima je usmjereno nedolično ponašanje, pomenuta ponašanja su Prijedlogom zakona sankcionisana težom kaznom, odnosno pored kazne zatvora do 60 dana, propisana je novčana kazna u iznosu od 600 do 1.500 eura, što će, po mišljenju predлагаča zakona, preventivno uticati na potencijalne učinioce prekršaja. Nadalje u cilju garantovanja veće bezbjednosti propisane su i detaljnije obaveze za organizatore sportske priredbe pa je tako propisana obaveza prisustva hitne pomoći, a po potrebi i drugih organa i organizacija javnih službi i preduzeća, što u važećem zakonu nije bilo predviđeno kao obaveza organizatora. I upravo će organizator snositi troškove za angažovanje navedenih službi na sportskim priredbama.

Posebno ističemo kao novinu koja je posljedica potrebe i prakse zabrane prodaje alkoholnih pića koja obuhvata prodaju na prilazima, odnosno u neposrednoj blizini sportskog objekta i odnosi se na vrijeme tri časa prije i po završetku sportske priredbe povećanog rizika kao i za vrijeme njenog trajanja. Tim prijedlogom zakona omogućeno je da lica koja vrše poslove za zaštitu podvrgnu i spriječe ulazak u sportski objekat lice kod koga je utvrđeno prisustvo alkohola u organizmu ili postajanja znakova alkoholne poremećenosti zaštite zabraniti pristup licu u alkoholisanom stanju iznad 0,50 promila, odnosno licu koje je pod uticajem droge ili drugih psihotaktivnih supstanci.

Uslovi koji treba da ispunjava sportski objekat su, u odnosu na važeća zakonska rješenja, prošireni na način što se isti odnose na objekte u kojima se održavaju sve sportske priredbe, a ne samo one povećanog rizika, kako je predviđeno dosadašnjim zakonskim rješenjem. Nadalje, novina je i uvođenje obaveze postojanja plana evakuacije za sportski objekat izrađenog u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaštite i spašavanja.

Pošto je za ispunjenje navedenih uslova potrebno određeno vrijeme kao i finansijska i materijalno tehnička sredstva predlagač je u zakonu ostavio rok da sportski objekti do kraja 2019. godine ispune navedene uslove i time, po mišljenju predlagača, ostavio dovoljan rok da se od 1. januara 2020. godine u potpunosti implementira navedena odredba zakona i time će se postići bolja i veća sigurnost za sve učesnike sportskih priredbi.

Jedna od najznačajnijih novina jeste uvođenje čitavog poglavlja pod nazivom - Poslovi i ovlašćenja lica koja vrše poslove zaštite i policijskih službenika na sportskoj priredbi, kojima se pored poslova i ovlašćenja propisuju i policijske mjere prilikom održavanja sportskih priredbi povećanog rizika. Obaveza lica koja vrše poslove zaštite ...(Prekid).... naređenjima policijskih službenika. Naime lica koja vrše poslove zaštite su posebno ospozobljena i posjeduju dozvolu za vršenje poslova zaštite shodno Zakonu o zaštiti lica imovine pa samim tim i obaveza organizatora da iste angažuje, predstavlja korak naprijed u omogućavanju veće i bolje bezbjednosti na sportskim priredbama iz razloga jer je u važećem zakonu organizator bio dužan da obezbijedi radarsku službu koja nije adekvatno bila obučena za poslove obezbeđenja sportskih priredbi ili eventualno lica koja vrše poslove zaštite i time organizator ima alternativu, dok Prijedlogom zakona će to isključivo raditi lica koja imaju dozvolu za vršenje poslova zaštite. Nadalje po mišljenju predlagača najznačajnija novina jeste uvođenje obaveze lica koje prikriva identitet upotrebom maske, šala, marame, fantomke ili na drugi način da omogući utvrđivanje identiteta policijskom službeniku ili licu koje vrši poslove zaštite. Nepostupanje po pomenutoj obavezi sankcionisano je kao prekršaj. Naime, licu koje je ranije osuđivano za prekršaje zbog nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskoj priredbi, odnosno za krivično djelo nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu nadležni sud može na obrazloženi predlog policije izreći zabranu prisustovanja na sportskim priredbama u trajanju od 30 dana.

Predloženim zakonom preciznije su definisane zaštitne mjere čija je svrha da se otklone stanja ili uslovi koji bi mogli biti od uticaja da učinilac ubuduće vrši prekršaje, što će po mišljenju predlagača dovesti do smanjenja pojave nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Naime, učiniocu prekršaja u smislu ovog zakona može se uz novčanu kaznu izreći jedna ili više zaštitnih mjera i to: Zabранa prisustovanja određenim sportskim priredbama na teritoriji Crne Gore sa obavezom javljanja policiji, zabранa prisustovanja određenim sportskim priredbama na teritoriji Crne Gore sa obavezom boravka u prostorijama policije, zabrana odlaska na određene sportske priredbe u inostranstvu u kojima učestvuju crnogorska reprezentacija ili sportski klubovi sa obavezom javljanja u prostorije policije i obavezom predavanja putne isprave.

Zaštitne mjere se izriču iz razloga ako bi prisustvom lica moglo dovesti do povećane opasnosti od nasilja i nedoličnog ponašana na sportskim priredbama i iste se ogledaju da je lice dužno da pristupi u organizacionu jedinicu policije prema mjestu prebivališta a ako je odsutno iz mesta prebivališta i nalazi se u Crnoj Gori da pristupi u najbližu organizacionu jedinicu policije najkasnije dva časa prije početka određene sportske priredbe i dužno je da boravi u prostorijama policije ili drugim prigodnim prostorijama za vrijeme trajanja i dva časa nakon završetka te priredbe. To je zaštitna mjera.

Zabранa prisustovanja određenim sportskim priredbama na teritoriji Crne Gore sa obavezom boravka u prostorijama policije ili je dužno da pristupi u organizacionu jedinicu policije prema mjestu prebivališta ako je odsutno iz mesta prebivališta i nalazi se u Crnoj Gori da pristupi u najbližu organizacionu jedinicu policije najkasnije dva časa prije početka određene sportske priredbe, javi se dežurnom policijskom službeniku, obavijesti ga o adresi na kojoj se nalazi za vrijeme trajanja određene sportske priredbe i dva časa nakon završetka te priredbe u slučaju zaštitne mjere zabrane prisustovanja određenim sportskim priredbama na teritoriji Crne Gore sa obavezom boravka u prostorijama policije. Ili je dužno da pristupi organizacionoj jedinici policije prema mjestu prebivališta, a ako je odsutno iz mesta prebivališta i nalazi se u Crnoj Gori dužno je da pristupi u najbližu organizacionu jedinicu policije najkasnije dva časa prije početka određene sportske priredbe, javi se dežurnom policijskom službeniku i obavijesti ga o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja određene sportske priredbe, dva časa nakon završetka te priredbe i preda putnu ispravu sedam dana prije održavanja sportske priredbe u prostorije organizacione jedinice policije prema mjestu prebivališta.

U slučaju zaštitne mjere zabrana odlaska na određene sportske priredbe u inostranstvu u kojima učestvuju crnogorska reprezentacija ili sportski klubovi s obavezom javljanja u prostorije

policije i obavezom predavanja putne isprave. Navedene zaštitne mjere mogu se primijeniti u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od dvije godine.

Takođe, napominjemo da su novčane kazne u predloženom zakonskom rešenju pooštene za sve predviđene prekršaje što će po mišljenju predлагаča zakona preventivno uticati na potencijalne učinioce prekršaja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 14:01:34)

Zahvaljujem ministru Nuhodžiću.

Imamo nekoliko prijavljenih poslanika za diskusiju.

Prva prijavljena je Branka Tanasićević.

BRANKA TANASIEVIĆ (26.07.17 14:01:45)

Hvala vam lijepo.

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre Nuhodžiću, poštovane koleginice i kolege poslanici, poštovani građani,

Nedolično ponašanje, agresija i nasilje često su pratile sportskih priredbi u savremenom svijetu, a od takvih dešavanja nije pošteđena ni Crna Gora. Sa značajem prirede koja predstavlja izazov za gledaoce povećava se i rizik da se suprotstavljene navijačke grupe sklene incidentima ne nadmeću navijačkim strastima nego na druge načine koji kao rezultat mogu imati eskalaciju nasilja. Dešava se i to da se problematično, a nekada i vandalsko ili huligansko ponašanje sa mesta gdje se održavaju sportska dešavanja prenose i na ulice, kafice i druge objekte što može imati dramatične posledice.

Takođe, moguće društveno neprihvatljivo postupanje na sportskim priredbama često destimulativno utiče i na istinske ljubitelje sporta da ih posjećuju. Sklonost destrukciji na sportskim priredbama najčešće se manifestuju u grupi koja je afektivna, impulsivna, nasilna i prekomjerno ekstremna, nošena iluzijom o sopstvenoj moći. Takva grupa često poneće pojedinca, pretvarajući ga u agresivca koji se krije iza grupnog identiteta. Sve što je više vinovnika nereda pojedinci se u grupi osjećaju moćnije i spremniji su na incident koji kada su sami vjerovatno se ne bi usudili da urade.

Poistovjećujući se sa grupom pojedinac računa na moguću ličnu neprepoznatljivost što potencira njegov nasilnički impuls i slabije osjećanje lične odgovornosti za učešće u incidentu i njegove posljedice. Ponašanje na sportskim priredbama reflektuje se i na kvalitet sportskog dešavanja. Publika koja strastvenim navijanjem podržava sportiste i stvara pozitivnu atmosferu potencirajući osjećaj nacionalnog ponosa podsticajno utiče na takmičare koji nastoje da daju maksimum da bi ostvarili pobjedu, ohrabrujući i štiteći jedni druge.

Međutim, kada je sportista izložen riziku, kada je izložen pritisku, kada je opterećen lošim postupanjem od strane publike on može postati destimulisan da ostvari povoljan rezultat, jer se u tom slučaju njegovi kapaciteti, motivisanost i efikasnost smanjuju u problematičnom ambijentu. Da bi ljubitelji sporta imali mogućnost da bez rizika prate sportska takmičenja i da bi sportisti imali uslove za postizanje očekivanih rezultata neophodno je preventivno reagovati na moguće incidente. Da bi se postigao takav cilj predložen je novi zakon o sprečavanju nedoličnog ponašanja i nasilja na sportskim priredbama kojim se preciziraju pravila ponašanja za učesnike i posjetioce sportskih priredbi. Pošto su povodi za moguću destrukciju različiti i teško predvidivi predloženim rješenjima propisan je sistem prevencije kroz normiranje jedinstvenih pravila ponašanja za sve učesnike sportskih priredbi kako bi se stvorilo tolerantno etički prihvatljivo i bezbjedno okruženje koje u potpunosti korespondira sa suštinom sporta.

Posebna pažnja u Predlogu zakona posvećena je organizaciji sportskih priredbi visokog stepena rizika kojima po pravilu prisustvuje i najveći broj gledalaca. Ja sam pomenula samo neke, a ministar Nuhodžić je pomenuo sve novine u Predlogu zakona koje unaprjeđuju važeće zakonsko rešenje koje se odnosi na ovu oblast pa nema potrebe da ja o njima više govorim.

Ono što bih ja željela da istaknem je da je pored Predloga zakona Crna Gora svoje

opredeljenje da ovu oblast unaprijedi u normativnom smislu pokazala i implementacijom instituta međunarodnog prava iz ove oblasti kao i ratifikovanjem evropskih konvencija među kojima je i konvencija o objedinjenom pristupu sigurnosnim, bezbjednosnim i službenim mjerama na fudbalskim utakmicama i drugim sportskim događanjima koji je potpisala Crna Gora 3. jula 2016. godine u Parizu.

I za kraj željela bih da istaknem, imajući u vidu da se sport zasniva na zdravim načelima, da posjeduje i ogroman potencijal, da je oblik univerzlane ljudske komunikacije i da je u stanju da višestruko oplemeni život ... oni koji su u njega uključeni neophodno je da sportska sredina bude bezbjedno mjesto i za učesnike sportskih priredbi i za ljubitelje sporta koji mogu da uživaju navijajući za svoje favorite. Zato je donošenje novog zakona o sprječavanju nedoličnog ponašanja i nasilja na sportskim priredbama toliko važna. Hvala lijepa.

PREDsjEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 14:06:43)

Zahvaljujem Branki Tanasijević.

Sledeći prijavljeni poslanik je poslanik Petar Porobić. Izvolite.

PETAR POROBIĆ (26.07.17 14:06:54)

Poštovani potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnikom, poštovani građani,

Razmatrajući odredbe zakona sigurno se može konstatovati da ovaj zakon na jedan kvalitetniji i obuhvatniji način reguliše ovu oblast. Sigurno smo svi saglasni da je ovo i te kako jedna važna sfera društvenog života zato što ponekad incidenti na utakmicama, naročito kada se radi o utakmicama između državnih reprezentacija dobijaju negativne implikacije i to prevazilazi ponekad i sfere sporta. Tako da incidenti koji se pojavljuju na sportskim takmičenjima postaju predmet medijske pažnje i sigurno da kažem da su mnoga velika takmičenja prepoznatljiva po takvim događajima u negativnom smislu. Zato u potpunosti i podržavam i čestitam na predlaganju zakona koji će ovu oblast da uredi na kvalitetan način.

Mi moramo biti svakako svjesni da zakon koji se predlaže, koji sadrži niz odredbi o kojima je bilo riječi u uvodnom izlaganju, u jednom dijelu se odnosi i na objekte. Svakako da će biti određenih problema u primjeni zakona i mnogi naši sportski objekti nijesu izgrađeni pod tim određenim standardima i nijesu izgrađeni da bi se u potpunosti spriječili svi ti mogući incidenti, ono što se posebno ukazuje i unosi u jednom dijelu zakona.

U komunikaciji koju smo imali na Odboru, imao sam određene sugestije koje nijesu prihvaćene s obrazloženjem koje, takođe, ne mogu prihvatiti. Jer, spletom okolnosti bio sam na nekih dvadesetak velikih svjetskih takmičenja i mislim da bi trebalo da znam ipak obaveze organizatora, redarske službe, policije i direktni sam ponekad i učesnik u organizaciji takmičenja. Zato bih molio da još jedanput razmotrimo pojedine odredbe zakona. Ovo je jedno tehničko pitanje i ni u najmanjoj mjeri ne umanjuje značaj i doprinos zalaganje i kvalitet ovog predloga zakona. Osvrnuo bih se na jedno pragmatično pitanje koje u praksi može da stvori određene probleme.

Članom 6 Predloga zakona je navedeno da obezbjeđenjem sportske priredbe rukovodi policijski službenik koga odredi policija. To je bila i dosadašnja praksa i tako se pribjegavalo organizaciji svih velikih takmičenja, kao i pojedinih utakmica. Da bih bio do kraja precizan i jasan, kada se organizuje utakmica i kada se organizuje međudržavna utakmica podnosi se jedan formular u kojem se navodi ko je odgovorno lice. To odgovorno lice, po pravilu, ima zaduženja sve ovako kako je na jedan kvalitetan način nabrojano članom 12.

Međutim, stavljen je jedna odredba na koju imam određene sugestije i molbe da se to koriguje. To je tačka 2 člana 11 koji kaže da organizator odredi odgovorno lice koje je zaduženo da rukovodi sprovođenjem mjera. To odgovorno lice, mogu da kažem, potpuno kvalifikovano, po pravilu nije profesionalno osposobljeno da to radi. Drugo, ta komunikacija s profesionalcima u praksi je neprimjenjiva, to tako ne ide. Zato bih molio da se ovaj dio pojasni da li ova tačka 2 omogućava isto kao u članu 6 da se odredi u dogovoru s policijom ili navede policijski službenik

koji to vodi. Jer, kod utakmica visokog rizika, posebno kada su utakmice reprezentacija, to su vrlo važna i osjetljiva pitanja gdje to može samo da radi jedna profesionalna i kvalitetna služba kao što je služba policije. To ne mogu da rade ljudi koji nijesu profesionalci.

Da bih još jedanput pojasnio, u tim prijavama za utakmicu ima funkcija koju ponekad obavljam, kao direktor Saveza sam odgovorno lice, ovu funkciju ne mogu da obavljam, znači ili se može angažovati policijski službenik ili se mora uvesti kao što je u nekim sportovima, fudbalu i nekim drugim sportovima komesari za bezbjednost. To rješenje postoji, ono je primjenjivo u Evropi, ali to je za sportove koji nemaju te mogućnosti i te kako će, a da ne govorim za klubove, komplikovati odgovarajuća rješenja. Zato bih molio da se ovom članu da značaj jer mislim da to u praksi može da stvori probleme. Otvara se pitanje lako je navesti ko je odgovoran, popuniti formular, ali kada dođe utakmica visokog rizika, kada dođe stvarno do nekih problema onda se postavlja pitanje i odgovornosti. Zahvalujem.

PREDSEDJAVAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 14:12:41)

Hvala vama.

Ministar ili njegov saradnik će odgovoriti sada ili naknadno? Ima riječ gospodin Korać.

SAFET KORAĆ (26.07.17 14:12:48)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Imao sam priliku i na Odboru na razgovaram s gospodinom Porobićem. Koristim priliku da dodatno dam argumente zbog čega nismo bili u mogućnosti prihvati amandman gospodina Porobića. Radi se o sledećem.

Član 11 stav 1 tačka 2 kaže da je organizator dužan da odredi odgovorno lice koje je zaduženo da rukovodi sprovođenjem mjera za sprečavanje nedoličnog ponašanja, kao i za saradnju s policijom. On je vezan direktno za član 10 tačka 3 kada se kaže druga sportska priredba kada posebne okolnosti ukazuju da na toj sportskoj priredbi može doći do nasilnog i nedoličnog ponašanja, kada se radi o utakmici ili sportskoj priredbi visokog rizika po bezbjednost učesnika u toj sportskoj priredbi.

Ono što je ovdje karakteristično i de sam siguran da se nismo možda dobro razumjeli na Odboru, lice da rukovodi sprovođenjem mjera za sprečavanje nasilnog i nedoličnog ponašanja, kao i saradnju s policijom, mjere su iz člana 12. To je ono što policija ne može da radi. Ne može policija da obezbijedi razdvajanje grupe gostujućih navijača prodajom odvojenih ulaznica i posebnim prodajnim mjestima jer to je zadatak organizatora. Druga mjera - ne može policija da obezbijedi da se u prodaju stave samo ulaznice na mjesta za sjedenje i to u broju koji od zavisnosti od kapaciteta sportskog objekta ne ugrožava bezbjednost učesnika sportske priredbe. Ne može policija koristiti razglas da obavještava o određenim stvarima koja su aktuelna na sportskim borilištima itd.

U tom smislu je organizator dužan da obezbijedi odgovorno lice koje će u svim potrebnim situacijama obavijestiti policiju koja će preuzeti sve okolnosti koje su u skladu s ovim zakonom i u skladu s drugim zakonima po kojima policija radi. Ono što ovdje definitivno policija ne može raditi su mjere iz člana 12 i to mora biti spremna organizator da odredi lice. Da li će organizator odrediti lice iz službe zaštite koju će on platiti, šefa zaštitarske službe da on odraduje ovaj dio posla ili će to biti neko odgovorno lice to je već stvar organizatora. Policija ovo definitivno ne može raditi jer nije u sklopu njenog interesovanja po bilo kojem zakonu. Eto, ukratko.

PETAR POROBIĆ (26.07.17 14:15:08)

Diskusiju smo vodili na Odboru malo ... jer znam u praksi što je to i što stvara probleme. Ali, pokušaću još jedanput da kažem. Ove mjere koje su navedene u članu 12 to radi odgovorno lice koje odredi organizator utakmice. Znam dobro što je to. Ako to nije garancija 20 svjetskih

takmičenja, onda polazim da možda ne poznajem ovu problematiku.

Međutim, što ne radi i samo se zalažem da se to precizira, ove mjere pobrojane u članu 12 ulaznice, navijači itd. to radi služba zaštite u dogovoru s odgovornim licem, nije to sporno, ali ne može da rukovodi. Ovamo se kaže tačka 2 član 11 rukovodi sprovođenjem mjera za sprečavanje, to je širi pojam. Ne može da radi poslove procjene bezbjednosti, razdvajanja i komandovanja. Znamo što znači pojam rukovođenja. Odgovorno lice ne rukovodi. Ne može da rukovodi nije sposobljeno. U praksi se pojavljivao problem, jer odgovarajuće službe nijesu reagovale na naloge tog odgovornog lica i zato predlažem da se precizira odgovorno lice tačno da radi mjeru iz člana 12, ali ne može da rukovodi ukupnim mjerama. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 14:16:47)

Zahvaljujem se.

Predložiću ministra poštujući vaše veliko iskustvo u organizaciji tih poslova i njegovom saradniku da poslije ove diskusije sagleda sve međusobne argumente i možda dogоворити se oko nekih elemenata koji su saglasni ministre oko zajedničkog rada nakon rasprave. Hvala.

Diskusiju ima prijavljeni Andrija Popović. Izvolite poslaniče.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 14:17:23)

Uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Veoma važan prijedlog zakona. Sport je postao dominantna pojava u savremenim društvenim odnosima, ljudsku svakodnevnicu je nemoguće zamisliti bez sporta, sport je prisutan u životu svakog čovjeka, bilo oko aktivnog učesnika ili samo posmatrača. Sport u sebi sadrži mnoge pozitivne karakteristike jednostavno rečeno njime se razvija i tijelo i duh. Međutim, fenomen sporta je još veći zbog činjenice da sport u poslednje vrijeme za sobom povlači mnogo negativnih pojava. On počinje da obiluje devijantnim ponašanjem i time se u vezu sa sportom dovode negativne pojave nasilje-huliganstvo. Sve ovo ukazuje na čijenicu da dovođenje u vezu devijantnog ponašanja iz sporta predstavlja pravi sociološki i kriminološki fenomen a ulazi u domen sociologije sporta. Ovakav fenomen ima za posledicu sve veći broj kako socioloških tako i kriminoloških istraživanja i rasprava na ovu temu.

U Crnoj Gori, kao i u okruženju je poznato da je na utakmicama visokog rizika često zastupljeno vrijeđanje na nacionalističkoj osnovi što ustvari dovodi do kršenja osnovnih ljudskih prava na slobodu. Sport je neodvojivi dio društva te se i nacionalizam u sportu ne može posmatrati izvan društvenih odnosa. Prodor nacionalizma u sport u uskoj je vezi sa prodromom nacionalizma u svim sferama društva. Kad nacionalizam postane dominantan na društvenoj i političkoj sceni tada i sport pada pod uticaj nacionalističkih strasti. Jedan od većih problema huliganskog ponašanja su fizički napadi sa nanošenjem tjelesnih povreda. To predstavlja iznimski problem zbog teškoće kontrole na takvo ponašanje i nemogućnosti njegovog suzbijanja u potpunosti. Uništavanje javne i privatne imovine je veoma čest slučaj huliganskog ponašanja na sportskim terenima, bilo otvorenog ili zatvorenog tipa. Kada su velike kontrole na ulazima navijači nemaju drugih predmeta osim stolica na stadionu te im mogu poslužiti za nanošenje štete protivničkim igračima i navijačima. Tu takođe spadaju i razbijanje javnih objekata, prije i poslije utakmice. Takođe, treba navesti da pljačkanje raznih objekata od strane navijača nije rijetka pojava pogotovo u manjim gradovima. Uznemiravanje javnog reda i mira je veoma karakteristično za navijačke skupine. Glasno navijanje i bodrenje zaista je veoma prepoznatljivo, a takođe dovodi do uznemiravanja javnog reda i mira što krši zakonsku regulativu i doprinosi potvrđivanju epiteta huliganstvu.

Ugrožavanje opšte sigurnosti ogleda se u korišćenju pirotehničkih sredstava, kao što su baklje i petarde. Na stadionima većinom su zastupljena pirotehnička sredstva. To postaje učestaliji ritual navijanja navijačkih skupina. Pirotehnička sredstva mogu nanijeti tjelesne ozljede kako pojedincu tako i grupi ljudi i samim tim su veoma opasna. I ako u zadnje vrijeme policija primjenjuje zakone i smanjila je upotrebu pirotehničkih sredstava sve u svemu ona nijesu

iskorijenjena i sigurno za dugo neće biti.

Na kraju bez navijača nema sporta. Većinom se radi o pravim sportskim zaljubljenicima koji sportski bodre svoje ljubimce, a veoma mali dio je izgrednika zbog kojih i usvajamo ovaj zakon. Ja sam skoro 50 godina u sportu, u vrhunskom sportu, što crnogorskom eks jugoslovenskom, evropskom, svjetskom. Na velikim takmičenjima, na najvećim svjetskim takmičenjima, Olimpijskim igrama, svjetskim prvenstvima, evropskim prvenstvima, praktično i nema nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, jer je savršena organizacija, savršene su bezbjednosne mjere. Ne pamtim na tim velikim takmičenjima, prisutan sam kao što je rekao i poslanik Porobić, bezbroj, što kao učesnik, što kao posmatrač na bezbroj tih velikih priredbi nije se desilo osim onog čuvenog minhenskog masakra 1972. na Olimpijskim igrama, ali ni to se nije desilo na sportskim borilištima nego ta tragedija se desila u olimpijskom selu. Problem je veći kako je niži nivo. Niži nivo, naročito republička prvenstva, druga liga, tu se najveći problemi pojavljuju i to se mora riješiti. Ovaj zakon je stvarno korak naprijed u odnosu na onaj od prije, mislim desetak godina i dobro je što je ovaj zakon vezan za ovu Evropsku konvenciju koja je usvojena u julu prošle godine. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 14:23:44)

Zahvaljujem poslaniku Popoviću.

Da li predstavnici ministarstva žele završnu riječ? Nakon naših, da tako kažem sugestija razumijem da je ostvaren dijalog između poslanika Porobića i ministra i njegovih saradnika i da smo na dobrom putu da dođemo do tih rješenja. Ako nemamo potrebe za završnu riječ na ovaj način konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno i zahvaljujem i poslaniku i ministru što su uložili napore da dođemo do prihvatljivih rješenja. Hvala lijepa.

Na ovaj način zahvaljujemo se ministru Nuhodičiću, a imamo zakone koje je predložilo ministarstvo, koje vodi ministar Predrag Bošković, koji zajedno sa državnim sekretarom Slobodanom Filipovićem, ovlašćen da u ime Vlade predlaže ovo zakonsko rješenje.

Izvjestioci odbora su: Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Obrad - Mišo Stanišić, Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres.

Da li ministar Bošković, želi da da dopunsko obrazloženje?

Ministre izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (26.07.17 14:25:07)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Nakon dugog rada i nakon razmatranja raznih strateških dokumenata, prije svega dva strateška dokumenta, kao što je Strategijski pregled odbrane Crne Gore, Dugoročni plan razvoja odbrane 2016 - 2025. uz podršku kraljevine Norveške, Ministarstvo odbrane je spremno da Skupštini predloži novi zakon o vojsci Crne Gore.

Razlog za donošenje novog zakona su višestruki, a prije svega potpuno novo stanje, dakle prelazak sa individualnog na kolektivni sistem odbrane, zatim kroz ovaj zakon su potpuno nova rješenja, kao što je uvođenje merit sistema u postupku prijema unapređivanje izbora za obrazovanje i usavršavanje lica u službi u vojsci, definisanje podoficirskog lanca podrške, detaljnije propisivanje izgradnje integriteta, kao i prava obaveze lica u službi u vojsci. Bliže uređenje vojno-policijskih poslova, nadležnosti Vojne policije, primljena sredstava prinude. Upotreba oružja od strane vojnih lica i nošenje vojnih uniformi u Vojsci Crne Gore. Definisanje novih stanja u službi u vojsci, uspostavljanje novog sistema ocjenjivanja lica u službi u vojsci u skladu sa dugoročnim planom razvoja 2016-2025. Usaglašavanje sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektorу, nadležnosti vojno-ljekarske komisije, preciziranje vojne obaveze građana Crne Gore, uvođenje dobrovoljnog služenja vojnog roka sa oružjem u miru i obuka i angažovanje vojnih obveznika u uslovima ratnog ili vanrednog stanja. Prijedlogom zakona o vojsci uređuje se organizacija u službi u vojsci, prava i obaveze i status lica u službi u vojsci i druga

pitanja od značaja za vojsku.

Uzimajući u obzir specifičnosti službe u Vojsci propisana su načela na osnovu kojih se u službi u Vojsci vrše svoje dužnosti. Prijedlogom zakona propisuju se nadležnosti predsjednika Crne Gore, Ministarstva odbrane, ministra odbrane, Generalštaba i načelnika Generalštaba.

Novina u odnosu na važeći Zakon o Vojsci je ta što se licima u službi u Vojsci omogućava izjavljivanje žalbe Komisiji za žalbe protiv akata ministara odbrane koje se odnose na prijem i prestanak službe i druga prava i obaveze lica u službi u Vojsci, unapređenje, postavljenje i razrješenje podoficira, dodjeljivanje činova kadetima i druga prava i obaveze kadeta.

Prijem lica u službu u vojski u rezervni sastav vojske, izbor kadeta vrši se na osnovu javnog oglasa a izuzetno zaposleni u Ministarstvu odbrane može biti primljen u službu u vojski na osnovu internog oglasa.

Za razliku od važećeg zakona Predlogom zakona propisuje se da samo vojno lice ima obavezu da nosi vojnu uniformu i upotreblja oružje. Novina i detaljna razrada odredbi koje se odnose na oblast integriteta u Vojsci, između ostalog, propisano je donošenje plana integriteta i obrazovanje etičkog odbora nadležnog za praćenje primjene kodeksa vojne etike.

Prilikom prijema u službu u Vojsci osigurava se srazmjerna zastupljenost pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica i rodno balansirana zastupljenost.

Novine u odnosu na važeći zakon su višestruke. Oblast ocjenjivanja lica u službi u Vojsci propisana je u skladu sa preporukama pomenutog norveškog projekta za izgradnju integriteta i rješenje iz Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Novina je to što su urađene nove vrste ocjena, njihov opis, kriterijumi i način ocjenjivanja.

Pored nagrade i priznanja koje se dodjeljuju na osnovu važećih zakona prijedlogom zakona je po prvi put propisano i pravo isplate jubilarnih nagrada lica u službi u Vojsci ako su obezbijedena finansijska sredstva za tu namjenu.

U poglavljiju prestanka službe u Vojsci propisani su uslovi i postupak za prestanak službe u vojski profesionalnog vojnog lica. Važeći zakon propisuje da profesionalno vojno lkice po ugovoru kome služba u vojski prestane bez njegove krivice stiče pravo na otpremninu, ako je u službi u vojski proveoma najmanje 15 godina neprekidno. Predlogom novog zakona ovaj period se skraćuje na 10 godina.

Profesionalnom vojnom licu služba u Vojsci može prestati uz častveno ili nečastveno odsustvo. U slučaju nečastvenog odsustva profesionalno vojno lice nema pravo na ponovni prijem u službu u Vojsci, nošenje vojne uniforme u svečanim prilikama i oslovljavanje činom.

Prijedlogom zakona nov i cijelovit način propisuju se vojno policijski poslovi. Vojno policijske poslove vrše ovlašćena lica Vojne policije prema vojnim licima i licima koja nisu u službi u Vojsci ako se zateknu u reonu vojnog objekta, odnosno rasporeda jedinica vojske ili ih u njima zatekne u vršenju krivičnih djela ili kada obavlja poslove obezbjeđenja određenih lica, objekata ili prostora jedinica vojske u pokretu, odnosno za vrijeme izvršavanja zadataka.

Kao napredak u odnosu na važeći zakon moramo istaći kompletno uređenje pitanja vojne obaveze. Prijedlogom zakona propisuje se uvođenje vojnih obveznika u posebnoj evidenciji koju će voditi Ministarstvo odbrane. Pored postojećih mogućnosti da se u miru vojni obveznici na dobrovoljnom principu mogu obučavati radi sticanja neophodnih znanja za obavljanje dužnosti u uslovima ratnog i vanrednog stanja, po prvi put je propisano dobrovoljno služenje vojnog roka sa oružjem. Dobrovoljno služenje vojnog roka sa oružjem vrši se u trajanju do šest mjeseci. Prijedlogom zakona je propisano da se izbor lica za dobrovoljno služenje vojnog roka vrši na osnovu javnog oglasa, u skladu sa propisanim kriterijumima.

Vojnom obvezniku koji zbog vjere i ubjeđenja nije spremna da učestvuje u obavljanju vojne dužnosti koja uključuje upotrebu oružja dopušten je prigovor savjesti.

Oficiru i oficiru po ugovoru, podoficiru i podoficiru po ugovoru služba u vojski traje do navršenih 35 godina staža osiguranja u efektivnom trajanju i navršenih 55 godina života, a vojniku po ugovoru do navršenih 45 godina života.

Izuzetno kada to potrebe službe zahtijevaju profesionalnom vojnom licu trajanje službe u vojski može se produžiti najduže do dvije godine.

Demokratsku i civilnu kontrolu vojske vrše Skupština Crne Gore, Vlada Crne Gore i Savjet za odbranu i bezbjednost.

Prijedlogom su propisane nadležnosti Vojno ljekarske komisije.

Sredstva za sprovođenje ovog zakona obezbijeđena su budžetom Crne Gore. Hvala.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENović (26.07.17 14:31:15)

Hvala ministre, hvala lijepa.

Imamo prijavljene poslanike. Prvi prijavljeni je poslanik Mišo Stanišić. Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.07.17 14:31:26)

Hvala vam gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre Boškoviću, koleginice i kolege, poštovani građani,

Predloženi tekst zakona o Vojsci Crne Gore koji je danas pred nama još je jedan u nizu donošenja reformskih zakona u sektoru odbrane i bezbjednosti.

Naime, Vlada Crne Gore je na sjednici od 30. juna ove godine utvrdila Prijedlog zakona o Vojsci Crne Gore i zatražila da ga parlament usvoji po skraćenom postupku.

Odbor za bezbjednost i odbranu je juče, saglasno odredbi člana 7 tačka 6 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, a u prisustvu ministra odbrane i državnog sekretara razmotrio Prijedlog ovoga zakona.

Kako je i u obrazloženju Prijedloga ovoga zakona istaknuto da donošenje Zakona o Vojsci Crne Gore predstavlja uslov za donošenje odluke o izmjeni Odluke o organizacijsko formacijskoj veličini Vojske Crne Gore što je predviđeno programom rada Vlade Crne Gore za 2017. godinu a čime se stiču uslovi da Ministarstvo odbrane doneše novu formaciju Vojske Crne Gore. Takođe, ukazano je na potrebu usaglašavanja istog sa dugogodišnjim planom razvoja odbrane 2016-2025. godina kao i sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Predloženim rješenjima uvodi se takozvani merit sistem u postupku prijema, unapređivanja i izbora za obrazovanje i usavršavanje lica u službi u vojsci, detaljnije propisuje izgradnja integriteta i prava i obaveze lica u službi. Zakonom se bliže uređuju i vojno policijski poslovi, definišu nova stanja u službi i uspostavlja novi sistem ocjenjivanja.

Jedan od osnovnih ciljeva Prijedloga zakona o Vojsci Crne Gore je unapređivanje upravljanja ljudskim resursima u Vojsci Crne Gore. Bliže su definisani prijem lica u službu u Vojsci, unapređenja, postavljanja i usavršavanja lica u službi. Službena ocjena će predstavljati osnovu za praćenje rada i karijernog razvoja. U tom cilju su preciznije i objektivnije definisani kriterijumi službene ocjene za profesionalna vojna lica i civilna lica na službi u Vojsci Crne Gore.

Radi stimulisanja lica za službu u Vojsci propisano je da se za neprekidnu službu mogu isplaćivati i jubilarne nagrade.

U dijelu disciplinske i materijalne odgovornosti za povredu discipline predviđene su postepene mjere od opomene, ukora, smanjenja zarade do 30% u trajanju od jednog do tri mjeseca do mogućeg prestanka službe i oduzimanja čina.

Nedugo nakon ulaska Crne Gore u NATO najveća i građanima svakako najinteresantnija novina je koncept dobrovoljnog služenja vojnog roka. Ova novina usvaja se 14 godina nakon što je ukinuta obaveza služenja vojnog roka, odnosno obaveza odlaska u armiju. Vojna obaveza je definisana kao čast, pravo i dužnost crnogorskih državljanina da učestvuju u pripremi za odbranu i angažuju se samo u uslovima ratnog ili vanrednog stanja u skladu sa zakonom.

Vojni obveznik je crnogorski državljanin koji podliježe vojnoj obavezi koja nastaje u kalendarskoj godini u kojoj navršava 18 godina života a završava se na kraju kalendarske godine u kojoj vojni obveznik navršava 60 godina života, gubitkom sposobnosti za vojnu službu ili gubitkom crnogorskog državljanstva. Vojni obveznik u uslovima mira uvodi se u evidenciju vojnih obveznika i na dobrovoljnom principu može da se obučava radi sticanja neophodnih znanja za obavljanje dužnosti u uslovima ratnog ili vanrednog stanja ili da dobrovoljno služi vojni rok sa oružjem.

Predviđeno je takođe da se obuka na dobrovoljnom principu, radi sticanja neophodnih znanja za obavljanje dužnosti u uslovima ratnog ili vanrednog stanja vrši u trajanju do 60 dana, a dobrovoljno služenje vojnog roka sa oružjem najviše do šest mjeseci.

Izbor kandidata za dobrovoljnu obuku, odnosno za služenje dobrovoljnog vojnog roka će vršiti komisija Ministarstva odbrane, na osnovu javnog oglasa, kao što je i ministar u uvodnom izlaganju rekao.

Kako sam na početku istakao dugoročnim planom razvoja odbrane predvišeno je uvođenje dobrovoljnog služenja vojnog roka kao jedan od prioritetnih ciljeva. Njime se želi ostvariti bolji kontakt sa građanima Crne Gore, posebno sa mlađom populacijom u Crnoj Gori. Upravo je zainteresovanost mlađih ljudi jedan od razloga za uvođenje dobrovoljnog služenja vojnog roka, što su pokazale analize i istraživanja. Oni koji prođu obuku, imaće prednost kod prijema u rezervni sastav, u aktivnu rezervu, u profesionalnu vojnu službu, ...po ugovoru, podoficiri, oficiri, civilna lica u službi u vojski, kadeti ili vojni stipendisti. Smatram da je dobrovoljno služenje vojnog roka neophodno ako vojska Crne Gore namjerava ... (Prekid).... aktivnom i pasivnom rezervom. Važno je za Crnu Goru da može povećati broj ljudi u vojski u kratkom roku za podršku civilnim vlastima i stanovništvu kad se nađu pod udarima sile prirode kao što se to dešavalo ovih dana kada su buktali požari po Crnoj Gori ili se desi neka druga nepredviđena nesreća. Takođe, očekuje se da Vojska Crne Gore kada smo NATO članica ima ljude za redovne smjene u misijama u inostranstvu i za zadatke kod kuće. Želim da istaknem da snažna vojska ne zavisi samo od svoje brojnosti, već od spremnosti njenih pripadnika da profesionalno i u skladu sa najvišim standardima i vojnim doktrinama obavljaju svoje profesionalne i postavljene zadatke. Svaki četvrti pripadnik Vojske Crne Gore proveo je određeno vrijeme u nekoj od međunarodnih misija i operacija što potvrđuje da su crnogorski vojnici prvi otvorili vrata alijanse za svoju državu.

Koristim priliku da podsjetim da su još u martu 2010. godine crnogorski vojnici prvi put otišli u mirovnu misiju u Avganistanu pod okriljem snaga NATO alijanse što je bio jasan znak da saveznici visoko cijene spremnost, obučenost i odlučnost crnogorske vojske. Uvјeren sam da će tako biti i ubuduće i da će pripadnici Vojske Crne Gore sada u novom statusu punopravnog člana alijanse sa osjećanjem ponosa i visoke odgovornosti čuvati ime svoje države svuda gdje bude potrebno da se brane mir i bezbjednost u današnjem vremenu prepunom bezbjednosnih izazova i rizika.

Shodno navedenom vjerujem da će i u usvajanje ovog zakona doprinijeti još većoj interoperabilnosti Vojske Crne Gore što će dalje unaprijediti njenu osnovnu misiju odbrane, učešća u međunarodnim misijama i operacijama i učiniti efikasnijom podršku civilnim institucijama u kriznim situacijama. Takođe, vjerujem da ćemo ovaj prijedlog zakona danas usvojiti uz amandmane koje je predložio i Odbor za bezbjednost i odbranu i koji su postali sastavni dio ovog zakona, takođe i uz amandman koji su podnijeli uvaženi poslanici iz Bošnjačke stranke gospodin Ibrahimović i gospodin Drešević. Takođe, uvјeren sam da ćemo ovaj sistemski zakon veoma bitan za sektor bezbjednosti i odbrane u Crnoj Gori jednoglasno danas usvojiti. Hvala vam još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 14:38:59)

Sledeći poslanik koji se javio za diskusiju je poslanica Marta Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (26.07.17 14:39:08)

Hvala potpredsjedniče.

Poštovani ministre, uvažene kolege, poštovani građani Crne Gore,

Kao što su već i ministar i uvaženi kolega Stanišić rekli, ovim zakonom su dodatno definisane pojedine oblasti koje i nijesu bile tretirane važećim Zakonom o vojsci. Cilj je svakako da Zakon o vojsci obezbijedi uslove za dalji nastavak reformi same Vojske Crne Gore i da se preciziraju pojedina pitanja, prije svega u vezi sa pravima i obavezama lica u službi u vojski. Imajući u vidu strategijski pregled odbrane Crne Gore koji predstavlja faktički viziju daljeg razvoja sistema odbrane i oružanih snaga naše države i u skladu sa tim strategijskim pregledom izvršena je sveukupna analiza stanja održivog sistema odbrane i ovim zakonom su ponuđena rješenja za njegovo unapređenje u skladu sa savremenim bezbjednosnim izazovima, rizicima i prijetnjama. Između ostalog, predložena je organizacija Vojske Crne Gore, redifinisanje misije i zadataka

vojske, jasno su definisani prioriteti u opremanju i modernizaciji Vojske Crne Gore i određeni su infrastrukturni objekti i materijalna sredstva koja su neophodna za funkcionisanje vojske. Takođe, definisane su procedure koje će unaprijediti ukupno upravljanje ljudskim i materijalnim resursima. Kao što je već istaknuto predviđeno je uvođenje merit sistema, ali ne samo u postupku prijema i unapređenja već i u postupku izbora za obrazovanje i usavršavanje, što je zaista jedna pozitivna novina, gdje će se internim oglasom koje raspisuje ministarstvo i komisija koju formira ministar određivati najbolje kandidate koji su se javili za obrazovanje i usavršavanje u određenim oblastima.

Takođe, predloženim Zakonom o Vojsci će se obezbijediti brža, efikasnija implementacija ovih rješenja i strategijskog pregleda odbrane i stvoriti prepostavke za dalju izgradnju kapaciteta vojske i povećanje njene interoperabilnosti. U tom cilju su i jasnije definisane nadležnosti koje se obavljaju u samom Ministarstvu odbrane. Dakle, jasanje su definisane nadležnosti kako samog ministarstva, precizirani su i poslovi Ministarstva odbrane u vezi sa materijalnim zbrinjavanjem i opremanjem vojske, tako i poslovi koje obavlja Generalštab vojske, poslovi koje obavlja ministar i načelnik Generalštaba. Zakon tretira, takođe i zabranu nošenja vojne uniforme i djelova vojne uniforme lica u službi u vojski prilikom prisustvovanja protesnim i političkim skupovima ili drugim aktivnostima koje nijesu u vezi sa vršenjem službe u vojsci. Takođe, tretira i pitanje javnog istupanja lica u službi u vojsci kao i sindikalno organizovanje.

Ovdje su posebno obrađene i odredbe koje se odnose na izbjegavanje sukoba interesa što je naravno usklađeno sa Zakonom o sprečavanju korupcije. Dakle, detaljno su regulisane te odredbe koje se odnose na obavezu prijavljivanja mogućeg sukoba interesa, zabranu zloupotrebe službe u vojsci, korišćenja imovine. Takođe, obrađena je i zabrana primanja poklona, odbijanje poklona, zabrana osnivanja privrednih društava, ograničenje članstva u određenim privrednim društvima, detaljno je regulisano postavljanje i razrešenje kao i stavljanje na raspolaganje. U tom smislu bih zaista istakla da smo na odboru o ovome u raspravi što se tiče ovog člana koji se odnosi stavljanja na raspolaganje profesionalnog vojnog lica gdje je predviđeno da se može staviti na raspolaganje u slučaju reorganizacije na šest mjeseci, smatrali smo da je neophodno da se posebnim članom tretiraju i profesionalna vojna lica koja imaju pravo da rade polovinu radnog vremena zbog njege djeteta sa težim smetnjama u razvoju ili su samohrani roditelji sa djetetom do sedam godina ili su roditelji djeteta sa teškim invaliditetom i u tom smislu da mogu biti stavljeni na raspolaganje, ne kao ostala lica do šest mjeseci u neprekidnom trajanju nego godinu dana u neprekidnom trajanju upravo onako kako je propisano i Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Takođe, moram da napomenem da je detaljno tretirana disciplinska i materijalna odgovornost i ovdje ću da napomenem jednu novinu koja se tiče formiranja vojnooddisciplinske komisije koju na predlog načelnika Generalštaba obrazuje ministar i tu smo smatrali zaista da što se tiče rokova zastare vođenja disciplinskog postupka u odnosu na disciplinsku grešku i disciplinski prestup koji su predviđeni zakonom, dakle, rokovi zastare od dana kako rok od dana saznanja tasko i onaj od dana kada je povreda učinjena smatrali smo prosto da su rokovi predviđeni predlogom zakona zaista bili izuzetno kratki i da ih je bilo neophodno usaglasiti sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima. Ta naša primjedba je svakako i uvažena. Kao što je rekao i kolega zakon tretira dobrovoljno služenje vojnog roka i u tom smislu se neću ponavljati. Na kraju ću samo reći da predložena zakonska rješenja idu u prilog interoperabilnosti naše vojske i ispunjavanje naših obaveza u partnerskom odnosu kao članici NATO-a. Ja vam se zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 14:45:24)

Zahvaljujem, poslanici Šćepanović.
Sledeći prijavljeni poslanik je Ervin Ibrahimović.
Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (26.07.17 14:45:38)

Hvala Vam, potpredsjedničke Skupštine.

Poštovani ministri, članovi Vlade, uvažene koleginice i kolege, dragi građani, poštovani iseljenici,

Pred nama je Prijedlog zakona o Vojsci Crne Gore kojim se uređuje organizacija i služba u Vojsci, prava, obaveze i status lica u službi u vojski i druga pitanja od značaja za vojsku. Smatramo da je ovaj zakon značajan za državu i njene građane i zato će poslanici Bošnjačke stranke podržati predloženi zakon.

Predloženi zakon je svakako izazvao i veliko interesovan predstavnika bošnjačke nacionalnosti. Pripadnici bošnjačkog naroda su brojnim istorijskim prilikama iskazali privrženost demokratskoj Crnoj Gori. Bošnjačka stranka je kao autentični predstavnik Bošnjaka od svog osnivanja aktivno učestvovala u procesu obnove nezavisnosti Crne Gore, podržava evropske integracije i podržala članstvo Crne Gore u NATO, čime daje snažnu podršku strateškim interesima države Crne Gore i stabilnosti.

Danas u Vojsci Crne Gore, Bošnjaci pokrivaju odgovorna i rukovodeća mesta što naravno nije u dovoljnoj mjeri, ali treba naglasiti izvjesni pomak u pozitivnom smjeru.

Podsjetiću javnost da je Bošnjačka stranka svojom aktivnom ulogom u političkom životu obezbijedila i puno poštovanje vjerskih posebnosti i odvojene ishrane u obrazovnim i zdravstvenim institucijama, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija i Vojsci Crne Gore.

Dozvolite da svoju diskusiju usmjerim na jednu od novina koje zakon predlaže, a koja je izazvala veliko interesovanje i kod javnosti, a to je dobrovoljno služenje vojnog roka u jedinicama Vojske Crne Gore.

Vjerujemo da će predložena novina doprinijeti afirmaciji Vojske kao jednom od simbola identiteta i suvereniteta Crne Gore, a naročito jačanju svijesti kod mlade generacije o pripadnosti države.

Kao što je i predviđeno Predlogom zakona o Vojsci Crne Gore, mlađi u Crnoj Gori će imati priliku da od 2019. godine prođu kroz dobrovoljnu obuku. Poslovnu vojnu obuku koja će trajati dva mjeseca, to jest 60 dana.

Za vojниke na dobrovoljnem služenju vojnog roka biće obezbijeđena besplatna ishrana, uniforma, smještaj, obuka, a uz to primaće i vojničku platu.

Takođe, dugoročnim Planom razvoja odbrane predviđeno je uvođenje dobrovoljnog služenja vojnog roka kao jednog od prioritetnih ciljeva. Smatramo da je uvođenje dobrovoljnog služenja vojnog roka za državu i društvo u cjelini korisno iz više aspekata. Nabrojaću neke od benefita uvođenja dobrovoljnog služenja vojnog roka, to jest vojne obuke za državu Crnu Goru.

Novim zakonskim rješenjem uspostaviće se evidencija vojnih obveznika kao i obuka i angažovanje vojnih obveznika u uslovima ratnog i vanrednog stanja. Predstavlja jeftiniji pristup koji omogućava formiranje rezervnog sastava vojno sposobnog i društveno odgovornog ljudstva. Važno je za malu zemlju kakva je Crna Gora da može povećati broj društveno odgovornih ljudi, za na primjer, podršku u civilnim vlastima i stanovništvu, prvenstveno u slučaju prirodnih ekoloških nesreća. NATO takođe, očekuje da Vojska Crne Gore ima određeni broj adekvatno obučenih vojnika za redovne smjene u misijama i u inostranstvu, kao i za obavljanje redovnih zadataka u Crnoj Gori. 60 dana vojne obuke može se posmatrati i kao svojevrstan probni rad koji će mlađi ljudi upoznati vojni poziv i procijeniti da li bi mogli i željeli da postanu pripadnici Vojske Crne Gore, odnosno profesionalni vojnici.

Za Vojsku Crne Gore može postavljati potencijalnu bazu za regrutovanje budućih pripadnika.

Takođe, benefiti uvođenja dobrovoljnog služenja vojnog roka za učesnike obuke su prilika da dobiju korisnu obuku, vještine i znanja i uz to da budu plaćeni. Mogućnost dobijanja sertifikata obučenosti za rukovanje vatrenim oružjem koji će biti priznat od strane odgovarajućih državnih organa. Neki učesnik obuke će tokom obuke imati priliku da budu osposobljeni za upravljanje građevinskim mašinama. Oni koji prođu obuku imajuće prednost kod prijema u profesionalnu vojnu službu kao vojnici po uzgovoru, civilna lica u službi u Vojsci.

Obuka u Vojsci Crne Gore, zainteresovana bi bila od značaja i prilikom eventualnog zapošljavanja u Policiji ili agencijama koje se bave obezbjeđivanjem lica i imovine. Opravdanost uvođenja dobrovoljnog služenja vojnog roka ogleda se i u rezultatima brojnih sprovedenih anketa, ispitivanja javnog mnjenja, koje ukazuju na veliko interesovanje mlađih. Na primjer,

istraživanja Atlantskog saveza Crne Gore koje obuhvata ljudi uzrasta do 25 godina, odnosno grupu koja je dobila priliku da služi vojni rok. Na pitanje, da li bi dobrovoljno služili vojni rok, 50% ispitanika je odgovorilo potvrđno.

Znamo da koncept uvođenja dobrovoljnog služenja vojnog roka predstavlja izuzetno kompleksan proces planiranja od finansija, obezbjeđivanja smještajnih kapaciteta, opremanja, plana obuke i slično. Ali, isto tako vjerujemo da će se tim planiranjem obuhvatiti izgradnja kasarne na sjeveru Crne Gore, kako bi građani imali prilike da dobiju korisnu obuku, vještine i znanja i uz to da budu plaćeni, a vremenom vjerujemo i stalno zaposleni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 14:51:24)

Zahvaljujem, poslaniku Ibrahimoviću.

Dajemo riječ poslaniku Andriji Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 14:51:34)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici i predstavnice Vlade,

Veoma važan zakon, Prijedlog zakona o Vojsci Crne Gore. Na samom početku bih istakao jedan detalj, da smo mi dobili kao poslanički klubovi, dobili smo od Sindikata odbrane i Vojske Crne Gore 41 amandman. Mislim da je dio trebao biti toga uvažen, kako bi došlo do poboljšanja ovog Prijedloga zakona iako je, moram reći, zakon solidno urađen.

Zakonska rješenja trebalo bi da doprinesu afirmaciji Vojske kao jednom od simbola identiteta i suvereniteta Crne Gore ka jačanju svijesti kod mlađe generacije o pripadnosti državi.

Crna Gora je uložila priličan napor u procesu reforme Vojske i sistema odbrane i postigla značajne rezultate, samo ću govoriti o tom jednom segmentu.

Dakle, u Crnoj Gori će 2019. godine biti uvedeno dobrovoljno služenje vojnog roka. Mladi u Crnoj Gori će za manje od, za godinu i po, dobiti priliku da dobrovoljno obuku vojne uniforme i služe vojni rok. Dugoročni Plan razvoja odbrane predviđa uvođenje dobrovoljnog služenja vojske, a Ministarstvo odbrane do tada dužno da obezbijedi zakonske okvire i finansijske preduvjetove za sprovođenje projekta.

Nakon služenja vojnog roka u trajanju od tri mjeseca za koji će biti predviđena i novčana naknada, zainteresovani će dobiti priliku da postanu vojnici, a u Ministarstvu ističu da će imati prednosti na konkursu za prijem u vojsku. A da mladi žele u vojsku potvrđuje nedavno istraživanje, o tome je govorio kolega Ibrahimović, koji je obuhvatilo ljudi uzrasta do 25 godina, na pitanje, da li bi dobrovoljno služili vojni rok, preko 50% je odgovorilo potvrđno.

Mladi ljudi moraju neće ponovo stići jednu disciplinu koja se definitivno izgubila u zadnjih, mislim prije 14 godina da je ukinut vojni rok. Društvo dobija mlađe ljudi koji su sposobni sutra da reaguju u nekim situacijama za koje danas nijesu sposobni. Tako će mladi opet moći u vojsku na rano buđenje i marširanje, i ako je vjerovati nama koji smo nekad služili vojsku potrebno učenje o hrabrosti i društvenoj odgovornosti.

Na Odboru sam najavio da će Liberalna partija amandmanski djelovati, član 46 Prijedloga zakona, tiče se uzbunjivanja Vojske. Načelnik Generalštaba po odborenju ministra može narediti uzbunjivanje Generalštaba, komandi i jedinica Vojske u slučaju ugroženosti ili procjene da može doći do ugroženosti pripadnika Vojske i objekata koje koristi ministarstvo, odnosno vojska, kao i u slučajevima prirodnih katastrofa uz saglasnost nadležnih državnih i lokalnih organa. To će otprilike biti taj amandman Liberalne partije. Povod je normalno, aktuelni katastrofalni požari u Crnoj Gori, normativno da se uredi uključivanje vojske. Vojska se uključila i u ove poslednje katastrofalne požare u Crnoj Gori.

Još jedanput čestitam našim vatrogascima, pripadnicima Vojske, stvarno su odradili herojsko djelo i za sada uspjeli su da pobijede prirodu. Ne znamo što nas čeka za nekoliko dana, mjesec, ali u svakom slučaju čeka nas svake godine još vrelija sezona nego što je bila ova.

Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o Vojsci Crne Gore uz navedeni amandman, a mislim da ima sluha kod ministra, kod predlagača Prijedloga zakona da se on u ovakvoj ili sličnoj formi prihvati. Zahvalujem.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENović (26.07.17 14:57:07)

Zahvalujem, poslaniče.

Ne vidim više zainteresovanih poslanika za diskusiju.

Pitam ministra da li želi završnu riječ?

Izvolite.

PREDrag BOŠKOVIĆ (26.07.17 14:57:17)

Zahvalujem.

Dakle, evo, još jednom da iskažem zadovoljstvo saslušanim diskusijama uvaženih poslanika i poslanice Šćepanović. Da kažem da zaista sam ponosan na ono što su ljudi iz stručnih službi Ministarstva odbrane uradili u pripremi ovog zakona. Da se zahvalim svima u odborima skupštinskim koji su doprinijeli, takođe da krajnji tekst ovog zakona bude zaista kvalitetan i da odgovori potrebama savremene organizacije Vojske Crne Gore, da se zahvalim kolegama u Vladi Crne Gore koji su ovaj tekst provukli kroz svoje službe. Dakle, svim ministarstvima koja su dala mišljenje na ovaj zakon, jer zaista je zakon ogroman i obiman i daje potpuni pregled kako bi Vojska Crne Gore u budućnosti trebalo da izgleda.

Ono što, takođe želim naglasiti, da je Vojska Crne Gore zaista jedan od stubova integracija Crne Gore u Sjevernoatlantski savez, jer ono što je Vojska u zadnjih 11 godina uradila, odnosno pogotovo u zadnjih sedam-osam godina je bio jedan od ključnih faktora ubrzane integracije Crne Gore u Sjevernoatlantki savez.

Takođe, bih se pridružio poslaniku Popoviću da, i ja sa ove govornice iskažem zahvalnost svim pripadnicima i pripadnicama Vojske Crne Gore u zaista odličnoj reakciji na jednu prirodnu katastrofu koja nas je zadesila prethodnih 10-15 dana, i da se sad osvrnem na, počeću od kraja, dakle, od gospodina Popovića i od ovoga što je on ovdje kazao.

Dakle u Vojsci Crne Gore postoje dva sindikata. Većinski sindikat, odnosno u kojem je većina pripadnika vojske i ministarstva, koji je, oba sindikata su učestvovala u izradi ovog zakona. Na kraju je manji sindikat napustio iz razloga njima poznatim, iako su velika većina svih njihovih predolga čak i kada su u pitanju radni odnosi, nagrađivanje i sve ostalo, prihvaćeni bez izuzetka, kada su u pitanju zahtjevi sindikata. Ovi su amandmani došli nama, došli su u Odboru, na Odboru su razmatrani. Vidjeli smo da apsolutno bi potpuno dezavuisalo sva ona rješenja koja smo htjeli da budu napredna, da budu u skladu sa našim aspiracijama i obavezama prema Sjevernoatlantskom savezu s jedne strane, a s druge strane i ono što je veoma bitno naglasiti da je crnogorska Vojska kao što ste sami kazali brojstveno mala i kao takva ima svoju specifičnost.

Ovaj amandman, o tome smo razgovarali na Zakonodavnom odboru prošle nedjelje, ja sam i tada rekao, da su upravo izmjene i dopune Zakona o odbrani koje su u decembru usvojene u ovom parlamentu, dale mogućnost da se Vojska angažuje u slučaju kriznih situacija kakva je bila i ova koje je bila prije nekih 10-15 dana, tako da bi bilo suvišno ga stavljati u ovaj Zakon o vojsci. Međutim, vi ako smatrate da je to baš neophodno, što se mene tiče precizirati ga i u ovom zakonu, apsolutno nema, da se Vojska može koristiti u ovim vanrednim situacijama.

Kao što ste vidjeli, Vojska se bez ikakvog problema koristila u ovim vanrednim situacijama kada su bili požari, kada je bila ona čuvena 2012. februar mjesec kad su bile one velike sniježne padavine, i Vojska je i tada bila jedan od nosioca kompletног sistema za prevazilaženje te vanredne situacije. Tako da, evo, ostavljam vama na razmišljanje, što se mene tiče nije problem, ali mislim zaista da ne treba opterećivati ovaj zakon, jer smo mi o tome razgovarali, razmišljali i shvatili da je u Zakonu o odbrani je to precizirano sasvim dobro i da apsolutno nema potrebe za tim preciziranjem ovdje u ovom tekstu.

Što se tiče ovih drugih rješenja mislim da, iskazaću jedno zadovoljstvo svima vama,

slažući se sa svima vama, a to je da upravo uvođenje dobrovoljnog vojnog roka će nam omogućiti da u jednom doglednom periodu, dakle, ovo poštovanje ovog strategijskog dugoročnog plana razvoja 2016 - 2025. da ćemo moći napokon crnogorsku vojsku ustrojiti po onim standardima po kojima danas počiva kolektivni sistem obrane, a to znači jednu vrstu piramide od vrha do dna, a što to danas nije slučaj, obzirom da je crnogorska vojska izašla iz Jugoslovenske narodne armije, odnosno Jugoslovenske armije, odnosno Vojske Srbije i Crne Gore i 2006. ostavljena mogućnost da svi oni koji žele da ostanu i služe u Vojsci Crne Gore ili profesionalno svoj angažman ostvaruju u Vojsci Crne Gore, da nastave da rade i to je dovelo do toga da struktuirano Vojska Crne Gore nije onakva kakva bi trebala da izgleda shodno svojoj brojnosti i shodno svojim potrebama. Zbog toga je i ovim zakonom predviđeno ubrzano penzionisanje s jedne strane, a sa druge strane i zamladživanje kadra koja je jedan od krucijalnih razloga da ovaj zakon dobije ne podijeljenu podršku danas u parlamentu i da već nakon sledeće nedelje ga možemo imati u pravnom sistemu Crne Gore kako mogli reagovati po svim ovim pitanjima.

Još jednom hvala, svima vama i hvala, zaista na nemjerljivom doprinosu da ovaj zakonski akt danas imamo ovdje u parlamentu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 15:03:10)

Hvala.

Na ovaj način smo završili pretres povodom ove tačke, i kao što znate, naknadno danas u toku dana ćemo se izjasniti o ovom i drugim zakonima.

Sad prelazimo na dio zakona koji je vezan za ekonomsku oblast. Prvo imamo Zakon o energetici, kasnije Zakon o hemikalijama, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o građevinskim proizvodima itd.

Prvi je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici**.

Sa nama je ministrica Dragica Sekulić i Miodrag Čanović, generalni direktor Direktorata za energetiku. Dobar dan.

Izvjestioci Odbora su Danijel Živković Zakonodavnog odbora i Filip Vuković Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li pridstavnici Vlade, ministrica ili generalni direktor žele uvodno izlaganje?

Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (26.07.17 15:04:10)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi poslanici i poslanice,

Ja ću veoma kratko pojasniti u čemu se sadrže predložene izmjene i dopune Zakona o energetici. Vi znate da je važeće rješenje Zakona o energetici iz decembra 2015. godine, da je u međuvremenu donešen Zakon o komunalnim djelatnostima iz 2016. godine kojim je određeno da Regulatorna agencija za energetiku treba da djeluje i u oblasti regulacije komunalnih djelatnosti i to javnog vodosnadbijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, te u smislu usaglašavanja sa Zakonom o komunalnim djelatnostima bilo je potrebno kroz matični zakon kojim se osnovala Regulatorna agencija za energetiku da se prosto upotpune, to jeste, dopune mјere nadležnosti kroz matični zakon.

Osim toga, u praksi se pokazalo da su trenutno važeća rješenja koja preciziraju ovlašćenja Regulatorne agencije za energetiku u dijelu utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda za operatore prenosne i distributivne mreže nedovoljno definisana samim zakonskim rješenjem, tako da smo kroz ove kratke i brze izmjene i dopune zakona predvidjeli prosto dalje preciziranje njihovih ovlašćenja u toj oblasti.

I treća stvar koja nas je navela na izmjene i dopune Zakona o energetici je da se prosto potvrdi i pojača dio nezavisnosti operatora prenosnog sistema, što nam je obaveza kao članice energetske zajednice i kao zemlje kandidata u Evropsku uniju, na način da je ovim rješenjem

definisano i da Ministarstvo finansija kao što je zaduženo za imenovanje, direktno imenovanje Upravnog odbora operatora prenosnog sistema, da je isto tako zaduženo i za imenovanje predstavnika u skupštini akcionara operatora prenosnog sistema.

Ja moram da naglasim da su ova tri rješenja usaglašena sa predstavnicima energetske zajednice i sa predstavnicima Evropske komisije i da na taj način se u potpunosti uklapaju sa važećim direktivama u oblasti energetike te vas stoga molim da u okviru ovog zasjedanja parlamenta uvažite ovaj naš predlog i usvojite predložene izmjene i dopune Zakona o energetici. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 15:06:38)

Imamo prijavljenog poslanika Filipa Vukovića.
Izvolite.

FILIP VUKOVIĆ (26.07.17 15:06:48)

Hvala, potpredsjedniče.

Posle ovakvog objašnjenja i izmjena Zakona o energetici sve što bi rekao na ovu temu bi bilo suvišno. S obzirom da, kako je ministarka i naglasila, da se Zakon o energetici i sve njegove izmjene usaglašavaju sa zakonima koji važe u Evropskoj uniji da je energetska zajednica u Beču praktično upoznata sa svim našim dokumentima važećim i našom dinamikom u samom pregovaračkom procesu i u svim ocjenama, vrlo priyatno je slušati te ocjene kad izlaže neko ili iz Brisela ili iz Beča da Crna Gora u svim tim stvarima prednjači. Svi komplimenti Ministarstvu ekonomije koje se bavi energetikom.

Kao poslanik mogu da iskoristim priliku da kažem da pored ove zakonske regulative neophodno je još nešto uraditi da bi svi bili zadovoljni, nije dovoljno da je zadovoljan Beč i Brisel, mnogo je važnije da smo zadovoljni mi u Pljevljima, u Podgorici, u Nikšiću itd. Mislimo na to da implementacija zakona nam neće mnogo pomoći ako i dalje ostanemo uvoznici električne energije, ako i dalje ne budemo rješavali ekološke probleme koje su posledica kao i svugdje u svijetu bavljenja energetikom bilo kojim oblikom i naravno ono najvažnije ako ne budemo pravili nove izvore električne energije.

S obzirom da imamo sve prepostavke da to realizujemo i prirodne potencijale još uvijek imamo i taj važan resurs znanja iskustva u energetici, kažem još uvijek imamo s obzirom da će i tu smjena generacija učiniti da ni tu nećemo imati kadar da to realizuje i implementira iz razloga što svi ti mladi ljudi bilo da su inženjeri ili nekih drugih naučnih disciplina neće imati od koga da nauče. Nemoguće je da sad ih pošaljemo negdje da uče i da sačekamo sve to vrijeme.

Mislim da Ministarstvo, s obzirom da će sad Elektroprivreda biti faktički u većinskom vlasništvu Vlade Crne Gore koja kroz resorno ministarstvo sprovodi sve svoje strategije pa i ovu strategiju energetike da treba, mora, a siguran sam da želi da bude mnogo preciznija, dinamički preciznija, jer i suviše vremena smo propustili.

Želio bih da kažem jednu rečenicu pošto sam nedavno kritikovao kompaniju koja je imala upravljačko pravo u Elerktroprivredi, naravno ostaje još uvijek vlasnik preko 40% akcija, a nadam se da će se završiti transakcija sa akcijama Rudnika uglja i ostaće i preko njih i u Rudniku uglja. Loše što su uradili je što nisu potrošili tih 250 miliona koje se kvalitetno naravno da smo riješili ove probleme o kojima pričamo i da imamo još neki energetski izvor koji bi nadomjestio naš suficit u električnoj energiji.

Međutim, uradili smo jednu dobru stvar koju mi nikad ne bi uradili. Ta dobra stvar je naučili su nas da je električna energija roba. Pošto je u Crnoj Gori i u većini država u našem okruženju se smatralo da je električna energija neka socijalna pomoć, dvije najmasovnije robe na svijetu su električna energija i nafta. Voda još uvijek se ne smatra robom jer je još uvijek ima besplatno. Najviši dio, odnosno najveći obim ekonomije se upravo okreće oko električne energije i oko nafte. Pošto mi nemamo u posjedu ležišta nafta i gase još uvijek, nadam se i ja da ćemo imati, ali ako budemo imali počekaćemo da se završi istraživanje i sve instalacije koje treba da se naprave da bi

to mogli da eksploratišemo. Italijani su nas naučili da je električna energija roba koja se mora plaćati i na tome treba da im budemo zahvalni i to je doprinos koji ne može da se izmjeri materijalno u eurima, ali jako značajna stvar koja se desila u ovom periodu dok su oni imali i tu izvršnu funkciju u Elektroprivredi.

Ne sumnjam da će ove izmjene koje nijesu nešto posebno značajne za energetiku više su značajne za ovaj dio ekologije, odnosno otpadne vode i uopšte ovaj dio koji je dat Regulatornoj agenciji da se njime bavi da ministarstvo više neće imati ni jedan alibi ako budemo propustili neko vrijeme. Do sad smo imali alibi, ne daju Italijani, nisu baš saglasni itd. sad više nemamo sa kim da pregovaramo. Ovaj parlament će podržavati ministarstvo i naravno Vladu u realizaciji strategije energetike koja je budite sigurni za Crnu Goru i za većinu država najvažnija privredna grana, toliko. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 15:13:02)

Pošto nije bilo nekih dopunskih pitanja, više su bili onako podrška ovome što radi ministarstvo i određene sugestije koje su vezane za energetski sektor, pitam da li treba završno izlaganje, pretpostavljam da ne treba.

Zahvaljujemo se ministrici i gospodinu Čanoviću.

Sad prelazimo na sledeći zakon, a Zakon o energetici smo završili i izjasnićemo se danas u toku dana o njemu.

Sa nama su ministar Pavle Radulović i Ivana Vojinović, generalna direktorka Direktorata za životnu sredinu vezano za **Zakon o hemikalijama**.

Izvjestioci odbora su Jovanka Laliličić, Zakonodavnog odbora i Mirsad Murić, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres. Da li ministar želi uvodnu riječ?

Ministre, izvolite.

PAVLE RADULOVIĆ (26.07.17 15:14:00)

Poštovanje uvaženi predsjedavajući, poštovani poslanici,
Trudiću se da budem kratak.

Važeći Zakon o hemikalijama donesen je 2012. godine, a počeo je da se primjenjuje u martu 2013. godine. U odnosu na taj period ukazala se potreba da se zbog funkcionalnije primjene određenih djelova Zakona pristupi njegovoj reviziji u cilju sveobuhvatnog uređenja oblasti, bezbjednog upravljanja hemikalijama, a shodno propisima Evropske unije kao i u dijelu koji se odnosi na inspekcijski nadzor. U skladu sa važećim zakonskim rešenjima inspekcijski nadzor vršila je samo ekološka inspekcija što se u praksi nije pokazalo najefikasnijim imajući u vidu uglavnom neadekvatan broj inspektora.

Predlogom zakona o hemikalijama inspekcijski nadzor podijeljen je između ekološke i sanitarne inspekcije dok će Uprava carina vršiti kontrolu uvoza, izvoza i tranzita hemikalija u skladu sa ovim zakonom i naravno carinskim propisima. Kako su kroz Predlog zakona o hemikalijama prenijeti ključni evropski propisi iz oblasti bezbjednog upravljanja hemikalijama ovaj predlog zakona je od juna 2016. godine usaglašavan sa Generalnim direktoratom Evropske komisije za unutrašnje tržište, industriju, preduzetništvo i mala i srednja preduzeća i zaključno sa arilom 2017. godine isti je usklađen sa svim sugestijama Evropske komisije. Četiri su osnovne novine koje donosi Predlog zakona o hemikalijama, a tiču se preuzimanju djelova evropske pravne tekovine i slijede.

Dakle, prvi su detaljnije razrađene obaveze daljih korisnika u lancu snabdijevanja i načina upisa hemikalija u registar. Takođe definisana su i izuzeća od upisa u registar za supstance proizvedene ili uvezene za istraživanje i razvoj na period od pet godina i za količine manje od jedne tone godišnje.

Pojašnjene su obaveze zastupnika, odnosno proizvođača. Zastupnik je dužan da čuva i ažurira podatke o uvezenim količinama i kupcima kojima su prodate supstance, kao i podatke o

dostavljanju revidovanog bezbjednosnog lista. Zahtjev za upis u registar stranog proizvođača ili uvoznika može podnijeti lice koje ovlasti strani proizvođač odnosno zastupnik sa sjedištem u Crnoj Gori. Kao tri, kako ljudi mogu biti izloženi uticaju hemikalijama na razne načine predloženim Zakonom o hemikalijama Agencija za zaštitu prirode i životne sredine obavezna je da u rizicima koji proizilaze iz upotrebe hemikalija radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine obavještava javnost putem medija. Takođe, agencija je dužna da pripremi vodiča o rizicima i bezbjednoj upotrebi hemikalija ili proizvoda, kao i da pruža stručne savjete proizvođačima, uvoznicima, daljim korisnicima i drugim zainteresovanim licima u ovoj oblasti.

Pod četiri. Uvedena je obaveza zdravstvenih ustanova da dostavljaju agenciji i Ministarstvu zdravlja podatke o akutnim trovanjima i drugim uticajima hemikalija na zdravlje ljudi. Takođe, podatke o preventivnim mjerama koje treba preduzeti za sprečavanje trovanja uvoznici ili dalji korisnici koji stavlju hemikalije na tržište moraju dostavljati agenciji. I konačno u ovom Predlogu zakona biće izrađeno 19 pod zakonskih akata kojima će se podstaći dalje odnosno postići dalje usklađivanje ovog propisa sa obimnim evropskim regulativama. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 15:17:35)

Hvala na uvodom izlaganju.

Imamo prijavljenog poslanika Murića za diskusiju.

Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (26.07.17 15:17:47)

Hvala predsjedavajući.

Da pozdravim predstavnike Vlade, uvažene građanke i građane Crne Gore, uvažene koleginice i kolege,

I da kažem da je tema vrlo interesantna i čitajući Predlog zakona o hemikalijama ustanovio sam da se predlagač faktički bavio životnim ciklusom jedne hemikalije. Što to znači životni ciklus? Znači da je obohvatio sve do detalja o jednoj hemikaliji, tu bi još naglasio i taj bezbjednosni list koji u stvari predstavlja ličnu kartu jedne hemikalije. Ja o zakonu neću mnogo da pričam, jer zakon je za mene stvarno dobar, veoma pedantno urađen, ali će da se okrenem prema nečemu drugom.

Treba svaki građanin Crne Gore da zna šta je hemikalija, koje su njene prednosti, ali i koje su i njene mane. Po mom mišljenju mi znamo samo o prednostima, ali o manama gotovo ništa da ne znamo, te mane su veoma značajne da ih upoznamo, a ovaj zakon se bavi baš da te takve mane zakonski sproveđe da bi zakonom natjerali faktički one koji se bave prometom ovih hemikalija i upotrebom hemikalija da poštuju zakon u potpunosti. Zašto to govorim? Ako uzmemo primjer koji se desio davne 1956.godine u Japanu, kada je jedna fabrika nekontrolisano izručila ogromnu količinu žive prilikom prerade plastike u more. Šta se desilo? Niko nije znao što se desilo. Međutim, stanovnici jednog ribarskog mjesta su počeli naglo da obolijevaju, bolest je bila veoma teška, imalo je smrtnih slučajeva i oni koji su preživjeli bili su invalidi do kraja života. Šta se desilo? Živa kao hemikalija dospjela je u lancu ishrane u živom svijetu u vodi, došlo je do mekušaca, došlo je do riba, taloženjem živa u organizmima se pretvorila u najotrovniji dio žive, to je mentil živa, koja kada dođe na trpezu riba, pošto su Japanci poznati po konzumiranju ribe, znači došlo je do trovanja ljudi. Kroz ovaj primjer možemo da vidimo taj štetni pogubni efekat hemikalija, ako nijesmo te hemikalije uredili nekim zakonom, kao ovaj zakon nije neki nego je pravi i čini mi se zakon koji uređuje ovu materiju. Ovaj primjer nije toliko oštar, kao što je primjer koji se desio 1984.godine u decembru mjesecu u gradu ... ... prilikom čega je došlo do izlivanja, odnosno do emitovanja jednog gasa koji je bio vema štetan. Šta se desilo? Znači ne kontrolisano odavanje ovog gasa u životnoj sredini, došlo do trenutne smrti oko tri hiljade ljudi. Nešto kasnije, za desetak dana oko 25 hiljada ljudi je umrlo, tokom nekoliko godina 500 hiljada ljudi j doživjelo razne povrede koje su efektirale kasnije od ovog gasa, a da ne kažemo koliko je ovaj gas došao do nerođene djece, preko krvi, preko udisanja i tako dalje. Prilikom čega

možemo govoriti o načinu novorođenčadi koja su pretrpjela posledice. Znači, ovo možemo vidjeti koliko su te hemikalije opasne. Mi smo danas izloženi hemikalijama svakodnevno. Imate podatak vidio sam i kod vas tamo da oko 100 hiljada hemikalija danas se nalazi na tržištu. Međutim, to je zanemarljivo mali broj, mnogo veći broj, to je samo onih registrovanih, a koliko je tek neregistrovanih tih hemikalija. Od tog velikog broja hemikalija, ogroman broj hemikalija ne znaju se njihova svojstvo, a mi znamo hemikalija na šta sve utiču i one koje su korisne, a koje se konzumiraju ili se upotrebljavaju u velikim količinama u odnosu na ono koliko je preporučeno. Hemikalije djeluju mutogeno, djeluju karcinogeno, djeluju alergogeno, preko krvi djeluju i na fetus i tako dalje. Upotreba hemikalija koje su dozvoljene ako se ne koriste kako treba i ako nije sproveden postupak životni ciklus od proizvodnje uvoza, izvoza, skladištenja, pakovanja ambalaže, registracije, klasifikacije i tako dalje, može dovesti do štetnih posledica, i ako danas bez hemikalija normalno ne možemo da živimo.

Podatak je iz 2004. godine da je oko 4,9 miliona ljudi umrlo usled oboljenja invaliditeta izazvanih određenim hemikalijama i životne sredine na godišnjem nivou. Taj podatak mislim da nije tačan, mnogo je veći broj umrlih. Zašto? Zato što je ovaj podatak dobijen od onih zemalja koje vode uredno registraciju lica koja su otrovana ili zadobilo otrovanje i zbog toga izgubilo život. Šta je sa nerazvijenim zemljama, šta je sa zemljama koje su u nekom stadijumu razvoja? Ako to uporedimo sa ovim podatkom kojeg imamo znači u razvijenim zemljama koliko ima takvih slučajeva, koliko još na taj broj možemo dodati i nekih iz nerazvijenih i srednje razvijenih zemalja. Znači, nekoliko puta veći broj mi toga nijesmo svjesni i zbog toga smtram da je ovaj zakon tako lijepo urađen i mislim da ako bude sproveden da će građane Crne Gore ne možemo idealno reći zaštiti, ali makar približno zaštiti od ovih efekata hemikalija. Normalno nije hemikalija samo uticaj direktni na ljudski život, hemikalije utiču i na životnu sredinu, kvalitet životne sredine. Nije samo direktni kontakt sa hemikalijama taj koji će narušiti ljudsko zdravlje, već i indirektni. Hemikalije učestvuju u okruženju materija kroz lance ishrane i tako dalje, dolaze sve nama na trpezu. Tako da moramo povesti računa i od mene ovaj zakon ima apsolutnu podršku, mislim da je jedan od zakona što se tiče ekološkog i zdravstvenog veoma, veoma dobar. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 15:25:52)

Hvala poslaniče.

Ne vidim interesovanje ministra jer je poslanik Murić, onako vrlo detaljno obrazložio svoje viđenje i viđenje poslaničkog Kluba DPS-a, takođe kako dobro se pripremio analizirajući određena rješenja u nekom prethodnom periodu i u nekim drugim zemljama i siguran sam da će to biti jako korisno za ministra i njegove saradnike i normalno građane koji su pratili ovu sjednicu. Hvala poslaniče Murić, hvala ministre.

Na ovaj način smo završili ovaj zakon.

Prelazimo na zakon iz vaše nadležnosti i to je **Predlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o građevinskim proizvodima**. Ovdje su izvjestioci odbora Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Ana Nikolić, Odbora za turizam, poljoprivredu i ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Ministre, izvolite, uvodno izlaganje.

PAVLE RADULOVIĆ (26.07.17 15:26:54)

Hvala, predsjedavajući.

Zakon o građevinskim proizvodima usvojen na sjednici Skupštine Crne Gore održanoj 26. marta 2014. sa početkom primjene od 01.01.2017. godine. Zakonom se uređuje ocjena i provjerava postojanost, svojstvo i dokazivanje upotrebljivosti građevinskog proizvoda kao uslova za njegovo stavljanje na tržištu i upotrebu u mjeri potrebnoj za ispunjenje osnovnih zahtjeva za objekte i druga pitanja od značaja za građevinske proizvode. Ovim propisom djelimično je transponovana Uredba broj 305/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta o utvrđivanju

harmonizovanih uslova za stavljanje građevinskih proizvoda na tržiste i prestanku važenja Direktive Savjeta 89/106.

U skladu sa obavezama usaglašavanja propisa sa Zakonom o upravnom postupku Ministarstvo održivog razvoja i turizma pripremilo je Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o građevinskim proizvodima koji imaju izvršeno usaglašavanje istog sa navedenim zakonom. Predloženo je i da se akt o priznanju inostranih isprava i znakova usaglašenosti vrši na osnovu Uredbe o načinu priznavanja isprava i znakova usaglašenosti iz Službenog lista broj 55/12 do donošenja rešenja o imenovanju tijela za ocjenu i provjeru postojanosti i svojstava građevinskih proizvoda. Pitanje harmonizacije posebnih zakona sa Zakonom o upravnom postupku nije uređeno sa odgovarajućim propisima EU sa kojima je potrebno obezbijediti usklađenost. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 15:28:24)

Ovdje nemamo zainteresovanih poslanika za diskusiju i na ovaj način smo završili pretres povodom ove tačke dnevnog reda i kasnije ćemo se izjasniti.

Sledeći zakon je **Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o registrima ispuštanja i prenosa zagađenih materija, takođe iz Ministarstva održivog razvoja.**

Da li ovdje želite uvodno izlaganje kratko?

Izvolite.

PAVLE RADULOVIC (26.07.17 15:28:51)

Hvala, predsjedavajući.

Protokol o registrima ispuštanja i prenosa zagađujućih materija, skraćeno PR TR usvojen je 2003. godine u Kijevu na sastanku strana ugovornica Arhuske konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti i pristupu pravosuđu. Crna Gora je 2009.godine potvrdila Arhusku konvenciju. Prema ovom protokolu uspostavlja se registar ispuštanja i prenosa zagađujućih materija koji sadrže informaciju o ispuštanju zagađujućih materija u vazduh, vodu i zemljište, kao i o prenosu otpada od mjesta obrade i odlaganja. Uz pomoć registra nadležnim organima biće na raspolaganju ključni indikatori uz pomoć kojih će se izmjeriti i pratiti postepeno smanjenje zagađenja, ispuštanja opasnih hemikalija i gasova sa efektom staklene baštice. Na taj način će se poboljšati donošenje odluka u oblasti zaštite životne sredine.

Iskustvo država koje primenjuju ovaj protokol i da pored poboljšane informacione osnove za donosioce odluka i uspostavljanje registra povećava se i odgovornost kompanija da smanjuju zagađenje i podstiču ih na usvajanje održivih rešenja u svojim tehnologijama. Prema zaključcima osme ministarske konferencije životna sredina za Evropu koja je održana u junu 2016. godine u Gruziji, Arhuska konvencija i Protokol kroz mehanizam pristupa informacijama trebalo bi da imaju važnu ulogu u postizanju ciljeva održivog razvoja poput zdravstvene zaštite cilj tri, upravljanje vodoma cilj šest, čista energija cilj sedam, zelena ekonomija ciljevi osam, devet i dvanaest, smanjenje nejednakosti cilj deset, klimatske akcije cilj trinaest, turizma ciljevi osam, dvanaest i četrnaest i urbanog planiranja ciljevi jedanaest i trinaest.

U Crnoj Gori IPA projektom uspostavljanje razvoja informacionog sistema životne sredine koji je završen u maju tekuće godine, između ostalog podrazumijeva se i razvoj aplikacije koja će omogućiti unos i skladištenje PR TR podataka. Agencija za zaštitu prirode i životne sredine je nadležni organ za vođenje informacionog sistema uključujući i navedenu PR i TR aplikaciju.

Važnost usvajanja Zakona o potvrđivanju Protokola o registrima ispuštanja i prenosa zagađujućih materija u ovom momentu je i to što će Crna Gora biti domaćin šestog zasjedanja država članica Arhuske konvencije i trećeg zasjedanja država članica PR TR Protokola i njihovog zajedničkog segmenta na visokom nivou kao i pripremni sastanak, odnosno pripremnih sastanaka u septembru 2017. godine u Budvi. Ovaj značajan i veliki međunarodni događaj okupiće oko 400 učesnika i to predstavnike država potpisnica Arhuske konvencije i PR TR Protokola, brojne međunarodne organizacije, nevladine organizacije kao i mnoge druge učesnike. Hvala.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENović (26.07.17 15:31:40)

Na ovaj način izlaganjem ministra smo završili pretres povodom ovog zakonskog rešenja, kao što znate kasnije ćemo se izjasniti.

Sad prelazimo na **Zakon o Prijestonici**. Sa nama je ministrica Suzana Pribilović i Jadranka Vukčević, generalna direktorica Direktorata za lokalnu samoupravu.

Izvjestioci odbora su Marta Šćepanović Zakonodavnog odbora i Radule Novović Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Ministrice, izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (26.07.17 15:32:25)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici,

Pričinjava mi posebno zadovoljstvo što danas raspravljamo o Prijedlogu zakona o Prijestonici kojim se unapređuje i jača položaj i uloga Prijestonice, uvažavanjem kulturnog i istorijskog značaja te Cetinju vraća onaj status i mjesto koje je kroz crnogorsku istoriju oduvijek imao. Ovo je Zakon kojim se kao država adekvatno odnosimo prema našoj istoriji i prošlosti, našoj tradiciji i kulturi, centru prosvjetiteljstva i kulturne misli, ali i normativno određuje status i položaj koji Cetinje treba da ima u budućnosti.

Želim da naglasim da je Zakon o Prijestonici tokom centralne rasprave na Cetinju dobio punu podršku učesnika rasprave, a izuzetno je značajno što su predstavnici različitih političkih partija prepoznale predložena rešenja kao dobrobit građana Prijestonice, ali i građana Crne Gore.

Poštovani,

Uvjereni sam da smo svi svjesni specifičnosti koje Cetinje odvaja od ostalih jedinica lokalne samouprave, a koje se ogledaju u tome što predstavljaju istorijski i kulturni centar te da je pravni status Prijestonice riješen Ustavom Crne Gore i posebnim zakonom. Međutim, važećim Zakonom o Prijestonici nisu u dovoljnoj mjeri uvažene specifičnosti Cetinja kao Prijestonice, posebno imajući u vidu njen državotvorni značaj kroz crnogorsku istoriju. Ovi razlozi su nas i opredijelili za donošenje novog zakona i potrebu jasnijeg definisanja položaja Prijestonice u normativnom dijelu sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori.

U tom smislu novim zakonskim rješenjima obezbijediće se poštovanje Prijestonice u institucionalnom smislu, adekvatno predstavljanje i valorizacija crnogorskog, kulturnog i istorijskog, duhovnog i akademskog nasleđa Prijestonice, normativno redefinisanje strukture i uloge Senata Prijestonice, normativno jačanje uloge gradonačelnika Prijestonice, jačanje učešća predstavnika Prijestonice u organima upravljanja državnih i javnih službi koji imaju svoje sjedište na Cetinju kao i unaprijediti način planiranja i finansiranje razvojnih programa Prijestonice.

Značajan pomak predstavljaju predložena rešenja u dijelu finansiranja Prijestonice. U tom smislu u cilju obezbeđenja finansijskih sredstava za razvojne aktivnosti zakonom je predloženo opredjeljivanje budžetskih sredstava za razvoj Prijestonice u visini od 1% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta Crne Gore za svaku fiskalnu godinu. Godišnji program razvoja Prijestonice koji će se finansirati iz opredijeljenih budžetskih sredstava za razvoj Prijestonice u iznosu od 0,6% usvajaće Senat, a koristiće se za finansiranje projekata koji doprinose otvaranju novih radnih mesta, razvojnih projekata i infrastrukturnih projekata, projekata na očuvanju kulturno istorijskog i prirodnog nasleđa, projekata za valorizaciju turističkih potencijala, projekata od javnog interesa koje se realizuje po modelu privatnog javnog partnerstva ili drugog oblika partnerstva i ostalih projekata od značaja za razvoj Prijestonice. Sredstva u iznosu od 0,4% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta planiraće se godišnjim Zakonom o budžetu na izdatku transfera opština kod Ministarstva nadležnog za poslove finansija i oprediljavati će se Prijestonici za finansiranje izdataka za vršenje zakonom utvrđenih nadležnosti.

Odredbe Zakona o finansiranju lokalnih samouprava koje se odnose na ujednačavanje finansiranja opština neće se primjenjivati na Prijestonicu. Takođe, analizirajući istorijski aspekt, ali isto tako i trenutne kapacitete, smještajne, ljudske i druge, jednog broja institucija, preseljenje

važnih državnih institucija je jedna od ključnih aktivnosti koje Prijestonica treba da da status i značaj kakav zaslužuje. U tom cilju, Predlogom zakona predviđeno je preseljenje sjedišta niza državnih organa i drugih institucija čime će se dodatno ojačati uloga Prijestonice u sistemu Crne Gore. Pored Ministarstva kulture čije je sjedište u Prijestonici, planirano je preseljenje Ministarstva vanjskih poslova za čije potrebe je već u završnoj fazi rekonstrukcija objekta na Cetinju, bivše rusko poslanstvo. Tim prije jer je Cetinje bio istorijski diplomatski centar Crne Gore te mu se na ovaj način taj status i vraća. Zakonom je definisano i da Istorijički institut Crne Gore i Fakultet za crnogorski jezik i književnost budu na Cetinju, što mu nesumnjivo i pripada.

Nadalje, pored rezidencije Predsjednika Crne Gore, predloženim zakonom predlagач zakona je zadržao važeću odredbu da sjedište Ustavnog suda Crne Gore bude u Prijestonici. S obzirom da se do sada nisu stekli uslovi za implementaciju ove odredbe, a imajući u vidu predložena rješenja cijenimo da će se kroz realizaciju određenih projekata steći uslovi i za primjenu ove odredbe u punom kapacitetu. Zakonom je predloženo da Senat Prijestonice čini predsjednik Crne Gore, potpredsjednik Skupštine Crne Gore, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem, predsjednik Crnogorske akademije nauka, rektor Univerziteta, ministar kulture i gradonačelnik Prijestonice. Takođe, propisano je da Senat usvaja godišnji program razvoja Prijestonice, zauzima stavove, razmatra, daje predloge i mišljenja državnim organima i organima Prijestonice o pitanjima značajnim za ekonomski, kulturni i istorijski razvoj Prijestonice, a sredstva za njegov rad obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore. Jačanje normativne uloge gradonačelnika Prijestonice ogleda se u njegovom pravu i obavezi da utvrđuje predlog godišnjeg programa razvoja Prijestonice.

Imajući u vidu sve navedeno, uvjerena sam da će predložena rješenja dobiti vašu punu podršku. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 15:38:20)

Hvala lijepa.

Imamo nekoliko prijavljenih poslanika. Prvo krećemo s poslanicom Anom Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (26.07.17 15:38:34)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvažena ministarko Pribilović, gospođo Vukčević, drage kolege i koleginice, uvaženi građani Crne Gore, drage Cetinjanke i Cetinjani,

Na samom početku želim da naglasim da je ova tačka o kojoj sada raspravljamo, Zakon o Prijestonici, po mnogo čemu znakovita. Pritom ne mislim samo na nas koji smo sa Cetinja već na sve građane i građanke Crne Gore. Stoga mi predstavlja veliku čast i veliko zadovoljstvo što mogu govoriti ovim povodom i što je novi zakon o Prijestonici opet pred plenumom. Ovoga puta iskreno vjerujem u sastav koji će istinski prepoznati ulogu i značaj Cetinja kao svog jedinog prijestonog grada. Ovaj zakon predviđa skup rješenja koji donose razvoj ovog grada u tri pravca, institucionalni, normativni i finansijski. Ni o jednom danas neću govoriti, s obzirom da je uvažena gospođa Pribilović u svom uvodnom izlaganju dala definitivno jedno divno pojašnjenje i prepričavanje ovog zakona koji ste vi u materijalnom mogli da vidite.

Želim danas u svom izlaganju zajedno s vama da prođem sve istorijske razloge koji čine i donose i daju nam za pravo da danas razgovaramo o ovom zakonu i donosimo odluku o ovom zakonu i šta je to što sve zajedno treba da nas opredijeli da za njega glasamo.

Danas ovdje zajedno s vama želim da se osvrnem samo na neke činjenice koje govore o Cetinju kao posebno važnom činiocu svih društvenih i istorijskih procesa Crne Gore, čime je nesumnjivo zavrijedilo poseban pravni položaj u sistemu lokalne samouprave u našoj državi tj. status Prijestonice svih građana Crne Gore. Stvoreno u 15. vijeku, u krajnje teškim vremenima po Crnu Goru, Cetinje biva prvo kolijevka, a potom i vjekovni čuvar njegove državnosti, njene slobode, njene kulture i njene tradicije, nikad pokoren i imajući upravo na taj način nesaglediv značaj u očuvanju crnogorskog identiteta.

Davne 1482. godine zahvaljujući dobrom geografskom položaju, a dobar geografski položaj u tom vremenu je bila nedostupnost i nepristupačnost terenu neprijateljima, Ivan Crnojević je sebi podigao dvor na tom mjestu, a kasnije i manastir čime Cetinje postaje svjetovni i duhovni centar Crne Gore. Od tog trenutka Cetinje počinje da baštini kulturne i istorijske vrijednosti, postaje grad u kojem započinje razvoj crnogorske pismenosti, postavljaju se temelji obrazovnog, zdravstvenog i administrativnog sistema. To je grad gdje je donijet prvi Zakonik o opštoj školskoj dužnosti čime je otpočeo progres u obrazovanju i prosvjetiteljstvu. Tu su se gradile prve osnovne i srednje škole, prva dječija obdaništa, prve institucije kulture, prva sportska društva, prvo crnogorsko pozorište Zetski dom. Znači, svaki iskorak za Crnu Goru pravljen je upravo na Cetinju.

Danas s ponosom govorimo o tome da je prva štamparija kod Južnih Slovena i prva državna štamparija na svijetu nastala i radila upravo na Cetinju. Kao tekovina civilizacijskog progresa nastaje i prva štampana knjiga u ovom dijelu Evrope Oktoih prvoglasnik na Cetinju gdje su hrabri Crnogorci u jednoj ruci držeći mač branili Crnu Goru od neprijatelja, a u drugoj pero stvarajuću moćno društvo kulture i duhovnosti. Istovremeno baštinilo je Cetinje čitavim vjekovima temeljne vrijednosti demokratije čime je postalo simbol stvaranja crnogorskog društva jednakosti. Na Cetinju je dijeljena pravda na osnovu prvih zakona koji su opet doneseni baš u ovom gradu. Nadalje, život ove institucije u kojoj danas mi sjedimo, parlamentarizam u Crnoj Gori, politički procesi i prve partie sve je to izniklo baš na Cetinju.

Jedno od najsvetlijih poglavlja crnogorske istorije jeste priznavanje samostalnosti Crne Gore Odlukom Berlinskog kongresa 1878. godine, kada će Cetinje u prvom smislu postati Prijestonica evropske države, sa svim pripadajućim atributima. U tom razdoblju se na Cetinju podižu impozantna diplomatska predstavništva i ambasade niza evropskih država i bilježi snažno međunarodno djelovanje crnogorske Prijestonice kojoj, s pravom, postaje epitet i donosi epitet diplomatskog centra Crne Gore.

Sve navedeno govori nam samo jedno. Svaki početak u Crnoj Gori neraskidivo je vezan za Cetinje. Sve što u savremenoj Crnoj Gori danas postoji i što baštinimo svoj izvor ima na Cetinju. Kada su uslijedili najteži dani ne samo po Crnu Goru već i po naše susjede za čitav svijet onako kako je uvijek i bilo, Cetinje je ostalo i u tim momentima, bilo je tako da je dalo narodne heroje više nego ijedan jugoslovenski grad. U vremenima kada je najteže bilo ostati častan Cetinje je ostalo takvo, čisto i hrabro, poručujući da građanska, demokratska Crna Gora postoji tamo negdje pod Lovćenom, ona Crna Gora koja ne mrzi, koja je tolerantna, s rukom prijateljstva ispružena ka svima i tada je Cetinje bilo pravo. Pozivajući na pravo i jednakost čitave Crne Gore došli smo do one naše 2006. godine, do onog našeg 21. maja, kada je čitava država ispratila glas koji se godinama čuo s Cetinja.

Sve navedeno samo je dio razloga koji jasno govore zbog čega Cetinje za Crnu Goru ima poseban značaj, zbog čega se ne možemo posmatrati isključivo kao teritorijalna jedinica, zbog čega je neophodno sagledati širi aspekt njegove vezanosti za čitavu državu i sve njene građane kroz adekvatan položaj Cetinja u državno pravnom poretku. To jeste suštinski razlog donošenja ovog novog zakona o Prijestonici.

Donošenjem ovog zakona ogleda se upravo u potrebi za afirmacijom Cetinja kao crnogorske Prijestonice, simbola crnogorske državnosti i nosioca crnogorske nacije. Upravo je to jedina težnja s kojom je ovaj akt i koncipiran i predložen. Primjedbe koje smo čuli možda ovih dana o tome kako zakon usvajamo zbog dnevne politike ili srodnih tema uopšte ne želim da komentarišem. Samo ču reći da je ovaj zakon godinama čekao na usvajanje i da je već bio u parlamentu, da mu tada podršku nijesu dali upravo oni koji se sada pozivaju najvećim i najjačim Crnogorcima. Jesmo, gospodo, predlagali smo ga i ranije, ali ga vi tada nijeste usvojili, bili ste isključivo protiv njega.

Ovim aktom uistinu ne tražimo ništa novo samo formalizujemo procese koji su na Cetinju već godinama aktivni. Tako je upravo s preseljenjem državnih institucija, tako je i s novčanim sredstvima. Kada pogledamo koliko je uloženo u infrastrukturu, turizam i putne pravce i mnoge druge investicije u samom Cetinju, vidjećemo da smo već imali i do sada znatna izdvajanja. Sve to što je proteklih sedmica okvalifikovano negdje kao diskutabilno ništa nije drugo do stavljanje na papir svih onih procesa ... Cetinje već u toku.

Uvažene kolege i koleginice poslanici,

Sve što sam kazala jeste temelj na kome počiva moja današnja molba svima vama, molba

u ime svih građana Cetinja, a u ime zadovoljenja jedne velike istorijske pravde da danas podržite ovaj zakon. Da podržite Cetinje kao prijestoni grad ne Cetinjana i ne Crnogoraca već svih naših naroda koji danas žive u Crnoj Gori. Kao centar naše dijaspore, kao centar naše raznolikosti i raznovrsnosti kojom se dičimo i koje jeste istinsko bogatstvo Crne Gore. Hvala.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENoviĆ (26.07.17 15:47:00)

Zahvaljujem se poslanici Nikolić na sadržajnom izlaganju koje sam siguran da je bilo korisno za sve.

Sledeći prijavljeni diskutant je Nikola Rakočević.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.07.17 15:47:14)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Čast mi je da mogu da govorim o zakonu koji afirmiše napredak i prosperitet Cetinja. Puno je bilo akata i studija koje smo mogli u javnoj raspravi čitati, ali mi je za oko zapala studija položaja Prijestonice Cetinje u sistemu lokalne samouprave u Crnoj Gori, jer upravo ona govori o nizu problema u kojima se Cetinje nalazi ako posmatramo položaj Cetinja u Crnoj Gori. Ti problemi su otprilike kategorizovani u četiri grupe, a ova studija se može posmatrati kao hipoteza cijelokupnog Predloga zakona. Ti problemi su položaj Prijestonice Cetinje u normativnom dijelu sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori. Poštovanje Prijestonice u institucionalnom smislu, nedovoljno predstavljanje i valorizacija crnogorskog, kulturnog i istorijskog, duhovnog i akademskog nasleđa Prijestonice kao i potreba, odnosno planiranje i finansiranje razvojnih programa Prijestonice.

Na ovom četvrtom problemu i aspektu će se zadržati vrlo kratko, a riječ je o obezbjeđivanju finansijskih sredstava. Zakonom je predviđeno formiranje fonda za razvoj Prijestonice iz kojeg će se finansirati kapitalni projekti, projekti za infrastrukturu, projekti koji imaju za cilj otvaranje novih radnih mjesta itd.

Predlogom zakona je predviđeno da ide 1% od tekućeg budžeta za finansiranje Prijestonice, što znači zapravo 0,6% na kapitalne projekte, infrastrukturne projekte, projekte koje imaju za cilj otvaranje novih radnih mjesta, kulturno-istorijskih projekata itd. socioloških i kulturno-istorijskih itd. a 0,4% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta Crne Gore će ići na izdatke za vršenje zakonom utvrđenih nadležnosti Prijestonice. Ako govorimo recimo o budžetu za 2017. godinu taj iznos se kreće oko devet miliona, ne može se precizno kazati - od osam do deset miliona. Nije to jedini aspekt koji je vrlo afirmativan za ovaj predlog zakona.

Predlogom zakona se utvrđuje takođe da u Prijestonici tako reći stoluje predsjednik države Crne Gore, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo kulture, Ustavni sud, niz fakulteta za likovne umjetnosti, istorijski instituti itd. sve ono što istorijski i suštinski pripada Cetinju. Ne samo to, Senat je decidirano objašnjen u zakonu i mnogo je tu drugih vrlo kvalitetnih rešenja uključujući ono da će Cetinje predlagati, a Vlada imenovati jednog predstavnika sa Cetinja u svakom državnom organu koji tako reći stoluje na Cetinju. Toliko što se tiče tehničkog dijela zakona. Međutim, kao i koleginica Nikolić ja bih se osvrnuo na politički, istorijski, a time i suštinski značaj ovog zakona.

U vremenu posrtanja i lutanja u našoj prošlosti vazda je pogled u Lovćen bio onaj spasonosni putokaz. Tako i danas kada je Crna Gora napadnuta, a kako drugačije zvati pokušaje i činove njenog omalovažavanja i ugrožavanja, povratak Cetinju je povratak izvoru i nasušna potreba patriotizma, povratak korijenima koji jačaju našu državnost i dostojanstvo. Dok je nama jakog Cetinja nema straha za Crnu Goru. Ulaganje u Cetinje je suštinska briga za Crnu Goru i njenu samosvojnost, a ne nikakva državna proteza Prijestonici kako u nekim političkim kuloarima pokušavaju opozicioni političari da pošalju poruku.

Dakle, pitam se zar ovaj zakon koji predstavlja zamah razvoja Cetinja nije bio podsticajan da dovede u klupe opoziciju. Nije. Demokratski front je bio okupiran rušenjem države, demokrate su zauzete štampanjem populističkih pamfleta i dijeljenjem čokoladica u onim opština gdje se pripremaju izbori umjesto da suštinski doprinesu Cetinju i Crnoj Gori. Kao nebrojano puta do sada

ovaj politički sastav ovdje brine o državi, a država to je Cetinje. Dopustite mi da takođe kažem da postoje dvije osnovne komponente da ovaj zakon možemo proglašiti za jednim od najmarkatnijih u ovom sazivu crnogorskog Parlamenta.

Prva komponenta je dug Crne Gore prema svjetioniku državotvornosti, oazi slobode, prema prijestonom gradu, luča naše samosvojnosti koja je gorela i u vremenima našeg lutanja. Kao što sam kazao Cetinje je bio putokaz, a više od toga, a tada dolazim do svoje duge komponente to je djelatna poruka gradu državotvorne važnosti da uhvati priključak da se izbori sa izazovima savremenosti i civilizacijskog napretka. Moćno pomaže da na temelju kreativnih i modernih ideja koje su gradonačelnik Bogdanović i njegov energični tim zacrtali uspije da otvoru novu ekonomsku, kulturno-razvojnu perspektivu. Da to ne bude samo grad arhiva nego i grad novih vrijednosti, ponosan na svoje arhive.

Zajednički imenitelj ovim komponentama je napredak i bogata budućnost onoliko koliko je svjetla i prošlost naše Prijestonice.

Na kraju zaključićemo zajedno Cetinje ima sjajne potencijale i ljudske resurse koji će znati ovaj impuls da iskoriste za ekonomski i društveni probor u pravom smjeru i na dobrobit Cetinja, a time i cijele Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDsjEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 15:53:04)

Poslanik Ervin Ibrahimović je prijavljen za diskusiju.

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (26.07.17 15:53:16)

Poštovani potpredsjedniče sa saradnicima, poštovani ministri, članovi Vlade, uvažene koleginice i kolege poslanici, dragi građani, poštovani iseljenici,

Danas je pred nama veoma važan Prijedlog zakona o Prijestonici, zakon koji treba posmatrati sa pažnjom i sa više aspekata kulturno-istorijskog, ekonomskog, ali kao i priliku da se Cetinju ovim zakonom vrati status Prijestonice u pravom smislu.

Kao što javnost zna, a to je i ministrica Pribilović danas ponovila u Prijestonici je rezidencija predsjednika Crne Gore, sjedište Ustavnog suda, takođe pored Ministarstva kulture čije je sjedište u Prijestonici planirano je i preseljenje Ministarstva vanjskih poslova. U Prijestonici su i sjedište fakulteta, Univerziteta Crne Gore iz oblasti Umjetnosti muzičke akademije, Fakultet likovne umjetnosti i Fakultet dramske umjetnosti.

Takođe, predloženim zakonom za potrebe razvoja Prijestonice u budžetu Crne Gore obezbjeđuju se sredstva u iznosu od 1% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta Crne Gore za svaku fiskalnu godinu, što će uz veći stepen decentralizacije vratiti značaj Prijestonice, a samim tim i osjetne benefite građanima Cetinja.

Važno je napomenuti da odredbe Zakona o finansiranju lokalnih samouprava koje se odnose na finansijsko izravnavanje opština ukoliko se predloženi zakon usvoji kao što ste i ministrici rekli neće se primjenjivati na Prijestonicu. Vjerujemo da će se ta sredstva preusmjeriti na nerazvijene opštine na sjeveru Crne Gore.

Bošnjačka stranka kao autentični politički predstavnik Bošnjaka koja je za 11 godina postojanja aktivno učestvovala u procesima unutar nacionalne kohezije i u kontinuitetu bori protiv svakog oblika asimilacije i negiranjem nacionalne samobitnosti Bošnjaka i svih građana Crne Gore će podržati predloženi zakon. U tom pravcu Bošnjačka stranka predloženi Zakon o Prijestonici gleda kao veliku pomoć i brigu države o Prijestonici i njenim građanima, ali isto tako očekuje i intervenciju Vlade na sjeveru Crne Gore i na onim prostorima gdje žive Bošnjaci što bi dovelo do smanjenja razlike u regionalnoj razvijenosti naše zemlje bez koje nema ni razvoja Crne Gore.

Vlada Crne Gore može odrediti da sjedište pojedinih organa državne uprave i javnih ustanova čiji je ona osnivač bude i na sjeveru Crne Gore. Vjerujem da bi preseljenje Ministarstva poljoprivrede, turizma i slično, određenih fakulteta, drugih važnih državnih institucija na sjeveru Crne Gore znatno doprinjelo razvoju sjevera, boljem iskorišćenju potencijala čime bi se umanjile

posljedice više decenijskog zaostanja sjevera što bi zasigurno i smanjilo proces iseljavanja. Zahvalujem.

PREDsjEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENoviĆ (26.07.17 15:56:25)

Zahvalujem gospodinu Ibrahimoviću.

Sledeći poslanik koji se javio za riječ je Branka Tanasićević.

Izvolite.

BRANKA TANASIEVIĆ (26.07.17 15:56:38)

Hvala lijepa.

Poštovani potpredsjedniče, poštovana ministarko Pribilović, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani,

Određivanjem Prijestolnice kao ustavne kategorije najprije Ustavom Republike Crne Gore iz 1992.godine, a zatim i novim Ustavom Crne Gore iz 2007.godine, otvorena su perspektive za dalji razvoj i napredovanje Cetinja. Takav ustavni status je u potpunom saglasju sa duhom Cetinja jer je ono Prijestolnica u suštinskom smislu te riječi zbog posebnosti i značaja, zbog istorijskog, pravnog i kulturnog nasleđa. Grad je sa prepoznatljivim identitetom i kontinuitetom koji se može pratiti kroz sačuvanu nepokretnu, pokretnu i ne materijalnu kulturnu baštinu. Svaka generacija je i u tom smislu ostavila svoj potpis, svoj trag, svoj kulturni pečat po kome je Cetinje postao predmet interesovanja svjetskih kulturologa i naučnika različitih profila i inspiracijama mnogih umjetnika, pisaca, pjesnika, slikara i tako dalje. Za Cetinje se može reći da je čuvar tradicije Crne Gore, i između ostalog i zahvaljujući radnu uspostavljenoj i bogatoj štamparskoizdavačkoj djelatnosti.

Osnivanje štamparije u maloj Crnoj Gori, u kojoj je 1.januara 1494.godine štampana prva knjiga na slovenskom jeziku Oktoih prvoglasnik to je bio kulturni fenomen evropskih razmjera. Na Cetinju je osnovana i jedna od najstarih kulturnih ustanova na našim prostorima - Narodna biblioteka i čitaonica Njegoš koja je od osnivanja bila centar kulturnog života Cetinja, ali i cijele Crne Gore. To je ustanova u kojoj se čuva književni fond i dokumentacija od trajne vrijednosti što gradu daje ne samo nacionalni nego i međunarodni značaj. Ovo je samo jedan dio ogromnog kulturnog bogatstva kojim raspolaže Cetinje koji je pokazatelj da je veličanstvena prošlost dominatna odrednica Cetinja, a o čemu je detaljno govorila poslanica Ana Nikolić. Sve to pontencira obavezu da Prijestolnicu u normativnom smislu treba tretirati sa posebnom pažnjom, da bi u sistemu organizacije države dobila jasno određeno mjesto, odnosno ono mjesto koje joj pripada. U svrhu postizanja takve pozicije i stvaranja uslova za korišćenje svih kapaciteta Cetinja predložen je novi Zakon o Prijestonici. Definisanju odredbi i zakonskih rješenja prethodila je izrada pomenute studije, položaj Prijestonice Cetinje u sistemu lokalne samouprave u Crnoj Gori, koja je identifikovala određeni broj problema i nedostataka kao što su ne adekvatan položaj Prijestonica u normativnom sistemu lokalne samouprave u Crnoj Gori, ne adekvatan institucionalni položaj Prijestonice i neadekvatan sistem finansiranja razvojnih projekata Prijestolnice.

Ovo sam istakla iz razloga što su prepoznati problemi odredili pravce normativnog djelovanja i unapređenja važećih zakonskih rješenja koja se odnosi na ovu oblast. U članu 1 predloga zakona se sa pravom kaže da je Cetinje centar kulture i istorijski centar Crne Gore.Zbog ogromnog značaja koje je imalo za nastanak i razvoj kulturnog identiteta i crnogorske državnosti.

Član 10 Predloga zakona odnosi se na preseljenje važnih državnih institucija. Pored rezidencije predsjednika Crne Gore pozitivni efekt su već postignuti preseljenjem Ministarstva kulture, Fakulteta za crnogorski jezik i Fakulteta iz oblasti umjetnosti, odnosno Muzičke akademije, Fakulteta likovnih umjetnosti i Fakulteta dramskih umjetnosti. Predlogom zakona je predviđeno i preseljenje sjedišta jednog broja državnih organa i institucija Ustavnog suda i Istoriskog instituta Crne Gore. Takođe, planirano je i preseljenje Ministarstva vanjskih poslova u zgradu bivšeg

ruskog poslanstva tako da mu se na taj način vraća i status dipolomatskog centra. Takođe, predmet interesovanja Predloga zakona su simboli Prijestonice organizacija Prijestonice načinjenog finansiranja, zatim organizaciona struktura, uloga i nadležnost senata i tako dalje. Sva predložena rješenja o kojima je sveobuhvatno govorila ministarka Pribilović, izraz su nastojanja da se u pravnom, institucionom i ekonomskom smislu afirmiše, revitalizuje, ojača i unaprijedi značaj Prijestonice.

Za kraj želim da istaknem. Svaki grad u Crnoj Gori ima svoje specifičnosti. Prirodna odrednica čovjeka je da se svako u svom gradu osjeća kao kod kuće. Međutim, dodatna posebnost Cetinja je u tome što su oni koji su u njemu boravili imali osjećaj pripadnosti bez obzira odakle su došli. To je specifični duh Cetinja, to je njegova dragocjenost i privilegija koje je neophodno sačuvati. Jedan od načina da se to postigne je i prihvatanje Zakona o Prijestonici. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 16:01:59)

Zahvaljujem, koleginice Tanasijević.

Sledeći po redosledu je kolega Adrijan Vuksanović.

Izvolite, kolega.

ADRIJAN VUKSANOVIC (26.07.17 16:02:08)

... Genci Nimanbegu, poštovana ministrica, uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani,

Odmah ću na samom početku reći da će Hrvatska građanska incijativa sa zadovoljstvom podržati Zakon o Prijestonici i razloge za tako nešto imamo u bližoj i daljoj prošlosti. Naravno, ne moramo ovdje nikoga podsjećati koliki je duhovni i kulturni i državotvorni značaj Cetinja u prošlosti, ali ni u onoj bližoj sadašnjosti. Kad kažem Cetinje onda snažno doživljavam dva pojma, a to su kultura i državnost. Kultura je nešto što određuje jedan narod. Ona je u temelju njegovog identiteta i može jedan narod pod spletom povjesnih okolnosti izgubiti državotvornost, ali ako je taj narod nositelj bogatog kulturnog nasleđa on će kad tad revitalizirati. Iz te kulture crnogorskog naroda rodila se i crnogorska i ostala je crnogorska državnost. Kultura ne isključuje nikoga, kultura je u odbrani slabijeg. Naš problem je nekultura, i upravo dokaz za sve to je Cetinje i pogotovo onaj angažman Cetinja 95 tih godina, kada su sa cetinjskih trgova i ulica se čuli glasovi razuma, glasovi tolerancije, glasovi mira. I ako sam tada bio mali te slike ću doživotno pamtit i zbog toga ću danas sa radošću dići ruku i glasati za ovaj zakon. Moram reći često kada mi kao hrvatska zajednica u Crnoj Gori primimo neku delegaciju iz Hrvatske nakon što obiđemo Bokakotorski zaliv i upoznamo ih sa svim onim kulturnim blagom koji su stvarali i baštinili Hrvati, a Crna Gora se tim ponosi i prepoznaje pred svijetom što je nama zadovoljstvo obično ih povedemo i na Cetinje. I nedavno sam bio svjedok kada je bila jedna delegacija iz Zadra i na žalost bio sam svjedok i tome da nismo dovoljno valorizirali sve te pontecijale koje imamo i zbog toga ovaj zakon vidim kao dobru šansu upravo o valorizaciji svega onoga što imamo, ali ne samo to već smatram da ovaj zakon, da Cetinje i Cetinjani zasluzuju ovaj zakon.

Mi Hrvati poštujemo cijenimo i volimo Cetinje i zato ću s radošću dići ruku za ovaj zakon. Hvala vam.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 16:04:54)

Poštovani zastupniče Vuksanoviću, srdačno Vam zahvaljujem na pozdravu na mom maternjem jeziku.

Sada po redu prijavljenih imamo zadnjeg prijavljenog - koleginicu Daliborku Pejović. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (26.07.17 16:05:08)

Hvala uvaženi potpredsjedniče.

Ja danas nemam ambiciju da govorim o svom odnosu prema Cetinju, nego mi je zaista čini mi se posebna dužnost i obaveza da kao sudionik jedne od po meni najljepših javnih rasprava kojoj sam ja prisustvovala na Cetinju prenesem dio svojih utisaka i emocija koja se čula toga dana, a u ime to želim posebno da naglasim svih onih koji su po nekoliko puta pokušavali da donesu ovaj Zakon u Crnogorskom parlamentu onih koji dan danas na žalost to negiraju i posebno da se uputi poruka onima koji će ovaj zakon sprovesti od kojih će sasvim sam sigurna imati ozbiljne benifice. Što je to afirmativno u ovom zakonu što već nije rečeno, a što nije istorijska dimenzija Cetinja i njegovog trajanja jer ja na to definitivno nemam pravo, nemam pravo o tome da pričam zato što su to prije mene rekli oni koji su trebali da kažu, a prije svih oni koji su tog dana bili na Cetinju jer su još jednom demonstrirali koliko i kako se voli svoj grad i koliko se cijeni ono po čemu je on prepoznat i značajan. Ali moram da kažem, da se nalazim u situaciji i pitam kako je bilo onim poslanicima koji su predlagali ovakav jedan zakon, koji su se vraćali svake godine na Cetinje, nemajući argumentaciju kojom treba da obrazlože zašto nije došao u crnogorski Parlament, a posebno moram da se pitam šta je sa onim poslanicima koji su zdušno se zaklinjali Cetinjanima da će jednom za svagde ili nekada vratiti dug prema gradu, a nikad to nijesu uradili i nažalost koristili svaku moguću priliku u ovom domu da se to ne desi. Nadam se da će Cetinjani to znati da pamte i nadam se da će prema tome imati poseban odnos i da će znati da cijene na adekvatan način.

Zašto je još i dalje prisutna negacija? Ni to mi nije jasno, iz dva razloga. Zato što valjda neko ko je glasao za crnogorski Ustav je morao znati da je tu zapisano Cetinje kao ustavna kategorija i da ovaj zakon u izvjesnom smislu upravo predstavlja njegovo svjetlo ili mogu slobodno reći, njegovu dalju razradu.

I drugo, strašno je čudno da se na okruglim stolovima i na javnim raspravama čak mnogo više zalažu za iskorak u odnosu na status Cetinja, a da ih danas u ovoj Skupštini nema da brane takva rješenja. Neću se naravno odnijeti na neadekvatan način, kako ja o tome mislim i kako ja o tome sudim, ali mislim da će takođe Cetinjani znati i to da cijene.

Naime, i toga dana, vi sami znate, borili smo se da dođemo do 1% uz zahvalnost svima koji su podržali takvo rješenje, a znam da svima nije bilo lako da se odrede prema tome, i na tome treba posebno da budemo zahvalni. Neki su čak tražili 2,5% misleći toga dana da su veći Crnogorci od nas i da su mnogo više dužni prema Cetinju nego što smo to mi, ali danas to ovdje nema hrabrosti niko da kaže.

Takođe, moram da priznam da mi je strašno bilo čudno i moram da priznam strašno smiješno da neko i toga dana, a koliko vidim i danas nakon toga pominje zloupotrebu donošenja ovoga zakona u predizborne svrhe. Poslije četiri pokušaja i poslije činjenice da bismo i ovoga puta uskratili Cetinje za jedan respektabilan iznos finansijskih sredstava kao podrška za razvoj, a ne za socijalnu, ja smatram da je svaki komentar suvišan. I ono što je posebno interesantno i što je posebno negacija zakona to je već unaprijed proglašenje ko će i na koji način imati benefite ovog zakona. Ovo nije zakon koji je pravljen za DPS, ovaj zakon nije pravljen ni za trenutnu apsolutnu većinu na Cetinju, ovo je zakon koji je pravljen za njegove građane. A neka se svi potrude koji mu žele dobro i smatraju da treba da mu se oduže, da sjutra tamo formiraju vlast i da pokažu koliko će kvalitetno, koliko, da kažem, sposobno i efikasno sprovoditi zakon i donositi najbolja moguća rješenja za građane Cetinja.

I na kraju želim da kažem još jednu važnu stvar, a to je pitanje odgovornosti kada je ovaj zakon na dnevnom redu. Ovdje se ne iscrpljuje naša misija, nemojte da se varamo da ćemo glasajući za ovaj zakon mi završiti naš posao. Ovdje tek počinje jedna serija izazova o kojima Cetinjani i svi mi moramo da vodimo računa. Ovaj zakon je postavio ozbiljne zahtjeve pred sve nas, a posebno kroz buduću lokalnu upravu. Treba odgovoriti na izvorne istinske i želje, i potrebe i ono što jesu interesi građana Cetinja, treba to pretočiti u ozbiljne, moderne i pametne projekte koji će podrazumijevati novo zapošljavanje i šansu mladim ljudima da se vrate i ostanu na Cetinje. I ono što je jako važno, Cetinje mora obnoviti svoju kadrovsку strukturu da bi sjutra kvalitetno participirala u upravljačkim strukturama svih nacionalnih institucija i drugih organizacija čije se

sjedište trenutno nalazi na Cetinju. To je ozbiljna obaveza, nemojte da to zaboravimo i moj poziv je da Cetinjani pokažu odgovornost prema upravo ovom zakonu koji nadam se da će biti donijet kao što je to i odrazila koaliciona Vlada u Crnoj Gori i ovaj parlament, na moje veliko zadovoljstvo, jer sam zajedno sa gospodom Nikolić učestvovala na nekoliko sastanaka i konsultacija gdje smo imali potrebe da kroz dodatna objašnjenja učvrstimo ovakav jedan zdrav i pozitivan formiran odnos prema ovom zakonu u odnosu na podršku koju treba očekivati.

Takođe, želim još samo na kraju jednu opomenu da uputim svima onima koji i dalje imaju dilemu. Možda drugi imaju manju obavezu, oni koji su baštinili državotvornost i državotvorne programe u Crnoj Gori, imaju dodatnu obavezu kad je Cetinje u pitanju, i molila bi ih da prilikom glasanja i naravno raspravom o ovom zakona o tome vode računa. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:10:59)

Zahvaljujem, koleginice Pejović.

Sada riječ ima kolega Andrija Popović.

Ja Vam se kolega Popoviću izvinjavama, jer u ovim prijavama za diskusiju su neka prekrižena imena, pa možda je tu došlo do zabune, izvinjavam se.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 16:11:18)

Nema veze.

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupština, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici i predstavnice Vlade,

Nije lako govoriti o Predlogu zakona o Prijestonici, o slavnom Cetinju sa kog kreću sve crnogorske pobjede. Naročito nije lako u ovoj sada atmosferi, jer će ja to pokušati malo da obojim i drugim bojama u odnosu na moje kolege, odnosno koleginice koje su o ovome govorili. Ali, imam pravo kao liberal, kao neko, dakle liberali su spasili obraz Crnoj Gori u najtežim vremenima u novijoj istoriji od 1990 - 1991. godine. Liberali koji su se skupili na Cetinju, krenuli, dakle, liberali sa svih lokacija crnogorskih.

Ovaj zakon dakle, nesporno je da značaj i važnost koje Cetinje ima kao kroz istoriju za Crnu Goru, daje Cetinju veća prava od ostalih opština u Crnoj Gori.

Moram reći da će zavisno od pojašnjenja nekih stvari, izjasnit se o ovom zakonu, iako ne vjerujem da će me kao na jednom Odboru danas koji je održan prozvati ako slučajno ne glasam za ovaj zakon i ne podržim ga, da sam ja, kako je indirektno rečeno, mali Crnogorac. Više nećemo valjda govoriti u tim kategorijama u ovom najvišem domu. Možda i nije baš vjerno preneseno, ali u svakom slučaju bila je takva intencija.

Ono što mene zanima i od predлагаča zakona, očekujem odgovor, pojašnjenje, očekuje javnost odgovor, o tome se uopšte ne govorи. Dakle, mi smo ovdje sve moguće hvalospjeve o Cetinju rekli i izrekli. Bilo što da ja ponovim bilo bi suvišno. Sve ono u hvalospjevima što je rečeno, ja potpisujem i to je tako.

Dakle, sredstva iz kapitalnog budžeta Crne Gore, ovo je pitanje za predlagajuća.

Sredstva iz kapitalnog budžeta Crne Gore opredijeljena za Cetinje su u godinama prethodnim 2014., 2015. i 2016. kreću se oko osam miliona eura kroz Direkciju javnih radova, generalno najviše u Crnoj Gori. Da li će uz ova sredstva, po ovom novom zakonu, otprilike će se isplatiti, izdvajaće se za Cetinje za Prijestonicu Cetinje nekih osam i po, devet miliona eura, uz ona postojeća osam miliona uz sredstva iz egalizacionog fonda, shvatio sam da ona se neće isplaćivati, mislim da je to bilo nešto oko 600 hiljada eura, to bi dalo neki iznos koji bi bio stvarno enorman. Ali, sve je to u redu ako to služi za otvaranje novih radnih mjesta, ali mene je strah da praktično neće biti novih radnih mjesta po novom Zakonu o Prijestonici.

Ono što je čudno, Vlada, Zakon o Prijestonici nema u planu za 2017. godinu, on je uvršten po hitnom postupku par dana prije završetka redovnog proljećnog zasjedanja, na tri mjeseca prije

lokalnih izbora. Naravno, tu stoji i ono objašnjenje, pa bilo koja vlast koja na lokalnim izborima u novembru pobijedi na Cetinje će imati benefite od svega toga, ali ipak mora se priznati da su sva ova postupanja povodom ovog prijedloga zakona u najmanju ruku čudna. Neću govoriti o tome da li je ovo diskriminatorski u odnosu na sve ostale crnogorske opštine. Vraćam se na sami početak. Ono što nijesam rekao imam pravo i po tome, jedan sam od rijetkih na neki način Cetinjana ovdje s Njeguša, najslavnije crnogorsko, najslavnije cetinjsko selo s koga je dinastija Petrović Njegoš 222 godine vladala Crnom Gorom i dovela Crnu Goru na jedan evropski nivo, približila Crnu Goru svijetu, ogromna zasluga te dinansije za Cetinje i Crnu Goru.

Molim vas, pojasnite javnosti, a i meni lično ove dileme koje su se pojavile. Nije ugodno biti sada ovdje, nije mi ugodno raspravljati o svemu ovome znajući ko sam, što sam, što mi je Cetinje, a potpuno drugom bojom sve ovo na neki način obojiti. Ako čujem neko valjano obrazloženje i možda nisam dobro ni shvatio čitav ovaj zakon, Liberalna partija će svakako sve uraditi za Cetinje. Sve je uradila, liberali su uradili sve moguće i nemoće u proteklih gotovo tri decenije za Cetinje, tako ćemo i dalje nastaviti, ali principijelno i bez diskriminacije. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:18:47)

Zahvalujem, kolega Popoviću.

Sigurno da vi, budući da imate porijeklo s Cetinja, možete uvjerljivije govoriti o vašem stavu bez toga da vas neko kvalifikuje na bilo koji način. Moram to izreći.

Ima li još prijavljenih za diskusiju?

Riječ ima kolega Miodrag Miško Vuković. Izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ (26.07.17 16:19:22)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene dame i gospodo, na početku mala iskrenost. Mislio sam da ja kao čovjek koji je dugo u ovom parlamentu, a posebno u konkretnoj situaciji vezano za predmet današnje rasprave ili ovovremene rasprave čovjek koji je iz ove priče, trebalo bi da odćutim i da čujem nove ideje, nove stavove na, uslovno rečeno, staru zakonsku ideju i projekat jer sam ako ništa drugo u ta prethodna dva, tri navrata bio u prilici da iskažem svoj stav. Promislio sam i ranije šta treba reći, pročitao sam ozbiljno zakon u sve tri njegove verzije do sada i nije mi ostala ni jedna jedina dilema o čemu se radi. Nijesu me dileme vodile, niti sam se u opredjeljenju niti sam se dilemama zahvaljivao zato što sam ispravno ili pogrešno odlučio. Čak sam na početku u jednoj prilici bio i jedan od prvih potpisnika ovakvog zakonskog projekta iako nijesam Cetinjanin, ali sam građanin Crne Gore i Crnogorac. Znam sve ovo što su moje koleginice i kolege saopštile šta Cetinje znači za Crnu Goru, ali šta znači za mene koji sam vezan za Crnu Goru. Toliko o tome.

Sjećam se, nažalost, i to nosim kao uspomenu, da smo u ovom parlamentu zaboravili brzo šta smo predlagali zakonom. Predlagali smo ono što je i danas aktuelno, da Cetinju kao temelju države Crne Gore, kao temelju našeg postojanja, kao gradu bez koga ne bi imali vlastiti identitet, kao gradu bez koga bi još tumarali, kao gradu koji nam je pomogao i da branimo državu i, kada je nijesmo odbranili, da je lakše vratimo. Zaboravili smo na Cetinje.

Sjećam se, moram barem starije podsjetiti, ovdje smo se politički junačili, hvatali se za junačka prsa, pa se desilo da Cetinje i njegov interes osnovnu ideju zakona pošaljemo u fus notu, a mi čak iz vladajuće koalicije doživljivali da se ovako ozbiljan zakonski projekat suspenduje, čak vrlo vulgarno, da se glasa protiv njega zato što se neko nekome u vladajućoj koaliciji ne sviđa. Dakle, politizirali smo, politički smo instrumentalizovali jednu sjajnu ideju, jednu našu obavezu, civilizacijsku. Ne bih volio da se to ponovo desi. Ništa mi novo nijesmo saopštili ovim zakonom. Možda smo promislili neka rješenja koja su nas i tada konfrontirala, zapitala. Mislim da se ovim zakonom nudi sledeća stvar. Da se drugom imenu Crne Gore, Prijestonici, ustavnoj kategoriji, nijedan drugi grad u ovoj državi nije ustavna kategorija osim lokalna samouprava. Toliko o pravnom tumačenju naše obaveze, da se jednom gradu pomogne da ostane bastion crnogorske slobode i crnogorske države.

Ne možemo valjda shvatiti, ne možemo valjda računati da će se lokalnim budžetom braniti ono što smo predložili svijetu da bude kulturna baština svijeta. Nemojte, molim vas. Nećemo Kolašinu ako bude zavrijedio sjutra reći vi ćete iz prieza i poreza braniti to što nas kandiduje međunarodnoj zajednici. Treba država da vрати dug onome koji je državu stvorio ili će se država stvarala. Ne mogu da vjerujem da možemo reći da je diskriminatorski zakon. Nijedno pravo se ovim zakonom drugim opštinama ne oduzima. Koje pravo se oduzima? Sve imaju ona prava koja im daje Zakon o lokalnoj samoupravi. Ako neka lokalna zajednica iskaže interes i mi osjetimo svi zajedno da ima interes drugačiji od drugih 21, 22 lokalne zajednice, donijećemo zakon o toj lokalnoj samoupravi, dobro promisliti koji su to razlozi koji nas na to opravdavaju.

Završavam uz izvinjenje što sam odužio. Nijesam nikoga prozvao na Zakonodavnom odboru, ni manji ni veći Crnogorac. Prije 25 godina govorio sam o Crnoj Gori, pa je jedan ustao i rekao u toj mojoj partiji - ti, mali, ja nijesam nikakav mali Crnogorac nego 1000% Crnogorac, a onda je drugi ustao, rekao sam samo mi on treba, ti, mali, da znaš nisam ja nikakav mali Srbin nego veliki Srbin jer je moja partija bila pokret. Tako smo počeli, ali mislim da smo danas sazreli da budemo ozbiljni i odgovorni ljudi. Ne junačimo se veći ili manji Crnogorac nego odgovoran političar prema obavezi jednog grada koji je sinonim za ovu državu. Predlažemo ga pred izbore, zašto ne? Mi smo političari koji hoće da vrše vlast. Predlažemo ono što se dopada narodu. Predlažemo ono što narod hoće. Ne očekuje se od nas da tri mjeseca pred izbore predložimo nešto što će potopiti Cetinje nego što će dati Cetinju šansu da živi kao grad. Ponoviću, čije smo istorijsko jezgro predložili za kulturnu baštinu UNESCO-a. Kako će to oni izvesti sami bez državne pomoći? Ako smo predložili nešto u šta neki oponenti sumnjaju, e to je pred izbore da bi dobili vlast. Tačno. Zašto kriti to. Ne zbog vas nego zbog dobra sinergije naroda s Cetinjom i države Crne Gore da ostanu zajedno. Pridružite nam se na tom projektu i svim drugim crnogorskim projektima ovakve vrste. Zato i prije četiri godine i danas mislim da niko ko racionalno razmišlja ne bi trebao da ima dilemu kada je ovaj projekat u pitanju. Četvrti razlog zašto sam se mislio da li da govorim je moj glas koji sam podijelio s vama. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:26:51)

Zahvaljujem, kolega Vukoviću.

Kao predsjedavajući moram biti nesvrstan. Mislim da na vaše izlaganje imate apsolutno puno pravo kao sve kolege ovdje, s tim što je, po meni, najveća ustavna kategorija građanin. Svi mi volimo naša mjesta tako da morate cijeniti stavove svih ljudi.

Imam jedno pitanje za predlagača - da li smo u toku radnog dana dobili neke amandmane? A pošto ne mogu učestvovati u raspravi kao predsjedavajući, da li član 31 ovog zakona umanjuje ingerenciju lokalne samouprave da odbornici odlučuju o razvojnem programu? Ako ne onda je to tema za diskusiju koja se trebala vjerovatno u odborima razmatrati.

Za komentar se javio kolega Andrija Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 16:28:09)

Zahvaljujem.

Na izlaganje uvaženog kolege Miška Vukovića. Tražio sam i kroz pitanje. Možda je na pitanja prvo trebalo da odgovori predlagač. To bi odagnalo mnoge sumnje i mnoge dileme koje postoje. Možda sam u krivu. Ono što sam u uvodnom izlaganju propustio da kažem, ja jesam i Cetinjanin i na neki način imam pravo na neko drugačije mišljenje iako sam rođen u Kotoru, gotovo čitav vijek živio u Kotoru osim desetak godina koje sam proveo radeći, odnosno igrajući u inostranstvu.

Uglavnom, pitanje koje mene interesuje, koje interesuje javnost. Sredstva iz kapitalnog budžeta Crne Gore opredijeljena za Cetinje su bila 2014. nešto više od osam miliona, 2015. sedam miliona i sedamsto hiljada, 2016. godine sedam miliona osamsto hiljada. Da li to znači da će ova sredstva koja su i do sada opredjeljivana iz kapitalnog budžeta za Prijestonicu i dalje se opredjeljivati a plus ova sredstva koja će se dobiti iz Predloga zakona o Prijestonici, to je po

budžetu ovogodišnjem. Ne znam da li je ko rekao, rekli ste vi u uvodnom izlagaju, dakle ova sredstva se mogu početi isplaćivati od 1. januara 2018. godine kroz novi budžet kada se prođe sva zakonska procedura, da i meni bude jasnije, da li su to zbirna sredstva ili Zakon o lokalnoj samoupravi se u tom dijelu neće primjenjivati, a ovaj zakon o Prijestonici hoće. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:30:44)

Hvala vam, kolega Popoviću.

Shvatio sam da je ovo bio komentar na izlaganje kolege Vukovića koji ima pravo na odgovor, ali nisam vidio da ste se obratili njemu već ministarstvu.

DALIBORKA PEJOVIĆ (26.07.17 16:31:04)

Hvala vam, uvaženi potpredsjedniče.

Meni je samo žao, a mislim da je korisno reći, da nije konstatovano da je bio jedan amandman koji smo podnijele uvažena poslanica Nikolić i ja na nekoliko odbora. Odnosio se na popunu članstva Senata Prijestonice s dva nova člana ministra vanjskih poslova i predsjednika lokalnog parlamenta. Tako da samo želim radi procedure, radi potpunog upoznavanja javnosti da to konstatujem, a nadam se da će se uvažena ministrica odnijeti prema tome. Hvala vam lijepa što ste mi dozvolili da se obratim.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:31:31)

Sve što doprinosi razjašnjenju pitanja.

Amandmani su inače u dijelu rasprave u pojedinostima koju ćemo imati kada završimo raspravu u načelu. Zahvaljujem još jednom.

Ministarka Pribilović, završna riječ. Izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (26.07.17 16:31:53)

Hvala vam puno.

Kao prvo želim da vam se zahvalim na ovim pozitivnim impulsima i sugestijama koje smo dobili povodom Predloga ovog zakona koji posebno za mene lično ima veliki značaj i težinu, a smatram i za sve građane Crne Gore, ne uzimajući samo u obzir građane Cetinja.

Ono što bih htjela da objasnim ili pojasnim, sa stanovišta Ministarstva javne uprave i Vlade Crne Gore nikakve potrebe nije bilo iz političkih razloga da se upravo u ovom trenutku predlaže ovaj zakon. Kao što znate, u skladu sa Strategijom reforme javne uprave, mi smo u obavezi da preduzmemo sve aktivnosti i mjere koje se tiču reforme ujedno i lokalnih samouprava. U tom smislu, znate da smo ove godine radili Zakon o Glavnom gradu, Zakon o teritorijalnoj organizaciji i Zakon o lokalnoj samoupravi. Javna rasprava je uveliko završena, a iz želje da stvorimo uslove, ukoliko se usvoji ovaj zakon, da iduće godine Cetinje dobije sredstva iz budžeta, da stvorimo sve preduslove što se tiče rokova da to i zaživi u praksi.

Ono što bih htjela još da dodam jeste da je zakonom tačno predviđen taj 1% budžeta koji će se opredjeljivati za razvoj Cetinja od tih 0,6% će se opredjeljivati upravo za one projekte koje usvoji Senat, program projekata koji usvoji Senat. Predlog tog programa projekata utvrđivaće gradonačelnik nakon održane javne rasprave i nakon što bude o tome upoznat lokalni parlament.

U svakom slučaju, građani Cetinja će biti upoznati sa svim projektima, imati prilike da se izjasne o njima tokom javne rasprave, ali od tih sredstava će se finansirati samo oni projekti koje utvrdi Senat i finansiraće se od sredstava koje idu iz budžeta s tim da će se ta sredstva nalaziti kod potrošačkih jedinica kao što su Direkcija za saobraćaj i Direkcija javnih radova. Ostalih 0,4% će se koristiti, takođe iz budžeta, za finansiranje zakonskih nadležnosti koje Prijestonica ima.

Sredstva koja su se do sad dodjeljivala Prijestonici iz egalizacionog fonda ta sredstva se više neće dodjeljivati Prijestonici i za taj iznos će se uvećavati kvota koja će se raspoređivati ostalim opštinama u Crnoj Gori. Ne znam da li sam u potpunosti bila jasna, da li sam vam objasnila.

Što se tiče kapitalnog budžeta, kao i do sada oni projekti koji su regionalnog tipa, koji će se vjerovatno doticati Prijestonice će i dalje biti finansirani, a ovo je nešto što je opredjeljenje da se iz budžeta u tom iznosu pomogne razvoj Prijestonice kroz ovo zakonsko rješenje. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 16:35:01)

Zahvaljujem.

Konstatujem da smo ovim završili pretres u načelu i o ovoj tački dnevnog reda izjasnićemo se naknadno. Otkazujem zaključivanje pretresa i dajem riječ još jednom ministarki Pribilović. Izvolite.

Suzana Pribilović (26.07.17 16:35:37)

Podnijeti amandman smo na samoj sjednici Odbora jutros prihvatili u potpunosti da se sastav Senata dopuni, da bude ministar vanjskih poslova član Senata i predsjednik Skupštine Prijestonice. Hvala vam.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 16:35:54)

Zbilja se nadam da će poslanici s Cetinja biti zadovoljni ovim rješenjima, ali niste mi dali odgovor da li se ingerencija odbornika umanjuje time da razvojni projekti ne prolaze odlučivanje u Skupštini Prijestonice, ali o tome možda djelujemo amandmanski za dva, tri mjeseca. Zaključujem konačno raspravu.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom**.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Goran Kuševija, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječiju zaštitu.

Izvjestioci Odbora su Miloš Nikolić Zakonodavnog odbora i Maja Bakrač Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje?

Želi.

Goran Kuševija, izvolite.

GORAN KUŠEVIA (26.07.17 16:36:56)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povlasticama lica na putovanje sa invaliditetom predlaže se, jer zakon ne sadrži odredbe o inspekcijskom nadzoru i kazne za prekršaje za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i korisnika. Te je ocijenjeno neophodno, da se kroz izmjene i dopune zakona otklone postojeće nedoumice. Propisano je da inspekcijski nadzor nad sprovodenjem ovog zakona vrši organ Uprave, nadležan za poslove inspekcijskog nadzora preko inspektora za socijalnu i dječiju zaštitu i kazne za prekršaj za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i korisnika.

Predloženo je da Skupština Crne Gore u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore ovaj zakon donese u skraćenom postupku kako bi se obezbijedio efikasan inspekcijski nadzor od strane Uprave za inspekcijske poslove, odsjek za inspekciju socijalne i dječije zaštite, i

kazne novčane za prekršaj za pružaoca usluge ustanove socijalne i dječije zaštite, organizacije i privredna društva korisnika, čime će se omogućiti bolja kontrola korišćenja prava i socijalne i dječije zaštite. Iz navedenih razloga predlažemo da stupe na snagu izmjene i dopune Zakona o povlasticama na putovanje danom objave u Službenom listu. Zahvalujem.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 16:38:27)

Zahvalujem, gospodine Kuševija.

Pitam izvjestioce Odbora, da li žele riječ?

Onda, za riječ se javila ispred Kluba DPS-a koleginica Maja Bakrač.

Izvolite, koleginice.

MAJA BAKRAČ (26.07.17 16:38:47)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani Crne Gore, Zakonom o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom koji je donijet 2008. godine, omogućen je licima sa invaliditetom dodatni oblik zaštite u skladu sa članom 68 Ustava Crne Gore, kojim se jamči posebna zaštita lica sa invaliditetom. Ovim zakonom je na potpuniji i kvalitetniji način regulisano pitanje povlastica u odnosu na prethodni zakon iz 1999. godine. Zakonom je propisano da lice sa invaliditetom ima pravo na povlasticu na 12 putovanja u drumskom i željezničkom saobraćaju na teritoriji Crne Gore u toku kalendarske godine. Pravo na povlasticu na putovanje ima i pratičac lica sa invaliditetom. Lice sa invaliditetom koje je u radnom odnosu ima pravo i na povlasticu na putovanje od mjesta stanovanja do mjesta rada, kao i povratak u mjesto stanovanja. Korisnik povlastice na putovanje ima pravo na naknadu novčanih sredstava u visini cijene vozne karte. Naknada novčanih sredstava licu sa invaliditetom i njegovom pratičcu obezbjeđuje se i kad koristi putnički automobil.

Imajući u vidu da pojedine odredbe zakona nijesu bile dovoljno precizne u pogledu dokazivanja ostvarenih putovanja, dolazilo je do zloupotrebe korišćenja prava što je dijelom i otklonjeno naknadnim izmjenama zakona. Ali, i pored navedenog zloupotrebe korišćenja prava u manjoj mjeri su i dalje pristutne, što ukazuje da i pored nastojanja da se izmjenama zakona to spriječi, uvijek ostaje prostora za moguću zloupotrebu.

Prijedlogom zakona u izmjenama i dopunama Zakona o povlastici na putovanje lica sa invaliditetom se predlaže, jer zakon koji je do sada na snazi ne sadrži odredbe o inspekcijskom nadzoru i kazne za prekršaj za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i korisnika, te je ocijenio neophodnim da se kroz izmjene i dopune zakona otklone postojeći nedostaci.

Propisano je da inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora preko inspektora za socijalnu i dječiju zaštitu, a takođe, propisane su kazne za prekršaj za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i korisnika.

Na predloženi način obezbijediće se efikasan inspekcijski nadzor od strane Uprave za inspekcijske poslove, odnosno odsjeka za inspekciju socijalne i dječije zaštite i primjena novčane kazne za prekršaj za pružaoca usluge, to jeste ustanove socijalne i dječije zaštite, organizacije i privredna društva i korisnika, čime se omogućava bolja kontrola korišćenja prava samim tim ušteda finansijskih sredstava koji se opredjeljuje za tu namjenu iz budžeta Crne Gore, kao i priliv sredstava po osnovu izricanja novčanih kazni za prekršaj, čime se omogućava finansiranje drugih nadležnosti države koje su od opšteg interesa za sve građane uključujući korisnike prava i socijalne i dječije zaštite. Zahvalujem.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 16:41:53)

Zahvaljujem se, koleginice Bakrač.

Pošto nema više prijavljenih, pitam predstavnika Vlade da li želi dati završnu riječ?

Ne želi.

Ovim konstatujem da je i pretres za ovu tačku dnevnog reda završen, o kojoj ćemo se izjasniti naknadno.

Drage koleginice i kolege, poslanici i poslanice prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda ispred svere socijalne zaštite, **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti**.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su kao i u predhodnom zakonu Kemal Purišić, ministar rada i socijalnog staranja i Goran Kuševija, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječiju zaštitu.

Dok, izvjestioci Odbora su Danijel Živković i to Zakonodavnog odbora i Suad Numanović Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje?

Riječ ima kolega Goran Kuševija.

GORAN KUŠEVIJA (26.07.17 16:42:59)

Hvala.

U principu iz istog razloga mijenjamo i izmjene i dopune, predlažemo Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Kako bi se propisale kazne za prekršaj, potrebno je bilo i da se izmjene pojedine odredbe u smislu da sadrže imperativ.

Takođe, predloženo je da Predlog zakona ide po skraćenom postupku u Skupštini iz istog razloga, i da danom objave u Službenom listu počne njegova primjena. Eto, toliko, hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:43:32)

Zahvaljujem.

Za ovu tačku dnevnog reda pitam izvjestioce prvo, da li žele riječ?

Za sad imamo prijavljenog kolegu Suada Numanovića kojem dajem riječ.

Izvolite, kolega Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (26.07.17 16:43:50)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene koleginice i kolege, poštovani predstavnici Vlade,

Dakle, pred nama je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i kao što je predлагаč zakona rekao, ovim izmjenama se uvode odredbe koje omogućavaju efikasan inspekcijski nadzor i primjenu kaznene politike za prekršaj za pravna lica i za odgovorno lice u pravnom licu kao i za korisnike. Na ovaj način ćemo dobiti jedan dobar instrument koji će i ovom dobrom Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti dati mogućnost njegove efikasne i kvalitetne primjene, odnosno daće doprinos da se tačno targetiraju pojedinci i porodice sa nepovoljnim ličnim i porodičnim okolnostima koje uključuju prije svega prevenciju, pomoći u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku, a samim tim kroz ovaj inspekcijski nadzor će se eliminisati bilo kakva zloupotreba.

Donošenjem predloženih izmjena, ove izmjene su svakako u skladu sa reformama iz oblasti socijalne i dječje zaštite. Kroz donošenje zakonodavnog okvira koji, moram podsjetiti, da je usklađen sa međunarodnim standardima i obavezama preduzetim ratifikacijom međunarodnih ugovora, prije svega onih koji se odnose na garanciju ljudskih prava i sloboda i prava djeteta.

Poslednje izmjene Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koje su usvojene u ovom parlamentu prije mjesec dana sa današnjim predloženim izmjenama postižu bolju usmjerenost materijalnih davanja koja su namijenjena za lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe, odnosno djeca, stara lica, osobe sa invaliditetom, radno nesposobni i ostala grupa stanovništva koja se nalaze u riziku.

Podsjećam, da su prethodnim izmjenama predviđeni i povećanje visine iznosa materijalnih davanja u skladu sa finansijskim mogućnostima države i da ove izmjene Predloga zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti su nastavak pozitivnih trendova u oblasti socijalne i dječje zaštite od kojih će nabrojati samo neke. Prije svega osnivanje Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, takođe organizovana je inspekcija socijalne i dječje zaštite. Akcenat baziram na uspješno završenoj prvoj fazi socijalnog kartona - informacioni sistem i naglasak na realizaciju druge faze socijalnog kartona koji će zaista i sa ovim današnjim predlogom inspekcijskog nadzora dati jedan kvalitetan odgovor da socijalnu pomoć dobijaju samo oni kojima je i neophodna. Zatim, propisane su usluge iz socijalne zaštite, pobrojani su standardi u oblasti usluga, reaorganizacija centara za socijalni rad je urađena, otvoreni su novi centri za socijalni rad kako bi se građanima pristupačnost socijalne i dječje zaštite približila na najmanju moguću mjeru.

Povećan je broj dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju. Kao što znamo isto tako bih naglasio donešene dvije strategije za integraciju osoba sa invaliditetom i strategiju za zaštitu starih lica.

Izmjene u prethodnom zakonu koje sam rekao da su se desile i ove današnje omogućavaju bolju usmjerenošć materijalnih davanja, povećanju visine iznosa pojedinih materijalnih davanja i veći kvalitet i dosputnost usluga u lokalnoj zajednici sa ciljem poboljšanja kvaliteta života i socijalne uključenosti korisnika.

Da bi ovaj nastavak reformskog Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti se efikasno i primijenio u praksi neophodno je bilo donošenje ovog današnjeg zakona koji podrazumijeva inspekcijski nadzor od strane Uprave za inspekcijske poslove uz primjenu novčane kazne za prekršaje, kako za pružače usluga, to su ustanove socijalne i dječje zaštite, zatim privatna društva i druge organizacije, ali svakako i korisnici što će omogućiti bolju kontrolu korišćenja prava iz socijalne i dječje zaštite.

Efikasnim inspekcijskim nadzorom nad sprovođenjem ovog zakona omogućice se bolja kontrola korišćenja prava iz socijalne i dječje zaštite, veća kontrola finansijskih sredstava koja se opredjeljuju za tu namjenu, što će, siguran sam, onemogućiti bilo kakvu zloupotrebu ovih namjenskih sredstava i što će zajedno sa novim investicijama i otvaranjem novih radnih mesta stvoriti prepostavku za povećanje socijalnih davanja u narednom periodu. Zahvalujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:49:38)

Zahvaljujem kolegi Numanoviću.

Pošto nema više prijavljenih, konstatujem da smo završili pretres, pošto se i predstavnik predlagajuća izjasnio da ne želi iskoristiti pravo na završnu riječ.

Ovim konstatujem da ćemo se o ovoj tački izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na set od tri zakona koje vam predlažem da ih zajednički razmatramo, to su tri zakona iz sfere finansija, ekonomije i to: **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i Predlog fiskalne strategije Crne Gore 2017-2020. godine.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Novo Radović, generalni direktor Direktorata za poreski i carinski sistem za Zakon o porezu na dodatnu vrijednost i o akcizama, dok je takođe ovlašćena predstavnica za predlog fiskalne strategije, gospođa Iva Vuković, generalna direktorica Direktorata za ekonomsku politiku i razvoj.

Izvjestioci za ove tačke dnevnog reda Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Petar Smolović, dok su o akcizama kolega Andrija Popović, ispred Zakonodavnog odbora i Predrag Sekulić ispred Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Predstavnik Vlade želi iskoristiti dopunsko obrazloženje. Izvolite.

Riječ ima ministar Darko Radunović.

DARKO RADUNOVIĆ (26.07.17 16:51:38)

Poštovani predsjedavajući, poštovani poslanici,
Ja ću uglavnom govoriti o .....

PREDsjEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:51:45)

Ministre, niste ograničeni vremenom na pet minuta.
DARKO RADUNOVIĆ (26.07.17 16:51:54)

Važi, hvala, a kolege će govoriti o konkretnim zakonima koji idu na glasanje danas u Skupštini.

Fiskalnom strategijom Crne Gore 2017 - 2020. godine, definisani su ciljevi i prioriteti ekonomске politike, prikazani su izazovi koji stoje pred Crnom Gorom na putu održivog rasta i prosperiteta, kao i način njihovog ublažavanja odnosno eliminisanja.

U posmatranom periodu prioritet ekonomске, odnosno fiskalne politike jeste jačanje fiskalne stabilnosti i u tom okviru ostvarivanje suficita budžeta i osporavanje rasta javnog duga od 2019. godine.

Navedeno je moguće ostvariti kombinacijom mjera ekonomске politike koje se odnose na jačanje makro ekonomске stabilnosti zemlje, posebno konsolidaciju javnih finansiјa i povećanja stabilnosti finansijskog sektora, kao i mjera ekonomске politike koje se odnose na rješavanje strukture problema u ekonomiji, odnosno otklanjanja ključnih prepreka za unapređivanje konkurentnosti zemlje i povećanja potencijalnog privrednog rasta na srednji i dugi rok. U tom smislu, uz već uspostavljene mjere fiskalne konsolidacije, odnosno mjerne sanacije budžetskog deficitia i javnog duga za period od 2017 - 2021. godine koje su bile sastavni dio Zakona o budžetu za 2017. godinu, utvrđene su dodatne mjerne kojima će se doprinijeti brži i značajniji efekti konsolidacije.

Na prihodnoj strani dodatne mjerne biće fokusirane na dalje usklađivanje akcizne politike sa standardima EU, povećanje standardne stope PDV-a za 2% poena od 2018. godine, što ne narušava konkurentnost poreskog sistema Crne Gore, uz očekivane dodatne efekte od reprograma poreskog duga.

Na strani rashoda, smanjen je fond bruto zarada po osnovu smanjenja varijabilnog dijela zarada i izvršena optimizacija zapošljavanja. Istovremeno smanjen je koeficijent zarada za 1% poen za poslove čiji je koeficijent iznad 4,1%. Takođe zarada za grupu poslova u kategorijama A, B i C dodatno su smanjene za 6%, čime se zarade za ovu kategoriju ukupno smanjuju od nove godine za 15%. Redefinisana je i socijalna politika u pravcu postizanja veće pravednosti i nedeskriminacije u raspodjeli socijalnih fondova. Diskreciona potrošnja će se smanjiti do nivoa koji neće dovesti u pitanje efikasno funkcionisanje potrošačkih jedinica i ispunjenje zakonskih i ugovorenih obaveza.

Prilikom odabira mjeru vodilo se računa o obezbjeđivanju što ravnomjernije raspodjele poreskog tereta, što se postiglo povećanje stope PDV-a dok su ostali porezi ostali nepromijenjeni a što je u skladu sa opredjeljenjem da Crna Gora i sa aspekta visine poreskih opterećenja ostane konkurentna destinacija za strana ulaganja.

Pored toga, vodilo se računa o zaštiti određenih kategorija stanovnika, tako da neće doći do "zamrzavanja" penzija već će se vršiti njihovo redovno usklađivanje.

Pored navedenog intenziviraće se aktivnosti usmjerene na smanjenje nivoa sive ekonomije, smanjenja poreskih potraživanja, kao i oprezno izdavanje garancija koje moraju biti dominantno u funkciji razvoja. Istovremeno nastaviće se realizacija mjera podsticaja koje su u funkciji ravnomjernijeg razvoja zemlje, odnosno bržeg razvoja nerazvijenijih područja.

Efekti mjeru fiskalne konsolidacije na osnovne makro fiskalne indikatore, su sljedeće: budžetski deficit se od 2017. do 2020. godine kontinuirano smanjuje i od 2020. godine ulazi u zonu suficita i ... 4,5% bruto domaćeg proizvoda. Od 2019.godine uspostaviće se trend smanjenja učešća javnog duga u bruto domaćem proizvodu koji će u 2020. iznositi 67% bruto domaćeg proizvoda i biće niži za 7% poena u odnosu na 2019. godinu.

U period od 2017. do 2020. realni ekonomski rast će iznositi 2,6% prosječno godišnje. Zaposlenost će se povećavati za oko 0,9% prosječno godišnje, a zarade će se povećavati za oko

1,4% prosječno godišnje.

Primjena mjera fiskalne konsolidacije definisanih mjerama sanacije budžetskog deficitu i javnog duga 2017. do 2021. godine, daje pozitivne efekte koji su već vidljivi u prvoj polovini 2017. godine. Naime, došlo je do povećanja prihoda budžeta za 7,7% ili 48,7 miliona u nominalnom iznosu u odnosu na isti period prethodne godine. Kao rezultat kretanja prihoda i rashoda za pet mjeseci 2017. godine, deficit centralnog budžeta iznosio je 1,5% bruto domaćeg proizvoda. Hvala na pažnji.

Kolega Radović će govoriti konkretno o zakonima akcize i zakonima o PDV-u, promjeni zakona o PDV-u. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 16:57:55)

Hvala vam ministre Radunoviću.

Sada dajem riječ Novu Radoviću, direktoru Direktorata za poreski i carinski sistem, isto dopunsko obrazloženje.

NOVO RADOVIĆ (26.07.17 16:58:13)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovane poslanice i poslanici,

Ja ču predstaviti osnovna rješenja iz predloženih zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i izmjena i dopuna Zakona o PDV-u.

Izmjene zakona u suštini predstavljaju implementaciju mjera predviđenih fiskalnom strategijom, a dijelom su razlozi i usklađivanje zakonodavstva u ovoj oblasti sa evropskim zakonodavstvom. Zakonom o akcizama se predlaže postepeno povećanje akcize na određene akcizne proizvode koji nemaju značajniji uticaj na standard građana a to su duvanski proizvodi, etil alkohol i gazirana pića. Za ove tri vrste proizvoda je zakonom utvrđen akcizni kalendar gdje se akcize povećavaju jednom godišnje u periodu od 2017. do 2020. godine, s tim što se za određene proizvode nove akcizne stope primjenjuju od 1. januara 2018. godine.

Kod oporezivanja duvanskih proizvoda je bitno naglasiti da se na ovaj način usklađujemo sa evropskim zakonodavstvom gdje treba dostići minimalnu stopu akcize od 90 eura na 1.000 komada cigareta ili najmanje 60% ponderisane cijene. Zakonom se predlaže uvođenje dva nova akcizna proizvoda, to su nesagorijevajući duvan i tečnosti za punjenje elektronskih cigareta.

Takođe, shodno direktivi EU 2003/96 o oporezivanju energenata i električne energije predlaže se novi akcizni proizvod, a to je ugalj gdje se akciza uvodi po minimalnim stopama koje predlaže Evropska direktiva i to počev od 2019. godine, gdje bi u 2019. godini iznosila 0,15 eura po giga džulu i u 2020. 0,30 eura po giga džulu.

U cilju stvaranja stabilnosti tržišta prilikom povećanja akcize, takođe se predlaže i propisuje obaveza obračunavanja prijavljivanja i plaćanja akcize, ne samo od strane proizvođača nego i trgovaca koji imaju na zalihama akcizne proizvode gdje bi bili u obavezi da plate razliku akcize na te zalihe koje se zateknu na dan promjene visine akcize.

Ovim zakonom se uvodi i jedna manja kategorija akciznih obveznika a to su mali proizvođači alkoholnih pića, fizička lica koja proizvode po 500 litara jakog alkoholnog pića godišnje i oni bi akcizu plaćali u iznosu od 300 eura po jednom hektolitru čistog alkohola.

Zakonom se takođe predlaže i uvođenje odgovarajućih limita za povraćaj akcize na mineralna ulja za određene djelatnosti koje su do sada imale pravo na povraćaj.

Napominjem da su podnijeti od poslanika i određeni amandmani koje smo usaglasili na odborima i ti su amandmani postali sastavni dio teksta zakona.

Kada je u pitanju Zakon o porezu na dodatu vrijednost za njega su predložene tri bitne izmjene. Prva bitna izmjena je povećanje stope sa 19 na 21% u cilju stvaranja većih budžetskih prihoda i stabilizacije budžeta ali na drugoj strani, što je bitno naglasiti, zadržavamo postojeću sniženu stopu od 7% koja je niža u odnosu na region i u odnosu na druge zemlje, tako da zadržavanje te stope je veoma značajno jer se ta stopa odnosi na osnovne proizvode i usluge za životni standard, tako da se ne bi trebalo očekivati povećanje cijena na proizvode i usluge koji

direktno i najčešće utiču na životni standard građana.

Trenutno Crna Gora ima nisku stopu PDVa ali povećanjem od 21% Crna Gora ostaje konkurentna jer u regionu imamo slične stope, a u nekim zemljama imamo i značajno više stope, tako da u nekim zemljama kao što je Hrvatska, recimo, ide stopa na 25%, u Grčkoj 21, u Mađarskoj 27, Rumuniji 24, u okruženju Srbija ima stopu 20%, Slovenija i Bugarska 20% i dalje da ne nabrajam, ali i dalje se nalazimo u toj zoni srednjih stopa PDV koje se primjenjuju u Evropi.

Ovim druga bitna izmjena je što se vrši usklađivanje sa evropskim zakonodavstvom kada je u pitanju mjesto oporezivanja usluga. Mjesto oporezivanja usluga određuje i mjesto plaćanja usluga, tako da je ovo povoljnost za poreske obveznike u odnosu na postojeće rješenje kada su u pitanju te međunarodne transakcije u prometu usluga bilo da oni vrše usluge prema inostranstvu ili primaju usluge iz inostranstva i u ovom dijelu se potpuno usklađujemo sa evropskim zakonodavstvom.

I treća bitna izmjena je kojom se predlaže smanjenje neoporezivog iznosa pošiljki iz inostranstva, odnosno postepeno smanjivanje ovog iznosa. Bilo je predloženo da to bude onako kako je po evropskoj direktivi, da to bude neoporeziv iznos od 22 eura, ali mi smo se saglasili sa amandmanom Zakonodavnog odbora, tako da je predložen iznos od 75 eura.

To su u najkraćem suštinske izmjene propisa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:05:03)

Zahvaljujem gospodine Radoviću.

Sada kolege poslanici, predlažem da, jer imamo tri tačke objedinjenje i elektronska prijavljivanja, prvo da govore kolege i koleginice koji su se javili za predlog fiskalne strategije, onda idemo na Zakon o akcizama, onda na porez na dodatu vrijednost, tako da riječ dajem koleginici Jovanki Laličić. Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (26.07.17 17:05:44)

Hvala poštovani potpredsjedniče.

Uvažene kolege i koleginice, poštovani građani Crne Gore, uvaženi ministre sa saradnicima,

Na dnevnom redu sjednice Skupštine je Predlog fiskalne strategije Crne Gore 2017 - 2020. godina i mogu da kažem da je ovo jedan od važnih dokumenata o kome raspravljamo nakon usvajanja plana sanacije budžetskog deficit-a, kao strateškog dokumenta koji smo usvojili uz Zakon o budžetu za 2017. godinu.

I pored značajnih i efikasnih mjera utvrđenih pomenutim planom ..... a što su bile redovna naplata poreskih potraživanja, reprogram poreskog duga, nastavak progresivnog oporezivanja dohotka, zadržavanje više stope poreza na dohodak fizičkih lica, smanjenja zarada u javnom sektoru, analize pokazuju da one ipak nisu dovoljne. Zbog toga se strategijom predlažu dodatne mjere ekonomске politike na planu povećanja prihoda i smanjenje rashoda kroz usklađivanje akcizne politike i povećanje stope PDV-a.

Povećanje stope PDV-a je zasigurno nepopularna mjeru ali se ipak vodilo računa o ravnomjernom rasporedu poreskog tereta pa je stopa PDV na osnovne životne namirnice ostala nepromijenjena kako se ne bi dodatno ugrozio životni standard naših građana.

Zbog građana koji nas gledaju, posebno najstarije populacije, ovom prilikom je važno istaći da se penzije neće umanjivati, već naprotiv da će se vršiti njihovo redovno usklađivanje pa su i troškovi redovnog usklađivanja penzija planirani u iznosu od 22,3 miliona eura za posmatrani period.

Predlogom strategije su utvrđene i druge mjere ekonomске politike koje sve zajedno treba da doprinesu jačanje fiskalne stabilnosti, ostvarivanju suficita budžeta i opadanje trenda javnog duga do 2020. godine. U druge mjere spadaju smanjenje diskrecione potrošnje, smanjenje izdataka za određena socijalna davanja ali i brojne reforme. To su reforma javne uprave koja podrazumijeva aktivnosti koje će dovesti da zaposleni u javnoj upravi budu profesionalni,

kompetentni i servisno orijentisani prema građanima i pravnim subjektima. Mora da se izvrši neophodna reforma penzionog sistema, sistema zdravstvene zaštite, socijalne i dječje, obrazovnog sistema koji smo započeli usvajanjem seta zakona u ovoj oblasti. Ali, sljedeća važna postavka na kojoj se temelji ova strategija jeste neminovnost strukturnih reformi kako bi se postiglo unapređenje poslovnog ambijenta, investicione klime, kroz podršku razvoja preduzetništva, reforma bankarskog sistema, reforma u oblasti tržišta rada, razvoja prioritetnih grana privrede, poboljšanja saobraćajne infrastrukture u najširem smislu.

Poštovani građani, ukupni efekti konsolidacije posmatrano godinu na godinu iznosiće 117 miliona eura, od čega se na povećanje prihoda iznosi 132,9 miliona, smanjenje rashoda 41,5 miliona, a nove obaveze 57 miliona. Stoga sve mjere koje su predviđene fiskalnom strategijom podrazumijevaju svu mobilnost svih ... (Prekid) ... našeg društva, svih državnih organa i organa lokalne uprave i punu odgovornost prema ostvarivanju ciljeva koje su njom zacrtani.

Ovdje bih posebno apostrofirala odgovornost nadležnih inspekcija na planu suzbijanja sive ekonomije, redovne naplate poreza, proširenje baze poreskih obveznika. Samo tako možemo očekivati da ove mjere daju svoj puni efekat do kraja perioda do kojeg se strategija odnosi i da naši građani konačno osjetе njihove benefite.

Nama koji smo u ovom sazivu Skupštine, pripala je obaveza da donešemo čitav niz zakona koji utvrđuju prilično restriktivne mjere koje svakako ne nailaze na odobravanje naših građana i privrednih subjekata. Očekujem da će 2020. godine, novi saziv skupštine, nakon ostvarivanja planiranog opadanja trenda javnog duga, ostvarenog suficita budžeta i fiskalne stabilnosti, moći usvajati zakone koji će značiti povećanje zarada, penzija, drugih izdvajanja iz budžeta, pa i smanjenja stope PDV-a, odnosno vraćanja na dosadašnju stopu, pa zašto ne i izdvajanje dijela PDV-a za finansiranje lokalnih samouprava u Crnoj Gori. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:10:10)

Koleginice Laličić, ne samo da vam se zahvaljujem, nego potpuno podržavam ovu želju da se izdvoji PDV za lokalne samouprave, mada sumnjam da ministar će se složiti barem u narednih godinu-dvije, a takođe neće biti ni smanjenja PDV-a, moramo biti jasni prema građanima uz sve naše želje, koja je to država vratila PDV. Nepopularna mjeru koja nas ne čini evropskim nego pokazuje da .... finansije trebaju konsolidaciju.

Izvinjavam se još jednom ako sam doprinio da možda imate komentar ili nešto.

Sad prelazimo na kolege koji su se javili za diskusiju oko Zakona o akcizama, a i porezu na dodatnu vrijednost, to je kolega Predrag Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (26.07.17 17:11:06)

Hvala vam gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima,

Sedam mjeseci nakon usvajanja budžeta i usvajanja mjera sanacije budžetskog deficitia i javnog duga za period 2017 - 2020. godina pred nama je Predlog fiskalne strategije Crne Gore. U okviru ovoga to su i ove izmjene koje se bave PDV-om i promjene koje se tiču akciza, rekao bih da smo na dobrom putu. Svi makro ekonomski pokazatelji idu u prilog tome, vjerujem da smo čak i mnogo bolji od onoga što, ako mjerimo prolazno vrijeme u prvom i drugom kvartalu u odnosu na ono što je bila projekcija Vlade Crne Gore kada smo usvajali budžet za 2017. godinu.

Sa druge strane očito je da Ministarstvo finansija i Vlada Crne Gore žele dalje jačanje, odnosno konsolidaciju fiskalne stabilnosti u Crnoj Gori i čini mi se da to jeste osnovna poruka sva ova tri dokumenta iz prostog razloga što su makroekonomske projekcije slične onima koje smo imali prilike da vidimo sa budžetom za ovu godinu i sa mjerama sanacije, ali sa druge strane, kažem još jedanput ono što je dato kroz, kao projekcija, kroz povećanje poreza na dodatu vrijednost i kroz akcize, povećanje akcize, vjerujem da u mnogome doprinosi da ta makroekonomska stabilnost bude, i pokazatelji budu mnogo bolji.

Ne treba zaboraviti da je crnogorska ekonomija mala ekonomija, ranjiva ekonomija, da

puno zavisi od spoljnijih faktora, a isto tako zavisimo i od onoga što je pitanje vremenskih uslova. Znači naš trend rasta ili ulazak u recesiju može da zavisi čak i od klimatskih uslova. Ne treba zaboraviti takođe da, a o tome je bila riječ, o tome je govorila koleginica Laličić, znači ne treba zaboraviti da svako povećanje poreza nije popularna mjera ni u jednom društvu. Znači, za pohvalu je činjenica da i dalje imamo nižu stopu PDV-a na ono što su osnovne životne namirnice, ali i mnoge druge stvari koje utiču na životni standard građana. Podsjetimo, one se oporezuju po stopi od 7% i naravno dobra je stvar što Vlada nije dirala u ovu kategoriju. Ne treba zaboraviti da je to od prilike 35 ili 40% ukupne potrošnje u Crnoj Gori.

Međutim, sa druge strane treba govoriti o tome da povećanje sa 19 na 21% ipak utiče na konkurentnost Crne Gore. Dozvolite mi da to bude moje lično mišljenje, ne zbog toga što nemamo puno zemalja Evropske unije koje porez na dodatu vrijednost mnogo veći. Znači, Poljska, Finska, Danska, Grčka, sve one imaju porez na dodatu vrijednost koji je veći za 2 ili 3% od ovoga koji će biti u Crnoj Gori od početka 2018. godine. Ali, dozvolite mi da kada govorimo o konkurentnosti ipak govorimo o konkurentnosti u regionu, znači ne konkurentnosti kada su u pitanju zemlje Evropske unije. U Srbiji je porez na dodatu vrijednost 20%, Makedonija 18%, Bosna i Hercegovina ima 17%, Bosna i Hercegovina nema onu nižu stopu poreza na dodatu vrijednost, dok je u Srbiji niža stopa 10%, Makedoniji 5%.

Zašto ovo govorim? Govorim o tome zato što Crna Gora treba, kada govorimo o konkurentnosti da se bori za konkurentnost unutar regiona. Ne takmičimo se mi kada su pitanju strane direktnе investicije niti sa Belgijom, niti sa Holandijom, niti sa Finskom. Mi se takmičimo unutar regiona. Ne treba zaboraviti takođe da naši susjedi imaju komparativnu prednost koja je još iz vremena one bivše velike Jugoslavije, a to je mnogo bolja i razvijenija infrastruktura u odnosu na ono što ima Crna Gora. Naravno, i pored toga Crna Gora jeste lider u regionu kada su strane direktnе investicije u pitanju, ali kažem još jedanput ne treba zaboraviti ni to da o ovim makroekonomskim projekcijama govorimo o negdje 10% što trebaju strane direktne investicije da donesu našem bruto društvenom proizvodu.

Ono što je ostalo isto u odnosu na prije pola godine jeste trend kada je u pitanju smanjivanje javnog duga. Podsećam samo znači za 2017. godinu ta je projekcija na 73% bruto društvenog proizvoda da bi u 2018., 2019. godini bila 74,6, odnosno 74%, a da bi se tek u 2020. vratila na 67%. Naravno, ove stope će zavisiti i od onoga što budemo uradili na ekonomskom planu, odnosno kakav bude bruto društveni proizvod Crne Gore tokom ove i naredne godine. Ne treba zaboraviti da samo rastom bruto društvenog proizvoda smanjujemo i učešće javnog duga, a to takođe posredno ili neposredno utiče na naš rejting, odnosno mogućnost zaduzivanja na međunarodnom tržištu. Vjerujem da, kažem još jedanput, da su svi ovi makroekonomski pokazatelji dobri, da imamo dobar trend u ovoj prvoj polovini prve godine, a ono što su najave, makar kada je u pitanju turizam, ali i neke druge privredne djelatnosti su takve da imamo razlog za optimizam i u drugom dijelu godine. Naravno, kažem još jedanput, ne treba zaboraviti da će sve ove mjere donijeti novi prihod u budžet Crne Gore za ove tri godine treba od prilike projekcija ovih 132 miliona eura. Takođe, ne treba zaboraviti da nam se povaćavaju i neke obaveze, zakonske obaveze i obaveze kada je u pitanju članstvo u NATO gdje ćemo imati nešto veće rashode od onih koji su planirani, govorim o nekim 15-29 miliona.

I na kraju samo, kada su u pitanju odnos PDV i akcize, jer smo govorili oko poreza na dodatu vrijednost, i zaista smatram da ovaj parlament će insistirati na tome da kada se stvore takvi makroekonomski preduslovi za to da ulazimo u jednu zonu dodatne stabilnosti zaista mislim da Vlada Crne Gore mora da razmisli o tome da porez na dodatu vrijednost smanji za ova dva procentna poena. Uostalom, rukao bih ne samo zbog konkurentnosti Crne Gore, nego samo i kao pokazatelj dobrih privrednih trendova. Znači, naravno sva podrška je kada su u pitanju akcize na cigarete, to jeste evropska obaveza i čak sam negdje bio sklon tome da možda tražimo da to usklađivanje ne bude ovako godišnje po 10%, nego da se odmah ide na ono što je usklađivanje sa onim što kaže Evropska unija. Međutim, svjestan sam i toga da bi u tom slučaju, s obzirom na naše okruženje imali odlazak u sivu zonu, sivo tržište i bez obzira na napore koje bi mogli ulagati kada su inspekcije i kontrole u pitanju, mislim da ne bi imali onaj efekat koji imamo na ovaj način kako je to Ministarstvo finansija predvidjelo.

I kažem još jedanput, znači kada su u pitanju uvođenje akciza na ugalj, ne mislim da će to biti iako jeste opterećenje, ne mislim da će biti posebno opterećenje kada su u pitanju građani, za

to što je to zaista minimalna akciza, ali apsolutna podrška za ono što je uvođenje, odnosno povećanje akciza kada su u pitanju gazirana voda i sokovi itd.iz prostog razloga što to zaista, zajedno isto kao što kada je u pitanju duvan utiče na jedan način na zdravlje nacije.

Kažem još jedanput, ono što je dobro dobro je što imamo pozitivne trendove, nije popularno povećavati porez na dodatu vrijednost, ali imaće podršku i razumijevanje ovog parlamenta, ali kažem, zaista treba voditi računa upravo zbog konkurentnosti ali i zbog onoga što je odnos prema ukupnim ekonomskim trendovima. Mislim da treba u narednom periodu kad se za to stvore uslovi zaista razmišljati o vraćanju stope poreza na dodatu vrijednost na ovu koju danas imamo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:19:05)

Hvala kolega Sekuliću.

Iz korektnosti prema koleginici Laličić, ja takođe podržavam vašu želju za vraćanjem PDV, ali ovo me podsjeća na 2013. godinu kada smo sa 17 na 19% digli vrijednost poreza na dodatu vrijednost i znamo kako je to išlo dalje.

Pokušavam biti najrealniji što mogu, to je moj stav.

Zahvaljujem još jednom kolegi Sekuliću.

Sada samo da vas obavijestim kojim redoslijedom ćemo govoriti. Ispred kluba DPS-sa Petar Smolović, ispred SD-a Andrija Popović, ispred kluba DPS-a Marta Šćepanović i na kraju kao rekao bih zaslavljenje Vujica Lazović.

Izvolite kolega Smoloviću.

PETAR SMOLOVIĆ (26.07.17 17:20:12)

Hvala.

Poštovani predsjedavajući, koleginice i kolege poslanici, uvaženi članovi Vlade, poštovani građani,

Kao neko ko dolazi iz privrede imam obavezu da se osvrnem na planirano povećanje PDV-a. Moram da priznam da нико у привреди nije oduševljen povećanjem PDV-a, i то не само iz razloga očekivanog povećanja cijena, istina u manjem obimu, što nužno vodi smanjenju potrošnje makar i u manjem iznosu, već više brinemo o uticaju na ukupni investicioni i poslovni ambijent.

U prethodnom periodu Crna Gora je prepoznata kao najatraktivnija investiciona destinacija u okruženju i moramo se potruditi da tako i ostane. Ovo potvrđuje ducing biznis indikator Svjetske banke koji Crnu Goru rangira na visoko 42- 46 mjesto od ukupno posmatranih 189 država što predstavlja Crnu Goru kao lidera u regionu.

Sa druge strane, kao odgovoran privrednik, prije svega odgovoran građanin, moram priznati da je fiskalna stabilnost temelj stabilnosti države i prioritet svake ekonomske politike. Imajući ovo u vidu uvjeren sam da je Vlada ovo povećanje predložila kao nužan potez u zaokruživanju fiskalne strategije koja već na sreću daje rezultate.

Imajući sve navedeno u vidu zamolio bih vas, poštovani ministre, da posebno obratite pažnju na dvije stvari. Ako već moramo povećati PDV da bi zadržali poziciju najatraktivnije investicione destinacije u regionu, moramo smanjiti sve nefiskalne biznis barijere i dodatno dinamizirati rad Savjeta za unapređenje poslovnog ambijenta da bi u krajnjem zbiru fiskalnih i nefiskalnih podsticaja ostali lider u atraktivnosti ukupnog investicionog ambijenta.

I kao drugo, iskreno se nadam da će ovo povećanje PDV-a biti privremenog karaktera, kada će vaše ministarstvo, čim postigne potpunu konsolidaciju, a nadam se tome i prije 2020. godine, predložiti vraćanje stope PDV-a na 19%.

Neću dužiti, da zaključimo, smatram da je svaki izazov ujedno i šansa koju moramo pametno iskoristiti. Ako period dok je PDV povećan iskoristimo da smanjimo većinu biznis barijera, a onda postizanjem potpune konsolidacije vratimo PDV na 19%, u tom slučaju bismo u neto efektu postigli još bolji rezultat što bi, siguran sam, biznis indikatore registrovali a investitore prepoznali u praksi. Hvala.

PREDsjedavaJući GEnCi NiMANBEGU (26.07.17 17:22:38)

Zahvaljujem kolega Smolović.

Kao što sam najavio riječ ima kolega Andrija Popović.

Izvolite kolega.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 17:22:47)

Hvala potpredsjedniče,

Poštovana Skupština, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog predloga Prijedloga zakona o PDV-u, dakle o tome je već bilo riječi. Da podsjetim 2013. godine smo povećali porez na dodatu vrijednost sa 17 na 19%, u prvoj godini mandata prošle vlade. Sada u prvoj godini mandata ove vlade ponovo idemo s povećanjem, koje će, normalno stupiti na snagu 1. januara 2018 .godine, sa 19 na 21%. Znamo da Crna Gora time gubi konkurentnost, ali to je i vjerovatno neminovnost. Možemo se svi ovdje dogоворити nekako da onu vladu koja дође крајем 2020. године обавезмо да PDV vrati у rikverc sa 21 na 19%, naravno znamo da je to nemoguće, ali u svakom slučaju da se o tome razmišlja.

Ja vam neću o tome više govoriti, mislim da u ovim diskusijama smo čuli sve što je trebalo reći u uvodnim izlaganjima predstavnika predлагаča.

Ja ћу рећи само jedan aspekt ovoga, osvrnuћу се на један аспект, dakле то је поводом пошиљки из иностранства. Сниžавањем овог лимита са 150 на 22 еура дошло се до компромисног решења да то буде 75 еура. Dakle, Liberalna партија вјерује да грађани треба да буду oslobođeni svih suvišnih nameta i poreza u razумnoj мјери, te da se tržište što мање оптерећује државном регулацијом.

Slobodno tržište у демократској држави предвиђа што мање регулација и намета грађанима у циљу што веће циркулације добра, роба и услуга, односно поспређивање трговине и размјене. Оваква мјера Владе пријети да заустави тржиште, смањи промет robe и обештрабри грађане да трују са иностраним тржиштем. Ово је посебно важно за on line трговину која је коначно снажније зајивјела у Crnoj Gori, која је одраз модерних svjetskih tokova и jačanje информатичке културе у društvu. Роба и добра која грађани трују на такав начин прелазе cifru od 300.000 artikala што је доказ срвисходности овакве трговине и успјешности слободног on line тржишта. Овакву робу грађани преће користе за личну употребу и nonsens је да на робу takvog karaktera било ко придодаје carinske i poreske namete. Svjesni smo да је европски standard овог ..... 22 eura. Међутим, crnogorsko tržište specifično је. Veliki broj proizvoda које грађани нaručuju putem interneta i preko поште realno nijesu dostupni na crnogorskom tržištu ili су teško dostupni. Dodatno cijene takvih proizvoda uslijed monopolizacije често су нереалне i грађани ih не могу priuštiti. Dakle, specifičnosti crnogorskog tržišta i потреба наših грађана moraju se уваžiti. Dodatno ова мјера не угрожава на било који начин crnogorske производаče niti tržište, jer како сам рекао većinu proizvoda коју грађани нaručuju putem поште, Crna Gora ne proizvodi i ne plasira на домаће tržište.

Uporedna praksa региона показује нам да Crna Gora odista има најliberalniju praksу у овој области што је чини se plus u ocjeni slobode crnogorskog tržišta.

Ono што nije rješenje је опорезивање свих грађана zbog pojedinaca koji zloupotrebljavaju слободу трговине. Moguća rješenja су још додатне i ошtrije мјере надлеžnih službi i инспекција које utvrđuju поријекло robe, a i rješenje које је liberalima priхватljivo a то је да роба u vrijednosti до 75 eura ne podliježe било каквим таксама, да роба u vrijednosti od 75 do 150 eura подлијеže naplati PDV-a, да роба u vrijednosti od 150 i više eura подлијеže redovним naplatама PDV-a i carinskim таксама.

Sličan primjer poznaju i државе региона i било bi kvalitetno прелазно rješenje, ja nijesam сигуран, поштовани предлагаči, да ли ћу успјети amandmanski da reagujem zbog još nekih obaveza u ovom danas inače sažetom, natpranom burnom danu, ali u svakom slučaju mislim da bi se trebalo u tom правцу razmišljati i djelovati. Zahvaljujem.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (26.07.17 17:28:37)

Ja vam se zahvaljujem kolega Popoviću.

Kao što sam najavio sljedeća za diskusiju je Marta Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (26.07.17 17:28:53)

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege, poštovani građani,

Makroekonomski stabilnost danas predstavlja ključni izazov za Crnu Goru i s tim u vezi poseban izazov u narednom periodu predstavlja uspostavljanje dugoročne fiskalne i finansijske stabilnosti.

Neravnoteža javnih finansija, odnosno kretanje deficit-a i javnog duga u najvećoj mjeri je uslovljena realizacijom projekta izgradnje auto puta. Moram da napomenem da je svaka država u okruženju upravo kroz svoje, izgrađujući svoje infrastrukturne saobraćajne projekte prolazila kroz iste finansijske izazove, ali im se to kasnije finansijski višestruko vratilo. Takođe, značajan pritisak na javne finansije je predstavljala implementacija određenih zakonskih rješenja u dijelu socijalnih davanja koja su usvojena ovdje u Skupštini, dakle mislim na izmjene određenih zakona koji su usvojeni u ovom parlamentu tadašnjom većinom bez finansijske procjene, odnosno procjenom kako bi se to narodski reklo od oka i procjenom koja je promašila ništa manje nego preko 600%.

Jedan od prioriteta Vlade Crne Gore sada u ovom trenutku jeste uspostavljanje održivosti javnih finansija, odnosno smanjenje deficit-a i uspostavljanje silaznog trenda javnog duga u srednjem roku i upravo iz tog razloga u ovoj situaciji trenutno najbolje sačuvati se, prilagoditi budžet realnim mogućnostima, odnosno voditi odgovornu fiskalnu politiku što je i Vlada Crne Gore već učinila, odnosno reagovala praveći određene korake. Dakle, usvojene su određene mјere štednje, paket fiskalnog prilagođavanja, ide se aktivno u borbu protiv sive ekonomije, mnogo bolja je naplata poreskog duga i izvršene su određene aktivnosti na restrukturiranju duga. Dakle, očigledno je da i ove mјere nijesu bile dovoljne i Vlada je, da bi se smanjio budžetski deficit i javni dug, morala pribjeći ovoj krajnjoj mjeri povećanje stope PDV-a za 2%.

Povećanje poreza, kao što sam već govorila u parlamentu, čak i u ekonomskom prosperitetu jedne zemlje je krajnje osjetljivo pitanje, tako da niko ne može biti srećan jer ne može se reći da je dobro što se povećavaju poreske stope, ali u ovom trenutku to je jedan od načina da se obezbijede nedostajuća sredstva u budžetu.

Ovaj zakon je jedan od rijetkih koji je, što se tiče poreske stope, samo jednom doživio promjenu u parlamentu od donošenja, a on predstavlja bitan poreski zakon, stub svakog fiskalnog sistema. Osnovni cilj predloženog zakona je, kao što sam i rekla, stabilizacija javnih finansija, jer bi se na ovaj način, prema analizama koje je, između ostalog, sprovedla i Svjetska banka, prihodi povećali za oko 50 miliona eura.

Ono što je bitno naglasiti je da povaćanje stope PDV-a uslovjava jednokratni rast cijena, odnosno vrlo blagu korekciju cijena na više i to ispod 1%, ali ne i dugoročnu inflaciju. Vlada se, odnosno Ministarstvo opredijelilo za povećanje stope za 2% a i po ovoj poreskoj stopi Crna Gora bi se svrstala u najniže stope u Evropi. Dakle, povećanje poreske stope sa 19 na 21% u ovom trenutku nije moglo da se izbjegne, ali za to je zadržana niža stopa od 7% koja se dominantno odnosi na osnovne životne namirnice - hljeb, brašno, mlijeko i mliječni proizvodi, hrana za odojčad, mast, ulje, meso i šećer, ljekove, udžbenike, štampu i na ovaj način se, zadržavanjem ove niže stope, štite socijalno najranjivije kategorije, odnosno najugroženiji slojevi stanovništva.

Takođe, niža stopa od 7% obuhvata i značajan dio turističkih usluga, dakle usluge i smještaj u hotelima, motelima, pansionima, turističkim naseljima, kampovima i vilama, kao i usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića, napitaka u hotelima sa najmanje četiri zvjezdice u sjevernom regionu, odnosno sa najmanje pet zvjezdica u središnjem i primorskom regionu.

Dakle, znači da se samo jedan dio eventualnog tereta prelio na ovaj sektor, da li na turiste ili turističku privredu, zavisi od toga kako su prezentovani aranžmani, numerički ili opisno. Dakle, niža stopa od 7% ostaje za sve ovo što sam već navela, a kako smo čuli u izlaganju kolege

Sekulića u zemljama u regionu ova niža stopa je u Srbiji na primjer 10%, u Hrvatskoj je za sve ovo ova stopa 13%.

Na osnovu svega ovoga poslanici Demokratske partije socijalista će da podrže izmjene ovoga zakona. Ne zato što smatramo da je ovo najsrećnije rješenje u ovom trenutku, već jedino moguće kako bi se izbjeglo produbljivanje javnog duga što bi, da se nastavi, dovelo do neredovnog servisiranja plata, penzija, socijalne pomoći, i onda se više ne bi postavljalo pitanje povećanja.

Na samom kraju, kako je politika Vlade u narednom periodu ne samo uspostavljanje javnih finansija već i jačanje privredne aktivnosti, investicija i investitora i u tom smislu poboljšanje standarda građana, možemo se složiti da povećanje poreza i ovo ne idu jedno sa drugim, tako da vjerujem da će ovo rješenje biti na snazi sve dok se ne postignu ciljevi uspostavljanja fiskalnom strategijom, a da će se kao što su već i rekле kolege, tada pristupiti smanjenju poreskih stopa, prije svega zbog građana a svakako i zbog privrede. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:35:38)

Zahvaljujem koleginici Šćepanović.

Evo upravo nas prebaciju ja mislim na drugi kanal Televizije Crne Gore.

Ja bih samo molio malo strpljenja.

Dobro, zahvaljujem.

Ja bih sada dao riječ predsjedniku kluba Socijaldemokrata kolegi Vujici Lazoviću.

VUJICA LAZOVIĆ (26.07.17 17:36:22)

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu, dame i gospodo poslanici, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani,

U startu moram reći da će nerado i teška srca podržati ovaj prijedlog da se poveća porez na dodatu vrijednost odnosno stopa da bude veća, da bude sa 19 na 21% iz mnogo razloga. Svojevremeno dok sam bio u Vladi kada je bilo razmišljanje da li ćemo povećati stopu sa 17 na 19% tad kao potpredsjednik Vlade sam rekao ako se to desi podnijeću ostavku. Nijesam podnio ostavku jer sam se predomislio u međuvremenu, jer su mi kolege iz Ministarstva finansija tad predočili sve činjenice i jedan moj akademski stručni, da tako kažem, poriv je u jednom momentu ipak shvatio neke realne okolnosti. Te realne okolnosti predpostavljam da je sada i Ministarstvo finansija cijenilo predlažući ovu stopu povećanja sa 19 na 21% sada mi možemo koristiti čitavi serijal argumenata kako je to u nekim drugim zemljama veće i tako dalje. Činjenica je da ćemo sa time dijelom narušiti atraktivnost ekonomskog ambijenta Crne Gore. I to nije sporno. Da li ćemo obezbijediti dovoljno prihoda da obezbijedimo fiskalnu održivost je ovako pitanje i veliki izazov i za Ministarstvo finansija i ne samo za Ministarstvo finansija nego za sve nas. Po nekad mi poslanici i ne samo mi nego kompletna crnogorsko-politička javnost Vladu dovodi u jedan dosta zahtjevan položaj. Kada Vlada predlaže uvođenje dodatnih nameta da se tako izrazim kako bi obezbijedila dovoljno sredstava za servisiranje svih obaveza iz budžeta, onda mi smo protiv ili smo uzdržani ili držimo lekcije i tirade, a istovremeno mi Vladi tražimo da obezbijedi sredstva za raznorazna socijalna davanja, za izgradnju lokalne infrastrukture, za razno-razne beneficije i tako dalje. Tako da u jednom društvu koje se nalazi na ovom stepenu razvoja, kao što je Crna Gora to nije lako i jednostavno uraditi. I u tom smislu hoću da imam kažem uz svu ovu rezervu koju sam u startu saopštio razumijevanje za predloge Vlade i računam da su oni to dobro izvagali, izmjerili i da to u konačnom neće ugroziti neku atraktivnost našeg ekonomskog ambijenta i uticaj na dinamizam ekonomskog rasta u narednom periodu. To je samo bi jedan moj uvod u ono što je bio razlog zašto sam se prijavio za ovu diskusiju, to je amandman odbora, a koji je vezan za ono o čemu je govorio uvaženi kolega Popović. On line je trgovina je nešto što smo mi u Crnoj Gori u zadnje vrijeme prihvatali kroz neki način komunikacije sa našom djecom i sa mlađom generacijom koja to osjeća kao veoma značajan element za komunikaciju sa razvijenom ekonomijom, sa razvijenim svijetom, odnosno osjećaju se građanima svijeta i treba dati šansu i dati i obezbijediti sve mogućnosti da potrošači u Crnoj Gori, a naročito potrošači te dobi budu u prilici da mogu preko on

line trgovine nabavljati robe poznatih proizvođača, nabavljati knjige. Tražio sam i mislim da ćemo ovih dana doći da vidimo od ovih 319.000 pošiljki koliko je bilo knjiga. U mom okruženju značajan broj ljudi preko amazona naručuje te knjige i mi nekom restrikcijom možda sebe zarobljavamo što se tiče u smislu znanja i drugih stvari.

Juče sam poslije rasprave na odboru pratio komentare na raznim portalima i vidim da se čitava mlada populacija da tako kažem pobudila i sad postavljam pitanje gje su te silne nevladine organizacije. Zašto se oko ovoga nijesu koncentrisale? Ne njih to ne interesuje, vjerovatno nemaju u svom projektu to i nije to nešto što su onako ciljano definisali. Ali svi to osjećaju i dobro što je Ministarstvo finansija pokazalo razumijevanje i mimo standarda evropske prakse prihvatiло da ova granica ne bude 22 eura nego da bude 75 eura i mislim da je to u ovom momentu dovoljna mjera. Možda bi dobro bilo da to bude i više, ali dovoljna mjera da pospješimo razvoj informatičkog društva, internet trogine i da otvorimo prostora za nešto što u nekom smislu treba da predstavlja budućnost Crne Gore. Ovo kažem iz razloga zato što je Boston konstalting grup praveći analizu za ... kompaniju procijenio da zemlja u razvoju kakvom se procjenjuje Crna Gora imaju mnogo veću participaciju u rastu GDP-a zahvaljujući internet trgovini nego razvijene zemlje i to je velika šansa. Nije samo to pitanje kupovanje proizvoda koliko je razmjena iskustva, ideje, znanja i činjenica da to sjutra može predstavljati ozbiljnu platformu za sav taj biznis mladih ljudi iz Crne Gore, nešto što mislim svako od nas u svojoj porodici u najbližem okruženju osjeća i vidi. Tako da u tom smislu mislim da je to neko rješenje. Zasmetali su mi komentari raznih ekonomskih analitičara i stručnjaka kojih imamo, ako hoćete na svakom koraku u Crnoj Gori nekih koji uz svo uvažavanje, ali ništa ozbiljnije nijesu dokazali u oblasti ekonomije, ništa nijesu ozbiljnije uradili, ali vjerotno u nedostatku zahvalnih sagovornika onda se oni pojavljuju u medijima i sad imamo komentara kao internet trgovine nepouzdana, to je nešto marginalno nepouzdano i tako dalje. Internet je najveće oruđe globalizacije. Tri i po milijarde stanovnika je ove zemlje na internetu i svake godine imamo od 250 do 300 miliona novih korisnika. Dakle, brzo će sva civilizacija biti na internetu jer samo je pitanje trenutka da tako kažem velikog skoka kada će vaj-faj komunikacija biti besplatna onda ćemo zahvaljujući satelitima u zemlji imati svi širokopojasni mobilni pristup, besplatni pristup. To je nešto što danas mnoge zemlje prepoznavaju kao standard i ustavnu obavezu počev od skandinavskih zemalja pa dalje, tako da u tom smislu postaje jedna vrsta, rekao bih potpuno normalne komunikacije i potpune normalne ekonomije. Govorim digitalne ekonomije. Prema tome, dobro je što na ovaj način ipak je Ministarstvo finansija prihvatiло da ne sputavamo nešto što dolazi, što osjećamo da ne budemo rigidni u tom smsilu i mislim da će to biti prilika da neće se tu izgubiti u prihodima. Neće se izgubiti tu u prihodima, jer tu ne možete primjenjivati Laferovu krivu do kraja, jer znate tu ako osjetite u toj trgovini da ste u gubitku onda vi nećete kupovati, nećete imati 319.000 pošiljki nego će imati 20.000 pošiljki. Prema tome tu treba biti veoma mudar i oprezan i ono što je on line trgovinu činjelo atraktivnim i elektronsko trgovanje jeste za to što su širom svijeta građani osjetili, odnosno potrošači da im je mnogo jeftinije da na taj način trguju nego da na klasični, tradicionalni način trguje i to je on što pospješuje tu takvu trgovinu.

Želim da se zahvalim Ministarstvu finansija što je imalo razumijevanje za ovaj Predlog Odbora za ekonomiju i finansije i budžet, tako da saopštим svim građanima Crne Gore, a naročito pripadnicima mlađe populacije da smo ipak uspjeli da nađemo rješenje mimo evropskih standarda da to bude ta granica 75 eura. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:44:19)

Hvala vam kolega Lazoviću. Da jesmo mimo možda nekih evropskih standarda odredili da je granica 75 eura, s tim da je meni kao članu Odbora za ekonomiju to ostalo upitno kako smo došli do 75 eura najtačnije, kojom računicom? Ali, želim iskoristiti priliku da sve poslanike koje detaljnije interesuje tema iz ekonomije. Nijesu članovi odbora za ekonomiju da naš skupštinski odbor za ekonomiju kvalitetno radi i da unutar njega imamo saradnju sa vestminsterskom fondacijom za demokratiju koja je pripremila dobar materijal, što se tiče analiza trendova i o Zakona PDV-u, o akcizama prihoduje država.

Ministre Radunoviću, da li želite završnu riječ na Zakonu od PDV-u? Ja se plašim da vam kolega Lazović podnese ostavku poslije ovakvog usvajanja rasta od 2% još jednom. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (26.07.17 17:45:37)

Ja se iskreno zahvaljujem svim poslanicima koji su svojim diskusijama dali potpuno pojašnjenje onog što smo mi radili i željeli fiskalnom konsolidacijom i pomenutim zakonima. Naime, sa konsolidacijom javnih finansija mi postižemo dostupnost međunarodnim finansijskim tržištima a to nam je nekako osnovni cilj do kraja ove godine. Sve ovo o čemu smo danas govorili i sa svim ovim mjerama želimo to da postignemo. Ja mislim da moramo prihvati i prihvatom kritiku svih poslanika u smislu da ovo biće i smanjenje konkurentnosti, a takođe biće i pritisak u određenoj mjeri na standard građana, ali mi doista, bez ovih mjera, ne možemo postići stabilnost koja nam je prijeko potrebna i možda jedina stvar sa kojom se ne bih složio, gospodine potpredsjedniče sa vama, jeste da nije nemoguće vratiti PDV. PDV je moguće vratiti, nije ako budemo imali dobre rezultate fiskalne strategije. Znači, sve zavisi od implementacije, ukoliko implementacija bude u onom obimu koji želimo i koji smo predviđeli mi ćemo sigurno biti u prilici i da kontrolišemo javni dug, da obezbijedimo suficit, a isto tako bićemo u prilici tada da raspravljamo o visini PDV-a. Znači nije isključeno ukoliko dobrom implementacijom fiskalnih mjera i kroz vrijeme, normalno da ćemo uvijek voditi računa o tome, ako imamo stabilne finansije, javne finansije onda nema razloga ne razmišljati i o tome. Nije jer ja sam vas shvatio da vi imate rezervu da se to neće desiti, ja sam optimista i mislim da se to može desiti.

Po pitanju internet trgovine i opšte o visini nadoknade, odnosno limita 22 je preporuka Evropske komisije, s druge strane u okruženju imamo razna iskustva, Makedonija već ima 22, Hrvatska je član Evropske unije pa ima 22 limit za to, u Srbiji je 50, ja mislim da je u Bosni i Hercegovini takođe 50. Mi smo se opredjelili za iznos od 75 iz razloga, većinom iz razloga koje je pomenuo gospodin Lazović i drugi jedan razlog koji moramo pomenuti jeste koji je egzaktan to je prosječna cijena koju smo mi, moram reći, dobili od same pošte koja ne vodi evidenciju o iznosima, ali i uzorcima nekih kontrola oni su došli na neke prosječne cijene da su porudžbe na nivou od 55 do 65 eura. Da ne bismo ugrozili tu trgovinu koja je do tog nivoa, a najviše ima upravo knjiga, stručnih knjiga koje nisu dostupni a ne ugrožavamo niti prodavce knjiga, niti ugrožavamo proizvođače tih knjiga, a normalno i drugih roba, procijenili smo da možemo da uspostavimo taj nivo limita, odnosno iznose do kojeg neće biti opterećena trgovina.

Dakle, svima zahvaljujem na pažnji. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:49:28)

Zahvaljujem ministru Radunović.

Ministre Radunović brojni su izazovi pred nama. Ja već vidim jedan veliki izazov oko budućeg Zakona o namještenicima i službenicima. Ja želim podsjetiti javnost i poslanike da smo mi sa mjerama fiskalne konsolidacije, recimo, svi koji su državni činovnici ili funkcioneri koji su bili u grupi A, B, C da, zbog mjera fiskalne konsolidacije ćemo manje godišnje primati dvije plate nego što kada smo ušli u fiskalnu konsolidaciju i to su, ne bih pominjao da to ne ispada lično, to su takve cifre. I oni koji bojkotuju takođe spadaju u funkcionere koji su u ovu grupu i ja želim da budem optimista da ćemo vratiti PDV, nemojte misliti da nećete imati moju podršku, ali vas moram podsjetiti da smo mjerama fiskalne konsolidacije 2013.godine i jačim nadzorom nad poreskim sistemom itd. došli do preko 130 ili 150 miliona veće naplate poreskih prihoda, pa nismo vratili PDV 2014. i 2015. To su moji razlozi ja ih moram argumentovati i braniti.

Vama zahvaljujem na raspravi kolegama takođe i sada prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a to je **rasprava o Poslovniku** koji su predložili kolege ispred klubova poslanika: poslanik Miodrag Bobo Radunović, Vujica Lazović i Ervin Ibrahimović.

Izvjestioci odbora su: Marta Šćepanović i to Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li jedan od predлагаča poslanika želi dopunsko obrazloženje?

Za riječ se javio Miodrag Radunović. Izvolite.

MIODRAG RADUNOVIĆ (26.07.17 17:51:37)

Potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi građani,

Aktuelno vrijeme i događaji koji su se desili u ovoj skupštini u poslednje dvije godine pokazali su da je dosadašnji važeći Poslovnik bio nedostatan u nekim odredbama. Zato smo u ime klubova poslanika profesor Vujica Lazović, Ervin Ibrahimović i ja predložili donošenje odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore. Razlog za donošenje ove odluke je neophodnost izmjene odredaba Poslovnika koji se tiču održavanja reda na sjednicama Skupštine kao i na sjednicama radnih tijela Skupštine.

Naime mjere koje su predviđene važećim Poslovnikom, a koje se odnose isključivo na održavanje reda na sjednicama Skupštine, ne odnose se na sjednice tokom, izvinite, na neprimjerno ponašanje poslanika u holu i drugim skupštinskim prostorijama. Takođe, ono što je veliki problem u praksi jeste neregulisanje održavanje reda na sjednicama radnih tijela. Veliki nedostatak u praksi jeste i nepostojanje odredaba koje predviđaju novčane sankcije poslanicima koji se neprimjereno ponašaju, a predložene su ovom odlukom.

Takođe, zbog povećanog obima posla članom 1 definisano je da generalni sekretar ima dva zamjenika generalnog sekretara, a stavom 2 istog člana predloženo je da generalni sekretar može odrediti ko će ga zamijeniti u slučaju odsustva, pri tome obavijestiti predsjednika Skupštine.

Predložili smo da se odluka doneše po skraćenom postupku. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (26.07.17 17:53:16)

Zahvaljujem kolegi Radunoviću.

Da li ima još prijavljenih za riječ?

Pošto nema konstatujem da smo završili pretres i o ovoj tački izjasnićemo se naknadno.

Poštovane kolege, sad bi na dnevnom redu trebali imati izvještaje o radu, imamo Komisije za javne nabavke, stanje tržišta osiguranja u Crnoj Gori, ali je predlog da napravimo kratku pauzu poslije koje bi išli na glasanje i onda nastavili sa tačkom, 22. tačkom dnevnog reda, znači 25. Predlog o davanju odobrenja za ukidanje imuniteta, da bi sačekali i kolege iz opozicije koje su najavili da će uzet učeće. Evo očekujte veoma kratku pauzu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:12:09)

.. akata o kojima smo poveli pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje o Prelogu zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je prihvaćen predlog zakona u načelu.

Na predlog zakona je podnijeto 16 amandmana. Zakonodavni odbor tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje i 13 amandmana koji su sastavni dio predlog zakona. Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svu su glasali za. Objavljujem da je Skupština usvojila predlog zakona o tržištu poljoprivrednih proizvoda.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o parničkom postupku. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika. Svi su glasali za pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na predlog zakona poslanik Genci Nimambegu je podnio dva amandmana o kojima treba

glasati. Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati. Ima riječ poslanik Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (26.07.17 18:14:32)

Hvala predsjedniče Brajoviću.

Poštovane koleginice i kolege,

I ako posle jednog dugog dana zahtijevam vašu pažnju za ove moje amandmane. Predlagač zakona, ministarstvo, je predložilo amandmane u cilju da zaštitnik imovinskih prava interesa Crne Gore takođe učestvuje u troškovima postupka za sebe i za stranke koje on zastupa, bilo da su to ministarstva, Vlada, uprave i tako dalje.

Moj amandman ide u pravcu da se član zakona koji se na to odnosi stav 1 dopuni sa sledećim riječima i ovlašćeni zastupnik jedinice lokalne samouprave. Znači, član bi glasio:

Odredbe ovog zakona o troškovima postupka primjenjuju se i na stranke koje zastupa zaštitnik imovinskih pravnih interesa Crne Gore i sa amandmanom bi glasio i ovlašćeni zastupnik jedinice lokalne samouprave.

Sledeći stav koji se mijenja je treći stav istog ovog člana, to je član 152b gdje stoji da sredstva dosuđena po osnovu troškova iz stava 1 i 2 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore i moj amandman ide u pravcu da bude, odnosno prihod budžeta lokalne samouprave. Navedenim izmjenama i dopunama stranke koje zastupa zastupnik imovinsko .... Crne Gore se izjednačavaju u pogledu prava na troškove postupka sa drugim strankama. Smatram da nema razloga da ove izmjene ne obuhvate i lokalnu samoupravu pošto su mnoge jedinice lokalne ... uprave suočene sa velikim brojem neosnovanih tužbi koje opterećuju njihove ljudske resurse, a da nakon što stranke izgube spor nemaju nikakvu posledicu. Pošto u takvim slučajevima po važećem zakonu svaka strana nosi svoje troškove postupka.

Da pređem na drugi amandman. Drugi amandman se odnosi, to bi bio novi član Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o parničkom postupku i on bi glasio da se u članu 139 posle riječi "izjavljena" dodaju riječi "osim u slučajevima ako vrijednost ... spora pobijenog dijela pravosnažne presude prelazi iznos od 100 hiljada eura". Ovo se odnosi na reviziju postupka jer posle pravosnažne presude dešavalо se i u budućnosti se može desiti da se blokira račun bilo lokalne samouprave i nekog preduzeća i da se posle revizije to poništi a da lokalna samouprava nije u mogućnosti da naplati ono što joj je oduzeto nepravičnom odlukom. Da bih priveo vašu pažnju kraju, ovi amandmani nisam dobio jasno izjašnjenje od strane ministarstva, posebno za drugi amandman, dok za prvi amandman je ministarstvo saglasno da se u sledećim danima radi na mijenjanju Zakona o lokalnoj samoupravi, gdje bi se utvrđilo tačnije ko su zaštitnici imovinsko pravnih odnosa opštine. Ja se sa tom procedurom ne mogu složiti. Mislim da to uopšte ne mijenja da li će se prvo mijenjati Zakon o parničnom postupku pa onda Zakon o lokalnoj samoupravi, ali stav je Ministarstva kao takvo. Znam da ovdje neće dobiti podršku, ali i da bi vas oslobođio izjašavanja, a znate da ako ne glasate za amandman da ima posledica, povlačim iz procedure oba amandmana.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:18:52)

Hvala poslaniku Nimanbeguu.

Pošto nema amandmana, stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ (26.07.17 18:20:00)

Primijetio sam mnogo puta to sada da mi pritisnemo da se prikazuje drugi broj i onda čekamo malo, dakle ima jednu vremensku stanku. Ja sam pritisnuo na vrijeme, nije reagovalo, mislio sam da je završeno glasanje, tako sam slučajno dodirnu drugi taster. Molim vas da konstatujete da sam glasao za.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:20:41)

Oprostite moramo voditi računa o preciznosti. Ponavljam glasanje, vodite računa o glasanju o zakonu, ponavljamo glasanje. Izvolite.

...usvojila Predog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o parničnom postupku.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je prihvaćen predlog zakona u načelu.

Na predlog zakona nije bilo amandmana pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakonu o potvrđivanju dodatnog protokola uz konvenciju Savjeta Evrope u prevenciji terorizma. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Sastavni dio predloga zakona čine dva amandmana Odbora za međunarodne odnose i iseljenike. Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju dodatnog protokola uz konvenciju Savjeta Evrope o prevenciji terorizma.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Odlučuje se većinom svih poslanika. Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je prihvaćen predlog zakona u načelu.

Na predlog zakona podnijeta su četiri amandmana. Zakonodavni odbor tri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona, poslanik Petar Porobić jedan amandman koji je korigovan na Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport i čini sastavni dio predloga zakona.

Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o Vojsci Crne Gore. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za. Konstatujem da je prihvaćen predlog zakona u načelu.

Na predlog zakona je podnijeto 14 amandmana. Zakonodavni odbor pet amandmana koji su sastavni dio predloga zakona, Odbor za bezbjednost i odbranu osam amandmana koji su sastavni dio predloga zakona. Poslanici Ervin Ibrahimović i Nedžad Rešević jedan amandman koji je sastavni dio predloga zakona

Stavljam na glasanje predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik je evo 42 poslanika, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o Vojsci Crne Gore.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Odlučuje se vićinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čini jedan amandman Odbora za ekonomiju, finansije i bužet. Nema drugih amandmana, pa se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o hemikalijama. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 15 amandmana i to:

Zakonodavni odbor devet amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona,

Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje šest amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o hemikalijama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o građevinskim proizvodima.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Kako nije bilo drugih amandmana, izjašnjavamo se o Predlogu zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o građevinskim proizvodima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Protokola o registrima ispuštanja i prenosa zagađujućih materija.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o registrima ispuštanja i prenos zagađujućih materija.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o Prijestonici.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, 41 poslanik je glasao, svi su glasali za, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta dva amandmana i to:

Zakonodavni odbor jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanice Daliborka Pejović i Ana Nikolić jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 41 poslanik je glasao, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o Prijestonici.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povlastici na putovanja lica sa invaliditetom.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čini jedan amandman Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Nemamo drugih amandmana, pa se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povlastici na putovanja lica sa invaliditetom.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječkoj zaštiti.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora.

Sad se izjašnjavamo o Predlogu zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječkoj zaštiti.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta tri amandmana i to:

Zakonodavni odbor dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona,

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet jedan amandman, koji je sastavni dio predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 10 amandmana i to:

Zakonodavni odbor dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici Nikola Rakočević i Miloš Nikolić osam amandmana, od amandmana sedam su odustali, dok ostali amandmani čine sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu fiskalne strategije Crne Gore 2017 - 2020. godina.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični Odbor predložio je Odluku kojom se

usvaja fiskalna strategija Crne Gore 2017. do 2020.godine.

Stavljam na glasanje Predlog odluke . Izvolite.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:36:32)

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasa protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke odbora i time usvojila Predlog fiskalne strategije Crne Gore 2017 - 2020. godina.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Sastavni dio Predloga odluke je devet amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog odluke. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Poštovane kolege, da sačakamo kolege iz Demokratskog fronta par minuta, jer su izrazili namjeru da učestvuju u radu po narednoj tački dnevnog reda. Par minuta i nastavljamo sa radom.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:42:03)

Poštovane kolege nastavljamo sa radom.

Na redu je tačka - Izvještaj sa predlogom o davanju odobrenja da se protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića poslanika u Skupštini Crne Gore može pokrenuti krivični postupak.

Podsjećam da je Skupština dobila zahtjev Osnovnog držvanog tužilaštva KT 230/17 od 21. jula 2017. godine da se odobri krivično gonjenje protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Zahtjev Osnovnog državnog tužilaštva sam, saglasno s članom 58 Poslovnika Skupštine, uputio Administrativnom odboru. Administrativni odbor Skupštine u skladu sa članom 58 Poslovnika Skupštine razmotrio je ovaj zahtjev i podnio Izvještaj sa predlogom o davanju odobrenja da se protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore može pokrenuti krivični postupak zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Otvaram pretres.

Izvjestilac Administrativnog odbora je ...

Izvolite.

PREDrag BULATOVIĆ (26.07.17 18:43:23)

Gospodine Brajoviću,

Pošto je javnosti Crne Gore poznato da mi opravdano ne učestvujemo u radu Skupštine pa nismo mogli kada je usvajan dnevni red da ovu primjedbu damo, ali ja koristim priliku sada da kažem da je način na koji je uvršćena ova tačka dnevnog reda suprotna članu 92 Poslovnika Skupštine Crne Gore. Naravno mi ćemo učestvovati u radu, to uopšte nije sporno, ali pošto je ovo drugi put kada su imuniteti u pitanju jedno pravno i političko nasilje nad poslanicima DF-a mi ćemo se zbog te povrede obratiti i Ustavnom sudu. Naravno, Ustavni sud je političko tijelo Demokratske partije socijalista, a nakon toga i Strazburu. Evo da vam kažem o čemu se radi.

Akt koji se razmatra na zasijedanju Skupštine treba da bude predložen ...(Prekid).... on nije predložen. Mogli ste elegantnije da održite zasijedanje Skupštine, da vas ja ne učim kako ste to mogli da bude u skladu sa procedurom. I sa druge strane neovlašćeno lice je predložilo tačku dnevnog reda umjesto da to uradi odbor, uradio je jedan član odbora i to su dva prekršaja koja ste

napravili koja govore, a mi ćemo tokom diskusije reći o tome koja je žurba bila da to baš danas popodne se uradi. A mogli ste to da uradite i danas popodne samo sa malo drugačijim redosledom.

Ja pretpostavljam da oni koji vas, gospodine Brajoviću, savjetuju očigledno da ovim turbulencijama koje se dešavaju traže dodatna dva poslanika da ne zavisi parlamentarna većina od vas i da mislim da to namjerno rade ne bi li otvorili proces vaše smjene. Zahvalujem.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:45:21)

Hvala vam.

Otvaram pretres.

Izvjestilac Administrativnog odbora je Milorad Vuletić.

Da li želite riječ? Izvolite.

Riječ ima poslanik Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (26.07.17 18:45:40)

Izvinjavam se samo da pitam, prije nego počne da mi teče vrijeme, mogu li malo duže pričati jer bih iskoristio priču i za ovo i lični stav neki svoj izneo.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:45:52)

Izvinjavam se kolega Vuletiću.

Znači, vi kao predlagač, kao izvjestilac, imate deset minuta po dogovoru na Kolegijumu i imaju predstavnici poslačkih klubova po deset minuta a ostali učesnici u raspravi po pet minuta. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (26.07.17 18:46:09)

Hvala.

Moja će priča biti racionalnija, ali zahvaljujem u svakom slučaju predsjedniče.

Dakle, gospodine predsjedniče, koleginice i kolege, uvaženi građani,

Danas ću ispričati priču vezano za Izveštaj sa predlogom Administrativnog odbora o skidanju imuniteta za četvoricu naših kolega poslanika ispred odbora, a onda ću dati kratak osvrt i na neke svoje opservacije i zapažanja vezano za sva ova dešavanja koja se tiču, prije svega, ove da kažem tako pravne situacije vezano za skidanje imuniteta kolegama poslanicima. Ono što želim na samom startu da kažem, to je da ste svi dobili ovaj izveštaj sa predlogom. Imali ste prilike da se upoznate sa njegovom sadržinom zato ću ja ovako kratko da bi bio koncizniji i jasniji saopštiti ono što mislim, na način kako sam to i učinio pribilješkom na papiru.

Administrativni odbor Skupštine Crne Gore 26 saziva na sjednici održanoj 25.jul 2017.godine razmotrio je zahtjev Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici KT broj 230/17 od 21.jula 2017. godine radi davanja odobrenja za pokretanje krivičnog postupka protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore. U zahtjev Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, između ostalog, navodi se da iz dokaza prikupljenih u izviđaju proizilazi osnovana sumnja da su Milan Knežević, Milutin Đukanović, Marina Jočić i Branko Radulović izvršili krivično djelo nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu četiri poslanika tako što su zajedno djelujući kao grupa grubo vrijeđali i drsko i bezobzirno se ponašali prema poslanicima koji su prethodno donijeli odluku o ukidanju imuniteta dvojici poslanika, te da su tako remetili javni red i mir i ugrozili spokojstvo i izazvali uzinemirenost oštećenih i građana koji su se nalazili u holu Supštine.

Sjednica je medijski izuzetno propraćena i kao što se ste mogli uvjeriti da je bez razloga

obilježena verbalnim incidentom kojim se pokušava, rekao bih, i uspijeva narušiti kredibilitet ovog uvaženog doma. S toga cijenim da se u ovom domu mora uspostaviti kultura dijaloga u protivnom svi oni poslanici koji se ne pridržavaju poslovničkih odredbi trebalo bi da budu najstrože sankcionisani. Nadam se da do toga ubuduće neće dolaziti, već da ćemo svoje argumente, činjenice i dokaze saopštavati na primjeru način te time doprinijeti da konačno i iz ovog parlamenta prema najširoj javnosti pođe pozitivna slika kako i priliči civilizovanom i reprezentativnom parlamentu kakav bi trebalo da krasiti crnogorsku političku scenu.

Članom 86 Ustava Crne Gore utvrđeno je da poslanik ne može biti pozvan na krivičnu ili drugu odgovornost ili pritvoren za izraženo mišljenje ili glasanje u vršenju svoje poslaničke funkcije, što u aktuelnom predmetu nije bio slučaj. Dalje, u Ustavu se navodi da se protiv poslanika ne može pokrenuti krivični postupak, niti odrediti pritvor bez odobrenja Skupštine, osim ako je zatečen u vršenju krivičnog djela za koje je propisana kazna u trajanju dužem od pet godina zatvora. Podsjećanja radi, stav Administrativnog odbora u prethodnim sazivima po pitanju ukidanja imuniteta je između ostalog bio da odbor predlaže Skupštini da se da odobrenje za pokretanje krivičnog postupka kada zahtjev podnosi državni tužilac. Ovaj Satv podržao je i Administrativni odbor 26. saziva pa su se poslanici, članovi odbora, jednoglasno izjasnili o predmetnom zahtjevu i predložili Skupštini Crne Gore da da odobrenje da se može pokrenuti krivični postupak protiv Milana Kneževića, Milutina Đukanovića, Marine Jočić i Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore. Po zahtjevu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici zbog krivičnog djela nasilničkog ponašanja iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Znači, mi na ovaj način stvaramo procesne pretpostavke da se započeti postupak doveđe do kraja, te da se i nadležni organi i institucije sistema izjasne o tome, da li ponašanje nekih kolega poslanika o čijim postupcima je imala prilike da se upozna i crnogorska javnost zaslužuje odgovarajuće sankcionisanje? Svima su nam puna usta vladavine prava i pravne države, a kada treba da se ispoštuje zahtjev državnog organa ili ispoštuje zakonska odredba ili drugo propisano pravilo ponašanja tu dolazi nerijetko do nepoštovanja i kršenja propisa, a samim tim i do nepoštovanja državnih organa i institucija sistema. Jedna od brojnih definica poslaničkog imuniteta glasi, "poslanički imunitet nije privilegija i ne ustanovljava se radi poslanika, već radi nezavisnosti i autoriteta parlamenta". Poslednja dešavanja u skupštinskom holu i sjednicama Administrativnog odbora narugala su se ne samo ovoj definici nego i građanima ove države, da ne kažem i mukotrpno građenom dostojanstvu ovog doma. No, tu su građani koji nas gledaju danas, glasaju i biraju na izborima i za svoje predstavnike i zastupnike u parlamentu, pa će na svim narednim izborima, kao i u prethodnim, dobro razmislići prilikom odlučivanja ko da ih zastupa u ovako visokom domu i ko će najbolje znati da artikuliše njihove zahtjeve i potrebe.

Teško je vršiti vlast, jer sve što vlast uradi podložno je oštrim aršinima ocjenjivanja, zato je najlaške kritikovati i pljavati. Često puta bez ikakvog valjanog argumenta pored opozicije u širenju negativnog naboja i obesmišljavanja svega normalnog i onog što znači bolji život i srećniju budućnost građana u tome se, rekao bih, besomučno utrukuju i neki mediji i dio nevladinog sektora i razni centri za pametovanje. Ipak, naši građani znaju realno i pametno da procijene i da odaberu najbolju političku ponudu. S toga DPS dugo traje na vlasti i tražeće dokle god na najbolji način bude apsolvirao potrebe građana i dok bude hrabro kreirao javno mnjenje, a oni koji su izvršioci tuđih interesa i koji po stavove i naloge idu u inostranstvo biće vrlo brzo dio političke istorije.

S toga poštovani građani, naslušaćete se vi danas, rekao bih, koje kakvih priča, prijemnog ponašanja i senzacionalizma ali znate jednako kao i ja da boljeg političkog izbora od DPS-a još zadugo na ovim prostorima nećete imati. Zato zajedno u nove pobjede. Zahvalujem.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 18:55:01)

Hvala.
Izvolite.

Veljko Vasiljević (26.07.17 18:55:16)

Želio bih da mi saopštite koja je individua u ime Osnovnog državnog tužilaštva podnijela ovaj zahtjev, jer govorimo o nekakvom narugivanju sa građanima Crne Gore i sa nekakvim drugim standardima koje navodno mi ne ispunjavamo. Pa bih Vas zamolio ili izvjestioca Zakonodavnog odbora da nam to saopšti kako bi smo onda u skladu sa tim nastavili ovu raspravu. Hvala vam.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 18:55:39)

Poslaniče Vasiljeviću, Vi ste dobili materijal i iz materijala vidite ko je to podnio, govor se o Osnovnom državnom tužilaštvu.

Sad, poslije nastupa izvjestioca Administrativnog odbora pravo po deset minuta imaju predstavnici poslaničkih klubova. Od najvećeg ka najmanjem. Shvatio sam da u ime Demokratske partije socijalista poslanik Tarzan Milošević.

Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIC (26.07.17 18:56:09)

Gospodine predsjedniče, potpredsjedniče, poštovane kolege, poštovani građani Crne Gore,

S obzirom da je kolega Vučetić govorio sa pozicije pravnika i člana Administrativnog odbora iznoseći činjenice i argumente koji su opredijelili Administrativni odbor da doneše odluku o skidanju imuniteta za naše kolege, nedvosmisleno ukazujući na opravdanost odluke Kluba Demokratske partije socijalista će podržati Odluku administrativnog odbora, osuđujući nekorektno ponašanje poslanika koji su bili prisutni na sjednici Odbora i na neprimjeran način vrijedali članove Odbora, a naročito predsjednika Odbora gospodina Luida Škreliju.

Poštovani građani, lično sam bio zatečen i iznenaden reagovanjem naših kolega ispred i u sali po završetku zasjedanja, na kojem je skinut imunitet takođe dvojici poslanika. To je bila reakcija nezabilježena u ovom domu zadnjih 15 godina. Koliko ja pratim rad parlamenta ili kao poslanik ili sa neke druge pozicije, kada smo bili prisutni u ovom visokom domu.

Poštovane kolege, vi me možete danas demantovati, ali da se vrijeme može vratiti, hoću da vjerujem da bi bar dio vas postupio drugačije. Imate preko puta sebe ljudi, kolege, koji nijesu kukavice, ništa manje hrabri ili slabiji od vas, sve ste nas pred očima svjetske javnosti pokušali poniziti, vrijedali ste nas, čak pojedine kolege i koleginice udarali i šamarali. Da li je to normalno, pitao sam se više puta. Da li shvatate, da i mi imamo porodice, rođebinu, prijatelje, kao i vi. Pitam se i sada koji je to nivo komunikacije, da li se sa takvim ponašanjem mogu predstavljati građani u ovom visokom domu.

Kolege mi nijesmo bili kukavice nikad, nijesmo se plašili vas ni tada a ni sada. Bili smo mirni, dostojanstveni, s jednim ciljem da na još teži način u očima i u očima crnogorske javnosti ne ponizimo ovaj parlament, uzvraćanjem vama na isti način. Ipak nama to ne priliči.

Vi nijeste bili svjesni u tom momentu vidite, kako tada, tako i sad da ova lista i ovi ljudi koji sjede ovdje, koji smo stalno izloženi najgrubljim nasrtajima dobila podršku blizu 160.000 građana Crne Gore.

Ponašanje tog dana i više puta poslije toga u parlamentu i na odborima nije dobra osnova za građenje dobrih odnosa naš poziv, pružena ruka, svim subjektima koji nijesu danas prisutni da vratimo kulturu dijaloga, kakvu zaslužuje crnogorski Parlament. Dugo je vremena važio za najbolji, natolerantniji u regionu, gdje je međusobno uvažavanje bilo na visokom nivou, ja vjerujem i dalje da imamo snage, razuma i pameti da takvi budemo ponovo, ako ne da onima koji dođu poslije nas u klupe bilo koje političke partije ne ostavljamo hipoteke, po kojima će nas prepoznavati, ne samo u Crnoj Gori, nego svuda u svijetu.

Demokratska partija socijalista nije imala i nema interes da guši izražavanje bilo kojeg političkog subjekta i da smo više puta pozivali one koji bojkotuju parlament da se vrate svojim obavezama i u dijalogu zastupaju interes građana koji su ih birali. Rezultati izbora govore da ni jedan politički subjekt ne smeta Demokratskoj partiji socijalista. Demokratski kapacitet Demokratske partije socijalista najbolje smo pokazali usvajanjem izbornog zakonodavstva kao i odlukama da otvorimo vrata opoziji u izbornoj godini, što je rezultiralo formiranje Vlade izbornog

povjerenja. Prihvatanjem izbornog zakonodavstva sa elektronskom identifikacijom koja jedino postoji u Crnoj Gori, pokazali dodatni demokratski kapacitet. Zato pozivam sve predstavnike naroda u Skupštini Crne Gore da vratimo vrijednost riječi koje izgovaramo u ovom domu i pokažemo onim koji su nas birali, da su riječi još uvijek važne i da držimo do njih. Rešetanje riječima nebiranim i neprimjerenum, samo da bi ponizili političku oponenta, pozivi na obraćune, ukrštanje pesnice i drugi vidovi ponašanja ne pripadaju ovom domu niti građanima koji su nas birali.

Kao predstavnici naroda, dužni smo da poštujemo ustavnu podjelu vlasti, a ukidanje imuniteta ne znači da donosimo presudu ili da vodimo sudski postupak. To je nadležnost nezavisnih institucija i svaki takav postupak kao što znamo pred građanima i čitavim društvom transparentan i javan.

Takođe, ne znači da svojom odlukom Demokratska partija socijalista na bilo koji način utiče na odluke državnih organa, a po najmanje da se raduje scenariju u kojoj se protiv bilo kojeg poslanika vodi sudski postupak. Ali, kao odgovorna partija, dovedeni smo u situaciju da odbranimo načelo demokratije i pokažemo da se odgovorno odnosimo prema državnim organima. Naš posao nije da cijenimo kompetentnost ni sudija ni tužilaca, imamo kao i vi pravo da iznesemo o njima svoj stav, a naše nadležnosti su jasno definisane Ustavom i zakonom Crne Gore.

Hvala na pažnji.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:01:26)

Hvala vam poslaniče Miloševiću.

Dobio sam informaciju da će 10 minuta u ime Kluba Demokratskog fronta iskoristiti Marina Jočić. Ne.

Onda smo različite informacije dobili.

Milan Knežević ima riječ.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.07.17 19:01:41)

Slobodna Crna Gora, danas je za mene poseban dan. Ja ulazim u istoriju crnogorskog parlamentarizma, jer postajem poslanik sa najvećim brojem skinutih imuniteta mislim i u evropskom parlamentarizmu, a kamo li u crnogorskom.

Potreba DPS-a i njegovih satelita za skidanjem naših imuniteta u stvari je rezultat očigledne nemoći i straha od Demokratskog fronta koji svoje korijene očigledno ima u traumama iz djetinjstva, koje opet imaju posljedice različitih vrsta zlostavljanja koje se reflektuju kao nečista savjest i odsustvo bilo kakvog stida i srama što se tiče mog ličnog kluba neprijatelja, a to je Demokratska partija socijalista zajedno sa svojim satelitima. Pošto sam predmet vaših frustracija i svakodnevnih opsesija želim dodatno da vam ih pojačam i da vam kažem da se uopšte ne kajem zbog onoga što sam uradio 15. februara i da vam kažem da ste zaslужili sve što sam vam rekao, a tek imam namjeru da vam govorim i da vas nazivam pravim imenima. Jer, vi se dobro sjećate da je ovdje onaj dugački Đukanović, šef vaših sudbina i predsjednik Košarkaškog saveza ovdje prvi jednog poslanika nazvao bitangom, a onda je na obračun pozivao poslanike Demokratskog fronta. Tada ste čutali, nijeste pozivali nekulturu dijaloga niti ste se obraćali Tužilaštvu, niti vam je padalo na pamet, a onda ste se odjednom našli uz nemireni, uz nemiren je vaš spokoj, uz nemirene su vaše porodice zato što ste falsifikovali odluke svih mogućih odbora, zloupotrijebili funkcije koje pokrivate i zajedno sa ustavnim bludom a ne sudom nekoliko puta falsifikovali dokumenta i Administrativnog i Zakonodavnog odbora, što za posljedicu ima i ono što se juče desilo na Ustavnom sudu. I ja želim da pitam što ćemo sa onim građanima i sa njihovim spokojem koje ste pljačkali, uništavali, ponižavali svih ovih 30 godina zajedno na čelu sa Milom Đukanovićem. Ko će da brine o njihovom spokoju, a ko nama uvaženi građani Crne Gore danas skida imunitet? Onaj koji se obučen kupao u bazenu Nasera Keljmandija, vodećeg narko dilera na Balkanu, a poslije skakao po kafanskim stolovima da bi mu zavidjela i Ceca Cunami iz najboljih dana. Ona koja falsificuje sve moguće zakone i blije amandmane kako bi bratu i sestri namjestila posao. Onaj koji je odgovoran za smrt novorođenčadi u bolnici u Bijelom Polju. Onaj koji je kroao satove, novčanike i upaljače po Njemačkoj. Onaj čiji je đed bio austro-ugarski špijun, otac bio italijanski špijun, a on nastavio da špija za udbu. Onaj čiji je brat i on zajedno uništili Duvanski kombinat Podgorica. Ona koja je plagirala naučne rade. Onaj koji se ugrađivao na tenderima 30%, a onda bježao na Madagaskar i Mauricius da dobije boju, a poslije pričao kako veliča sijeno po livadama svoga zavičaja i sve to treba poštovani građani Crne Gore da potpiše Ivan Ramada da bi nas gonila Romina Pomada. I kada sam ja govorio da se ovaj parlament, ovaj hram demokratije kako ga vi zovete, pretvorio u psihijatrijsku ustanovu bio sam prekidan od strane Ivana Brajovića. Ja sve vrijeme tvrdim da je ovo Sindelićev parlament. Znate zbog čega je ovo psihijatrica ustanova? Zato što Sindelić ima jasnou dijagnozu, akutni psihogeni, psihotični poremećaj sa sumanutošću i mješoviti poremećaj ličnosti. E, taj čovjek je odredio ovu većinu ovdje i ja se ne čudim zbog čega vi nama danas skidate imunitet. Ja bih bio ljut na vas zbog čega vi meni danas ne bi skinuli imunitet. Ja sam ponosan kad ovakvi ljudi meni skidaju imunitet, vidim tamo da pišete nekakave poslovnike i pišete jednu kaznu i ako još nijeste izglasali taj poslovnik, a možete pomoći nekoj od poslanica koje vole šešire i kapice neka od tog Poslovnika ondmah napravi kapicu, neka se s njome diče po Crnoj Gori.

Poštovani građani, protiv Demokratskog fronta se vodi najbrutalniji rat, pokušavaju da nas

zabrane, prisluškuju lidere Dermokratskog fronta, hapse nam advokate, objavljaju komunikacije između nas i naših advokata, drže u zatvoru naše ljudi - Mihajla Čađenovića, Željka Šćepanovića, Dejana Vujisića i Momira Nikolića. Ja ću sada da vam pokažem da vidite u ovoj kesi se nalaze sve krivične prekršajne prijave, pozivi na sud i rješenja koja su protiv Milana Kneževića. Pogledajte ovo poštovani građani. Za manje od godinu dana šta je uradila Demokratska partija socijalista i režim Mila Đukanovića u borbi protiv Demokratskog fronta, ovakvu hrpu nemaju ni vođe kavačkog ni škaljarskog klana i svi njihovi članovi i saradnici zajedno. Sve ovo smo Andrija Mandić, Nebjša Medojević i ja dobili ovih godinu i po dana. Ja danas sam odlučio da Vas častim, ja sam odlučio da trajno skinem moj imunitet pošto vidim da ste opterećeni njime i da Vam ga zauvijek dam. Vama je zalud što Vi imate vaše kad Vam je potrebno moj, ja Vam dajem moj imunitet i pošto ćete Vi vidjeti prije Đukanović nego ja recite mu da ga dajem i njemu, jer je to najviše što može da dobije od mene. I nemojte više zakazivati bilo kakve sjednice kada sam ja u pitanju, jer sam Vam već dao imunitet pošto Vi ne znate što ćete da radite sa vašim imunitetom, i zaboravite na ta lepozboranja o kulturi dijaloga, o tome da se vjeruje u institucije sistema, jer ste Vi gospodo odlučili da uništite naše porodice. Vi govorite o vašim porodicama a zaboravljate na naše porodice, zaboravljate da imamo i mi djecu, da imamo žene, da imamo braću, da imamo djevojke koje maltretirate iz dana u dan. I mi gospodo iz DPS-a nemamo što da izgubimo izuzev ovih sakoa, košulja i farmerica, ali Vi znate da Vi imate mnogo više da izgubite i ja Vam ne prijetim, ja Vam obećavam da ćemo nastaviti ovu borbu protiv vas, da ćemo nastaviti da Vam se odupiremo jer naša je dužnost i obaveza da ne dozvolimo da satrete naše porodice. Ovo je sve postalo lično, ovo što Vi pokušavate da uradite od Demokratskog fronta nije zabilježeno u najgorim autokratskim sistemima Afrike, a danas i Sjeverne Koreje.

Ja poštovani građani posebno glasači Demokratskog fronta želim da Vam kažem da nas niko ne može zaustaviti, mi ćemo da pobijedimo, mogu oni nama 100 puta da skidaju imunitete, pravda je na našoj strani. Pravda je na strani onih koji su digli glas protiv ovog autokratskog režima koji je krenuo da satre sve ono što su bile tekovine jedne tradicionalne, normalne, čojske i sojske Crne Gore. I ako mislite da će vaša svijeća goreti beskonačno grdno ste se prevarili. Ničija nije do zore gorela. Doći će i naše vrijeme, gasićemo i tulićemo mi nečije druge svijeće i onda ćete Vi biti možda sa ove strane, a većina će biti u Spužu pa ćemo onda govoriti o tome koliko je nezavisno i kakvo je pravosuđe. Demokratski front se ne boji ni od jednog procesa, spremni smo sve da izdržimo, ne postoji to iskušenje, ne postoji ta robija na koju nijesmo spremni da odemo zbog naših idea. U tome je razlika gospodo između Vas i nas. I kad sam rekao da je sve lično ponavljam Vam još jednom - što se mene lično tiče ni ime ne želim da mi spomenete, ja ne želim da spominjem vaše ime, za mene niko od vas ovdje ne postoji, i živim za dan kada ću Vam se zahvaliti na svemu ovome što ste radili od Demokratskog fronta od mene i od moje porodice. Živim za taj dan, a Vi to shvatite i kao prijetnju, ili kao bilo što i opet pozovite tužioca neka mi skine imunitet po hiljaditi put, jer ako je država Crna Gora spala na nivo da se ovdje u ovom parlamentu skidaju imuniteti zbog izgovorene riječi, zbog saopštene istine dabogda je nikad ne bilo, a mi ćemo znati da svakome odredimo mjeru.

Poštovani građani, naša borba se nastavlja. Mi ili oni? Živio Demokratski front. Nema povlačenja, nema predaje. Do pobjede.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 19:11:44)

Poslanik je zaslužio repliku, konkretno je pomenuo, ali moja replika će biti vrlo kratka.
Vi znate koga ste pomenuli.

Nemate Vi riječ. Slušajte, samo da Vam kažem. Nećete Vi imati uopšte prilike da Vam se skida imunitet u narednim mandatima, nećete biti u parlamentu ako nastavite tako da se ponašate.

Za riječ se, da li ko od predstavnika klubova, da li ko od prestavnika klubova želi još uvijek? Ne želi.

Dajem riječ Aleksandru Damjanoviću.
Izvolite.

Sad prelazimo na trajanje diskusije od pet minuta.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.07.17 19:12:39)

Hvala vam predsjedniče.

Mada računam da budete toliko širokogrudi i tolerantni da ako je već uvodna riječ deset minuta da pokušam ja da se uklopim u nešto.

Poštovana Skupštino, poštovani građani.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:12:54)

Neću uopšte biti širokogrud, imate pet minuta. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.07.17 19:12:55)

Dakle, prošlog puta, sam dao jednu ocjenu ovog parlamenta, da je krajnja parlamentarna većina pretvorila parlament u sudnicu, i evo ni mjesec dana nije prošlo to se ovdje ponovo potvrdilo, i zaista negdje uz ovo što je kolega Knežević govorio oko skidanje imuniteta odnosno pokušaja gušenja radne riječi, riječi poslanika ovdje u parlamentu, kritičke riječi. I onoga što se polako pretvara u diktaturu centara moći nad ovim parlamentom, ne mogu da se otmem utisaku da pod firmom i pod maskom u predvečerje godišnjih odmora, skidanja imuniteta kolegama ovdje u parlamentu, četvoro kolega, ovaj parlament odnosno ova krajnja parlamentarna većina ne provlači odnosno da upotrijebi jedan kolokvijalni izraz ne zavlači ovaj narod i ove građane sa nizom akata, koji trebaju da uz graju, koju stvara vidim i parlamentarna većina ovdje, prođu ovaj dom, i budu na usluzi Vladi i centrima moći, pojedincima iz Vlade pa čak i tužilačkim organima.

Dakle, dok se ovdje raspravlja o imunitetu danas ste usvoji Predlog zakona o parničkom postupku, gdje ste sa ovim onemogućili građanima da se parniče, gdje ste uveli advokatske tarife za zaštitnika interesa države, napravili ste mini puč u ovom dijelu, jer država nema sposobnu administraciju koja je partijska, DPS-ova, pa na ovaj način pokušavate sa ovim sramnim NATO-om, da uskratite pravo na pristup sudu građanima, pa ste usvojili Zakon o energetici a niste rekli kako će ova nova rješenja uticati na povećanje cijene struje koja se spremi, posle ovakvog akta. Pa ste usvojili Zakon o Prijestonici u predvečerje izbora na Cetinju, koji nije mogao da se doneše u prethodnom mandatu gdje čak šest, sedam, osam miliona eura odvajate za Cetinje, kako biste dobili izbore. Dobijate Vi izbore, gube građani Cetinja i građani Crne Gore. I to ovdje pokušavate da provučete dok se ovdje diže graja, odnosno pokušaj da ovo sakrijete kroz skidanje imuniteta ljudima zbog kritičke riječi u parlamentu.

Ovaj zakon kao što ste donijeli na prošlom zasjedanju onako krijući produženje roka za legalizaciju ne... objekata očekujući naravno da to uradite u oči izbora vanrednih parlamentarnih koji se očekuju naredne godine. Pa ste onda usvojili set takozvanih zakona za fiskalnu konsolidaciju od kojih će građani da žive gore. Građani Crne Gore dakle, ovim Zakonom o akcizama koji je usvojila parlamentarna krajnja većina u krajnjem domu, ovim Zakonom o PDV-u, i ovom takozvanom fiskalnom strategijom koja je žalosna ali o njoj posebno i na posebnim mjestima, Vi ćete živjeti gore, država diže poreze, država svoju nemoć, svoju partijsku administraciju, svoju etničku iskovanoj Vladu gdje dijele pojedini narodi funkcije ne samo u Vladi nego i po dubini to će da se uradi i u ostalim institucijama. Dakle, tu nemoć kriju novim nametima građanima Crne Gore, i sve to želite da pokrijete ovom pričom oko imuniteta, po stoti ili ne znam koji put se imunitet skida kolegama, a samo jedan .....da i kolege i oni koji se solidarišu s kolegama i čast mi je da ovdje iskažem solidarnost i da branim slobodnu riječ u parlamentu, da se njihova riječ ne čuje, a da se provuku najgori akti od kojih će građani Crne Gore da žive gore.

Građani Crne Gore, poslije ove današnje sjednice živjećete gore imaćete skuplje cigarete, imaćete skuplju struju čak uvodite akcizu na ugalj. Ko će da kupuje taj ugalj bez Termoelektrana

koja će tu struju da isporučuje građanima po uvećanim cijenama .Imaćete skuplje proizvode jer se povećava PDV. I to je odnos ove vlasti, ove administracije prema vama, to je ceh za one desetine hiljada nesposobnjakovića koji su primljeni po partijskoj pripadnosti čak i najmanjih partija u ovoj državi da bi popunili je li tako javni sektor nesposobnošću, nekompetentnošću, a da bi se onda donosili zakoni kako bi se sve to sakrilo. Uradili ste još jednu mogu reći blasfemiju, usvojili se za dvadeset četiri sata ono što se nikada ne usvaja u ovakovom parlamentu, izrada Poslovnika. Juče ste taj akt predložili sa amandmanima gdje pokušavate da uvedete novčane kazne, koga da prepanete. Koga da prepanete? Prepanite se vi od onoga što slijedi. U pravu ste kolega Kneževiću. Ničija ovdje ne gori do zore. Mijenju se stvari. Biće političkih promjena.Razmišljate li kolege šta ćete tada da radite, sad za pola godine.../Prekid/.... vi koji ovo ovako ...Hvala vam kolega Brajoviću, vrlo ste jubazni i imajte u vidu kolega Brajoviću, samo da vam kažem, molim vas.../Međusobni razgovor/.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:17:54)

Ne možete da završite riječ. Ja sam vrlo precizan. Hvala.

Nije tačno. Ne može.

Riječ ima poslanica Marina Jočić. Izvolite.

Komentar, na šta? Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.07.17 19:18:24)

Gospodine Brajoviću,

Ja imam pravo po Poslovniku komentar, ako vi ukidate komentar recite. Imam li pravo na komentar? Pitam vas,imam li pravo na komentar?

Gospodine Damjanoviću,

Broj jedan. Izmjene Poslovnika nijesu bitne zbog novčanih kazni. Suština je da se zalažu za vraćanje opozicije u parlament, a Poslovnikom su propisali da ne smijemo ništa da pričamo. Znate kada će to da im prođe? Nikad. Imamo mi gdje da pričamo. Naći će se modalitet da opozicija, antirežimska ne takozvana konstruktivna, antirežimska se organizuje i onako kako to priliči na demokratski način putem demokratskih protesta izdejstvuje vanredne parlamentarne izbore. To je broj jedan.

Broj dva. Poslovnikom su ovdje u obrazloženju skočili sami sebi u usta. Rekli su da ponašanje u holu nijesu regulisano Poslovnikom, pa dok nije riješeno Poslovnikom onda će oni da zovnu tužioca, da tužioc riješi to, a oni su danas riješili kako se može ponašati u holu, restoranu, toaletu i ne znam gdje sve. I to je nonces, to je katastrofa, to je nešto što je unižavanje parlamenta i to su oni koji su izglasali sebe na svoj način postavili. Ja sam u proceduri, gospodine Damjanoviću, vi ste majstor te procedure, rekao sam sledeće. Ova tačka dnevnog reda nije mogla da uđe na ovo zasjedanja. Mogli su elegantno juče u 16 sati da zakažu sjednicu petnaestu za danas u sedamnaest sati i da u isto vrijeme kada su planirali na zakonit i valjan način skinu imunitet Milanu Kneževiću i ostalim drugovima iz Demokratskog fronta. Oni su nama omogućili da se žalimo Ustavnom sudu, da Ustavni sud još jedan put presudi u korist DPS-a Ivana Brajovića, a da se mi žalimo Strazburu. I ja sam rekao ovdje gospodine Damjanoviću - Imajući u vidu turbulencije na opozicionoj sceni da DPS traži jednog, odnosno dva poslanika koji su u toj takozvanoj konstruktivnoj opoziciji koji nas ne podržavaju kao Demokratski front, da zamijene ovdje prisutnu gromadu od partije koja ima dva mandata. Milan Knežević ima četiri mandata, a onaj koji predsjedava ima dva mandata, to je odnos snaga i neko je namjerno predsjednika, odnosno Ivana Brajovića nagovorio da napravi ovu grešku kako bi bio smijenjen sa te dužnosti naravno dobio nešto u većini koja može da bude 43, 44, eventualno 45, ali to nema nikakvoga smisla.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:21:39)

Riječ ima Marina Jočić. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.07.17 19:21:48)

...krenula smjena, uživajte još malo, samo zadovoljni vi i vaše kolege u flngiranju parlamenta.

Gospodine Bulatoviću,

Kako vi da očekujete da se poštuju te procedure od ovakvog parlamenta koji umjesto što se bavi suđenjem vama neće da se bavi nekim stvarima od kojih Crna Gora, evo stenje ovih godina, ne bavi se požarima po Crnoj Gori i nema krivaca. Zašto se država nije suočila na pravni način sa tom mukom. Ne bavi se ovaj parlament problemima građana, presudama sudova koji milione nameću tužiocima u slučaju švajcarskih franaka, a na bazi zakona koje je ovaj parlament konsenzusom donio, ne bavi se ovaj dom gospodine Bulatoviću ni Termoelektranom, ni Rudnikom uglja, ni pokušajem da neko milione ukrade ovoj državi time što će da obavi najsramnije moguće trgovine koje se iza kulisa završavaju ovih dana. Ovaj se parlament ne bavi, gospodine Bulatoviću realizacijom odluka Ustavnog suda, gdje se pljačka obavlja po terminalima, ovaj se parlament, gospodine Bulatoviću ne bavi kontrolom milijardu evra investicija auto-puta, gdje su podizvođači gotovo svi od reda bliski vladajućim strukturama i moguće da će te usluge svoje vraćati na izborima u pomoći i podršci da se birači natjeraju da glasaju. Ovaj se parlament ne bavi mnogim drugim stvarima koji život znače, nema kad, tako da stvar, da nema kad od suđenja kolegama poslanicima, ne znajući da sudije uvijek postanu suđeni, to je pravilo koje se gotovo nikada ne može dovesti u pitanje i da to vrijeme se već mjeri mjesecima. Niko o tome ne razmišlja. Razmislite kolege. Poziv da svi zajednički razmislimo u kakvu je situaciju došao ovaj parlament. Koliko je ponižen parlamentarizam u Crnoj Gori ovih zadnjih osam mjeseci od kad radi u krnjem sastavu, koliko je podastrt pod interes Vlade, pojedinih centara moći Vlade, pojedinih ministara, tužilaštva, Ustavnoga suda i tako dalje. Ne. Ovaj parlament se gospodine Bulatoviću ne bavi tim stvarima. On se bavi skidanjem imuniteta i biće poznat, ne znam hoće li mu mandat biti pola godine, godinu još, biće poznat po tome kao parlament koji je skidao imunitet i to će mu biti najveći domet odnosno parlamentarne većine koja fingira, izigrava parlament, gospodine Brajoviću zajedno sa vama. Čemu nervoza, čemu uskraćivanje riječi ovdje, čega se to plašimo? Jesam li ja što dužan ostao u ovom parlamentu, jesam li ja dužan vama ostao? Nemojte tako, uzmjesto poziva na iskreni dijalog parlamentarni a ne fingiranje onih poziva kad koji međunarodni zvaničnik protrči ovuda mi se danas bavimo sa ovim stvarima a ovo se povlači građanima. Ovo od čega će da im standard bude gori sjutra nego što je bio danas. Danas je gori nego što je bio juče. To je parlamentarizam vaš.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:24:56)

Poslaniče Damjanoviću dođite u parlament pričajte o zakonima pa dajte neki doprinos ovako očigledno nijeste u formi.

Marina Jočić, imate riječ. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (26.07.17 19:25:10)

Poštovani građani Crne Gore,

Nema toga ja mislim ko ne zna kada vo uđe u kupus ne može da mu se kaže ma koliko ste kulturni, vaspitani, obrazovani, gospodine vole hoćete biti ljubazni da izadete iz kupusa. Mislila sam da malo razrađujem ovu alegoriju, ali ipak hoću da budem konkretnija.

U februaru mjesecu kada je bilo vrijeme zasjedanja Administrativnog odbora, gospođa Marta Šćepanović, Luid Škrelja i ostali nijesu birali riječi da vrijedaju poslanike Demokratskog fronta i njihove birače.

Gospođa Šćepanović, je između ostalog rekla da smo mi zastiće Crne Gore i da ne

izvršavamo očekivanja svojih birača. Ja sam uradila to što sam uradila izvršavajući nalog svojih birača i vrlo sam ponosna zbog toga i mislim da nema te kazne koja bi mogla moje zadovoljstvo da uskraći što sam neku satisfakciju priuštila svojim biračima. Sam događaj 15.februara u ovoj sali bio je izazvan ponašanjem poslanika DPS-a i njihovih satelita. Skidajući na nezakonit, neustavan način imunitet i dižući ruku za hapšenje naših kolega Andrije Mandića i Milana Kneževića izašli su iz sale pobjednosno smijući nam se u lice. Da li mislite da se može na neki način institucionalni odgovoriti na takvo ponašanje? To je priča o volu i kupusu.

Sve ovo vrijeme od prethodnih izbora, od 16.oktobra pozivate se i pozivate nas da se okrenemo institucijama sistema. Institucije sistema jednostavno ne postoje ili kako reče Milan Knežević po izreci Romina pomada, Ivan Ramada jedni drugima čine, niko ne odgovara.

U istoriji medicine Marta Šćepanović će ostati zapisana i njen slučaj sam, potpuno sam sigurna proučavat u medicinskim udžbenicima, jer je to osoba koja je od šamara morala da operiše žuč. Mislim da se to još nigdje nije desilo. Naravno, takvu potvrdu joj je dao neko iz bolnice, neko ko je takođe dio sistema, da, da ispred institucija.

U Skupštinu je stigao zahtjev za skidanje imuniteta za nas četvoro. Naravno, sve ovo prethodno sam ispričala ne da se pravdam nego da objasnim građanima kojima to još uvijek nije jasno. Iz Tužilaštva je stigao zahtjev da se skida nama imunitet, nama četvoro. I gle čuda. Ko je to potpisao? Građani Crne Gore, ovaj zahtjev je potpisala tužiteljka Romina Vlahović, koja je 18.januara 2013.godine uhvaćena u kradji pomade. Tada je bila zamjenica glavnog tužioca. Ona je oslobođena, naravno zahvaljujući ovim institucijama sistema i ovakvim, čak na račun vas koji ne radite, koji gladujete, koji oskudijevate u svemu i svačemu i isplaćena joj je ošteta u iznosu od 18.000 eura. Takva tužiteljka, naravno da je postala uslov da bi mogla da se vrati na tu, nažalost časnu dužnost koja bi morala da bude časna dužnost, morala je da postane batina DPS-a. Meni je jako čudno da je nas ispitivao tužilac Turković, a potpisala zahtjev Romina. Ne znam kako, ali u institucijama takozvanih sistema Crne Gore sve je moguće.

Imam još jednu nedoumicu, a to možda i govori o rascjepu u DPS-u koji mene veoma raduje kako je za ovaj parlament skuplja Marta Šćepanović od Mila Đukanovića. Ako se Marti Šćepanović, Ljidi Škreli i još nekima ovdje nešto kaže, na kraju taj šamar koji je bio da je to skuplje od onoga što je kompletan Klub poslanički Demokratskog fronta uputio Milu Đukanoviću skandirajući Milo lopove. Zato niko nije odgovarao čak ni to što je on prijetio, ali eto ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:30:11)

Vi ćete polako privoditi kraju. Po dogovoru sa razgovorima, imate još minut jedan.

MARINA JOČIĆ (26.07.17 19:30:24)

U tom slučaju, samo da kažem da mi je velika čast da mi sude sudovi u Crnoj Gori. Odričem se imuniteta. Uopšte ne moraju da glasaju za skidanje imuniteta. Velika mi je čast da mi ovakvi sudovi sude, jer će to biti najsvetlijia stranica u mojoj biografiji. Baš kao svjetla stranica u mojoj biografiji i činjenica da sam osuđena na tri mjeseca zatvora, godinu dana uslovno za odbranu Ustava i odbranu srpskog jezika. I kako kaže najbolji pjesnik u Crnoj Gori, srpski pjesnik Ranko Jovović u naslovu jedne svoje knjige: "Neka mi ništa ne bude oprošteno, volove ćemo tjerati iz kupusa do pobjede". Hvala vam lijepo. Izvinite, jer imam još pola minuta. Molim vas.

Otala sam dužna mom kolegi koga veoma poštujem Draženu Živković, koji je ostao bez posla u jednom dnevnom listu, samo zbog toga što je časno pisao i pod jednim smiješnim izgovorom je dobio otkaz.

Moram da kažem da sam ja u Pobjedi bila šikanirana deset godina nijesam punu platu primala, ali nikome nije palo na pamet da me istjera sa posla. U jednom listu nazovi opozicionom on je ostao bez posla i sva podrška moja i Kluba Demokratskog fronta za njega. Hvala vam.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:31:34)

Sledeći se za riječ javio Veljko Vasiljević. Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ (26.07.17 19:31:43)

Poštovani građani,

Evo, mi smo došli, nijesmo se vratili u parlament, nego smo došli da saopštimo što imamo povodom ovog političkog i svakakvog procesa koji se vodi protiv Demokratskog fronta. I evo i danas u Sindžićevom parlamentu ponovo raspravljamo o navodno moralnim vrijednostima, o ukidanju imuniteta poslanicima na osnovu zahtjeva takozvanih institucija sistema i još mi nije jasno zašto Ljubo Škrelja, kao predsjednik Zakonodavnog odbora izbjegava da saopšti ko je individualno potpisao imenom i prezimenom ovaj optužni predlog, odnosno ovaj zahtjev.

Raspravljali smo i po odluci krajnjeg Administrativnog odbora, a odlučivali su oni koji slijepo slušaju i koji su očigledno izgubili osnovne, moralne obzire i uklopili se u profil takozvanog "novog čovjeka", to je kreacija DPS-ove politike o tome vam može govoriti Miško Vuković šta je po tim mislio, a kakvog su tog "novog čovjeka" htjeli stvoriti možda su htjeli da stvore nešto dobro, nešto bolje pod uslovom da tradicionalni crnogorski čovjek nije dobar, ali nijesu stvorili Crnogorcu. Stvorili su stereotip ne od Dukljanina autistično i amoralno stvorenje koje bitiše bez korijena u prošlosti i bez nade u budućnost. To je profil beskorisnog poslušnika predisponiranog u svrhu slaganstva vlasti po svaku cijenu. Eto to ste stvorili.

Zašto je sukob između vas i nas, politički? Zašto je Demokratski front izložen ovakvim napadima takozvanih institucija sistema, ali i napadima medijskih splaćinara? Zato što mi ne pripadamo istoj Crnoj Gori. Mi nijesmo pokrali Crnu Goru. Mi nijesmo podijelili Crnu Goru. Mi nijesmo prodavali bošnjačke izbjeglice Vojsci Republike Srpske. Mi nijesmo od Crne Gore napravili koloniju poput afričkih koje izvoze samo sirovinu, rudu i balvane.

Demokratski front ne diluje drogu svojoj omladini, ne diluje drogu po zemljama u okruženja. Mi nijesmo ukrali ništa od budućnosti naše djece. Nijesmo prodali KAP, Elektroprivredu, Željezaru, Telekom nijesmo pravili ujdurme oko Limenke, oko Bazara i ostalih. To radi paradržavna sekta zvana Demokratska partija socijalista i vi to upurno zastupate u parlamentu, vi i vaši prethodnici. Isto tako ste zastupali sve pljačkaške zakone koji su ovdje usvojeni po kojima je Crna Gora poharana i isto tako ste usvojili sve prostorne planove po kojima je uništena većina Crnogorskog primorja, isto je to usvajala vlast i većina. Vi ste izmislili aferu, terorizam i državni udar zajedno sa paradržavnim službama i otpadnicima iz Bie sa ološem i ubicama. Mi nijesmo dio te sramotne Crne Gore koju vi pravite i kreirate. Ma kakvom je vi bojali i slikali, istina je upravo ovo što ja pričam i istina je da ste vi iz DPS-a napravili sve ovo što sam rekao i to svak zna i to zna svaka individua koja spada u autohtonu crnogorsku vrstu, to je sinja kukavica koju ste upravo kreirali kroz projekat ovog novog crnogorskog čovjeka.

Ja ne želim da uzimam slobodu o bilo kome lično da donosim etički sud. Ima ko će to da radi i vrijeme brzo ide. Mi smo ovdje svi privremeno. Znate i sami to, valjda ste toga svjesni, ali ko ste onda vi da propovijedate moral i da držite etičke tirade? Ko ste vi? Neću vam nabrajati ovo što je nabrajao kolega Milan, jer među vama ima dosta onih koji su napravili određena krivična djela, ali ja se čudim vama koji nemate iza sebe takav pedigree, a čutite i mučite na najveće nepravde i najveću sramotu koju svaki građanin vidi i zna. Ja ne sumnjam kako ćete vi glasati. Dolazio je predsjednik Košarkaškog saveza, vama je naređeno kako ćete da glasate, povinovaćete se slijepo kao uvijek bez riječi. Isto će to i uraditi predstavnici svojih ličnih interesa koji se izdaju za predstavnike manjinskih naroda, a neki od vas koji su se ohrabrili da zbole o moralu juče su spominjali da će se ubuduće voditi računa o izboru poslanika pa da građani treba da vode računa da DF ugrožava stabilnost Crne Gore i ostale laži.

Nastavite vi sa praksom da izmišljate maštovite afere, da izigravate braću Grima, Andersona i Ezopa da dijelite građane, da zatežete. Kad zategnete negdje će pući, a to je vaš program. Vaš cilj je da kada pukne da plate oni koji ne trebaju da plate, a to su građani Crne Gore, a da ne plate oni koji trebaju da plate. Naš je program da oduzmemos sve što je lopovska sekta pokrala od građana, da se sve vrati u državni fond i da se ovdje živi kao u Švajcarskoj i da se živi, i da se radi, i da se primaju plate i socijala. I zbog razlike ova dva programa, u vašem i u

našem, vi ćete u nama imati vazda političke protivnike i shodno tome i adekvatan politički i svaki drugi odgovor. Hvala.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 19:36:43)

Hvala.

Riječ ima poslanik Suad Numanović.

SUAD NUMANOVIC (26.07.17 19:36:54)

Predsjedniče.

Poštovane koleginice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Povodom dešavanja u Skupštini Crne Gore od 15.02.2017. godine kada je došlo do verbalnog vrijeđanja od strane poslanika Demokratskog fronta prema poslanicima Demokratske partije socijalista, dozvolite mi da u najkraćim crtama iznesem svoje viđenje tih dešavanja.

Pred Skupštinom se nalazi legalan zahtjev od strene grane vlasti o skidanju imuniteta za pojedine poslanike Demokratskog fronta. Kada govorimo o tri grane vlasti onda često govorimo o njihovoj nezavisnosti. Međutim, smatram nezavisnost ne znači da tri grane vlasti ne treba da međusobno sarađuju već naprotiv moraju da imaju uvažavanje i da kroz saradnju i zajednički daju doprinos vladavini prava, čemu svi zajedno težimo, u tome ćemo se složiti.

Vladavina prava podrazumijeva poštovanje i ljudskih prava, poštovanje ugleda i časti svih građana pa i poslanika, koja su zagarantovana Ustavom Crne Gore i Evropskom konvencijom zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda. Složićemo se da su tog dana od pojedinih opozicionih poslanika ista bila grubo i neprimjerno narušena. Tog dana pojedinim poslanicima DPS-a je narušeno osnovno ljudsko pravo koje svako od nas dobija rađanjem i niko nema pravo da to oduzme ili naruši. Takvim grubim ponašanjem pojedini poslanici DF-a su kolege vrijeđale po raznim osnovama. Sve su to radili sami jer za taj verbalni delikt nijesu imali partnera u poslanicima vladajuće partije.

Poslanici DPS-a su se suprotno njihovog civilizovano i dostojanstveno, kako to dolikuje poslaniku Skupštine Crne Gore, i ponašali. Tog dana smo se uvjerili i u onu poslovicu koja kaže: "Da jezik nema kosti, ali da zna da lomi drugome kosti". Tog dana smo se pitali gdje je granica izdržljivosti poslanika DPS-a i složili smo se da tu granicu tolerancije nikad više ne treba testirati jer svako od nas ima i hrabrosti i moralnog kredibiliteta da odbrani svoje osnovno ljudsko pravo. Poruka koju su tog dana poslanici poslali DF-a prema građanima Crne Gore je ružna, a posebno prema mладом naraštaju i zato dozvolimo jednoj grani vlasti da na legalan i legitiman način u skladu sa zakonom dođe do prave istine, a da nosioci incidenta svoju borbu za vladavinu prava i demokratiju ostvaruju u skupštinskim klupama. Zahvaljujem na pažnji.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 19:40:23)

Hvala.

Za riječ se javila Vera Bulatović.

Šta? Komentar. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (26.07.17 19:40:31)

Gospodine Brajoviću, neka mi ide vrijeme nije važno iskoristiću da vama kažem par riječi.

Vidim da ste danas odlučili da budete strogi, da izigravate nekog velikog šefa nama. Samo da znate možete vi da radite šta hoćete, vi ćete da ostanete ono što ste, u političkom smislu u Crnoj Gori i ne možete se sa Demokratskim frontom tako igrati. Znači, imate, dobili ste mogućnost da pritiskate dugme, da nam isključujete mikrofon, ali našu borbu ne možete da zaustavite, a vaša

sprdnja od partije će to da ostane i ona neće biti dio budućeg parlamenta budite sigurni jer nećete valjati ni Milu Đukanoviću više. Potrošiće vas kao Pozitivnu Crnu Goru i baciti i neka mi je prošao minut nije bitno.

Gospodine Numanoviću, ovo što pričate o ovom domu i uvredama imalo bi smisla da smo mi to uradili ničim izazvani. Ali vi preskačete gospodine Numanoviću čitavu jednu genezu koja je prethodila sukoba naših, koja se temelji na pokušaju da naše ljudi, potpuno bez dokaza, samo iz političkih razloga koji vama odgovaraju, povedete u zatvor, hapsite, proglašavate teroristima i onda se iznenađujete što neko reaguje na ovakav način.

Inače da vam kažem ovakve skupštine o kakvim vi pričate i kakve vi zamišljate da su prave ne postoje nigdje. Ja sam danas gledao pripremajući se za ovu skupštinu neke sukobe u evropskim parlamentima - Poljskoj, u Italiji, u Japanu, Južnoj Koreji, da ne pominiem Tursku, Rusiju, Ukrajinu, svugdje ima mnogo, mnogo grubljih slučajeva i ne skidaju se imuniteti. U Velikoj Britaniji jedan drugome skaču u riječ, u Francuskoj svukuda, svukuda ali tamo ljudi nemaju problem sa razmjenom mišljenja. Tamo ljudi imaju iza sebe negdje 50, negdje 100, negdje 200 godina parlamentarne tradicije. Samo poslanici koji su izašli iz komunističkog šnjela zamišljaju da treba ovdje da se sjedi, da se diže ruka kako šef kaže i da se izigrava kultura, da se uz to kupi po par odijela godišnje i da se pita žena i rođaci iz Bijelog Polja, Mojkovca ili Cetinja kakav sam bio i kako sam izgledao. Ne kakav sam bio pošto ste uvijek isti, čitate što ima, što vam se da čitate i gotovo, nego kako sam izgledao. To nije parlament, parlament je mjesto gdje treba da se razmjenjuju žive riječi. Ono je bilo grublje nego što je uobičajno, slažem se, ali je i povod bio katastrofalan.

Pričajte malo o povodu. Tarzan Milošević ovdje maloprije pričao o svojim ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:43:33)

Hvala.

Završili ste. Završili ste sa pričom.

Ima pravo za komentar, ali prije tog komentara ja imam pravo na repliku.

Zato što me je pomenuo u negativnom kontekstu.

Ja ču vama da kažem nešto poslaniče Radunoviću.

Ako sam ja pravo dobio, dobio sam ga na izborima, a vi ćete možda izaći na neke izbore i sami sledeći put pa ćemo da vidimo koliko će vas biti i hoćete li biti tu. Kako nastavljate da pričate nećete ni biti tu, koalicija vaša, vi ste nekoliko partija.

Druga stvar da vam kažem. Kako možete uopšte da pričate i da to ne izaziva podsmijeh ili ogorčenje, priču o razmjeni argumenata. Vi pričete o razmjeni argumenata. Ne možete vi da pričate o razmjeni argumenata. Ako vam je ono razmjena argumenata nje nikad u ovom parlamentu ne treba da bude i pravo da vam kažem vama je mnogo uspešnije i bolje po vas i po vašu političku karijeru koju i vi nešto gradite da se ne jevljate za riječ.

Izvolite.

Pravo na komentar Suad Numanović.

SUAD NUMANOVIĆ (26.07.17 19:44:42)

Zahvaljujem predsjedniče.

Dakle, kratko.

Poslaniče Radunoviću naveli ste dosta primjera iz raznih država i različitog ponašanja poslanika iz tih parlamenta i to što ste vidjeli vi, svi mi gladamo i svi građani Crne Gore gledaju. Ali sam u jedno siguran da nijedan građanin Crne Gore bez obzira kojoj političkoj opciji ili bilo kojoj strani pripadao da će to da podrži i da kaže - da to je dobro i to trebaju i naši parlamentarci da rade.

Ja sam siguran i od vaših i od naših glasača sam čuo da je crnogorski parlament godinama bio za primjer i kao takav ja milim da on treba da ostane, da postoji jedan korektan dijalog. I to što kažete o građanima, nabrojali ste gradove sjevera, da li će se neko složiti, da li će se nekome

svidjeti odijelo ili ne, mogu vam reći da ih imate sigurno sto puta više nego ja, ali na izborima građani uvijek daju odgovor onakav kakav treba to što ja čitam, a vi iz glave govorite. Građani su najbolje sudije na izborima i takav odgovor uvijek i daju. Zahvaljujem.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 19:46:18)

Hvala za riječ se javila Vera Bulatović.
Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (26.07.17 19:46:53)

Poštovani građani Crne Gore, drugi put ulazim u ovu kuću visoke demokratije, i drugi put prisustvujem demokratskom skidanju imuniteta. Demokratija i riječe izvedene iz nje u ovoj zemlji postale su bezvrijedne, jer se zloupotrebjavaju u svim životnim poljima. Važno je da zakoni stoje na papiru, papir sve trpi i sa njim se maše i prikazuje se kad se otvaraju pregovaračka poglavљa. A gle apsurga. Kad se radi o izmjenama zakona diskusije poslanika DPS-a su kao da ih oni nikad nijesu donosili. Primjenjivanje zakona je selektivno, a kad je Demokratski front u pitanju po principu kadija te tuži, kadija te sudi. U ovoj državi imati svoje mišljenje i držati se čojskih i sojskih nasleđa može Vas koštati slobode. Sloboda mišljenja i izražavanja ostala je u prošlom vijeku, a riječ istina i maginacija. Gledati informativne emisije i čitati dnevnu štampu rizično je po razvoje zdrave misli i sopstvenog suda. Oktobar 2016.godine, bio je pun nade da se rađa novo jutro, pretvorilo su u lošu komediju insceniranu od onih koji su vidjeli da gube izbore, 30 godina, opozicionog rada je iskristalisalo opozicionare koji su bili, odoljeli su pravi opozicionari razne pritiske i laskave ponude koje su se kosile sa moralnim načelima. Stameni su odolijevali opozicionom, besudnom vremenu, čekali priliku da pokažu da ova naša zemlja ima šta da ponudi, da može se živjeti i biti srećan u ovoj a ne u ovakvoj Crnoj Gori, da Skupština može biti kuća dijaloga.

Poštovani građani, morate priznati da je u najmanju ruku čudno kad se glasa jednoglasno, da odrasli, zreli ljudi nemaju ni jednu riječ, a kamo li rečenicu drugaćiju, ne nikako suprotnu, a odlukama zakonima i amandmanima. Čudno je da svaki dan neko bude ubijen, opljačkan, a da je bezbjednosna situacija stabilna, čudan je život u ovoj državi gdje u 21.vijeku borimo se za goli život. Vizije o ljepoti života su nam uskraćene, a boljšitak života uživaju samo vlast i vlasti bliski ljudi. Poslanci ,članovi, simpatizeri DF-a ne svojom voljom od oktobra na ovamo upoznali su hodnike tužilaštva, saznali gdje se koji sud nalazi, i svaki dan imaju novi sudski poziv, i ne bi to bilo tako tragično jer i zatvor je za ljude da u osnovi tužbi postoji istina. Istina ima jedno lice, i mi se borimo za nju, u toj borbi smo istrajni, a činjenja SDP-a i targetiranje poslanika DF-a ne idu u prilog istini. Samo jako, istina je dostižna i kad tad ugleda svjetlo dana.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 19:50:12)

Hvala.
Riječ ima poslanik Andrija Popović.
Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 19:50:19)

Zahvaljujem.
Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore.
Može li malo mira?
Teško je izjašnjavati se o skidanju imuniteta kolegama, poslanicima, posebno što je to

postalo toliko učestalo. S jedne stane se mora poštovati zahtjev Tužilaštva za skidanje imuniteta poslanika, a sa druge strane postavlja se pitanje, da li je ovo toliko krupno pitanje da bi se skidao imunitet za nasilničko ponašanje. Naravno odgovoran i častan čovjek na javnoj funkciji koji vjeruje u svoje riječi sam će izaći pred sudu, dokazati nevinost i odbrani svoj dignitet istinom, a ne političkim imunitetom. Da posjetim, prošli Saziv Skupštine Crne Gore je tropetinskom podrškom glasovima 49 poslanika slične pozicije, tako i slične opozicije današnjoj, podržao izbor Vrhovnog državnog tužioca samim tim i Specijalnog državnog tužioca i Državnog tužilaštva. Niko nema takvo snažan legitimitet u državi ni izvršna, ni zakonodavna vlast. Moramo poštovati princip podjele na zakonodavnu, izvršnu i sudsку vlast, odnos vlasti počiva na ravnoteži i međusobnoj kontroli član 11 Ustava Crne Gore. Smiju li narodni poslanici da krše zakon? Ne bi smjeli, a postavlja se i drugo pitanje, što će poštenom, časnom čovjeku koji živi u skladu sa zakonima svoje države imunitet i ako je to ustavna kategorija koja važi za poslanike i najviše državne funkcionere. Imunitet je najbitnija privilegija nas poslanika, koja se najmanje pominje i mora se i najviše poštovati. Da posjetim u Evropskom parlamentu je ukinut imunitet Bruna Golniša, prestavnika Francuskog nacionalnog fronta pošto je optužen za podsticanje na rasnu mržnju, po sličnom osnovu sam u Crnoj Gori, često podsticanja na nacionalnu i vjersku mržu pojedinim crnogorskim poslanicima bi trebalo gotovo svakodnevno ukidati imunitet, a niko ne reaguje, država i njene institucije su uglavnom nijeme.

Zbog toga, se vraćam na početak.

Crnoj Gori treba više nego ikad razum i tolerancija, a mi poslanici treba da se bavimo svojim poslom i da poštujemo granice slobode član 10 Ustava Crne Gore, koji kaže da je svako obavezan da se pridržava Ustava i zakona, nema privilegovanih i povlašćenih. Shodno članu 86 Ustava Crne Gore osim poslanika imunitet imaju i predsjednik Crne Gore, predsjednik i članovi Vlade, predsjednik Vrhovnog suda, predsjednik i sudije Ustavnog suda, Vrhovni državni tužilac. Naravno postavlja se i pitanje kako to da samo mi poslanici smo optuženi, a koliko znam u istoriji Crnogorskog parlamenta do sada niko osim poslanika nije optužen i nikome nije do sada skinut imunitet. Finalno završavam. Tužilaštvo je ovog puta podnijelo valjan zahtjev, da se omogući pokretanje krivičnog postupka protiv poslanika bez prijašnje upitne odredbe određivanje pritvora koja nije i nije u nadležnosti Tužilaštva već Suda. Zahvalujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:54:27)

Hvala.

Za riječ se javila poslanica Ljiljana Đurašković.

Komentar Predrag Bulatović.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.07.17 19:54:36)

Gospodine Popoviću, kažete da je ovo valjan zahtjev, a da neki drugi nijesu bili valjani. To ćete morati da pojasnite. Sve ovo je poteklo od onog dana kada ste Vi sami javno rekli da je bila žurba u februaru, da se suprotno Poslovniku i zakonu zloupotrebom službenog položaja skine imunitet Andriji Mandiću i Milanu Kneževiću i da se pokušaju strpati u zatvor. Jer ono što radi Milivoje Katnić, to je pokušaj strpanja u zatvor lidera Demokratskog fronta. Crna Gora je mala i obećanje posle 16. oktobra da će na desetine i desetine ići prema Spužu mi znamo ko je izgovorio i ko je imao namjeru. Ali da bi odlučili da li je valjan ovaj zahtjev ili ne ja ću samo da Vam kažem i da ponovim još jedan put. Primjer Duška Markovića, koji je jedan od najmoćnijih ljudi u vlasti, koji je izvjesnog Šukovića, koji mu je prijetio smrću, tako bar kaže, nije bilo po službenoj dužnosti ni specijalnog, ni osnovnog, ni višeg tužioca, da protiv toga Šukovića pokrene postupak, nego je presavio tabak Duško Marković, i studio se sa njim. Ovdje, pozivajući se na praksu da se svakom zahtjevu tužilaštva izlazi u susret, nije bilo privatnih tužbi, nego je zloupotrijebljeno Državno tužilaštvo koje je kao organizovanu kriminalnu grupu našlo četiri poslanika Demokratskog fronta. Vi kažete da je to valjan zahtjev. Danas ste glasali za Poslovnik u

kome ste sami rekli da treba da uredite ponašanje u toaletu, jednom, drugom holu itd. Ovo se desilo u Skupštini Crne Gore nakon sramne odluke u kojoj ste i vi učestvovali. Glasali ste suprotno Poslovniku, suprotno zakonu jer tužilac nema pravo da traži određivanje pritvora, to je u ingerenciji pravosudnih organa. Mi danas učestvujemo u raspravi da bi širi kontekst čitave priče koji se ovdje dešava, a to je pokušaj marginalizacije Demokratskog fronta do zabrane Demokratskog fronta kroz satanizaciju naših lidera i svakog od nas. Mi ne mislimo da se ovim završava skidanje imuniteta. Mašta Milivoja Katnića, Agencije za nacionalnu bezbjednost kriminalizovanog dijela ide dotle da će veoma brzo biti i novih krivičnih, izmišljenih slučajeva protiv poslanika Demokratskog fronta.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:57:37)

Želite li odgovor na komentar, gospodine Popoviću? Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (26.07.17 19:57:45)

Zahvaljujem.

Govorio sam o tome. Član 86 Ustava tretira institut imuniteta. Ono što je možda bilo ranije sporno, dakle Tužilaštvo je u prvim ranijim slučajevima prenijelo ono što piše u članu 86 Ustava, tretira skidanje imuniteta i određivanje pritvora. Oni su to praktično prepisali iz našeg Ustava. Tako da toga sada nema. Tužilaštvo ne može da određuje pritvor, to je svima nama jasno, sud jedini može da odredi pritvor u tom nekom sudskom procesu ako se dođe do takve faze.

Drugo, ne bih htio da dolivam ulje na vatru, tiče se specijalnog državnog tužioca, mi tretiramo njegovu misiju kako kome odgovara. Kada se hapse pripadnici vlasti onda mu opozicija aplaudira, kada dođe red na opoziciju onda je sve najgore o njemu. Uglavnom, moj stav, specijalni državni tužilac je više uradio za Crnu Goru u ove dvije godine sprečavajući korupciju na najvišem nivou. On je pokazao da nema nedodirljivih i vjerujem da će u skladu sa zakonom i Ustavom Crne Gore tako i nastaviti. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 19:59:51)

Za riječ se javila poslanica Ljiljana Đurašković. Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (26.07.17 19:59:57)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, želim da, u ime Poslaničkog kluba Demokratskog fronta, čestitam rođendan našem dragom drugu Mihailu Čađenoviću koji se već šest mjeseci nalazi u spuškom zatvoru i želim da njegov blistavi osmijeh nikad ne siđe s njegovog plemenitog lica. Sto godina ti nama, dragi Čađo.

Poštovani građani, formiranjem Demokratskog fronta spojeno je nespojivo do sada, pomireno je nemireno do sada. Pomirene su različite političke ideologije, a vjerske i nacionalne razlike ostavljene po strani. U Frontu su zajedno i oni koji su bili za zajedničku državu i oni koji su bili za nezavisnu državu. Ukratko. Demokratski front je izmirio suprotnosti ujedinivši ih oko zajedničkog cilja, a to je stvaranje slobodnog demokratskog društva, vladavina prava i zemlje socijalne pravde i sigurnosti. Naravno, za to su potrebni slobodni i fer izbori, što u našoj zemlji do danas nije ostvareno.

Zbog svega navedenog, Demokratski front predstavlja trn u oku vlasti i ona svim silama nastoji da ga dezavuiše i zabrani. Napadima na Demokratski front i žigosanjem fronta kao glavnog krivca za sve i svja u Crnoj Gori skreće se pažnja javnosti i građana s onog što se u zaledini odvija, a to je enormno zaduživanje države i ekonomsko propadanje države i unuci će nam vraćati

sadašnje pozajmice.

Naime, državni dug zajedno s dugom pojedinih opština na kraju mjeseca marta 2017. godine iznosio je preko dvije i po milijarde eura, odnosno 68% bruto dohotka Crne Gore.

Uvaženi građani, Crna Gora je jedina zemlja u regionu koja je prodala preduzeća koja su uvek u državnoj svojini. To su 43% Elektroprivrede Crne Gore, Telekom s kompletnom infrastrukturom, Jugopetrol s kapacitetima za pretakanje nafte kao jedinu kompaniju za promet nafte i naftnih derivata u zemlji. U Crnoj Gori oduzimaju se nadoknade majkama, a dodjeljuju bonus plate i luksuzni stanovi odabranim i podobnim. Ekonomski i socijalni jaz je sve dublji i veći, a naročito jaz između sjevera i juga. Prema izvještaju Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori preko 15.000 djece živi u siromaštvu, a ukidanjem naknada majkama broj siromašnih porodica će samo rasti iz godine u godinu. Umjesto da otvaramo fabrike, povećavamo natalitet sa zdravim potomstvom mi otvaramo narodne kuhinje jer su neophodne za unesrećene građane. Demokratski front ima u svom programu posebnu stavku namijenjenu socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Poštovani građani, mjesecima unazad članovi i poslanici Demokratskog fronta su prisluškivani, praćeni, tuženi u montiranom procesu nazvanom državni udar. U spuškom zatvoru su utamničeni naši drugovi bez dokazane krivice. Redom nam se skidaju imuniteti, ali će nas ostati sasvim dovoljno da nastavimo dalju borbu za pravdu i istinu jer nema predaje.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:04:21)

Hvala.

Riječ ima poslanik Predrag Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (26.07.17 20:04:24)

Hvala vam, gospodine predsjedniče.

Uvažene kolege, moram da budem iskren da sam bio idealista i da nijesam vjerovao da će doći u situaciju da nemam građansku komunikaciju s kolegama poslanicima jer sam dosta dugo u ovom parlamentarnom domu. Očito da je došlo do toga ne voljom i željom Demokratske partije socijalista. Nemam nikakav problem s tim da je postalo lično i nemam nikakav problem kada donosimo odluke u ovom parlamentu.

Često sebi postavljam pitanje kada je sve ovo počelo. Vjerujem da je počelo onoga trenutka kada su se dva doktora nauka i nekoliko inženjera okupili oko golfa koji je prokuvao i onda ga gurali da upali. Vjerujem da je taj spot negdje označio početak i kraj Demokratskog fronta.

Uvažene kolege, dozvolite mi da za razliku od vas ne želim da budem niti tužilac, niti istražni sudija, niti dželat. Čini mi se da je dio vas pokušao upravo to da bude, sve u jednom licu. Držaću se onoga što je ustavna nadležnost ovog doma. Kažem još jedanput nemam nikakav problem s donošenjem tih odluka. Uostalom, zašto bi neko držao do građanske komunikacije sa mnom ako ne drži do one tri spomenice u svojoj kući. Zašto bi jedan profesor Univerziteta imao obavezu prema Demokratskoj partiji socijalista ako nema obavezu prema plejadi studenata koje je vaspitavao. Zašto bi jedan Katunjanin imao obavezu na drugačije ponašanje prema DPS-u ako nema prema plejadi onih svojih predaka koji su znali da su čojstvo i junaštvo riječi jednog korijena.

Uvažene kolege, na sreću, crnogorska javnost je bila, istina posebno, svjedokom onoga što se dešavalо u skupštinskom holu, vjerujem da to ne služi nikome na čast. Vjerujem takođe i ono što je rekao gospodin Milošević, da se može vratiti vrijeme da bi mnogi od vas željeli da to nijesu napravili, bez obzira što danas držimo svi do svojih stavova, bez obzira da smo danas nepomirljivi i u svojim političkim stavovima.

Ja sam zaista jedan od onih koji je smatrao da političke razlike ne smiju na ovaj način, na ovako grub način da dijele ljude. Ja sam zaista negdje vjerovao i to je pitanje koje takođe postavio jedan od kolega, lidera opozicije, znači - da li smo ovo mogli da riješimo samo u parlamentu? Ja sam vjerovao da jesmo, ali to je tražilo izvinjenje aktera onog nemilog događaja u holu Skupštine. Nažalost umjesto tog izvinjenja dobili smo poziv članstva Demokratskog fronta, za hajku na poslanike Demokratske partije socijalista. Srećom oni imaju više političke mudrosti od onih koji su

lideri. Nemam, kažem još jedanput, nikakvu dilemu oko odluka koje donosim i nemam nikakvu dilemu oko toga što smatram da te odluke zaista su na tragu svega onoga što treba da bude parlamentarna demokratija u Crnoj Gori. Naravno, kažem još jedanput, vjerujem državnim institucijama, uostalom pokazalo se da i kroz neke presude prema čelnim ljudima Demokratskog fronta, da pravosuđe djeluje nezavisno ili ćete možda reći da neke oslobađajuće presude nijesu pravno valjane.

Uvažene kolege, mislim da bez međusobne žuči bi mnogo lakše komunicirali, ali kažem još jedanput, ako se ta žuč i prospe ovdje po ovom parlamentu namam nikakav problem da je na pravi način tumačim. Vjerujem da će ovo biti jedna velika škola i za nas i za vas. Vjerujem takođe da politički sukobi ne trebaju da završavaju u sudnici i u tom iskrenom uvjerenju podržaću predlog koji smo dobili od strane Administrativnog odbora. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:08:46)

Hvala vama, poslaniče Sekulić.
Za komentar se javio Milan Knežević.
Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.07.17 20:08:52)

Pravo na komentar ili na kaznenu repliku? Samo da čujem vaše tumačenje pošto ste slušali njegovo izlaganje.

Komentar. Zahvaljujem.

Poslanik P.S. je našao za shodno da pravi poređenje sa golfom trojkom kog su gurali lideri Demokratskog fronta u promotivnom spotu zato što je navikao da se vozi u mercedesima, BMW-ma, da ljetuje u luksuznim ljetovačima i zato što je o trošku poreskih obveznika Crne Gore obletio kuglu zemaljsku kao ministar turizma napravivši tamo brojne zloupotrebe i da je sreće on bi sada bio u zatvoru, a ne bi držao ovdje bilo kakve moralne pridike.

Žao mi je što nije napravio poređenje sa jednom scenom iz njegovog romana u kojem glavni lik opšti sa labudom ili sa paunom. Naravno nadam se da me neće nevladine organizacije tužiti za zaštitu životinja i tražiti skidanje imuniteta, ili je možda trebao da napravi paralelu kada je bio Srbin i kada je u Dječejem savezu za vrijeme igranki puštao "Marširala kralja Petra garda" i "Telefonske žice bruge". Naravno ono što je bio nekad više nije, a šta će biti za pet mjeseci ili pet godina ni on sam ne zna, ali zato sebi daje za pravo da čeprka po kostima mojih đedova na koje se ja ponosim i koji su dali život za ovu državu da ne bi bila ovakva kakvom je vi pravite. I ja sam ponosan na tri partizanske spomenice u mojoj kući i ja znam da moji đedovi nisu zalud stradali, za razliku od nekih iz vaših klupa i đedova, i očeva, i dece koje će saginjati glavu pred vama. I nemam problem da sa Andrijom Mandićem i kolegama iz Nove srpske demokratije, čiji su đedovi bili u Ravnogorskem pokretu radim na pomiranju pravoslavaca u Crnoj Gori i sa Ivanom Brajovićem čiji je đed takođe potomak Ravnogorskog pokreta kao što nemam problem ni da sa Nebojšom Medojevićem gradim bolju i pošteniju Crnu Goru. E to je vaš problem ....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:11:53)

Ne možete naravno.
Imate, imate kaznenu repliku.
Sjedite tu. Sjedite.

Znači, ovo je poštovani građani, ovo je krajna nekultura i nepristojnost, ovo je krajna nekultura i nepristojnost.

Znači, komentar Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (26.07.17 20:12:46)

Hvala vam gospodine predsjedniče.

Uvaženi kolega Kneževiću,

Uzalud se trudite da u mojoj biografiji nađete nešto nečasno. Nažalost nijeste čitali ni moje knjige, da ste čitali onda bi vjerovatno možda i nešto drugačije razmišljali. Kažem još jedanput, nažalost nijeste čitali ono što sam pisao, a vjerujte da se nijednog svog potpisa ne stidim bilo da je ispod novinskog teksta, bilo da je ispred književnog djela i na nekom upravnom aktu.

Uvaženi kolega Kneževiću, ja zaista smatram da treba da budete ponosni na spomenice koje se nalaze u vašoj kući i to sam pomenuo kao nešto što je izuzetno pozitivno. Nažalost, plašim se da ono što ste radili u parlamentu ne služi na čast onome što je geneza vaše porodice. Znači, samo se u tome razlikujemo. Kažem još jedanput, treba da budete ponosni na spomenicu u vašoj kući, ali sa druge strane zaista smatram da te spomenice negdje i vas obavezuju makar u odnosu prema kolegama.

Naravno, kažem još jedanput, da ne bi bilo nikakve dileme, sve što sam radio, radio sam veoma javno. Znači tako da sve što pokušavate da nađete loše u mojoj biografiji ili nešto od čega bih trebao da se stidim ili nešto što bi trebali da me zakonski gonite samo izvolite, nemam nikakav problem sa tim, ali vas molim još jedanput pokušajte makar da pročitate ono o čemu pričate. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:14:34)

Riječ ima poslanik Nebojša Medojević.

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (26.07.17 20:14:39)

Poštovani građani Crne Gore,

Demokratski front je ovdje da brani državu Crnu Goru, parlamentarizam, ustavnu demokratiju i morate da znate da se Demokratska partije socijalista raspada.

Ono za šta nas tuže ovdje da je državni tužilac bio na sjednici zadnjeg glavnog odbora Demokratske partije socijalista, čuo bi da Milan Ročen kaže predsjedniku Košarkaškog saveza i DPS-a - šefe moramo da pravimo novu partiju bez ovih ološa iz Mojkovca, a na to mu premijer sadašnji i zamjenik predsjednika DPS-a kaže: - Ročanu, jedina ološ u ovoj sali si ti.

Dakle, građani Crne Gore Demokratska partija socijalista se raspada. U svom nemoralu, u pljački, u korupciji ovdje u ovom domu sjede ljudi koji zaslužuju više godina zatvora. Šta će da radi potpredsjednik Skupštine kad mu otvorimo priču kako je VOLI-ju dao u Radanovićima pored pumpe pomoćni objekat 4.000 kvadrata, pomoćni objekat pored pumpe 4.000 kvadrata za hiper market. Pored pumpe može da bude peronica, može da bude nešto slično, ali 4.000 kvadrata je dao VOLI-ju u Radanovićima pored pumpe - šta mislite, znate li vi koji je to kriminal?

Znači, poštovani građani Crne Gore, kraj je blizu. Zbog toga Đukanović prijeti, hapsi i želi da uništi Demokratski front. Ovo ne rade partije koje su sigurne, ovo ne radi vlast koja je sigurna, ovo radi vlast koja nestaje. Hapsiti poslanike opozicije, to radi režim koji nestaje. Mi znamo za vaš plan, vi ste 16. htjeli da nas pobijete. Šta mislite da ne znamo mi taj plan? Mi smo iz srca Agencije za nacionalnu bezbjednost dobili informacije da 16. uveče planirate da nas pobijete. Mlade kolege, gospodine Rakočeviću samo da znate za ovo, jer ste vi druga generacija. Ja sam s vašim ocem imao političke sukobe i konfrontacije, vi ste druga generacija.

Nemojte bre da učestvujete, ovo je pljačkaška, mafijaška organizacija i vi mladi ljudi nemojte da kaljate svoj obraz učestvovanjem u ovoj kriminalnoj organizaciji.

Poštovani građani Crne Gore,

Da je ova opozicija poslušala nas, a neke ambasade ova vlast bi već pala poslije 24.oktobra 2015.godine. Demokratski front je poveo pobunu protiv ove vlasti. Mi smo se ujedinili, zaboravili naše razlike i napravili recept kako da se smijeni ova vlast.Naše razlike ćemo staviti po

strani, želimo da ova Crna Gora bude slobodna, da imamo pravnu državu, da lopovi odgovaraju ne da sjede na stolom za predsjedništvo Skupštine. A ne može ljudi, pa svi znaju, svi u Crnoj Gori sve znaju. I ko je ministar 10% i ko uzima pare od šverca cigareta i ko uzima pare od dozvola, svi u Crnoj Gori sve znaju. Nije ovo Amerika niti Rusija pa da se neko sakrije. Ovdje će svi odgovarati. Zašto smeta Demokratski front? Zato što ostatak opozicije želi da potpredsjednik Skupštine odgovara na svoje zločine, da Milo Đukanović ne odgovara za pljačku i da mu pare ostanu. Ne. Demokratski front je zato na meti, što mi kažemo svako će da odgovara za ono što je uradio u Crnoj Gori, za pljačku i za kradu Crne Gore svi ćete odgovarati. Pare ćete vratiti. Neće vaša paunučad trošiti pare naše đece. Nema govora. Zbog toga je Demokratski front ovdje danas na meti. Ne zbog toga što smo mi vrijedali kolege i vi znate vrlo dobro da smo mi iz časnih i poštenih porodica godinama smo ovdje radili, kad smo vas mi uvrijedili? Kad ste krenuli da nas hapsite, da nas ubijate, da nas ponižavate. Pa šta vi mislite? Mi smo bre iz Crne Gore.

Mi smo Crnogorci i Srbi i Crnogorci, mi smo iz Crne Gore nijesmo mi bre iz neke druge zemlje. Na napad na nas mi ćemo vam odgovoriti. To je ono što je čojsko, što je crnogorsko. I nijeste uspjeli htjeli ste da nas pobijete, da nas zatvorite, šta vi mislite kad se vlast promjeni, da to što ste glasali da vas štiti imunitet neće vas štititi imunitet, lično ću svakog od vas da tužim za skidanje moga imuniteta, jer ste glasali da idem u zatvor, a tamo je bila spremljena zamka da me napadnu određeni kriminalci bliski vama. Polako, polako samo da vidite kada pravda zakuca na vaša vrata, šta će se dešavati.

Poštovani građani Crne Gore,

Da ovdje ima opozicije bila bi zajedno sa Demokratskim frontom još jedna zahvalnost kolegi Damjanoviću, protesti, ulica, bre da ovu bandu skinemo sa vaše grbače koja danas ovdje donosi zakone da vam se povećaju porezi, da se još više pljačkate, da se ukinu nadoknade za majke, da bogati budu još bogatiji, da lopovi budu još veći lopovi, a da sirotinja bude još veća sirotinja. Zato, poštovani građani pratite šta radi Demokratski front. Ovo je prava Crna Gora. Mi gradimo Crnu Goru u kojoj će lopovi odgovarati, pare se vratiti nazad, ko je opljačkao ovu državu Crnu Goru, a pomiriti svi zajedno. Svaki pošteni čovjek iz DPS-a nema da se plaši ničega od političkih promjena. Ničega. Svaki lopov treba da se plaši, a lopovi sude poštenim ljudima, kao što je Romina danas, ovo je zastiće države Crne Gore da kriminalac traži skidanje imuniteta poslanicima ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:19:42)

Znači kaznena replika, potpredsjednik Gvozdenović, a za komentar se javio Stanišić. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (26.07.17 20:20:10)

Uvaženi građani Crne Gore,

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:20:15)

Recite proceduralno.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (26.07.17 20:20:19)

Predsjedniče, ja sam vrlo precizno govorio. Nijesam pomenuo ime, nijesam pomenuo prezime, ako se ovaj potpredsjednik prepoznao, onda mora da kaže gdje se prepoznao, tako kaže Poslovnik u kom mom dijelu mojeg govora se prepoznao. Ja sam rekao potpredsjednik Skupštine i onda ne može da dobije kaznenu politiku. Može komentar i onda ja imam pravo na odgovor. To je Poslovnik.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:20:44)

Ovdje ja procjenjujem da li može kaznenu repliku ili ne, ali ovdje je jedini potpredsjednik koji sjedi za predsjedavajućim stolom on. Kaznena replika ne može.

BRANIMIR GVOZDENOVIC (26.07.17 20:21:29)

Danas smo ovdje da skidamo imunitet za ljudi koji su u februaru mjesecu uradili to što ste svi vidjeli.

Očekivali smo da će se ti poslanici izviniti poslanicima za to što su uradili i iz tog razloga...

Ja vas molim predsjedniče Skupštine da nam date da radimo onako kako mi omogućavamo drugim poslanicima da rade.

Ovdje olako poslanici opozicije prospipaju mulje po ljudima i to vam nije donijelo nikakav politički rezultat, ali vi ne odustajete u nastojanju da Crnu Goru pretvorite u političko blato, jer mislite da u takvom političkom blatu možete da ostvarite svoje ciljeve. Umjesto dijaloga imate psovke, umjesto kritika imate pljuvanje, umjesto borbe političkih ideja imate galamu, želite da nas uvrijedite, želite da pošaljete razne poruke. Crna Gora je mala. U Crnoj Gori se zna sve. Ko ostvaruje rezultate, ko radi na koji način, kome se i zašto skidaju određeni imuniteti. Demokratska partija socijalista ima jasan stav. Onog momenta kada nadležni državni organi podnesu ovakve zahtjeve mi smo to glasali i uvijek ćemo glasati, odnosilo se to na člana opozicije ili pozicije i na jedan dostojanstven način odnosiće se prema svim ovim stvarima.

Poslaniče,

Rekli ste nešto što je netačno. Rekli ste nešto što ćete morati da dokažete. Ko je kome dao privremeni objekat na prostoru Kotora? Svaka izgovore riječ na ovom prostoru ide u etar. Ako želite da dokažete istinu to nije teško dokazati. Pokazaćete to, a ja vam kažem da pričate neistine.

Uvaženi građani Crne Gore,

Ko priča istinu, a ko priča neistinu vidjećemo sjutra u dnevnim novinama, jer očekujem u nekim dnevnim novinama očekujem da poslanici ....(Prekid)... sjutra ujutro prezentira ili danas tokom sjednice sve to što ste ispričali, što je rekao. Sve što smo uradili u ministarstvu, uradili smo zakonito ....., a vi pokažite.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:24:30)

Komentar Obrad Mišo Stanišić. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (26.07.17 20:24:53)

Tačno je jedno što je rekao gospodin Gvozdenović da se u Crnoj Gori sve zna, a zaista za njega se u Crnoj Gori sve zna. Uvijek je bio prevarant, o proceduri ispravljam netačne navode...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:25:14)

Ovo nije procedura. Obrad Mišo Stanišić.

Ovo nije procedura, pa ne možete, onda on ima repliku. Samo da vam kažem, ako vam dozvolim da nastavite imate repliku.

Obrad Mišo Stanišić, izvolite komentar.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.07.17 20:25:33)

Hvala vam predsjedniče.

Pa mislim da je više trebalo da bude kaznena replika u ime Kluba Demokratske partije socijalista, nego komentar, no dobro nije bitno, nije meni prvi put da ja s kolegom Medojevićem komentarišem i raspravljam. Mislim, prije svega kolega Medojeviću da ste iznijeli notorne neistine. Sad ču vam reći. Ovdje je 35 poslanika Demokratske partije Crne Gore, a svi po Statutu naše partije članovi Glavnog odbora. To što ste vi pred crnogorskom javnošću rekli večeras, to se nikad nije čulo na sjednicama Glavnog odbora. Ako ste htjeli da političare iz Mojkovca i Demokratske partije socijalista pod firmom i pod plaštrom da je to rekao neko drugi nazovete ološima, ja mislim... da vam to ne nama nego vašim precima i nemojte tako da ih predstavljate. To nijeste u pravu.

Dalje, kolega Medojeviću, vi ste najviše demantovani političar u Crnoj Gori. Ne želim vas da demantujem i znate vi dobro iz kojih razloga, ali želim da sačuvam vas od vaših predaka. Nemojte u ovom Parlamentu da iznosite neistine. Niko nikad to rekao nije što ste vi rekli. Znam da biste vi voljeli da se raspade DPS, ali DPS je na sreću države Crne Gore tu gdje je. Jer, ne daj bože vi da dođete na vlast, strva se Crnoj Gori znalo ne bi.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:26:53)

Odgovor na komentar, Nebojša Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (26.07.17 20:26:57)

Poštovani građani Crne Gore, prvo poslanici DPS-a, članovi Glavnog odbora znaju šta se dešavalо. Nemojte da pričam šta je govorio direktor Vodovoda itd. Vjerujte da znam sve. Da ne govorim dalje. Kao što nisam znao da je Naser Keljmendi finansijer vaše partije i drug nekih vaših poslanika, narkodiler, kao što nisam znao da švercom cigareta godišnje 60 miliona eura dva člana štete ovu državu, kao što nisam znao za Kalića, kao što nisam znao za mnoge druge. Građani Crne Gore znaju da samo ja što sam rekao u ovoj Skupštini da imamo ozbiljnog državnog tužioca, hiljadu godina bi članovi Demokratske partije socijalista bili ne u našim zatvorima nego u Alkatrazu.

Prema tome, svi znate ko u vašim redovima krade i to jedni drugima govorite. Da vas podsjetim na sjednicu Glavnog odbora gdje je sadašnji gradonačelnik Podgorice rekao tadašnjem gradonačelniku Podgorice koliko ima nekretnina. Sto dvadeset četiri. Sadašnji gradonačelnik Podgorice rekao je bivšem gradonačelniku Podgorice na vašem glavnom odboru. Kako ga nije sramota da se kandiduje za gradonačelnika kada ima 124 nekretnine u Podgorici. Nijedan ni drugi nijesu u zatvoru. Nikome od njih ništa ne fali.

Ono što je najvažnije, da vi, takođe kolege iz DPS znate da ono što sam rekao, a što potpredsjednik Skupštine nije smio da uzme komentar da je tačno. Deset posto na svaku građevinsku dozvolu. Pitajte koliko ima nekretnina. Koliko vi imate, kolega, nekretnina? Koliko on ima nekretnina? Radili ste isti posao, istu platu. Koliko vi imate, koleginice, nekretnina? Ili vi, mladi kolega? Koliko ima potpredsjednik Skupštine? Stotine miliona. Kako je zaradio? Pošteno? Poštujem ljudi kriminalce koji moraju da nabave drogu, da distribuiraju drogu, da prodaju drogu, da naplate drogu, ali gadim se onih koji u ime države potpišu i opljačkaju ovu državu i uzmu 10%, gadim se toga. Tu se pljačka država Crna Gora. Tu se pljačkaju naši preci. Jer, za ovu državu su neki ljudi davali glavu da biste je vi pljačkali. Neki su glavu davali da biste potpisivali i uzimali 10%. Ništa se ne smije. Nemojte se smijati. Odgovaraćete. Vi da ste nešto imali za mene vi biste mene davno strpali u zatvor nego izmišljate slučajeve. Mi za vas nećemo ništa izmišljati, samo dokazi, činjenice, a mnogi od vas koji znaju ovo što pričam će pevati, namjerno govorim ekavski, pošto ste većina bili Srbi 90-ih godina kada sam ja bio za nezavisnu Crnu Goru i suverenista, vi ste tada bili Srbi i bili ste ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:29:57)

Hvala.

Slušajte sada ovako. Molim vas, javiće se za riječ. Što se sve ovdje čuje kada bih davao kaznene replike ne bismo mi završavali priču... (Prekid)

Molim vas, prekinuću sjednicu.

Nema kaznene replike. Pozivam vas da vodite računa jer ovo će se završiti iako nekome može biti ideja i ambicija da se prekine rasprava o ovoj tački dnevnog reda. Molim vas da svi vodite računa jer može se prekinuti sjednica, mogu se davati opomene i udaljenje sa sjednice, vodite računa da se ovo privede kraju.

Za riječ se javila poslanica Milka Zogović, Milun Zogović poslanik, izvinjavam se.

MILUN ZOGOVIĆ (26.07.17 20:31:47)

Gospodine predsjedniče, ne znam kako ovo da shvatim kako ste me najavili, ali u redu.

Slobodna Crna Gora, prije svega želim da izrazim veliko žaljenje što se i moje ime ne nalazi na spisku ovih časnih i poštenih ljudi kojima danas Sindelićev parlament ograničava imunitet. Jer, čast je i ponos biti u društvu časnih i poštenih građana Crne Gore.

Poštovani građani, Crna Gora se već devet mjeseci suočava s namjerno proizvedenim talasom potpunog egzistencijalnog, moralnog, političkog i socijalnog razaranja države i prava u cilju obračuna s političkim neistomišljenicima. Hajka protiv najjačeg opozicionog političkog subjekta Demokratskog fronta, konkretno protiv njegovih poslanika dobija ubrzanje. Energija dolazi preko prsta umočenog u Atlantik. Montiranom procesu takozvanom državni udar, kriminalno udruživanje sada je dodato nasilničko ponašanje poslanika. Jedan incident u prostorijama parlamenta uzima se kao nasilje kao da se i teži postupci nijesu dešavali u drugim parlamentima. Postupak opozicionih poslanika je podstaknut dugotrajnim nasilničkim ponašanjem predstavnika vlasti. To nije nasilje nego postojeća netrpeljivost kao netolerantan i isključiv stav jedne i druge strane i obnarođene odlazeće vlasti Demokratske partije socijalista i jedine ozbiljne alternative najjačeg opozicionog subjekta Demokratskog fronta. To je posljedica koja se pri razumnom tretiranju može razumjeti razmatranjem uzroka sa strane posjednika vlasti. Podsticaj za ispoljavanje netrpeljivosti u afektu je prouzrokovao dugotrajnom hajkom i izmišljanjem kriminalnih djela od oktobra 2016. godine.

Ne vidi se kraj tada započetim i iskazanim lažima iz kojih nastaje psihološko propagandni rat protiv Demokratskog fronta. To je uzrok nastanka afektivne logike na strani proganjениh. Inače, afektivna logika je česta u ideologiji, političkoj propagandi i u drugim društvenim obračunima. To nije nasilje u krivično pravnom smislu riječi nego ispoljavanje netrpeljivosti i neminovna reakcija onih koji se neduži progone. Nasilničko ponašanje postoji upravo na strani vlasti. Njima je, evo, neko vrijeme jedina zvijezda vodilja zatvor jer misle da sve političke protivnike i pripadnike Demokratskog fronta treba strpati u spuški kazamat kako bi se neometano nastavilo s pljačkom države Crne Gore. Zato, ustavni termin odobrenje Skupštine suženo razumije kao sredstvo uništavanja političkih protivnika, ali i sredstvo zastrašivanja šire javnosti.

Međutim, odobrenje zahtijeva razum, a razum u dosadašnjem postupanju uvijek je izostajao s vaše strane. Blokirana svijest može učiniti mnogo nasilja. Zna se koliko su montirani procesi kako u prošlosti tako i u sadašnjosti prouzrokovali mnogo zla sa stravičnim posledicama. Sada malu Crnu Goru nije razumno stavlјati i gurati u takve nesreće. Naivno je očekivati i tražiti od slobodne Crne Gore i Demokratskog fronta da skrštenih ruku nijemo i anemično s distance posmatra kako nam režim kroz fingirane afere skida glave kao glinenim golubovima.

Kompletan proces ove opasne i nezdrave kampanje prati orkestrirana medijska hajka kojom se želi izvršiti vješta zamjena teza da je problem u nazivanju stvari proces s pravim imenima, a ne uzroku i protiv zakonitom ponašanju. Po vašoj logici i praksi nije problem krasti i kršiti zakon, ali je problem kada neko hirurški jasno i precizno lopova nazove lopovom, ološa ološem, kriminalca kriminalcem, tranju tranjom i fukaru fukarom.

Umjesto što posežete za zloupotrebotom državnim institucija u cilju obračuna s Demokratskim frontom prije bi bilo da razrađujete strategiju o mirnoj predaji vlasti jer ste izgubili podršku građana, a projekat zastrašivanja Demokratskog fronta je doživio potpuni fijasko. I vi

gospodo, morate biti svjesni da ste ovog puta krenuli lopatom na bager, jer sloboda za poštene građane nema cijenu i ona je najveći ideal napredlog čovječanstva zato i politička borba protiv brutalne diktature u Crnoj Gori jeste i čojska, i sojska i viteška. Mogu li još minut? Ja se izvinjavam.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 20:36:52)

Hvala.

Riječ ima poslanik Vučurović.

Izvolite.

Jovan Vučurović (26.07.17 20:37:09)

.....na sudu svoju nevinost. To je svakako jedna od najsramnijih rečenica koja se ikada izgovarala u ovom parlamentu, a kao papagaji je ponavljaju poslanici DPS-a u ovom krnjem Sindinom parlamentu. To smo čuli kada se skidao imunitet našim poslanicima nakon sada već legendarnih protesta Demokratskog fronta 24. oktobra, a evo ponavljaju se i ovih sedam mjeseci u ovoj godini. U nekoj demokratskoj državi jedna takva poruka bi vjerovatno bila na mjestu, ali kada se takva rečenica izgovara u jednoj diktaturi u zemlji u kojoj se Tužilaštvo isključivo bavi političkim protivnicima režima i to vam još saopštavaju predstavnici partija čiji su lideri vođe organizovanog kriminala, onda je to bljutavo i izaziva gađenje i prezir kod svakog slobodnog čovjeka u Crnoj Gori.

Diktator je skoro, gospodine Brajoviću, ako se ne varam posjetio ovo zdanje, je li tako?
....(Prekid)....

Misljam Milo Đukanović, Milo Đukanović.

...(Prekid)....

Hajde izvolite da vidim šta sam to pogriješio. Hajde izvoli uzmi mi riječ. Hajde pokušaj. Prvo reci šta sam to uradio?

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 20:38:26)

Ovako, nastavite vašu diskusiju, nastavite vašu diskusiju. Pa, vi to znate.

Nastavite diskusiju.

Jovan Vučurović (26.07.17 20:38:36)

Pitao sam vas kao predsjednika Parlamenta da li je Milo Đukanović bio u parlamentu?

Dakle, došao je ovdje da podijeli uloge ovim slugama i da se oni obračunaju danas Demokratskim frontom što je naravno nemoguće jer treba mnogo toga, što vi vjerovatno nemate, da bi to uradili. Ne pamti se.....

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 20:38:50)

E sada, samo trenutak da vam kažem. Zbog izraza sluge imate prvo upozorenje. Poslije drugog upozorenja, uzimam riječ.

Jovan Vučurović (26.07.17 20:38:58)

Molim vas Poslovnik. Molim vas Poslovnik iskoristite. Da čujemo u Poslovniku piše li da je sluga zabranjena riječ. Evo, ja sam novi poslanik mogu li da se obratim vama? Znači, ja sam novi ... zaustavite vrijeme.

Ja sam novi poslanik i molim vas da mi kažete da li je riječ sluga zabranjena Poslovnikom? Dobre vaše znanje je vrlo ovako ....

Dakle, ne pamti se u ovih 27 godina višestranačja u Crnoj Gori takva ostrašćenost i mržnja prema političkom protivniku kakvu demonstrira Milo Đukanović prema Demokratskom frontu. I to teško stanje, to političko ludilo u kome se nalazi taj čovjek prenio na svoje sluge koje sjede ovdje preko puta mene, ali posebno one opskurne likove iz tužilaštva, iz sudova. Iz takvog haosa u glavama ovih ljudi, dakle, imamo danas ovo što se dešava, ovo sramno, ovu situaciju u kojoj želite da ponovo skinete imunitet slobodnim ljudima. Imamo montirane procese i jedno sramno tužilaštvo, jednog sramnog specijalnog državnog tužioca.

Možda i mi previše očekujemo od poslanika DPS-a, evo ja lično. Ja se nešto i nadao, pravo da vam kažem, ne znam zbog čega. Novi sam. Ali, očekujem nešto od ljudi koji su čitavu svoju političku karijeru, gospodo, dame i gospodo, vi ste čitavu svoju političku karijeru proveli služeći jednom čovjeku. Vi ste najobičnije sluge jednog čovjeka. Teško je i pomisliti da se sad nađe neko u vašem klubu i saopšti svoje mišljenje i kaže - mene je sramota što ponovo skidam imunitet ovim ljudima. Dakle, takav tu ne postoji, tu ne postoji osoba sa dostojanstvom.

Naravno, šta treba Nikoliću? Šta treba?

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:40:55)

Dobićete kaznenu repliku, kada završi gospodin....

JOVAN VUČUROVIĆ (26.07.17 20:41:01)

Hajde, primiri tu. Sram te, kome si to rekao?

.....(Prekid) .....

Ja shvatam gospodina Nikolića mi smo Nikšićani možda ovako .....

.....(Prekid).....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:44:18)

Sjedite sada daću vam riječ.

Samo polako. Samo polako, nisam ti dao riječ. Stanite. Stanite.

Ja vam opet kažem, ovdje može da bude toliko želje i nastojanja da se prekine ova sjednica. Neće se prekinuti, ali tome ćete morati da date svi doprinos. Ne možete sada proceduralno.

Ovako, prvo se javio poslanik Nikolić, pa poslanik Mandić za proceduralno. Polako, polako. Ja vam kažem sledeće, nastaviće poslanik Vučurović još minut i 30 sekundi. Minut i 30 sekundi, a onda ćete imati pravo na kaznenu repliku koju ste najavili i ne dobacivanje. Molim vas, prekinite da mi izigravate, molim vas zaista tu priču dobacivanja. Javite se za riječ običete riječ da govorite u mikrofon. Nemojte da pravite ta zalijećanja kao što ste vidjeli, nemate mogućnost da izazovete ekces ovdje. Nema mogućnosti. E pa onda vodite računa kako se ophodite jedni prema drugima.

Minut i 30, ne minut i 30 gospodin Vučurović.

JOVAN VUČUROVIĆ (26.07.17 20:45:53)

Dakle, ovdje sam govorio o dostojanstvu u odnosu na Demokratski front. Dakle, dobro ste čuli i bez toga skakanja. Govorio sam u odnosu na Demokratski front dostojanstvo. Ništa bolji nijesu ni sateliti Socijaldemokrate, Bošnjačka stranka, HGI i gospodin koga ovdje nema koji se predstavlja kao liberal. Zamislite vi .....koji u kontinuitetu ukida ljudima slobodu i pravo .....i on može da sjedi ovdje zato što ga je uvukla režimska mašinerija sa liste DPS-a. Zašto se pojačava pritisak za DF i slobodne građane, pa zato što DPS polako nestaje sa političke scene. Uzalud su

lažna istraživanja javnog mnjenja. Dakle, ta partija nestaje, ona se osipa. To je njima jasno, to je jasno članovima i simpatizerima DPS-a, posebno onima u Nikšiću, a znaju nas svi u Nikšiću, po neke ovdje. Ovo ukidanje imuniteta pokazuje otvorene slabosti DPS-a. To je panična i kukavička reakcija, ne samo ovih koji će to izglasati, ovo je refleks onoga kako se osjeća njihov predsjednik, njega je strah od Demokratskog fronta, a posebno je strah one oko njega koji su uz njegovu podršku opljačkali Crnu Goru, onih koji štite....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:47:25)

Hvala.

Ovako, ovdje ću pravo na kaznenu repliku, dok presjedavam, određivati ja. Apsolutno iz onog kako se obraćao poslanik Vučurović prema poslanicima DPS-a zasluzio je kaznenu repliku. Komentar znači kaznena replika na koju nemate pravo na odgovor dobiće sad jedan od poslanika, ako ste se vi kandidovali ili neki poslanik DPS-a. Ako vrijeđa u kaznenoj replici dobićete.

Izvolite. Proceduralno.

JOVAN VUČUROVIĆ (26.07.17 20:48:14)

Kako sam uvrijedio, na koji način? Može li to neko da objasni od njih sad, koji daje kaznenu repliku.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:48:21)

Priča o sluganstvu na način kako ste pričali bila je izuzetno uvredljiva za DPS i to zaslужuje kaznenu repliku.

Kad ste pominjali satelite, zasluzili ste od mene kaznenu repliku a ja ću vam samo kratko u ovom odgovoru reći, vjerujte, to što Vi pričate samo progovara strah od pada rejtinga i dobro bi bilo da se u parlament vratite normalnim pričama.

Kaznena replika. Ko želi repliku? Ko želi od poslanika DPS-a. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (26.07.17 20:48:57)

Poštovani građani Crne Gore,

Nemam namjeru da se bilo kome, pa ni vama, izvinjavam zbog ovih neprijatnih scena kojima prisustvujete. Ovo nije prvi put, ali imam obavezu da kažem da i u politici kao i u životu imamo obavezu da budemo minimalno moralno odgovorni ljudi i da strogo vodimo računa o sopstvenom ugledu. Ugledu, i o tome kakvu će predstavu o tome da formira crnogorska javnost. Znate, ne pada mi na pamet da bilo ko unižava ovdje moj ugled, personalno. Govorim o sebi konkretno. Ovdje ima dovoljno ljudi i pozvanijih da brane politiku DPS-a od mene, ali ja mogu da kažem nešto drugo. Obraćam se u ovom trenutku Vama predsjedniče Skupštine da Vas upozorim da ja, govorim u svoje ime, neću sjediti u ovoj Skupštini da slušam ovu retoriku. Ovo je takvo kontaminiranje javnog prostora, zagađivanje javne scene. Ne moraju da slušaju ovo ni građani Crne Gore, ni oni nijesu u obavezni da gledaju ovakvu vulgarizaciju u parlamentu.

Ne treba da se ukine prenos, ali treba da vodimo računa o javno izgovorenoj riječi, da čuvamo druge od sebe. Dakle, ja kao čovjek govorim opet u svoje ime - nikome od vas pojedinačno ne želim ništa loše u životu, ali neću vam dozvoliti da me prozivate ovdje. To treba da znate. Ni ovdje ni na bilo kom drugom mjestu. Prozivali ste.

Predsjedniče, upozoravam Vas zbog digniteta ovog visokog i uvaženog doma da ovo ne postane praksa u nastavku sjednice.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:51:05)

Sad će vama poštovani poslanici da kažem sledeće. Vi morate dobro da povedete računa o tome šta pričate. Poslaniče, mladi kolega Nikoliću, nemojte me upozoravati ako i vi se bavite dobacivanjem s mjesta. Znači, ovo je nanelektrisana atmosfera i nekome je interes da se prekine rasprava, nekome je interes.

Ovdje ćemo pokušati, naravno, ako se ne može najlakše je prekinuti sjednicu, ja pokušavam i da slušam ponekad neke stvari koje niti je prijatno čuti, niti da je sreće u parlamentu crnogorskem se nikad ne bi čule. Zato vas molim da svi imamo povišen stepen trpeljivosti da pokušamo, a ja ću to uspjeti ako mi vi pomognete, ako mi vi budete odmagali najlakše je da ja prekinem sjednicu, jer ovdje je bila priča da se treba apsolutno odazvati pozivu ako se skida imunitet za krivično gonjenje, a ne za određivanje pritvora. Ja ću vam spomenuti, u oba slučaja je to rađeno i prethodno i potpuno na osnovu zakona i Ustava. Sad kad se skida imunitet za krivično gonjenje sad je i tu presija i pritisak. Svi biramo svoj način ophodenja prema biračima i svoj način i primjerenošć svog rečnika koji upotrebljavamo u parlamentu. Molim vas da to toga budete dobro svi svjesni.

Procedura, Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 20:52:45)

Gospodine Brajoviću, Vama se obraćam, ovo je parlament, ovdje svaki čovjek koji predstavlja građane vlasnik svog iskaza, svojih riječi i svoje priče. On za toj što saopšti u ovom parlamentu odgovara samo onim ljudima koji glasaju za njega. Ako se nekome iz parlamentarne većine ne dopada to što saopštavaju ljudi iz Demokratskog fronta može fino da se javi da replicira, komentariše i odgovori na ono što saopštava Demokratski front. Vi znate kolege, vi znate gospodine Brajoviću da smo mi ovdje nakon vaših odluka vezanih za hapšenje poslanika Demokratskog fronta posle jednog montiranog političkog procesa saopštili naš odnos prema poslanicima koji su se tako odnijeli prema Demokratskom frontu. Ovdje smo u Skupštini, saopštavamo našom retorikom ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:53:45)

Završili ste. Ne, ne možete, prošla je procedura, javite se sledeći put, ne može.

Vrlo mi je važno da ovdje budemo vrlo precizni, jer ovo može da potraje u nedogled. Ne možete da dobijete riječ. Ne.

Imate deset sekundi da čujem to.

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 20:54:11)

Molim vas, ovdje niko nema namjeru da prekine ovo zasjedanje niti ovaj direktni prenos koji imamo. Interes Demokratskog fronta i svakog poslanika je da se obrate onim ljudima koji su glasali za Demokratski front. Pri tom, mi mnogo ne držimo do toga kako će reagovati oni koji su glasali Demokratsku partiju socijalista jer će se njima obratiti poslanici Demokratske partije socijalista. Nemojte da nas dovodite u poziciju i da ovdje lažno tvrdite da je nama namjera da prekinemo ovu sjednicu. Nije.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:54:47)

Sad je bilo previše.

Za riječ se javio poslanik Nikola Rakočević.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.07.17 20:54:58)

Zahvaljujem predsjedniče.

Poslije napornog dana u kojem smo razgovarali, polemisali o važnim zakonima u čijem prisustvu nisu bili poslanici Demokratskog fronta, došli smo i do ovog zahtjeva i ja ću vrlo kratko se osvrnuti na njega iz razloga što ga ne vidim dovoljno važnim da o njemu trošim puno vremena.

Mi ne sudimo niti presuđujemo, kao što znate, mi samo omogućavamo da nadležni organi koji su i tražili na prvom mjestu skidanje imuniteta poslanicima fronta rade svoj posao i isputuju eventualno bezakonje koje su poslanici DF-a eventualno sprovodili. Nećemo, dakle, moći niti želimo da utičemo na odluku suda i ako konkretno u slučaju Jočićeve, Radulovića i Milutina Đukanovića znamo vrlo dobro da su u najmanju ruku nekorektno i ipak primitivno vrijedali poslanike Demokratske partije socijalista i na taj način kršili zakon u pojedinim slučajevima i Ustav Crne Gore.

Kao i u slučaju prethodnih skidanja imuniteta ne znam čemu nervoza, jer ako ste sigurni da ste nevini onda ne vidim zašto vam je potreban uopšte imunitet. Podsjetiću vas samo da je sud za nemire u oktobru 2015. oslobođio gospodina Mandića i gospodina Radulovića, za ovog drugo pomenutog mi je drago. Isti taj sud će suditi i o aktuelnim, odnosno budućim slučajevima. Znate neće biti da je sud nemjerodavan u ovome što slijedi, a bio je mjerodavan kad vas je oslobođio optužbi i naravno bili ste nevini. Ovo me znate podsjeća na izbore evo 20 godina kad izgubite, što se često dešava, onda je kriv zakon, krivo je ovo, krivo je ono, a kad dobijete što se ređe dešava u nekim opština onda je sve legitimno, sve je u redu itd. Neće biti i vjerujem da će institucije sistema, dakle sudstvo prosuditi. Možete se pozivati da je tužilac ovakav, onakav, na kraju ne odlučuje on nego sud.

Zahvalio bih se gospodinu Medojeviću što me podsjetio na njegove duele sa mojim ocem, a ja ću njega podsjetiti da je te duele redovno gubio, a što se tiče druge generacije Rakočevića u politici moje familije, imaće još ozbiljnije poraze što se mene tiče. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 20:57:40)

Riječ ima poslanik Budimir Aleksić.

Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (26.07.17 20:57:47)

Poštovani građani Crne Gore,

Evo već punih deset mjeseci Demokratski front je na udaru Đukanovićevog zločinačkog režima, tiranije i despotije, a sve sa jednim ciljem da se čelnici Demokratskog fronta optuže, osude, uhapse, stave u zatvor, a da se Demokratski front zabrani. Zbog toga se ovdje danas u ovom nelegitimnom i korumpiranom i militarizovanom parlamentu skida imunitet poslanicima Demokratskoga fronta. Zanimljivo je ko je osoba koja je u ime Osnovnog državnog tužilaštva potpisala taj zahtjev i što se ovi koji su referisali prije u ime ne znam kog odbora što su izbjegli da kažu njeno ime. Riječ je o Romini Vlahović koja je prije tri godine uhvaćena u krađi u jednoj samoposluzi u Podgorici. Je li tako gospodine Brajoviću?

Dakle, šta nam to govori? To govori kakvi su kadrovi ove vlasti, lupeži i svaštočine. Neko ko je uhvaćen u krađi u samoposluzi to je valjda lopov ili lupež i na srpskom, i na bosanskom, i na hercegovačkom i na svim jezicima koje vi dobro razumijete i to nije jedini slučaj. Mi smo imali ministra nauke koji je uhvaćen u plagijatu. Plagijat naučnog rada je krađa i to dokazano utvrđeno. Ta gospođa je avanzovala i nagrađena da bude ambasador u jednoj važnoj evropskoj zemlji i to je valjda ogledalo evropskog puta ove vaše Crne Gore koja nije država nego najobičniji feud u kojoj glavni feudalac daje posjede svojim poslušnicima. Dakle, o tome se ovdje radi. Takvi ljudi optužuju

poštene ljude koji se bore za slobodu i demokratiju. To je dakle slika i prilika ove vaše nove dukljansko-montenegrinske Crne Gore. Dakle, ovdje je zabranjeno reći istinu. Ako stvari nazovete pravim imenom treba da idete u zatvor, ako lopova nazovete lopovom to je krivično djelo, a na drugoj strani gospodine Brajoviću imamo slučaj i u ovom kako se to zove visokom domu i hramu demokratije što je najobičnija je li sprdnja i fraza, jer svi dobro znamo da niti je ovo visoki dom niti hram demokratije nego nelegitimni, militarizovani, korumpirani parlament. Poslanica Demokratske partije socijalista kaže nama iz opozicije da nas treba iščerati iz Crne Gore.

Dakle, fašističke poruke, jedan poslanik koji sad ovdje nije prisutan što kaže kolega Vučurović koji se lažno predstavlja kao liberal, a glasa uredno za sankcije svojih kolega i za njihovo slanje u zatvor, govorio je prije o fašizaciji društva, o nacionalnoj, vjerskoj itd. mržnji, ali nije pomenuo taj konkretan slučaj. Dakle, imamo slučaj da nama poslanici vlasti kažu da nas treba iščerati iz Crne Gore što je na liniji Hrvatske ustaške politike iz drugog svjetskog rata gdje je postojala ona teorija o tri trećine prema Srbima da jednu trećinu treba asimilovati, to radi ova vlast sa nama evo punih 20 godina ovdje. Dakle, sprovodi politiku asimilacije, jednu trećinu protjerati, a jednu trećinu pobiti. To je važilo u Hrvatskoj državi za vrijeme Drugog svjetskog rata. Za ovu treću trećinu još nijesu se stekli međunarodni uslovi inače i to bi ste radili.

Dakle, ovi koji dižu ruke za skidanje imuniteta i za slanje u zatvor tako bi dizali ruke da nas šalju u koncentracione logore u koje ste inače pretvorili crnogorsko školstvo i škole, jer što se nas Srba tiče crnogorsko školstvo su najobičniji jasenovci za nas u kojima vršite duhovni genocid nad našom djecom. Poštovani građani, kolega Medojević je dobro rekao - dolazi vrijeme slobode i demokratije, Demokratska partija kao jedna zločinačka organizacija se raspada. Gospodine Brajoviću samo da vam objasnim. Ja i moja supruga smo žrtve zločinačkog režima 20 godina. Ja sam doktor nauka, supruga mi ima dva fakulteta. Jednog dana radnog staža u ovoj državi mi nemamo, osim ja kao poslanik koji sam na tom poslu zahvaljujući politici, a ne svojim stručnim referencama. Dakle, imam puno pravo da ovaj režim nazovem zločinačkim režimom koji mi je uskratio pravo na rad i pravo na egzistenciju, ali dolazi vrijeme slobode i demokratije.

Prvi zakoni koji donesemo biće Zakoni o lustraciji, Zakon o otvaranju tajnih dosjeda službi bezbjednosti, zatvorićemo Udbu, otvorićemo dosjeda, pa čemo znati čiji su đedovi i očevi bili žbiri i špijuni, austrougarski, italijanski, Đukanovićevi itd. Živim za taj dan, to vrijeme brzo dolazi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:02:54)

Hvala, kolega. Završili ste vaš nastup.

Moram samo da vam kažem jednu stvar. Kako vi govorite, vi ste pomenuli sve jezike, niste pomenuli crnogorski jezik. Vjerujte mi to mnogo govori. Jeste, nažalost to izaziva smijeh. Pazite, ovo slušaju građani Crne Gore, to kod vas izaziva smijeh. Žalosno je što se vi tome smijete, ali idemo dalje, jedina vaša šansa da donesete zakone da učestvujete u ovim raspravama, inače male su vam šanse.

Za riječ se javila Branka Bošnjak.

BRANKA BOŠNJA (26.07.17 21:03:40)

Poštovani i slobodni građani Crne Gore, pošto se obraćam glasačima Demokratskog fronta,

Kao što vidite došli smo u fazu otvorene i ogoljene diktature u kojoj se poslanici Demokratskog fronta kao jedina prijetnja ovom lopovskom režimu žele pohapsiti i strpati u zatrvarske kazamate. Ubice, lopovi, kriminalci su njihovi prijatelji i kumovi, poslovni partneri, a mi koji ne pristajemo da nam takvi kroje sudbinu smo proganjani i treba nas zatvoriti. Koliko im se žuri da nas učutkaju govori i činjenica da je dopis za skidanje imuniteta našim kolegama radi koškanja koje je uobičajeno za sve parlamente pa i one u razvijenim demokratijama stigao u petak, a već juče je održan na sjednici Administrativnog odbora i to dvanaesta, a jedanaesta koja je bila zakazana i održana danas nije se mogla sačekati.

Dakle po direktivi uzdrmanog diktatora održana je juče dvanaesta, a danas jedanaesta sjednica Administrativnog odbora, ali to ovim marionetama sa moje lijeve strane ne smeta. Oni

pristaju na sve. Oni b, sigurna sam, ladno digli ruke i da im šef režima traži da izglasaju naše strijeljanje i rekli bi da to zaboga ništa nije lično već samo izvršavaju partijske zadatke i zato ih prezirem jer ne zaslužuju ništa više no prezir da ne kažem neku težu riječ.

Poštovani građani, Crnoj Gori je potreban prije svega moralni preporod, jer su se ološi i neznalice dokopali funkcija i oni nam sada kroje sudbinu.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 21:05:24)

Molim vas, vodite računa kakve riječi upotrebljavate, opet vas upozoravam. Ovo je prva opomena, posle druge opomene će te dobiti prekid diskusije.

Branka Bošnjak (26.07.17 21:05:46)

Pedeset posto od plate, ja para imam, možete skinuti cijelu.

Primjer je upravo ovaj dopis Osnovnog tužilaštva koja je potpisala niko drugi nego čuvena Romina Vlahović, tužiteljka koja se proslavila time što je uhvaćena da skuplje pomade ciljano pakuje u omote onih jeftinijih i tako vrši prevaru i potkradanje. Ona je i ta koja je na moje pitanje, ovo građani posebno slušajte, ko je od državnih funkcionera privođen i saslušavan za nasilje u porodici i za nasilje nad ženama, direktor Uprave policije Stojanović je nju u dopisu koji mi je dostavio, a imate ga u arhivi Skupše, označio kao osobu koju su privodili na saslušanje radi nasilja u porodici. Cijeneći žrtvu, neću pominjati nad kim je vršila nasilje. I baš ona takva koja je vršila nasilje u svojoj porodici je ciljano nađena da od strane diktatora ona baš pokreće postupak na navodno nasilje naših kolega, jer tužilac koji je pravio izviđaj očigledno na to nije pristao, pa su našli nju koju je lako ucijeniti. To govori o moralnom posrnuću da ne govorim o tome da se predstavljaju kao žrtve oni koji bi nas da isele iz Crne Gore, pa čak i oni koji su odgovorni za smrt beba zbog nehigijene u bolnicama, a da imaju trunke odgovornosti da ne kažem obraza povukli bi se sa javne scene. Ali u te jade su ovi odnarođeni vlastodršci pretvorili našu Crnu Goru, uvaženi građani. I nijesmo mi isti kao što je ubda sa svojim žbirima i svojim kibicerima želi proturiti, mi smo miljama daleko. Oni su ti koji su pljačkajući državu stekli enormno bogatstvo, njihova djeca, njihovi mladunci sudom njenim na funkcijama u državnim funkcijama, njihova djeca imaju stanove, ne jedan nego više njih, imaju poslovne prostore, jahte, voze bijesna kola, drčno se ponašaju, vuku za sobom privatno obezbjeđenje, a sve to na naš račun i o našem trošku i oni su ti koji vas ponižavaju i ucjenjuju, koji su vas brutalno bacili u siromaštvo, a ne mi. Dakle, mi nijesmo isti, ali oni takvi samo razumiju jezik ulice. Sa njima ne treba komunicirati ni sa poštovanjem ni uljudno, jer oni to ničim ne zaslužuju. I ne urušavamo mi ugled Skupštine, već su ga oni urušili onog 17. oktobra kada su policija i SAJ i razna druga kriminalna bagra u asistenciji Komunalne policije maltretirala i hapsila poslanike, a da su oni ovdje to odčutali.

Predsjedniče,

Ako vam bude lakše predlažem vam da o jednom trošku svima nama skinete imunitet ili u Ustavu recite ne važi imunitet za poslanike Demokratskog fronta.

Nastavite vi da se igrate sa ljudskim sudbinama, ali bliži se dan kada će narod da vam sudi. Stiže ubrzo poravnavanje računa, u narodu vri previše nepravde, pitanje je dana kada će se to nezadovoljstvo, ta žuč preliti na ulice, a vi se jedino bojite ulice i treba da se bojite. Pitanje je šta će biti inicijalna kapisla, a lako može biti baš ova vaša ruka podignuta za progon Demokratskog fronta. Na vama je odgovornost. Jednom će se sve platiti. Nijesu naši preci pristajali da robuju nikome, a nećemo ni vi vala vama takvima, vjerujte.

Poštovani građani,

Bacićemo mi ubrzo ove na smetlište istorije, samo odlučno i hrabro do pobjede, jer slobodu ne mogu uhapsiti, a ima nas i biće nas sve više.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 21:09:39)

Za riječ se javio Radule Novović. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (26.07.17 21:09:48)

Poštovani predsjedniče, poštovani građani,

Ovakvo ponašanje koje manifestuju poslanici Demokratskog fronta teško je imenovati, ali cilj mu je jasan. Dezavuisati Skupštinu Crne Gore, dezavuisati instituciju koju oni "ne priznaju", a ne priznaju, jer nemaju većinu. To ipak nije demokratija.

Takođe, stalno smo u prilici da od kolega čujemo kako je Crna Gora na ivici građanskog rata. Zbog građana koji možda sada kreću u šetnju i ovih dana na plažu ili da plaste sijeno, želim da naglasim da to apsolutno nije istina. Crna Gora je stabilna i bezbjedna država, rekspektabilnog međunarodnog ugleda koja postiže iz dana u dan sve veće rezultate na raznim planovima, a pri tom je i u stalnom ekonomskom usponu. To je država koju će ovih dana posjetiti drugi čovjek Sjedinjenih Američkih Država, a koji znamo ne dolazi bilo gdje.

Kad već tako često pričate o slobodi, o ratu i tako dalje, možda ne bi bilo loše da pođete do neke od susjednih zemalja i da vidite kako se i danas tamo na žalost poslije 25 godina osjećaju posljedice rata. Često zaboravimo kakva je sreća ove generacije što Crna Gora nije učestvovala u strahotama potonjega rata na Balkanu, a nije učestvovala zahvaljujući isključivo, zašto to ne reći i zašto sto puta ne ponoviti, zahvaljujući mudroj i dalekovidnoj politici DPS-a i njenog lidera Milo Đukanović.

Na kraju, želim da kažem da Skupština Crne Gore jeste mjesto svakako u kojem parlamentarne stranke promoviše svoje političke ideje. I tu apsolutno nema nikakve dileme. Sporan je način na koji se te ideje promovišu, a taj način mora biti, prije svega tolerantan, dostojanstven, uz poštovanje sagovornika. Sve drugo ne vodi nikuda ili vode oni koji promovišu takav način komunikacije na margine političkog djelovanja. Hvala vam.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:12:16)

Hvala i vama.

Za komentar se javio Slaven Radunović. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (26.07.17 21:12:20)

Nijesam se toliko javio da komentarišem ovo što je moj prethodnik pričao, jer to je uopšte nešto što se čuje na svakom dnevniku državne televizije, klasična propaganda DPS-a, naravno bez ikakvog pokrića. Ne znam da li je to stvar gubljenja vremena sad da podsjećam građane koliko je ovo sve bilo licemjerno, jer ovo je država u kojoj maltene svakog dana se neko likvidira, država od 600.000 stanovnika, koja ima više neriješenih ubistava nego Čikago i to ne u procentima nego u apsolutnim brojevima. Da li vi znate da u Crnoj Gori ne brojeći one slučajevi kad se sam preda izvršilac, kad je u pitanju neka osveta porodična ili neki sličan slučaj ne pronađe se ni 10% izgrednika. Svi koji pobegnu i koji na organizovan način izvrše ubistvo, a veliki broj njih, to znamo kroz istoriju zadnjih 30 godina, je plod obračuna kriminalnih klanova u kojima su šefovi bili mnogi od ljudi koji su i ovdje sjedjeli u ovim raznim skupštinskim sazivima, vi pričate o takvoj državi kao državi blagostanja.

Država koja je danas podigla 2%, to jest počinje od 1.januara sledeće godine 2% PDV, 2% prije par godina koja ne može da izađe na kraj ni sa jednim ozbiljnim problemom, država u kojoj su požari u sred ljeta poslije tri mjeseca suše bili veliko iznenadenje i da nije bilo nevjerojatnog požrtvoranja građana, dobrotoljnih vatrogasnih društava i slobodno mogu da kažem jadnih vatrogasaca koji su bili izloženi najstrašnjim problemima i najstrašnjim mukama bez opreme, bez obezbijedenog spavanja, hrane i ako su bili na terenu. Niko o njima nije mislio. Borili su se sa dobrotoljcima i sa građanima da spašavaju što se spasiti može u zemlji koja je upravo ušla u NATO. Pominjete potpredsjednika Sjedinjenih Američkih Država Pensa koji dolazi. Ne dolazi on

gospodine Novoviću zato što smo mi Monte Carlo, on dolazi da obide novu koloniju. Crna Gora je kolonija, kao što je bila 12.jula, što je postala '41.talijanska, sad je nekoliko zemalja NATO pakta i ja stoti put ponavljam - ne krivim nikoga iz tih država to je njihov politički, nacionalni interes, krivim vas koji ste spremni da služite tuđim interesima. Pens dolazi da obide koloniju, kao što su nekad kraljevi iz Evrope išli u Afriku ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:15:22)

Ovdje je očiglednije da vi služite nekim interesima nego odgovor na komentar Radula Novovića.

Radule Novović, izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (26.07.17 21:15:37)

Kratko ču.

Olako se izriču zaista tvrdnje, a rekli smo malo čas svako ovdje govori na kraju krajeva i u svoje ime i u ime politike koju zastupa, ali zaista je neprimjerno reći da je Crna Gora kolonija. Crna Gora nije kolonija, Crna Gora je nezavisna država, ponosni na činjenicu što je članica NATO-a od nedavno i apsolutno ne стоји takva konstatacija. Sve ove paušalne i usputne konstatacije koje ste rekli jadni građani, jadni vatrogasci opet ne stoje. Vidimo mi, okruženje se suočilo sa ozbiljnim problemima kada su u pitanju vatrogasci i požar, pa je mislim i ta reakcija bila sasvim primjerena. Može li biti bolja? Može uvijek, ali zašto to sad okarakterisati onako nausput sa jednim značajnim omolovažavanjem. Ne bih više. Hvala vam.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:16:33)

Riječ ima Milutin Đukanović.

Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (26.07.17 21:16:43)

Poštovani građani Crne Gore, bez obzira na zločinačku djelatnost gotovo svih državnih organa koja je usmjerena protiv Demokratskog fronta, borba za istinu i pravdu se ne može zaustaviti. Iza istine стоји pravda, a iza laži nepravda, prevara, obmana i nesreća. U Crnoj Gori DPS je uspostavio takav državni aparat koji se snažno bori da laž postane istina. Paradigma te borbe je svakako specijalni državni tužilac.

Šta reći za čovjeka koji je 2003. godine konstatovao da je tada optuženi ubica Saša Sindelić neuračunljiva osoba i da se zbog toga protiv njega ne može voditi postupak, a danas se isti taj čovjek Milivoje Katnić kune u istinitost iskaza Saše Sindelića i na osnovu njegovih konstrukcija kreira aferu državni udar. Šta reći za čovjeka koji nekoliko mjeseci saopštava lažni identitet glavnog svjedoka saradnika. Da li je to borba za pravdu i istinu? Da li se može vjerovati specijalnom državnom tužiocu koji vjeruje svjedoku saradniku da je iz Beograda otiašao za Moskvu, iz Moskve se vratio za Beograd, a da ga ni jedna carina nije evidentirala. Šta reći o čovjeku koji je javno pokazao, koji je javno saopštio da će pokazati foto elaborat zaplijjenjenog oružja tzv. terorista? Laž i prevara na svakom koraku. Šta onda reći o ljudima koji podržavaju takve stavove osim da su sluge? Šta reći o čovjeku koji je sa agentom, provokatorom Pajom Velimirovićem potpisao Sporazum o priznanju krivice u kome Paja Velimirović priznaje da je jednoga dana bio dva puta u Beogradu, dva puta na Kosovu i Metohiji i dva puta boravio u Podgorici? Da li je to borba za istinu? Šta reći o čovjeku koji je saopštio da je kriminalna organizacija formirana u septembru ili oktobru 2016. godine, a uhapsio je Mihaila Čađenovića koji je putovao početkom marta 2016. godine i van svake logike i pameti već šest mjeseci ga drži u zatvoru, ali Milivoju

Katniću i korumpiranim sudijama ništa ne znači što se mart i oktobar nikako ne mogu dovesti u vezu. Sramota, skandal, bruka i zastiće jedini su atributi koji na adekvatan način mogu opisati postojeće stanje u državi.

Bezprizorna uloga pojedinih sudija i njihova bezobzirna zloupotreba instituta pritvora omogućili su Milivoju Katniću da na osnovu lažnih optužbi konstantno vrši torturu i mučenje optuženih. Oni su proglašili laž za istinu. Dobro je da javnost upozna te borce, da laž postane istina, a isti su se oni zakleli da će im borba za istinu i pravdu bitit vrhunac profesionalnog djelovanja. Na čelu te organizacije Vesna Medenica, predsjednica Vrhovnog suda, a svi znamo da je bila i ostala aktivista DPS-a i saradnica Udbe. Nju svi građani Crne Gore poznaju, ali da se upoznaju sa Borisom Savićem, predsjednikom Višeg suda koga je Tužilaštvo zaobišlo prilikom budvanskih afera i zbog toga on danas je slijepi poslušnik aktuelnog režima da Tužilaštvo vidi kako izgleda Boris Savić koji olako određuje pritvore.

Takođe, se isto može konstatovati i za Mušiku Dujovića, predsjednika Apelacionog suda koji isto tako olako određuje pritvore nevinim ljudima. Njihov specijalni sudija je i Milić Međedović, a u konačnom puno im pomaže i predsjednik Ustavnog suda Dragan Drašković koji je bio i ostao sluga svačije vlasti.

Molim vas da mi produžite vrijeme.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:21:48)

Po našem dogovoru ljudi kojima se skida ili odlučujemo o ukidanju imuniteta imaju do minut vremena da završite. Sve ovo je nekorektno od vas za pominjanje sudija o kojima pričamo, ali neću izlaziti u susret vama da vam još ne oduzimam riječ ako uspijete u ovih minut da završite to što treba na korektan način.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (26.07.17 21:22:12)

Sve je ovo bilo vrlo korektno i suština da je sve ovo bilo tačno. Takođe, želim da pokažem fotografiju jednog specijalca sudije Višeg suda Dragoja Jovovića koji takođe nevine ljudi šalje u zatvor. Lustracija je jedini lijek za ovakvo stanje. Ne mogu saradnici Udbe i ANB-a obavljati najznačajnije državne funkcije, ali Crna Gora je jedina zemlja u Evropi u kojoj saradnici komunističkih ozloglašenih, bezbjednosnih organizacija mogu i dalje obavljati javne funkcije.

Borba za istinu, borba za pravdu, borba za demokratiju i borba za slobodu ostaju sveti cilj Demokratskog fronta. U toj borbi neće biti kompromisa sa prevarantima i kalkulantima. Eto toliko gospodine Brajoviću.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:23:08)

Hvala.

Riječ ima Janko Vučinić.

JANKO VUČINIĆ (26.07.17 21:23:17)

Poštovani građani,

Iako su pojedini režimski mediji pokušali juče da daju izvještaje sa Administrativnog odbora kako je Demokratski front opet napravio incident, opet napravio neko nasilje. Samo hoću da kažem pravu istinu da sam juče odgovorio na uvrede. Odgovorio sam na uvrede predsjednika tog odbora jer je prvi počeo sa vrijeđanjem, posle moje diskusije koja je bila politička. On je to sveo na ličnu ravan i zbog toga sam reagovao.

Takođe, taj predsjednik odbora ne skriva zadovoljstvo i likovanje zbog toga što ukida imunitet poslanicima Demokratskog fronta koje treba da proslijedi ostalim dželatima koji u vidu

partijskih vojnika čekaju poslanike Demokratskoga fronta.

Poštovani građani,

Mi smo danas ušli u ovu ustanovu, ne Skupštinu, jer je ovo daleko od Skupštine i od tog visokog doma hrama demokratije. Ovo je tzv. Sindelićeva Skupština skupljena onako s koca i konopca i u kojoj 42 poslanika Demokratske partije socijalista i ostalih donose zakone koji su na štetu naroda, protiv volje naroda i to je protiv pravno nasilje.

Mi ćemo iskoristiti danas ovu govornicu da kažem ovu istinu. Ovo je progon Demokratskog fronta, ovo je obračun sa najjačim opozicionim političkim subjektom i zbog toga ćemo mi da se suprotstavimo tome na svaki način.

Izgovor poslanika Demokratske partije socijalista i ostalih ovdje koji su s njima i čine tu parlamentarnu većinu, da oni samo rade svoj posao i da hoće da ostale institucije to dovrše to je sasvim licemjerno i zlobno jer znamo kako funkcionišu institucije ovdje u Crnoj Gori. To nijesu institucije, to su partijske ćelije Demokratske partije socijalista.

Ko može vjerovati u nezavisno Tužilaštvo u kojem glavnu riječ vodi Milivoje Katnić, buzdovan u rukama Mila Đukonovića i to je Specijalno tužilaštvo pretvorio u obračun sa Demokratskim frontom. Pored toliko višemiolinskih pljački počev od Limenke, Telekoma, Željezare, Kombinata aluminijuma, Rudnika boksita, sada glavni zadatak Specijalnog državnog tužilaštva je obračun sa poslanicima Demokratskog frona. Ko može vjerovati u nezavisno sudstvo u kojem glavnu riječ vode partijski vojnici i jedva čekaju ovako ove političke osuđenike da ih osude i da im dodijele kazne koje ne zaslužuju i zbog kojeg nema nikakvog razloga?

Poštovani građani, ova Skupština je na žalost pretvorena u brbljaonicu i u fabriku za štancovanje zakona, po mjeri i želji vrha udbaško mafijaške organizacije koja na našu nesreću upravlja ovom državom. Zato je Skupština pretvorena u njen izvršni organ. Danas se u ovakvoj Skupštini odlučuje o imunitetu poslanika Demokratskog fronta na osnovu zahtjeva koji je potpisala izvjesna Romina Vlahović, koja je prije nekoliko godina optuživana zbog krađa pomada. Sve ovo što sam rekao poštovani građani, je jedna obična sprudnja i juče sam na Administrativnom odboru odgovorio ironično da poslanici Demokratske partije socijalista usvoje Zakon o zaštiti poslanika Demokratske partije socijalista slično zaštiti ugroženih divljih .....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:28:24)

Riječ ima Slaven Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (26.07.17 21:28:33)

Poštovani građani Crne Gore, vjerovatno se pitate kao i ja odakle uopšte ideja poslanicima DPS-a da toliko potenciraju priču kako ovaj dom treba da bude ovakav i onakav, kako se oni stide što smo mi svojim reakcijama kao navodno unizili ovaj dom, kako je on nekad bio primjer ovoga i onoga. Crna Gora je zemlja sa skoro pa najsrođenijom parlamentarnom tradicijom u Evropi. Još najduži dio te tradicije je bio u komunizmu. To je od prilike ono vrije za kojim žude naše kolege iz Demokratske partije socijalista. Sve je bilo mirno, svi su bili obrijani sa kravatama, prilagali su diskusije da ne opterećuju građane mnogo, dizali ruke jednoglasno, od prilike kao ovaj sadašnji parlament bez opozicije. Znači, bitna je forma, a ne suština. Suština je gospodine predsjedavajući u tome da zastupate građane i da zastupate njihov interes, a ne interes nekoliko ljudi koji su Vam pomogli da budete izabrani, u tome je razlika. Na žalost Crna Gora nikad nije promijenila tu vlast koja je od 1945. godine na snazi u Crnoj Gori, samo je zamijenila ime partije i sačuvala je sve one instrumente koji su krasili to komunističko doba. Zbog toga, je moguće da nekoliko ljudi vlada ovom državom na način da po potrebi krade izbore, inscenira državne udare potkupljuje građane, ucjenjuje ljudе, radi što joj je milo. I mi smo iz Demokratskog fronta shvatili da više uvlačenje u tu formalno gledano parlamentarnu borbu koju priželjkuju građani, svaki u svoj državi, nema više vremena. Ovdje amandmanska djelovanja, ovdje poslanička pitanja ništa ne znače. Ovdje ljudi lažu kad Vas gledaju, lažu kad pričaju u kameru, i završavaju svoj posao i za svoj interes.

Zbog toga je Demokratski front veći problem nego ostale opozicione partije. Ja ne sumnjam da apsolutno sve opozicione partije u Crnoj Gori žele smjenu Mila Đukanovića, ali postoji jedna velika razlika i zbog te velike razlike je Demokratski front proganj. Mi ne želimo samo da srušimo režim Mila Đukanovića, mi želimo da srušimo tekovine vladavine režima Mila Đukanovića, to je ta velika razlika. Neki su spremni da ponude promjene i da se prikažu kao voljna buduća vlast, spremna da naslijedi sve ono što je Milo Đukanović već uradio od Crne Gore, pripremio kako na međunarodnom planu, tako i na unutrašnjem planu. To znači, da ne diraju u interesu nekih država velikih sila, i da na taj način izdejstvuju za sebe dobру poziciju.

Demokratski front vodi brigu i interesuje ga samo interes građana Crne Gore. I zbog toga mi smatramo da je važnije od svega da pored rušenja režima Mila Đukanovića, da se sruše i tekovine njegove vladavine, one naravno negativne. Ima pojedinih stvari, svaka vlast od 30 godina napravi i neku korisnu stvar, nećemo rušiti put ili most, to se podrazumijeva, nego ono što ne valja. Prije svega, institucije sistema koje su dovedene do toga da služe kao najobičniji uslužni servis jednoj porodici, moramo da promijenimo. Lustracija mora da se izvrši, ljudi koji su to zaslužili treba da odgovaraju. Demokratski front je zbog toga proganj. Ovo danas što se dešava, ovo je prvo da kažem građanima blaža forma skidanja imuniteta nego kakva je bila do sad. Niko od ljudi iz Demokratskog fronta nema problem sa tim da mu bude skinut imunitet i da bude suđen.

Samo treba da znate da je ovo samo djelić onoga što se zove opšti progon ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:33:37)

Poslanik Predrag Bulatović ima riječ.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.07.17 21:33:44)

Poštovani građani Crne Gore, na samom početku želim da odgovorim, da postavim jedno pitanje. Zašto radi ovo DPS? Danas će biti deveto skidanje imuniteta i sa saldom od tri odluke o utvrđivanju pritvora koje nije realizovane. Ovo se radi zbog toga što je Milivoje Katnić, njegov nalugodavac strane službe prije svega Sjedinjenih Američkih Država i Milo Đukanović doživljeli javni fijasko vezano za državni udar. I treba sada pokriti fijasko državnog udara koji je montiran proces protiv Demokratskog fronda i lidera Demokratskog fronta Mandića i Kneževića, ovom pričom da smo mi primitivci, a ovo je tamo akademija nauka, vidjeli smo kakva je danas bila ta akademija nauka.

Drugi razlog, jeste lična osveta Milivoja Katnića, ovoj četvorici poslanika jer mu nije uspio plan da strpa u zatvor Nebojšu Medojevića.

Poštovani građani, takvog Specijalnog tužioca imate i njegovog nalugodavca. Treća stvar odnosno prva jesu predsjednički izbori. Milo Đukanović je predsjednik Košarkaškog saveza, tako kažu ovi iz društvenih funkcija, istina, najmoći čovjek u Demokratskoj partiji socijalista bio do sada. Da bi se vratio u život on mora da se kandiduje na predsjedničkim izborima, ili da smijeni Duška Markovića. Njega smijeniti ne može onako kako je smijenio Igora Lukšića, i zato je neophodno pokušati marginalizovati DF jer svaki kandidat kojeg predloži DF na predsjedničkim izborima ili ga podrži naglašavam ili ga podrži, pobijediće na narednim predsjedničkim izborima onako kako je 2013.godine ostvario naš kandidat pobjedu. I to je suština čitave priče. Oni koji su uzlečeli politički treba da znaju da bez DF-a nema nikakve priče. Da ne bih ostao nedorečen pominjao sam Duška Markovića, jer je za razliku od Osnovnog državnog tužilaštva koje je za 24 sata preuzeila ono što su privatno trebali da rade poslanici, on tužio Šukovića, ali nisam završio misao. Njemu se u međuvremenu desio pokušaj ubistva Šukoviću. Počinioци nijesu pronađeni, a hapšen je čovjek za koga je bjelodavno utvrđeno da je dana kada se desio pokušaj ubistva bio u Beogradu. To je Crna Gora, i to je slučaj koji nije riješen.

Još nešto Vi nama kažete da idemo na sud. Na vaše sudove? Neću pominjati ime, ali jedan sudija koji redovno odbacuje zahtjeve za ukidanje pritvora u jedinstvenom DPS-u se kandidovao da na Komisiju za izbor i imenovanja jer je ona tada predlagala sudije, kaže ovaj

može, partijski je prikladan, ovaj ne može. Dolazio je na Klub poslanika tada. Mislite li da se on promijenio i one sudije koje je on štrikirao da su se promijenile? Vi šaljete poslanike DF-a tamo kod tih poslušnika. Nisu sve sudije takve, ali tačno se zna ko je i to je stvar o kojoj treba da se kaže.

Na kraju, vi upoređujete Marovića i aplauze koje smo mi dali Katniću. Marović je priznao da je kralj i nije Katnić otkrio Marovića nego Čarapića i ostalo društvo, ali Đukanović je to primijenio za obračun s njim i da se podigne na određeni nivo Katnić da bi mogao da radi ovo što radi. To je, poštovani građani, u stvari, suština čitave priče.

Sada govorite o tome da smo se mi pokajali zbog onoga što smo uradili. Centralno pitanje jeste, poštovani građani, šta je nasilničko ponašanje - koškanje, psovka. Ovo je maloprije bilo nasilničko ponašanje ili je nasilničko ponašanje kada ovi ovdje na čelu s predsjedavajućim pogaze Poslovnik, zakone, skinu imunitet i donesu odluku da se strpaju u zatvor Knežević i Mandić. To je nasilničko ponašanje. Na to nasilničko ponašanje je došlo do verbalnog kontakta. Vi nas danas šaljete na te sudove. Otići ćemo mi na svaki sud. DF nastavlja svoju borbu. Vi hoćete da uništite našu političku ideju. Ne, mi ćemo biti sve jači. Zabranite nas, bićemo još jači. Uhapsite nas sve, ni to nije problem. Vama će doći kraj, a naša ideja će da živi jer je to istinska, prava Crna Gora, i to smo došli da vam kažemo. To je suština svega. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:38:45)

Hvala.

Komentar. Obrad Mišo Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.07.17 21:38:48)

Uvaženi građani, kolega Bulatoviću,

Dobro ste rekli jednu stvar. Vama je odgovarao specijalni državni tužilac gospodin Katnić, kada je ugledne ljude iz Demokratske partije socijalista procesuirao i koji su otišli u zatvor i osuđeni za ono što su uradili. Tada vam je odgovaralo. Čak ste tražili zbog toga što je tako bilo da gospodin Katnić specijalno bude zadužen za izborne procese prošle godine, da ih on nadzoriše, to se iz vaših redova tražilo. Tada vam je gospodin Katnić odgovarao.

U vašem prvom nastupu, ne znam u replici ili komentarju, vi ste govorili o tome kako je sadašnji premijer Marković, a tada potpredsjednik Vlade poveo privatnu istragu i privatnu prijavu protiv čovjeka. To je tačno, ali ste na maliciozan način pokušali da pripišete nešto što se posle dešavalo kao da nećete, to neko da je uradio zbog toga što je protiv njega pokrenut postupak. Nije to.

Dalje, odgovarali su vam sudovi, gospodine Bulatoviću, kada su naši poslanici iz ovih klupa, naš poslanik, našim glasovima mu skinut imunitet otišao u sud i pravo u Spuž. Tada je sve bilo u redu i tada su sudovi bili dobri. Selektivno prilazite problemima kako vam odgovara. To je prvi imunitet koji je skinut jednom poslaniku, prvo poslaniku Demokratske partije socijalista, i to našim glasovima, a prije toga poslaniku koji je iz vaših redova našim glasovima nije skinut imunitet. Tada ste bili u istoj partiji, neću da pominjem ljude koji nijesu ovdje. Isto našim glasovima.

Vi govorite o vašem kandidatu za predsjedničke izbore i vašem lideru Demokratskog fronta, ali kada se s njim osvojili to što ste osvojili na predsjedničkim izborima istjerali ste ga iz Demokratskog fronta. Prema tome, malo će vaših kandidata biti koji će ispred vas stati da budu kandidati za predsjednika Crne Gore iduće godine. Još nešto da vam kažem. Kojeg god kandidata isturite izgubićete od kandidata Demokratske partije socijalista pa ma o kome da se radi, vi to dobro znate. Ovdje su drugi problemi u pitanju. Vratite se u parlament i razračunajte se s onima koji vam svaki dan uzimaju glasove, a nijesu iz Demokratske partije socijalista.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:41:18)

Želite li odgovor na komentar? Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.07.17 21:41:22)

Ne bih to zadovoljstvo propustio.

Poštovani građani, ovdje je dotaknut Duško Marković i zato je nervosa u ovoj reakciji koja je bila. Borba je ko će biti direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost. Dejan Peruničić, penzioner nije više direktor ANB-a, nije prošao predlog jer su Amerikanci zaustavili da to bude Veselin Veljović, a poslanik DPS-a koji je sada sa mnom polemisao je glavni kandidat u neformalnim mojkovačkim krugovima. Znate vi to. Zbog raznih referenci Duško jedino u vas ima povjerenja.

Pohvalio sam Duška Markovića za privatnu tužbu kritikujući da je Osnovno državno tužilaštvo zaklonilo DPS poslanike i ovo je klasična zloupotreba. Šta je po službenoj dužnosti tužilaštvo uradilo do sada? Ništa. Zaštitilo je vas. Tužite privatno jednog po jednog poslanika, idite na sudski proces. Ne, stali ste iza tužilaštva ne Turković nego ova Romina Vlahović.

Što se tiče skidanja imuniteta, Aćim Višnjić je prvi kome je skinut imunitet. Greška. I tada je tražio Milo Đukanović da mu se skine poslanički imunitet. Što se Katnića tiče, mi smo od njega tražili da riješi Limenku, krađe na visokom nivou koje su vezane za familiju Đukanović, familiju Đukanović i još neke koji sjede u ovom parlamentu. Ne, on je strpao Marovića, izvršen je pritisak na njega, on je priznao da je kralj, to je fakat, a sada na tim lovorkama treba da gura protiv Demokratskog fronta.

E, da vam kažem. Mi nijesmo kriminalci, mi nijesmo izdajnici, mi nijesmo teroristi. Što se tiče kulture dijaloga, i tu možemo s vama kad god hoćete i kako god hoćete. Nama je laka borba sa vama, ali vi imate Sjedinjene Američke Države, imate kriminalce, imate pljačkaše, imate za sobom opustošenu Crnu Goru i želju da sačuvate slobodu da opstanete na vlasti. Ta želja za slobodom vas vodi da radite ovo što radite. Znam da se jedan broj ljudi ovdje stidi onoga što će uradi da digne dva prsta i da pošalje kod onog sudske koji je bio na Klub poslanika jedinstvenog DPS-a i danas je aktivran, da sude da ovo što ....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:44:24)

Hvala vam.

Pokušali ste da prikažete veliku informisanost, ovdje hvalite određene visoke funkcionere DPS-a i podsjećate se na neki način tog vašeg zajedničkog perioda kada ste bili u zajedničkom DPS-u.

Procedura. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (26.07.17 21:44:44)

Ako smo vam na prošlom zasjedanju dozvolili da kršite Poslovnik, vi ste ga sada prekršili, vi nemate pravo da to radite. Možete na silu to da radite. Prijavite se za komentar u ime vaše stranke. Meni da raspravimo to pitanje. Vi ste prekršili Poslovnik, a nas ovdje disciplinujete. Vi nemate pravo da koristite to. Može u svoje lično ime. Znači, prekršili ste Poslovnik, molim vas da to ne činite, a nas disciplinujete. S posebnim zadovoljstvom komentar i diskusiju sa vama kada god želite, na koju temu god želite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:45:27)

Prvo, da li sam prekršio Poslovnik to odlučuparlament. Drugo, ova dobacivanja iz vaših klupa me apsolutno ne dotiču.

Za riječ se javio Strahinja Bulajić. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (26.07.17 21:45:46)

Poštovani građani, prije svega želim da pozdravim kolegu Damjanovića i da mu zahvalim na solidarisanju s nama, ali i da ga podsjetim da je, uslovno rečeno, ostao dužan jedan odgovor onome što ga je mislim gospodin Bulatović u prvom dijelu sjednice pitao o skoroj smjeni vlasti. Evo, da i ja ponovim radi kolegijalnosti.

Poštovani građani, Crna Gora je i definitivno postala zemlja apsurda. Mislim na apsurde koje je Živko Nikolić, reditelj evropskog formata, svjetskog formata predstavio i predvidio u svojim filmovima, skidanje političkog imuniteta poslanicima, oduzimanje ustavnog imuniteta majkama, nepoštovanje volje naroda samo su primjeri ne čojstva i junaštva, već primjeri kršenja humanosti i demokratije. Skidanje imuniteta poslanicima Demokratskog fronta su primjeri i opomena svakom građaninu, da ako želi da pruži otpor ovakvom režimu očekuje ih kazneni put ili interniranje u Kinšasu. Ne pominjem slučajno ovdje film Živka Nikolića U ime naroda, jer je upravo u tom filmu moj Nikšić predstavljen kao epicentar političke diktature i političkog, kulturnog i duhovnog sunovrata u Crnoj Gori. Paradoks je u tome što svi poslanici u ovoj Skupštini i mi i vi dobro znamo šta je istina, a posebno mislim na istinu na takozvanom državnom udaru. Tu istinu znaju i građani Crne Gore. Naravno, tu ne računam na one građane koji su uspješno inficirani virusom vaše kolektivne mitomanije. Možete da skidate političke imunitete poslanicima, možete da šaljete nevine ljudе u zatvor, možete da učinite mnogo toga nečasnog, nevaljalog a ne bi bilo loše i časnog, prosto može vam biti, ali zapitajte se do kad. Niko od nas prisutnih nije rođen sa političkim imunitetom, ni mi, a ni vi, ali što ne možete da nam oduzmete to je moralni imunitet i kredibilitet. To je ono što je u Crnoj Gori izgubljeno upravo vašom voljom, voljom parlamentarne većine tokom poslednjih 27 godina. Zbog toga je danas Crna Gora zemlja apsurda. Zemlja u kojoj njeni građani ne mogu da žive dostojanstveno od svoga rada, zemlja u kojoj ne postoje objektivni mediji. Čast pojedinim izuzecima, pojedincima, zemlja u kojoj niko ne radi svoj posao, zemlja u kojoj parlament polako preuzima ulogu suda, a gdje su opozicionari spriječeni da rade svoj posao. Zato je djelo Živka Nikolića aktuelnije neko ikada ranije.

Poštovani građani,

U bilo kojoj varijanti u zatvorima ili na takozvanoj slobodi sa ili bez političkog imuniteta mi nećemo odustati od naše borbe za istinu i pravdu, to jeste teška borba, ali za nas sveta, a osjećaj zadovoljstva kada znate da se borite za nešto veliko, za nešto što je od opštег značaja je neprocjenjivo.

Uvjeren sam da u našem narodu još uvijek nije ugašena iskra slobodoumlja i otpora i da ćemo zajedno, poštujući principe demokratije da kako, pokrenuti i oslobođiti Crnu Goru. Tomas Džefesron kaže:"Kada nepravda postane zakon, otpor postaje obaveza".

Poštovnai građani,

U Crnoj Gori mnogo je nepravde.

Nažalost, apsolutnu pravdu nikada nećemo dočekati, jer ona kao takva i ne postoji, ali ovdje nije riječ o apsolutnoj pravdi, već o onoj prostoj ljudskoj za koju obično kažemo da je spora ali dostižna. Zahvalujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:50:15)

Hvala.

Riječ ima Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.07.17 21:50:24)

Zahvaljujem se, prije svega kolegi Bulajiću, koji me je podsjetio, tako da zaokružimo jednu diskusiju koju je inicirao ovdje kolega Bulatović, a vama predsjedniče stiće se utisak da ste vi zaboravili na dijaloge, na kulturu dijaloga kao da biste željeli da ste sami ovdje, da sami predsjedavate sebi. Vama smetaju čak i poslanici parlamentarne većine. Dajte samo da se malo

strpimo i da probamo da zaokružimo do kraja ovaj današnji dan. Vi ste se odvikli od dijaloga, ali očigledno ovo je drugi ili treći put da namjerno ili nenamjerno je li tako pokušavate da mi ne dozvolite da ostvarim svoje poslaničko pravo. Zato se vama obraćam u tom dijelu. Vi poslije komentarišite.

Naravno, gospodine Bulajiću, kolega Bulatović je ovdje istakao da postoji projekat da se na jesen izvrši rotacija ovdje predsjednika Parlamenta i nije samo ta rotacija u pitanju, nije samo ugrožena fotelja predsjednika Parlamenta i otkud ovakvo ponašanje, paket je smjena vlasti u Budvi u Kotoru, koja se već planira i vi znate da sam spriječio da dođe do paktiranja sa DPS-om u Kotoru i da sam natjerao buhvalno jedan dio opozicionog spektra tamo da naprave opozicionu vlast. Naravno, to što tada nije ostvareno pokušaće se vjerovatno u paketu pod firmom nekih procesa koji su neminovni, priprema za neke nove izbore i tako dalje. Naravno, ako se to desi to će biti politička izdaja par ekselans i ti koji naprave takvu političku izdaju završiće kao neki koji su već to napravili i više ih nema ovdje i nikakav problem. Neće biti ni prvi ni zadnji. Naravno, ovaj parlament se ne bavi ključnim stvarima. Pomenuo je gospodin Bulatović jednu stvar, to je penzionisanje visokih čelnih ljudi nekih bezbjednosnih agencija, pa je Ustavni sud morao da bude u funkciji, jer to ovaj parlament nije smio da uradi, da promijeni Zakon o radu i onu normu od 67 godina, nego Ustavni sud se ponovo stavio u službu udarada na jednog čovjeka, odnosno međusobnog obračuna unutar vladajuće partije. O tom po tom. Vidjećemo posledice.

Parlament se naravno ne bavi ni drugim bitnim stvarima, ni ovim stotinama miliona poreskog duga, sive ekonomije, šverca narkotika, šverca duvana, ubistava koja su postala svakodnevna stvar u Crnoj Gori rutina, nema ovdje želje ni volje da ni ovakav krnji parlament o tome raspravlja, ali ima želje i volje da se raspravlja o imunitetima devet puta. Neko je rekao večeras i da ovaj parlament nažalost, odnosno krnji parlament koji evo sedam mjeseci je sebi dovoljan i uživa u tome što je sebi dovoljan opstane zapamćen kao parlament koji se bavio imunitetima pored koga je prošao život, pored koga prolazi sve ono što ne bi trebalo da prolazi u demokratskoj državi, odnosno u prosperitetnoj državi. E, to je suština kolega Bulajiću. Hvala vam svakako.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:53:24)

Komentar na komentar ne može. Procedura može. Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (26.07.17 21:53:35)

Gospodine predsjedniče,

Koliko znam, komentar je na diskusiju koja se kosi sa mišljenjima i stavovima druge strane. Komentara nikad nije bilo u istom partijskom bloku, jer ovdje gospodin Damjanović ne predstavlja partiju na čijoj je listi bio nego ja ne znam koju. On sjedi na mjesto poslanika Socijalističke narodne partije, on to više nije, on je taj klub napustio.

Prvo treba da znamo koga on predstavlja večeras ovdje i u ime čije priča i on ima komentar na izlaganje gospodina Bulajića s kojim se potpuno slaže u diskusijama. Mislim da je to mimo Poslovnika.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:54:16)

Vi želite da odgovorite na komentar.

Poslanik Bulajić, ima riječ. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (26.07.17 21:54:36)

Zahvaljujem.

Evo, u cilju doprinosa odustajem od komentara.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:54:44)

Zašta se javljate vi gospodine Damjanoviću?

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (26.07.17 21:54:50)

Javljam se da ukažem da je povrijeden Poslovnik i da nijeste na vrijeme ukazali poslaniku koji je sada zloupotrijebio Poslovnik i polemisao sam sa sobom, bavio se katama da nema potrebe to da radi. Ja ovdje zastupan stavove časnog članstva Socijalističke narodne partije Crne Gore i to zna cijela Crna Gora. Nikakav problem nije, a gospodin koji je malo prije pokušao da polemiše i da izigrava Poslovnik trebali ste da ga upozorite na to i da mu oduzmete riječ. Ovdje lamentira nad klubovima, pojma nemam da li ste se našli prepoznati u ovome što sam ukazao da je Ustavni sud morao da izvrši nalog jednog čovjeka u Vladi, prvog čovjeka Vlade, da bi se jedan čovjek iz AMB uklonio pa se doveo neko svoj. Ako je to, evo vidjećemo, imaćeete vi prilike o tome da raspravljate.

Gоворите vi gospodine Stanišiću o tome što lomite instituciju po instituciju. Ovakav krnji parlament čiji ste vi član lomi Agenciju za sprečavanje korupcije, noćas kada će da lomi DRI, lomite instituciju po instituciju ove države. To ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 21:55:54)

Hvala.

Vi ste, prije svega na neki način izazvali mene na komentar. Ne, vi nemate pravo sad poslaniče Stanišiću, a ni poslanik Damjanović više. Tačno je da poslanik Damjanović nije član kluba, jer on nema klub. Njih nije bilo dovoljno da formiraju klub. On može tokom svog poslaničkog mandata da se prikloni nekom klubu. Za sad nema klub, jer ih nema dovoljno da formiraju klub. A to što vi govorite o krnjem parlamentu, vi ste nekoliko puta i svojim iskazima i svojim nastupom pokazali da bi jedva čekali da se vratite u parlament. Pa to je svakome jasno ovdje, bar svim prisutnim poslanicima. Ali, ja samo želim da vam kažem, vi ste zloupotrijebili stvari kad ste komentarisali, a pošto niste u istom klubu dao sam vam komentar, vi ste pričali druge stvari i bavili se drugim stvarima a ne komentarom izlaganja Strahinje Bulajić. Toliko.

Želi li neko proceduru? Ne.

Za riječ se javio Andrija Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (26.07.17 21:57:10)

Hvala predsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore,

Parlament je u svakoj demokratskoj državi mjesto gdje se sastaju predstavnici vlasti i opozicije i gdje se svakodnevno provjerava odgovornost izabralih predstavnika naroda. Dakle, ovdje se razmjenjuju politička mišljenja, ovdje se vodi politička debata i ovdje se iznalaze najbolja rješenja za dobrobit svih građana Crne Gore bez obzira na političku pripadnost.

Međutim, zbog crnogorske javnosti želim da podsjetim da se radi o jednom permanentnom potcenjivanju inteligencije crnogorskih građana na način što im se uporno servira priča o deficitu demokratije u Crnoj Gori, o navodnoj diktaturi, a onda se kao alternativa zapadnom sistemu vrijednosti koji promovišemo, nudi jačanje saveza ili veza sa Rusijom koja, gle čuda, nikad u svojoj istoiji nije ni omirisala demokratiju, nije omirisala demokratiju. Dakle, u kojoj je koliko do par mjeseci unazad uhapšen lider opozicije zato što je organizovao proteste pa mu se prilikom hapšenja odredila kazna zatvora od 15 dana za to što se opirao hapšenju. Volio bih da građani

Crne Gore razmisle o tome šta bi se događalo sa tom ruskom opozicijom da su kojim slučajem razapeli šatore ispod zidina Kremlja i onemogućavali saobraćaj jednog dijela Moskovljana. I naravno, volio bih da građani Crne Gore razmisle o tome šta bi se dešavalо sa ruskom opozicijom da su kojim slučajem skandirali u Ruskoj dumi onako kako su poslanici Demokratskog fronta nedavno skandirali bivšem premijeru. Nije teško pretpostaviti šta bi se događalo sa njim.

Ono što želim da kažem je da je i manje intelligentnim ljudima nego što su građani Crne Gore jasno da je na prethodnim izborima, dakle na parlamentarnim izborima 2016. godine mnogo više novca potrošila crnogorska opozicija u odnosu na crnogorskiju vlast. Znamo odakle je taj novac stigao i znamo ko je taj novac trošio i za koje svrhe ga je trošio. Dakle, nema sumnje da smo bili svjedoci posljednjeg pokušaja zaustavljanja crnogorskog puta u NATO. I šta imamo kao epilog? Imamo kao epilog da uprkos ogromnoj količini novca koji je iskorišćen za tuširanje i retuširanje mozgova crnogorskih građana, dakle za tuširanje i retuširanje mozgova crnogorskih građana. Uprkos... hoćete li mi dozvoliti da nastavim ....?

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:00:26)

Ja bih zamolio samo da dozvolite.... Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (26.07.17 22:00:36)

Uprkos neviđenoj kontroli za identifikaciju birača, mjerama koje do tada nijesu viđene u Evropi, vojsci stranih i domaćih posmatrača, mjestima koja su popunili po dubini i po širini u vladu izbornog povjerenja njihove opozicione kolege, finalno i zbog toga što su na kraju prema propalom scenariju, odnosno, dakle građani Crne Gore suštinski nijesu nasjeli na ono što se pokušalo izrežirati iz opozicionog dijela dvorišta.

Ako sve to nije dovoljno da pobijedite na izborima onda treba da se objasnите sa crnogorskim građanima zašto bojkotujete parlament. Zašto bojkotujete parlament? Ako priznajete rezultate u Budvi i u Kotoru na bazi istih onih rezultata izbora koje ne priznajete na državnom nivou, onda treba da objasnite kako to da izbri u Budvi i Kotoru važe, a izbri na državnom nivou ne važe. Pa ako ste principijelni, kazaćete jasno i glasno - nećemo priznati ni one rezultate izbora gdje smo pobijedili. To je princip. Ako ste principijelni i ako prigovarate regularnosti izbora nećete slati predstavnika opozicije da u vaše ime traži mandat od predsjednika države za formiranje Vlade. Ako prigovarate regularnosti izbora nećete nuditi Bošnjačkoj stranci formiranje vlade a omalovažavali ste ih u izbornoj ....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:02:16)

Za komentar se javio Milan Knežević.

Ne mogu, nisam nikome dozvolio, imaćete pravo na odgovor na komentar.

MILAN KNEŽEVIĆ (26.07.17 22:02:21)

Gospodine Nikoliću,

Bio sam u dilemi da li da polemišem sa vašim stavovima ili ne ali kada sam video vašu gestikulaciju gdje ste pokušali da neuspješno oponašate Mila Đukanovića, drmajući glavom, rukama i svemu ostalom, odlučio sam da vam malo podignem cijenu u njegovim očima ukoliko on to gleda iz Dubaja, iz njegovog penthausa i da vam dam jedan dobromamjeran savjet. Ipak ste se bolje snalažili kada vam je bio mikrofon u uhu i bili na direktnoj vezi sa Radojom Rutović. Ali ovo nisu kontrolisane emisije, ovo nije kontrolisani ambijent nekadašnjeg javnog servisa i moraćete da objasnite građanima Crne Gore ili da pitate vašeg političkog direktora - koja je to prva partija u Crnoj Gori potpisala sporazum sa ovom omraženom Putinovom jedinstvenom Rusijom. Pošto

vjerovatno ne znate, to je potpisala Demokratska partija socijalista 2011. godine. Nakon toga, potpisale su ga Nova srpska demokratija, Socijalistička narodna partija i Demokratska narodna partija.

I sad ja pitam ovdje, u stvari njih nema ovdje, ali vjerovatno me sluša, ili pitam bilo kog od poslanika DPS-a koji ima mandat i petlju da ovdje ustane i da kaže da li se vi odričete tog sporazuma sa Putinovom jedinstvenom Rusijom. 2005. godine je geneza tog sporazuma, a tada je vaš predsjednik partije i aktuelni predsjednik Košarkaškog saveza dobio od baćuški iz Rusije 300 miliona evra. Lično je dobio 300 miliona evra i jedne sibirske noći on i baćuška Roćen koji je na žalost obrijao brkove da nema nikakve veze sa Rusijom su se zahvaljivali i govorili da nikada neće skrenuti sa puta slovenske braće i zahvaljivali su se što su im Rusi ubrzgali finansijsku injekciju za obnovu nezavisnosti. Naravno, posipali su se šampanjcem, kavijarom, a Đukanović je u nekom transu zaboravio da jednog od konobara nazove konobarom nego ga je nazivao sve vrijeme ministrom, pa su morali da ga gurkaju. Postoji snimak oko toga.

I gospodo iz DPS-a i gospodo iz Vlade nikada nemojte da zaboravite da vam je pola vlade sa Golog otoka a pola sa Zidanog mosta.

ANDRIJA NIKOLIĆ (26.07.17 22:05:37)

Muslim da građani Crne Gore nemaju dileme ko je u transu. To je jedno. Drugo, vrlo rado ću građanima Crne Gore da objašnjavam, ali vama ne pada mi na pamet. Zato što bih vam objašnjavao treba da budete relevantan sagovornik a vi to nijeste. Već sam jednom kazao ponoviću, datumom ulaska Crne Gore u NATO ističe rok trajanja Demokratskom frontu. I ovdje je čini mi se problem osnovni što to predosjećaju i njihove opozicione kolege koje se uveliko distanciraju od dojučerašnjih saveznika. Dakle, vi ste u problemu što se distribucija vaših glasača vrši u okviru iste srodne ideološke matrice sa vašim oponentima iz .... ali da bi građani Crne Gore čuli još jednom punu istinu o da kažem političkoj ekvilibristici ovog saveza, podsjetite se samo krajem 2015. godine, započeli su protesti koji su trebali da unesu stanje nesigurnosti i nestabilnosti u Crnoj Gori da bi se radikalizovala politička retorika. Na to se konačno nadovezao i 24. oktobar i pokušaj nasilnog rušenja vlasti, zatim smo 12 mjeseci slušali o zločinačkom režimu i neminovnosti obaranja vlasti makar i nasilnim putem. U međuvremenu se na ulicama pojavila i partijska vojska koja je dobila otvorena vrata da uđe i u ovaj parlament.

Napokon, imali smo i kampanju Demokratskog fronta čija je osnovna ideja bila uklanjanje jednog čovjeka sa političke scene. I to što se vama priziva, gospodin Đukanović, vjerovatno je posljedica dugogodišnjih frustracija od mnogobrojnih političkih nokauta koje ste doživjeli. I da ste odgovorni lideri vjerujem da biste do sad ponudili odgovornost vašim biračima zbog mnogobrojnih poraza, ali ne vi i dalje nudite agresiju, pokušavate nasilnim putem da dođete na vlast, ali slaba je vajda od toga. Muslim da je slaba vajda od toga i mislim da svakim danom građani Crne Gore postaju svjesni koliko ste vi zapravo loš politički izbor.

Što se tiče jednog od poslanika, koji evo ovdje pokušava uporno da dobacuje sa mjesta i da me, da kažem, dekoncentriše, reći ću samo jedno - kad ukucam njegovo ime na Google pojavi se milion stranica kao jedan uređaj iz kuhinje koji brzo radi, ali ne postiže .....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:08:37)

Hvala.

Poslanik Mandić.

Izvolite.

...

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 22:08:47)

Profesoru Raduloviću dajte riječ, izvinite.

Ja ću poslije, dolazi do izmjene.

PREDsjednik Ivan Brajović (26.07.17 22:08:52)

Branko Radulović.
To može da bude vaš izbor.
Izvolite.

BRANKO RADULoviĆ (26.07.17 22:08:55)

Ja mislim da ćete mi ispoštovati ovaj dogovor što se tiče vremena.

Molim, samo prolazi vrijeme.

Poštovani građani,

Danas smo ovdje zbog istine i želim da vam je prenesem do kraja. Mi u toj istini možemo ovo nazvati, ovaj zahtjev, ovu inicijativu kao običnu lakrdiju, farsu, absurd, kao strah i kao veliku laž.

Građani Crne Gore, sa velikim bolom mogu da konstatujem i to osjećam duboko da je danas Crna Gora laž kao država i da ona nema ni jedan od onih dvanaest atributa koje mora da ima kao moderna demokratska država. Današnji naš život je obična laž.

Istina je građani Crne Gore da je danas teritorija koja se zove Crna Gora jedna obična žica, da je privatizovana od Mila Đukanovića, da je sve oteo i oduzeo i ono što nam je gospod Bog dao, jer vjerujem u tu vasionu i ono što su nam stekli naši preci. Oteo nam je ne samo naš život, nego što pokušava da otme i našu budućnost. E, kunem se Bogom, rođen sam u slobodnoj Crnoj Gori, živim i borču se da Crna Gora bude takva da umrem u slobodnjoj Crnoj Gori. To je moja misija, kao političara, kao profesora Univerziteta, kao čovjeka koji se vratio ovdje sa tom misijom.

Građani Crne Gore, znajte svi oni koji pričaju priče o nekoj navodnoj demokratiji, o velikoj instituciji oni profesori Univerziteta kao onaj što je kvazi profesor juče ili prekjuče pričao da je to najveće zastiće, najveća laž. Mi smo na meti, Demokratski front, isključivo zbog jedne stvari, a to je jer smo najveći rodoljubi, jer hoćemo istinu i drugačiju Crnu Goru, jer imamo daleko najbolji program. Naš program, građani Crne Gore, sastoji se u tome što nema budućnosti slobodne Crne Gore bez revizije, nema bez otvaranja dosjeda, nema bez onog što je neko ukrao, oteo, što nam je gospod Bog dao, da ne vrati i odgovara za to, zato je na meti Demokratski front.

Pošto vrijeme brzo prolazi, imam veliku priču, samo ću sa nekim aspektima reći. Danas, građani Crne Gore, u Crnoj Gori nema pravde. Ima selektivne pravde. Ima nepravde. Ova gospođa ili gospođica, čuli ste o njoj koja je čerka jednog slikara njena šefica je ovo, ova Klikovac, cijela stranica o njoj i Limenki. Je li to to pravosuđe? Je li pravosuđe ono kada ove tri tužbe koje su vjerodostojne, koje su više od deset milijardi, koje smo podnijeli Nebojša i ja prije sedam, osam godina, Vrhovni državni tužilac i specijalni tužilac znaju da je sve ovo istina. Vi ste na traćem, četvrtom mjestu i odgovaraćate. Ono kada sam vam rekao ovo prije dva, tri saziva to će se obistiniti zbog istine i profesionalnosti. Ova je, građani Crne Gore teška prije četiri godine dvije hidrocentrale, jednu termoelektoranu i 250 miliona koje ćete da platite. Ovo koje sam podnio ja tvrdo sa velikim argumentima, to je ono da svaki dan građani Crne Gore pljačkaju vas sa devet miliona eura. Tužilaštvo, Stanković je to podnio, ovom ne želim ni ime da mu kažem, tzv. specijalnom državnom tužiocu, da osnovane sumnje dovede do kraja. Vodeći ljudi sadašnje vlasti su tu.

Građani Crne Gore, moram nešto i o sebi jer ovdje od jednog moga plemenika, mislio sam da nema u mome plemenu takvih ljudi koji mogu da te prozovu i da kažu laž, ...(Prekid).... građani Crne Gore jedan od najkompetentnijih profesora Univerziteta i ljudi koji se potvrdio u praksi i vratio sma se ovdje '85, '86. godine od komunističke vlasti sam pročitajte Pobjedu i ostalo, domaći um, genije. .... od toga kroz ustašu, četnika, nekvalitetnog profesora kao što je danas sam čuo do onoga koji je antidržavni elemenat. Ne, ja sam najveći rodoljub, najveći junak koji postoji. Ja sam unuk Pavićev, sin Vasov i ostaću to do kraja.

Ono što se desilo u Skupštini, slušaj me Radunoviću, prezreo bih sebe ako ne bih emotivno i ljudski reagovao na nešto što je teško optužbe i lance koje su trebali da budu na moje dva drugara. Ako ne bih zaštitio svoju drugaricu, ali prezreo bih sebe ukoliko bih na vas reagovao kao što su režimski i Vijesti rekli. Napravićemo ekspertizu. ....(prekid)....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:15:14)

Samo čas još minut za...

BRANKO RADULović (26.07.17 22:15:21)

... ukoliko građani Crne Gore sve ove tri tužbe koje su u odnosu na ovu dvojicu da smo mi nekakva ekspozitura, čija ekspozitura, bre? Ruska ili američka? Ja sam bio, bre, Crnogorac kad ste vi bili znateli de i ostao uvijek. Ako bude pranja novca rekao sam ja Ću ići iz Crne Gore. Ako bude istina da sam vršio nad ovim čovjekom i ikoga imenom prozvao - selim se odavde. Pokušao sam sve. Bio sam najproduktivniji poslanik. Pokušao da uradim sve. Ništa nije uspjelo. Prazno slovo, mrtvo slovo na papiru je sve moje znanje koje sam pokazao i svih mojih drugova.

E slušaj, Milo Đukanoviću, za ovo ćeš platiti pred sudstvom pravim, nema ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:16:23)

Hvala.

Završili ste profesore.

Poslanik ....

Znači, prvo da objasnim građanima da četvoro poslanika za koje postoji zahtjev za skidanje imuniteta, po našem dogовору имамо pet minuta plus jedan minut, za ostale сам био врло precizan.

Ovdje se javio poslanik Radunović, on ima pravo na repliku.

MIODRAG RADUNović (26.07.17 22:16:52)

Ovo je kaznena replika.

Poštovani građani, ja razumijem da su poslanici Demokratskog fronta izgubili strpljenje, razumijem i da nijesu ostvarili zacrtane ciljeve i da moraju polagati račune onima kojima su to obećali, odatle njihova nervosa. Ne razumijem zašto nervosa kod ovog akta skidanja imuniteta kada u tom dijelu oni treba da odgovaraju za postupke koje su napravili 15.februara prema poslanicima u holu Skupštine.

Poštovani građani, čuli ste danas vrijedanja, i prezir, i psovke, i to smo istrpili, istrpili smo dva puta ranije, nije lijepo tu imam i zamjerku i prema predsjedniku zašto se takve riječi upućuju ljudima koji nijesu ovdje. Imali su oni prilike da čuju i vide Mila Đukanovića, imali su i imajuće prilike da sve ovo ponove i tužiocima, i sudijama kada budu tamo gdje treba da budu. Prema tome, ovu hrabrost koju iskazuјete danas pred kamerama, ja Vas molim da saopštite tužiocima i sve to što treba da Vi kažete o svemu tome.

Poštovani građani, znam da im je Milo Đukanović, kost u grlu, ali razumijem 27 godina gube izbore i to je sasvim logično. Ja Ću poštovani građani Vama ispričati samo jedan istiniti događaj iz Berana. Znate Milo Đukanović je njima kost u grlu, a 2000.godine, 1999.godine, nije amnezija u Crnoj Gori kod svih građana. Vi ste zastupali politiku koja je zamalo dovela da sravne Crnu Goru. Zašto ovo pričam? Kada sam bio sa gospodinom Đukanovićem, na Polici kod Berana jedno selo Zagrade, jedna starina sa bocom rakije sačekao je gospodina Đukanovića i rekao je - samo zahvaljujući vama i vašoj mudroj politici danas ima ko da Vas sačeka ovdje na Polici, jer da je jedna bomba pala na vojnu fabriku de je bilo 16 hiljada tona eksploziva, da je srušen most ili da je aerodrom u Beranama de su kuće na 50 metara bombardovane, ne bi jedno uvo ostalo u Vasojevićima. Prema tome, Đukanović je istorijska ličnost, ostace ...

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:19:53)

Hvala.

Poslaniče Medojeviću, ja Vas molim da....

Nemate pravo.

Ja moram da Vam kažem sledeću stvar. Vi kad govorite morate da vodite računa o tome dajete li povoda za kaznenu repliku ili ne. Nemate pravo ovo je bila kaznena replika.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (26.07.17 22:20:35)

Gospodine Brajoviću, ovo nije korektno, ja sam vodio tu Skupštinu, kažu svi, veoma kvalitetno. Vi treba da omogućite polemiku i razmjenu mišljenja, gospodin je iznio hiljadu činjenica koje ne stoje. Oni čak što više i vrijeđao ovdje, ali sam prešao preko toga. Samo bi ga pitao. Što je uradio sa zdravstvom i sa onim bebama kad bi bio i malo maliciozan š njim to je jedna stvar.

Druga stvar.

Prezirem ove koje prezirem da mi oni skidaju imunitet. Imunitet ja samome sebi i ovaj i svaki drugi skidam samoga sebe, od ovih koje prezirem i koji će odgovarati kao ovaj što će da odgovara, ja sigurno neću da tražim nikakvu ni milost niti saglasje. Ili oni ili ja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:21:27)

Ovo što sre rekli poslaniče nije proceduralna intervencija, a nemojte da sad mašete skidanjem imuniteta samostalnim, kad znate da će biti skinut posle izjašnjavanja.

Pustite Vi tu priču.

Andrija Mandić ima riječ.

Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 22:21:54)

Poštovani građani Crne Gore, za par dana ovdje u ovu zemlju će doći čovjek koji treba da izmjeri uzduž i poprijeko novu koloniju Sjedinjenih Američkih Država, koja je postala nakon ulaska Crne Gore u NATO savez. Ono što treba svi da obrate pažnju da taj čovjek, potpredsjednik Sjedinjenih Američkih Država je pod istom optužbom kao i Demokratski front. Dakle, Majk Pens zajedno kao i Donald Tramp optuženi su da su preuzeли vlast u Sjedinjenim Američkim Državama tako što ih je podržala Rusija i Putin lično. Budite veoma oprezni kada budete razgovarali sa tim čovjekom, kada budete ogovarali Demokratski front jer se on nalazi u sličnom problemu kao što se nalazi Demokratski front. I tamo postoji neka duboka država i tamo postoje neki Katnići, i tamo postoje neki drugi ljudi koji pripadaju starim režimima i koji žele da Donalda Trampa i njegovog potpredsjednika predstave kao najobičnije sluge ruskog režima. Već je nekoliko funkcionera iz administracije Donalda Trampa povuklo se pod pritiskom argumentacije da su imali neke veze sa Rusima i da su Rusi finansirali i uticali na američke izbore, iz Demokratskog fronta se niko nije povukao. Zašto se nije povukao? Zato, što smo našu borbu vodili onako kako smo mi procjenjivali ne obraćajući pažnju ni na Moskvu, ni na Berlin, ni na Vašington, nego obraćajući se građanima Crne Gore. Zašto smo mi to tako radili? Zato što smo sigurni da naša ideja odbrane tradicionalne Crne Gore ima absolutnu podršku među građanima Crne Gore. Istovremeno znali smo da mariontski crnogorski režim predvođen Milom Đukanovićem, koji je je od 1999.godine, bio na raspolaganju svim međunarodnim režimima koji su mogli da utiču na pitanje njegove slobode iz razloga što je taj čovjek prepoznat kao švercer cigareta, što je taj čovjek prepoznat kao međunarodni kriminalac i svako ko je držao neku dokumentaciju o njemu, ili o ljudima iz njegovog okruženja mogao je da upravlja i da mlatinja sa Crnom Gorom kako je želio.

Demokratski front je politička organizacija, savez sa istorijskom misijom pomirenja Srba i

Crnogoraca i uspostavljanja promjena u Crnoj Gori, baštineći tradicionalne vrijednosti nekadašnje Crne Gore.

Dakle, mi smo imali pravu ideju, mi smo imali snažnu podršku, imali smo podršku naših građana i nijesmo dozvoljavali da bilo ko može da promijeni našu osnovnu političku ideju. U međuvremenu špijun više službi, Specijalni državni tužilac koji je radio za KOS potom za službu državne bezbjednosti a nakon toga 1999.godine, kao vojni sudija obezbijedio zaštitu od Hrvatske, tako što je novinaru Masleu, agentu hrvatske službe koji je bio ovdje u Crnoj Gori, obezbijedio uz pomoć svog pobratima iz službe državne bezbjednosti Crne Gore, Lazovića da pobegne za Hrvatsku obezbijedio zaštitu, za sve ono što se dešavalо 1991.godine, na dubrovačkom ratišu. Ja sam bio oficir Jugoslovenske narodne armije 1991. godine, na dubrovačkom ratištu. Bio sam častan o tome mogu da svjedoče moje kolege, o tome može da svjedoči moj komandat bataljona koji je 2008.godine, tako napisao šta sam ja sve radio kada sam ovdje bio u ovoj Skupštini, i ponosim se sa tim cijenjeći i uvažavajući i one koji su bili na drugoj strani hrabri, čestiti i braneći svoje uvjerenje kao što smo mi branili Ustav SFRJ. Dakle, to smo mi. Ja ne lažem kao neki iz DPS-a koji su dolazili na dubrovačko ratište, tada bili zajedno sa nama, a danas glume da su svi bili tada za nezavisnu Crnu Goru. Evo govorim o sebi vrlo otvoreno, za razliku od Milivoja Katnića koji je radio za pet, šest ..... na kraju i za Hrvatsku, samo da ne bi odgovarao za ono što je radio na dubrovačkom ratištu. U zatvoru se nalazi moj prijatelj, moj najbliži saradnik Mihailo Čađenović, šest mjeseci je u zatvoru. Znate li zbog čega? Zato što ne samo u Tužilaštvu nego i u sudstvu postoje takvi špijuni kao što je u Tužilaštvu.

Evo je Predrag Bulatović govorio o jednom iz Apelacionog suda. Ja sam 16 godina poslanik u ovom parlamentu, ja se sjećam ....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:27:08)

Gospodo, nećemo pogodačati, imate dva minuta i završite diskusiju.

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 22:27:40)

Dakle, u sudstvu postoji jedna grupa ljudi, našem sudstvu, koji su, evo Predrag Bulatović mi je to posvjedočio, ja 16 godina sam ovdje. Sjećam se kada smo ih birali, to su obični ljudi koje kontroliše Služba državne bezbjednosti. Dolazili su ovdje na poslanički klub DPS-a i znate li kako su birali sudije u crnogorskom sudstvu. Većina od njih, a ovi koji odlučuju o pritvorima zbog kojih Crna Gora gubi milione evra, birani su po sistemu što se prvo provjeri radi li za udbu, pa ako radi za udbu to mu je veliki plus, ako skupljaju sigurne glasove za DPS to je dobro, a ako neki Međedović koji dođe ovdje na poslanički klub DPS-a, još istrikira da je taj pouzdan i da može da utiče na njegove presude, onda je to još i dobro. I ti ljudi danas treba da odlučuju o našim kolegama, treba da odlučuju o nama i mi treba da imamo povjerenje u njih. Ovo je bre crnogorski parlament, ovo je Parlament Crne Gore. Ovdje se nalazi suverenost ove zemlje.

Gоворио сам на Administrativnom odboru, mi smo majka svih vlasti. Nemojte da dozvolite da neka gospođica sa pomadama ili neke protuve tamo koje rade za Službu državne bezbjednosti i čekaju što će da im kaže Dejan Perunić da ti upravljaju sudbinom Crne Gore. Crna Gora se nalazi na ivici sukoba, to sam vam rekao i prošli put. Nemojte da podcjenjujete tu činjenicu i nemojte da mislite da Demokratski front može da zaplaši bilo ko. Nemojte da mislite da ovdje sa prepadanjima - mi ćemo navodno na sudu neke tamo žene ili neke sudije koje je ovaj Milić Međedović štrikira da budu sudije, da će oni odlučivati o tome da li će neko od ovih ljudi završiti u zatvor ili ne. Crnogorske institucije ne funkcionišu. Crnogorske institucije ne postoje. Postoji jedan čovjek koji kontroliše sve institucije zato što mu je u prirodi njegovoj....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:29:39)

Hvala.

Poslaniče Mandiću crnogorske institucije funkcionišu. Vi ste završili diskusiju.

I posljednji koji se prijavio za diskusiju je Halil Duković izvolite.

Ne nisam, nego sam samo prekinuo diskusiju koju ste ispoštovali.

Ne, ne možete.

Halil Duković izvolite.

Ne, ne.

Koliko imate vi poslanika?

Pa završili ste diskusiju, dogovorili smo se pet plus dva je li tako, je li tako. I vi želite da odgovorite meni, vi želite meni da odgovorite.

Izvolite, minut.

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 22:30:34)

Gospodine Brajoviću,

Vi možete da mislite o meni što god hoćete, ali ja da vama kažem. Ovdje što saopštavaju poslanici Demokratskog fronta nas baš briga za one koji glasaju vas ili Demokratsku partiju socijalista. Mi se obraćamo ljudima koji podržavaju opoziciju i koji podržavaju Demokratski front. Znate li koliko nas je briga za one nesrećne ljudi, pogotovo ove nesrećne majke kojima ste ukinuli sve što ste im mogli ukinuti a da oni glasaju DPS. Ne interesuje nas za one koji glasaju DPS. Oni koji glasaju Demokratski front, oni u nama imaju saveznika svi i njima se obraća, a za vas nas, znate li koliko je briga, nikoliko. E to ču da vam kažem.

Dakle, poštovani građani, ovo je presudni momenat kada treba stati iza političke organizacije koja ima dovoljno hrabrosti da se suprotstavi Demokratskoj partiji socijalista, ovo je momenat kada treba da svi stanemo i da se pripremimo za velike proteste koji dolaze na jesen.

HALIL DUKOVIĆ (26.07.17 22:31:45)

Zahvaljujem gospodine predsjedniče.

Pošto sam zadnji u diskusiji pokušaću da zaista budem kratak, ali jedno je sigurno da rasprava o imunitetu, prije svega u javnosti je stvorila jednu dosta interesantnu sliku a odnosi se, prije svega, na nas poslanike. Svaki građanin u Crnoj Gori s pravom može postaviti sebi dilemu - da li smo mi poslanici imunitetom zaštićeni ljudi, neko za koje zakoni koje mi donosimo ovdje ne važe, neko ko je iznad zakona ili jednostavnije rečeno neko ko nije kao i ostali građani Crne Gore.

Svaki građanin za svaki učinjeni prekršaj odgovara i snosi određenu sankciju. I priča oko imuniteta zaista ostavlja utisak u javnosti da mi nijesmo kao ostali građani već da imamo mnogo veća prava.

Uvaženi građani, vi ste nam dali mandat da vas ovdje u najvećem zakonodavnom dvoru predstavljamo i zastupamo. Dali ste nam glas da se borimo za ono što je u interesu svih a vjerujem da su to bolji uslovi života, sigurniji život, bolje plate i penzije i vjerujem da je to dobro za svakog građanina. Isto tako sam siguran da nijeste tražili od nas da donosimo zakone koji će važiti samo za vas a da za nas poslanike nemaju uticaja, da se nas ne dotiču. Zaista jednu takvu poruku vam ne smijemo poslati, jer ona nije dobra za nas, jer niko ne treba niti smije biti iznad zakona, zakoni moraju važiti za sve podjednako.

Imunitet ne treba i ne može da nas štiti od svega a pogotovo ne od institucija sistema koje smo mi uspostavili kao pravna država, a u isto vrijeme dobili potvrdu međunarodne zajednice da one dobro rade, što se može vidjeti u izvještajima koje dobijamo svake godine od Evropske komisije, već nam on služi da nam omogući da nesmetano radimo svoj posao, a da pri tome ne budemo ometani za izgovoren ili upotrijebljenu riječ koju upućujemo našim biračima ali i svim građanima, štiteći pravo na slobodu govora, jer za ono što govorimo, što obećavamo našim biračima, račune polažemo tim biračima svake četiri godine i svi oni ocjenjuju jesmo li pogriješili ili nijesmo.

Naravno, poštovani građani, do sad ste mislim dobro ocjenjivali, nadam se da ćete u budućnosti ponovo.

Pravosudni organi i sudstvo i Tužilaštvo moraju raditi svoj posao i mi ih u tom poslu ne smijemo ometati, mi ne smijemo biti oni koji iz punih usta govorimo da želimo vladavinu prava a da istu onemogućavamo. Naravno, shvatam da ima i nepovjerenja i prema Sudu i Tužilaštvu, ali i prema svim drugim organima i institucijama i ne ulazeći u to da li je to opravdano ili ne siguran sam da su sudije pokazale do sada svoju nepristrasnost i svoju profesionalnost, htjeli mi to da priznamo ili ne i dopadalo se to nama ili ne. Svugdje ima i moguće su greške ali znamo i stav međunarodne zajednice koja nam ovo potvrđuje. I do sada najveća kritika koja je upućivana na rad sudova jeste ne na profesionalnost, već na sporost, imajući u vidu obilje predmeta kojima su zasuti.

I naravno, nije ovo prvi put da razgovaramo o davanju saglasnosti sudskim organima da rade svoj posao. Ovdje smo to radili više puta, a na dnevnom redu su bili poslanici i pozicije i opozicije. I podsjetiću vas da smo ovdje skidali imunitet i poslanicima DPS-a ali nikada nije bilo ovoliko tenzija i ovoliko ružnih riječi.

Naravno, skratiću i podsjetiću sve nas prisutne na Deklaraciju, univerzalnu Deklaraciju o ljudskim pravima koja u članu 1 kaže da se sva ljudska bića rađaju slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Naravno ovo treba tumačiti da koristeći svoje pravo ne smijemo ugroziti pravo drugog. Zahvalujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:35:58)

Hvala vama.

Za komentar se javio Andrija Mandić.

ANDRIJA MANDIĆ (26.07.17 22:36:02)

Dakle, gospodine Dukoviću,

Još jednom da vas opomenem da budete vrlo oprezni kada dođe gospodin Pens u Crnu Goru i da ono što ste pripremali kao kampanju protiv Demokratskog fronta tu malo povučete ručnu.

A što se tiče borbe Demokratskog fronta koju mi želimo da sprovedemo i za koju pozivamo građane Crne Gore da nas isprate u njoj, ona .... ne samo obračun sa Đukanovićem i sa Demokratskom partijom socijalista koju doživljavamo mi, kao zločinačku organizaciju, nego obračuni sa tekovinama koje je imala ta partija.

Zbog toga što želimo da se promijeni Crna Gora, da Crna Gora bude otvorena prema svima, pominjao sam i ove majke prema kojima smo preuzezeli obavezu da im vratimo ono što ste im vi ukinuli, pominjali smo ljudi koji su imali divlju gradnju, koji su u zoni divlje gradnje koje vi ucjenjujete, da i njima riješimo te probleme, pominjali smo sve strukture ljudi kojima možemo da pomognemo, jer treba napraviti diskontinuitet sa vašom vlašću. Tu svakako i ono o čemu smo govorili da se otvore dosjedi tajnih službi, i da se izvrši lustracija, posebno je ona važna u pravosuđu i tužilaštvu. Ljudi koji su kršili ljudska prava, ljudi koji su određivali pritvore ljudima, da nevini budu u zatvorima, i mirno spavaju kući gladeći po glavi svoju dječicu, a ne razmišljajući da neko nevin leži zbog njih u zatvoru, moraju da odgovaraju i mora pravda da zakuca na njihova vrata.

Dakle, to je ono što moramo da uradimo i zašto je spremam Demokratski front da se usmjeri i u tom pravcu.

Dakle, imamo i obavezu da kao Demokratski front saopštimo da smo mi u opoziciji imali saveznike koji više nijesu naši saveznici. Da su nažalost neki prestali da budu naši saveznici iz razloga što ne žele kao Demokratski front da se obračunavaju sa tekovinama vaše vlasti. Tu mi je posebno žao što više naš saveznik nije dnevni list "Dan".

Dakle, ta novina čiji su utemeljivači opredijelili se da kao i mi budemo neko ko će da promijeni vlast u Crnoj Gori, više nije naš saveznik i to nam je žao.

Želim da se zahvalim ljudima koji vode današnji "Dan" što smo jedno vrijeme bili saveznici, ali danas su se oni opredijelili vlastitom voljom onih koji vode "Dan" da postupaju na drugačiji način, i nek oni idu svojim putem, a Demokratski front će da ide svojim putem.

Dakle, u političkom smislu mi ne želimo da imamo bilo što sa vama. Mi ne želimo da imamo bilo što sa Acom Đukanovićem, mi ne želimo da imamo bilo kakve poslovne kombinacije sa Vladom Crne Gore, bilo kave kombinacije sa Rokšpedom, bilo kakve kombinacije sa Prvom bankom, za razliku od nekih drugih koji nama oće da drže moralne lekcije. ....

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:39:04)

Hvala Vam.

Odgovor na komentar Halil Duković, izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (26.07.17 22:39:09)

Zahvaljujem, gospodinu Mandiću.

Razumijem Vas da Vi ne želite da imate nikakav odnos sa nekim firmama koje ste ovdje naveli, ali zašto se bunite kada se govori o Vašem odnosu sa nekim drugim ovdje koje zastupa ovo tužilaštvo? Tada napadate tužilaštvo.

Druga stvar, gospodine. Govorite o Demokratskoj partiji socijalista kao o zločinačkoj organizaciji. Nemojte zaboraviti da pola Crne Gore podržava politiku Demokratske partije socijalista. I za vas, riječi koje ovdje gorovite znači da je pola Crne Gore, kriminalci.

I naravno, govorte kako ste izgubili savezništvo sa jednom novinom koja se zove dnevne novine "Dan". Mislim, ako iko može da kaže išta za naše medije u Crnoj Gori, kako se oni odnose prema političkim strukturama u Crnoj Gori, najveće kritike imamo mi iz Demokratske partije socijalista. A ja ču Vas, samo podsjetiti jednu stvar. Taj Vaš dojučerašnji saveznik, ako mi dozvolite....

Pedsjedniče možete li da mi omogućite samo....

Prije svega, ja se izvinjavam građanima što im pružamo jednu lošu sliku iz ovog parlamenta, ali vjerujem da će oni to znati i cijeniti kad se budu opredjeljivali koga i što podržati.

Ali, kada je riječ o Vašem dojučerašnjem savezniku, dnevnim novinama "Dan", ja ču Vas podsjetiti na jedan članak koji sam evo našao igrom slučaja od 27.02.2010. godine, gdje veliki, a onda Vam je bio veliki saveznik koliko vidim. Gdje ima jedan naslov koji kaže "Počinje Milov pad" 2010. godine. Koliko je bila profesionalna ta novina možemo se svi ubijediti. Milo je od onda pao, Crna Gora na vratima Evropske unije, članica NATO, e takvi su Vam bili saveznici. I onda gorovite još jednu drugu stvar, svi su Vas napustili, i opoziciju, i vlast i sudstvo, svi rade protiv Vas, međunarodna zajednica, Amerika itd.

Jeste li se ikad zapitali, da nije možda problem u Vama? Zapitajte se jednom. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (26.07.17 22:41:35)

Ovim smo iscrpili prijavljene diskutante.

Ja sad pitam da li izvjestilac Odbora želi dati završnu riječ ili ne?

Ne, ne želi.

Evo da sačekamo da kolege napuste sjednicu.

Poštovane kolege završili smo jednu prilično mučnu i tešku tačku dnevnog reda, i želim samo da se obratim građanima Crne Gore sa par rečenica.

Neću sad, naravno, da gorim ništa o poslanicima koji su napustili sjednicu, ne bi bilo korektno u tom smislu, ali želim samo da kažem poštovani građani da je zaista trebalo mnogo strpljenja i trpeljivosti saslušat značajan dio današnje diskusije.

Ako je to bilo razočaravajuće za vas, ja se vama izvinjavam, i zbog pominjanja institucija, zbog pominjanja ljudi koji nijesu bili ovdje.

Ovo je jedino moglo da se završi ukazivanjem na neistinu, opominjanjem i vjerovatno da se ne završi ova tačka dnevnog reda što je moguće bio cilj. Zato vam se u to ime izvinjavam, ali mislim da je i na ovaj način ostvaren jedan uspjeh da se i ovako mučne stvari odslušaju, izdiskutuju, i na kraju mi ćemo se izjasniti kako se budemo izjašnjavali pojedinačno za svaki od ovih zahtjeva.

Prelazimo na glasanje Predloga odluke, kojim Skupština Crne Gore 26. saziva daje odobrenje da se protiv Milana Kneževića, poslanika u Skupštini Crne Gore, može pokrenuti krivični postupak po zahtjevu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 230/17 od 21. jula 2017. godine, zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke, kojom Skupština Crne Gore 26. saziva daje odobrenje da se protiv Milutina Đukanovića, poslanika u Skupštini Crne Gore može pokrenuti krivični postupak po zahtjevu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 230/17 od 21. jula 2017. godine, zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke, kojom Skupština Crne Gore 26. saziva daje odobrenje da se protiv Marine Jočić, poslanice u Skupštini Crne Gore može pokrenuti krivični postupak po zahtjevu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 230/17 od 21. jula 2017. godine, zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog odluke, kojom Skupština Crne Gore 26. saziva daje odobrenje da se protiv Branka Radulovića, poslanika u Skupštini Crne Gore može pokrenuti krivični postupak po zahtjevu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 230/17 od 21. jula 2017. godine, zbog krivičnog djela, nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Izvolite.

Hvala. Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo protiv i jedan uzdržan. Konstatujem da je Predlog odluke usvojen.

Ostala je još samo konstatacija, odnosno da vas obavijestim da su Sanja Vlahović i Vujica Lazović podnijeli ostavke na poslaničku funkciju pa saglasno Poslovniku Skupštine objavljujem da Skupština konstatiše ostavke čime im prestaje mandat poslanika, o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenih poslaničkih mesta. Ja se našim kolega zahvaljujem na radu, na korektnom odnosu. Siguran sam da će i naredne svoje obaveze izvršavati na korektan, odgovoran i profesionalan način.

Ovim završavamo današnje zasjedanje i nastavljamo sjutra u 11 sati. Hvala vam.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 11:37:38)

Nastavljamo Četrnaestu sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasjedanja u 2017.godini. Dopustite da vas obavijestim da je Državna izborna komisija podnijela izvještaj o popuni upražnjenih poslaničkih mesta, i to sa: Izborne liste "Sigurnim korakom" DPS Milo Đukanović, pa saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da je, podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije, započeo poslanički mandat Sanji Pavićević i Izborne liste Socijademokrate Crne Gore "Ivan Brajović- dosljedno", pa saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo poslanički mandat Miću Orlandiću. Čestitam našim novim kolegama, želim im uspješan rad i siguran sam da će oni uspješno odgovoriti svojim obavezama.

Mi prelazimo na pretres o preostalim tačkama dnevnog reda. Na redu je Izvještaj o radu

Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki za 2016.godinu. Predstavnici državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki su: Zoran Živković, predsjednik Komisije i Tomo Miljić, član komisije. Izvjestilac Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Jovanka Laličić.

Otvaram pretres, da li predstavnik komisije želi dati dopunsko obrazloženje?

Želi. Izvolite. Gospodin Zoran Živković.

Kolege poslanici, molim vas da saslušamo.

ZORAN ŽIVKOVIĆ (27.07.17 11:39:09)

Poštovani predsjedniče, uvažene dame i gospodo poslanici,

Na početku želim da vas pozdravim u ime Državne komisije i u svoje lično ime, cijeneći da ste upoznati sa Godišnjim Izvještajem o radu Državne komisije za 2016.godinu.Ovaj izvještaj je sačinjen u smislu člana 142 Zakona o javnim nabavkama i sadrži relevantne podatke o svim segmentima našeg djelovanja i rada. U želji da budem racionalan u utrošku vremena koje ste nam opredijelili ovom prilikom se neću zadržavati na pojedinostima već ću iznijeti najvažnije podatke o našem radu i djelovanju za izvještajni period.

Glavni mehanizmi zaštite zakonitosti i integriteta procesa javnih nabavki je zagarantovano pravo svih učesnika u postupcima javnih nabavki, a sa tim u vezi i zadovoljavajući nivo transparentnosti i efikasnosti postupka javnih nabavki, konkurentnosti, adekvatnih mjera osiguranja protiv korupcije i diskriminacije, institucionalnog kapaciteta, kvaliteta odluka i njihovo sprovođenje na kojima se zasnivaju ključne odrednice funkcionalnog sistema žalbi.

U ovom izvještajnom periodu Državna komisija je u radu imala 1 310 predmeta od kojih je završila 1 011 predmeta, što je za 227 predmeta više nego u izvještajnom periodu za 2015.godinu ili blizu 20% je obim posla veći u odnosu na tu godinu, a oko 100% veći je obim posla bio u odnosu na 2012.godinu koju uzimamo kao parametar za uporedne podatke s obzirom da je 2012. godine i konstituisana ova komisija. Tako da je ovo do sad najveći broj završenih predmeta koji je Državna komisija imala u radu, međutim posebno bih istakao da ovaj veliki broj završenih predmeta je zasluga vanrednih zalaganja članova komisije i njene stručne službe. Mogu slobodno da kažem da su radili i popodne i vikendom i praznicima, bukvalno, oni nemaju ni slobodnog vremena, jer je nemoguće u toku radnog vremena ovoliki broj predmeta završiti sa kapacitetom koji su imali i nedovoljnim prostornim i tehničkim uslovima.

Dakle, navedeni podaci jasno govore da je obim posla koji je Državna komisija imala u radu u izvještajnom periodu značajno prevazišao njene postojeće kapacitete, te da je i pored toga što je iz godine u godinu rješava sve veći broj predmeta objektivno sa postojećim kapacitetom nije bila u mogućnosti blagovremeno i u većem stepenu odgovoriti svojim zakonskim obavezama. Opterećenost Državne komisije najbolje se može sagledati kroz upoređivanje podataka sa komisijama iz regionala kao što su Srbija i Hrvatska koje su i veće zemlje i komisije koje imaju dva do tri puta veće kapacitete. Naime, Srbija je u 2016.godini imala 1 370 predmeta u radu, a Hrvatska 1 400 predmeta. Znači, veoma mala, neznatna razlika u odnosu na broj predmeta koji je u radu imala Državna komisija Crne Gore. Mislim da je to za jednu malu državu kao što je Crna Gora sa malim tržištem veliki broj žalbi, veoma zabrinjavajući i posljedica toga može se posmatrati u tri pravca. Naime, kao prvi razlog tolikog broja žalbi, vi svakako znate da нико se neće žaliti ako je dobra, kvalitetna odluka, jer nema potrebe da se neko žali da uplaćuje naknadu od 1% procijenjene vrijednosti na nešto gdje je siguran da neće sjutra uspjeti u postupku, tako da je jedan od glavnih uzroka ovolikog broja nezadovoljavajući kvalitet službenika za javne nabavke i komisija naručilaca, bog čega treba u kontinuitetu raditi na njihovoj edukaciji.

Jedan drugi razlog značajan je u tome što dosadašnji zakonodavni okvir koji reguliše ovu oblast nije bio na zadovoljavajućem nivou, naime bio je opterećen dosta neizvjesnošću i tako dalje, što je sve uticalo na kvalitet rada, a sa druge strane određene manjkavosti normativnih rješenja tog zakona su bile pogodno tlo za opstrukciju postupka javnih nabavki, jer kroz pozivanje na te zakonske odredbe koje nijesu baš najsrećnije bile definisane, to su određeni privredni subjekti koristili i vršili opstrukciju postupaka otprilike oko 20% podnijetih žalbi.

Prepoznate manjkavosti u provođenju sistema javnih nabavki svakako su bile opredjeljujući faktor za pristupanje izradi novog zakona o javnim nabavkama, a u međuvremenu da se kao

prelazno rješenje za donošenje novog zakona kroz izmjenu i dopunu postojećeg zakona, koliko je to moguće, u što većem stepenu ublaže ovi nedostaci, a postojeći zakon učini fleksibilnijim i efikasnijim u njegovoj primjeni, sve u cilju poboljšanja pravne sigurnosti učesnika u postupcima javnih nabavki.

Ovom prilikom moram da zahvalim Vladi i ministru finansija, što su prepoznali naše probleme sa kojima smo se susretali u našem radu.

Naime, početkom godine od strane Vlade usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji kojim ćemo povećati broj izvršilaca naše stručne službe, a takođe i novim zakonom koji je nedavno usvojen Zakon o izmjenama i dopunama postojećeg zakona, broj članova komisije je povećan za još dva, takođe na dobrom putu smo i da riješimo poslovni prostor, što će sve uticati da ova komisija u što većem stepenu odgovori svojim zakonskim obavezama.

Hvala vam na pažnji i otvoren sam za eventualne komentare i sugestije i pitanja, ako imate.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 11:46:58)

Hvala, gospodine Živkoviću.

Da li predstavnik izvjestioca odbora želi riječ? Ne želi.

Otvaram diskusiju.

Da li se kojavlja od poslanika?

Milorad Vuletić. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (27.07.17 11:47:17)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi predsjedniče Državne komisije sa saradnikom, poštovani građani,

Izvještaj o radu Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki za 2016.godinu sadrži jasne i iscrpne podatke o svim segmentima rada i djelovanja rada ove Državne komisije u izvještajnoj godini kao i relevantne pokazatelje i konstatacije na osnovu kojih se može realno promišljati o problematici javnih nabavki kao značajnom faktoru za racionalno trošenje javnih sredstava i podsticaja ostvarivanja ekonomskog razvoja naše države.

Nemam namjeru da ulazim u analizu, jer mi je činjenica da je Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki u 2016.godini imala u radu 1.310 predmeta, od kojih je riješila 1.011 dovoljan pokazatelj da ova Državna komisija svake godine ostvaruje sve bolje rezultate, uprkos objektivnim nedostacima koje je kontinuirano prate, kao što se radi u nepotpunom sastavu, nedovoljni administrativni kapaciteti stručne službe i neadekvatnim uslovima u kojima radi. Raduje ova činjenica koje je pomenuo predsjednik komisije da se sa resornim ministarstvom došlo do sporazuma da se i ti propusti otklone na najbolji način, i kadrovskom popunjenošću i boljim uslovima za rad.

Takođe, ono što je meni posebno bitno jest da rad Državne komisije nema negativnih ocjena relevantnih domaćih i međunarodnih subjekata, koji se bave javnim nabavkama u Crnoj Gori, kao ni ukupne javnosti, što upućuje na zaključak da postoji doslednost i pravičnost u odlučivanju ove Državne komisije, odnosno da ne postoje odluke ili bolje rečeno greške kojim se favorizuju određeni učesnici postupaka javnih nabavki.

Shodno navedenom nemam dilemu.

Da li je Izvještaj o radu Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki za 2016.godinu, da li ga treba usvojiti i da li ovoj Državnoj komisiji treba dati punu podršku kako bi bila u prilici da u potpunosti blagovremeno, efikasno i kvalitetno ostvaruju svoje zadatke i ulogu ključnog regulatora zakonitosti i zaštite prava svih učesnika u postupcima javnih nabavki.

Nijesam sklon da hvalim bilo čiji rad, ko se bavi posebno u vršenju javnih poslova funkcije, jer je svako dužan da državne poslove vrši, što najbolje može i umije, u skladu naravno sa zakonom, ali prateći rad Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki u proteklih pet godina, imam potrebu da odstupim od ovog principa.

Dosadašnji rezultati rada Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki mogu se suštinski sagledati samo ako se sagledaju njene brojne odluke u kojima su raspravljena i argumentovano obrazložena brojna sporna pitanja javnih nabavki, što doprinosi izuzetno edukaciji svih aktuelnih i potencijalnih učesnika postupaka javnih nabavki, pa i javnosti u cijelosti.

Smatram da ova Državna komisija svojim odlukama kojim poništava djelimično ili u cijelosti postupke javnih nabavki zbog određenih nezakonitosti izuzetno doprinosi suzbijanju korupcije i da bi bilo izuzetno korisno da njene rezultate koriste nadležni organi i organizacije kako bi se određene situacije potpuno rasvijetlile i izvele do kraja.

Na kraju, s obzirom da smo prije mjesec dana usvojili po mom mišljenju veoma bitne izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama. Želim da kroz par pitanja predsjedniku Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki saznam kakvi su prvi rezultati primljene usvojenih izmjena i dopuna i kakva su viđenja Državne komisije kao nezavisnog i samostalnog organa, o tome koliko će te izmjene doprinijeti unapređenju sistema javnih nabavki, i to sa aspekta :

1.Promjene u postupku zaštite prava, to jest u pogledu izjavljivanja žalbi i odlučivanje po žalbi;

2. Promjena u organizaciji, način rada Državne komisije;

3. Promjena u plaćanju naknade za vođenje postupaka...

4. Onemogućavanja zloupotrebe prava na žalbu i opstrukcije postupka javnih nabavki, i

5. Odlučivanja o troškovima postupka.

Ukoliko je u prilici predsjednik da odgovori na ova pitanja bio bih mu zahvalan.

Zahvaljujem i vama na dozvoljenom prekoračenju.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 11:52:42)

Hvala vama, kolega Vuletiću.

Da li se još neko od kolega javlja za riječ? Ne javlja.

Da li želite odgovor da spojite to i sa završnim izlaganjima? Izvolite.

Gospodin Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ (27.07.17 11:53:04)

Pokušaću da odgovorim u najkraćem na postavljena pitanja uvaženog poslanika Vuletića.

Promjena u postupku zaštite prava, to jest u pogledu izjavljivanja žalbi i odlučivanja po žalbi sastoji se u sljedećem:

Normativno rješenje vezano za pokretanje žalbenog postupka nije bilo dobro definisano postojećim rješenjem, naime žalba se mogla uložiti sat vremena prije otvaranja, tako da je to omogućavalo privrednim subjektima, odnosno ponuđačima i zainteresovanim licima da ulažu žalbe i na taj način da opstruiraju postupak javne nabavke i da prolongiraju vrijeme za taj postupak. Kroz izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama ovo smo rješenje poboljšali tako da smo taj rok pomjerili sa tih sat vremena prije dana predviđenog za otvaranje ponuda na 10 dana prije otvaranja ponuda, tako da će se na taj način u velikoj mjeri smanjiti prostor za opstrukciju postupaka javnih nabavki.

Što se tiče drugog pitanja - promjena u organizaciji i načinu rada državne komisije, pa upravo u ovom uvodnom izlaganju kazao sam da smo novim Zakonom o izmjenama i dopunama, koji je usvojen ovdje u ovom parlamentu, dobili dva nova člana, a iz kojeg razloga su nam, s obzirom na veliku opterećenost Državne komisije sa malim kapacitetom sa ta dva člana ćemo napraviti dva vijeća, tako da ćemo multiplicirati postupak i postići što viši stepen ažurnosti u završavanju postupaka po žalbi.

Treće pitanje je bilo - promjena plaćanja i vraćanja naknade za vođenje postupka po žalbi. Vi znate da naknada za vođenje postupka kod lica koje uloži, kod subjekta koje uloži žalbu je 1% procijenjene vrijednosti. I ukoliko to lice uspije u postupku, ukoliko se usvoji njegova žalba, onda mu taj uplaćeni iznos se vraća.

Po starom rješenju taj teret vraćanja naknade za vođenje postupka po žalbi je padao na

naručioca, znači on je bio u obavezi da vraća ta sredstva. Međutim, novim zakonskim rješenjem je to stavljen na teret Državne komisije i sa sredstvima posebnog računa gdje se uplaćuju te naknade. Lično mislim da to nije dobro rješenje, ja kao član radne grupe za izradu tog zakona nijesam bio zadovoljan takvim rješenjem, ostalo je kao takvo. Iz kojeg razloga nije dobro to rješenje? Zato što jednostavno će dovesti do pada, još većeg pada kvaliteta rada komisija naručilaca, jer znaće da imaju po članu 129 komisija naručilaca kao prvostepeni organ ima u tom smislu, to je izuzetak od pravila, imaju pravo da rješavaju po žalbi samo u situaciji kad usvajaju žalbu. I sad oni usvoje žalbu, a mi vraćamo te pare. Na neki način, dok su oni po starom rješenju, koje je, po meni, u ovoj situaciji bilo bolje ipak su imali neku veću odgovornost jer će starješina organa da ih pita - zašto vi grijesite i da mi moramo da vraćamo iz našeg budžeta, iz budžeta naručioca, tako da smo imali veću odgovornost. Sad će imati manju odgovornost u tom smislu i malo je atipično da prvostepeni organ donosi i treba da padne, jer je on skrивio taj postupak zbog nekvalitetnog rada a da ga vraća na drugostepeni organ. Malo je atipično u svim postupcima. Ovo je imalo smisla samo uz jedno predloženo rješenje, ja sam predlagao da sve žalbe direktno idu Komisiji, Državnoj komisiji a ne da nema pravo da rješava prvostepena komisija, nego sve drugostepena komisija, e tada bi to jedino bilo opravdano rješenje da Državna komisija vraća tu nadoknadu.

Međutim, tako je kako je, nije smetnja za rad samo što će malo doći do pada kvaliteta po meni kod donošenja odluka od strane komisija naručilaca.

Onemogućavanje zloupotrebe prava na žalbu je opstrukcija postupka javnih nabavki. Glavna opstrukcija koju su koristili privredni subjekti prilikom podnošenja žalbi je bila ta da ranije zakonsko rješenje je bilo da može da podnese žalbu ali ako nema dokaza o uplati, mi smo dužni da ga opomenemo pa ako u određenom roku ne dostavi dokaz tek onda da mu odbacimo takvu njegovu žalbu. Na taj način oni su namjerno podnosili žalbe ne upućujući dokaz i na taj način su prolongirali vrijeme žalbenog postupka.

Novim zakonskim rješenjem mislim da smo stali na put tome jer smo definisali da žalilac prilikom podnošenja žalbe mora imati dokaz o uplati naknade za vođenje postupka. Ukoliko takav dokaz ne postoji u momentu podnošenja žalbe da će takva žalba biti odbačena kao nepotpuna. I mislim da je to jedno odlično rješenje i da će se jedan dobar dio žalbi na taj način eliminisati i skratiti vrijeme trajanja postupka.

I peto pitanje, odlučivanje o troškovima postupka.

U članu 139 prethodnog zakona, odnosno i sadašnjeg, ostao je isti, navedeno je da Državna komisija donosi odluku i o troškovima. Međutim, a u članu 125 125 je propisano ko vraća naknadu za vođenje postupka, jer naknada za vođenje postupka i troškovi postupka to su dva različita pojma. Toškovi postupka to je ono koje stranka ima kroz plaćanje advokata i tome slično. Ta odredba je u suprotnosti sa Zakonom o upravnom postupku, jer Zakon o upravnom postupku definiše da troškovi padaju na teret prvostepenog organa, u ovom slučaju Komisija naručioca, tj. onog organa koji vodi upravni postupak po službenoj dužnosti i koji je skrivo za nastanak tih troškova a to je u konkretnoj situaciji taj prvostepeni organ. Ovo rješenje ne samo što je u koliziji i kontradiktorno Zakonu o upravnom postupku, trebalo ga je možda promijeniti, ali prepostavljam možda zbog broja članova koji su se mijenjali nije bilo prostora, ali nadam se da ćemo to definisati u ovom novom zakonu sistemskom čija je izrada u toku.

Eto to je otprilike to, ako sam bio razumljiv. Hvala.

PREDsjednik Ivan Brajović (27.07.17 12:01:21)

Hvala vama, gospodine Živkoviću.

Ovim konstatujem da je pretres završen. Izjašnjavamo se naknadno.

Prelazimo na **Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2016.godinu.**

Ovlašćeni predstavnici Agencije za nadzor osiguranja su Branko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije i Biljana Pantović, direktorica Agencije. Pozdravljam ih.

Izvjestilac Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je po predlogu bio Vujica Lazović, kao što znate konstatovana je njegova ostavka. Sad je to Predrag Sekulić.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Agencije želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Ima riječ Branko Vujović.

Izvolite.

BRANKO VUJOVIĆ (27.07.17 12:02:04)

Hvala, predsjedniče.

Poštovano predsjedništvo, poštovani poslanici,

Želim da kažem da je crnogorsko tržište osiguranja stabilno i da ima stalni rast iz godine u godinu, tako je bilo u 2016. godini kada smo imali rast bruto premije od 4,2%. Isto tako su ostali parametri pozitivni u odnosu na prethodnu godinu, doduše ipak su ovo povećanja u odnosu na jedan nizak nivo razvijenosti kada upoređujemo naše tržište osiguranja sa zemljama Evropske unije.

U svakom slučaju, za prošlu godinu smo imali pozitivan finansijski rezultat kod većine društava, od jedanaest društava osam društava je poslovalo pozitivno, i taj finansijski rezultat i dobit je oko 3,8 miliona eura, a tri društva su iskazala negativno poslovanje u prošloj godini. Sva društva su bila u prošloj godini likvidna. Pokazatelj solventnosti 1,8. Ažurnost u rješavanju šteta je na visokom nivou preko 93%. Rast bruto tehničkih rezervi je na nivou 5,6% odnosno 100% pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima imovine kod svih društava. Znači, društva su bila sposobna da izvršavaju sve svoje obaveze.

Na kraju 2016. godine ipak imali dva društva koja su bila kapitalno neadekvatna. To je društvo Merkur osiguranje i Atlas life. Na osnovu saglasnosti Agencije društvo Grawe je kupilo 100% akcija Merkur osiguranja i ta aktivnost je već sada u završnoj fazi. Time preuzima sva prava i obaveze prema korisnicima osiguranja tako da korisnici osiguranja zaista neće imati nikakvih neugodnosti ili neizmirenih obaveza. Isto tako postoji inicijativa od strane Grawe-a da preuzme portfolio Atlas Life, na taj način bi takođe zaštitili te korisnike osiguranja, s obzirom da je kod Atlas Life iz godine u godinu bila neophodna dokapitalizacija koja ipak nije realna u ovoj godini. Mislim da ćemo na taj način prevazići ovaj problem, doduše na taj način će se smanjiti dva društva iz životnog osiguranja. Mi smo imali, kao što sam rekao, 11 društava, od kojih je pet društava neživotno osiguranje, šest društava u životnom osiguranju, vjerovatno ćemo do kraja godine imati samo četiri društva u životnom osiguranju. Nacionalni biro osigurača - uplaćivana su sredstva po osnovu redovnog doprinosa garatnog fonda, mogu da kažem da smo prošle nedelje imali predsjednika biroa zelene karte Evropske Unije koji je zaista izrazio sve pohvale za naš Biro zelene karte i poštovanje obaveza iz tog fonda. U tom garatnom fondu imamo godišnje oko 1 300 000 eura, to je sasvim dovoljno za izmirenje svih obaveza koje proističu iz propisa koji se tiču garatnog fonda. Znači, isplata šteta za vozila koja nisu registrovana, strana vozila i društva koja nisu sa odgovarajućom dozvolom za rad. Karakteristično je da društva imaju visoko učešće u ulaganju u obveznice države Crne Gore, praktično 81% svog portfolija u obveznicama države Crne Gore, odnosno 81% njihovog kapitala, to je ponekad dobro kada je na dnevnom redu prodaja državnih obveznica, ali nije dobro da društva imaju svoj portfelj samo u jednom obliku ulaganja. Premija koja je prenijeta u reosiguranje na našem tržištu je 12 200000, smanjena za 7 % u odnosu na prethodnu godinu. Od tog iznosa dva miliona je priznato našim društvima kao provizija, a učešće iz tog fonda reosiguranja u naknadu šteta je oko pet miliona eura. Možda je karakteristično reći o kojima se uglavnom vrstama osiguranja najčešće radi u Crnoj Gori. Osiguranje od auto odgovornosti nosi 43,9% ukupnog osiguranja, nakon toga slijedi osiguranje života, osiguranje od posljedica nezgode, osiguranje imovine, kasko je negdje oko 6%, a u segmentu životnih osiguranja najčešće rizikuju osiguranje klasično osiguranje života i ono čini oko 90% životnog osiguranja.

Dakle, imajući u vidu nedovoljnu razvijenost tržišta osiguranja u Crnoj Gori, potrebna je kontinuirana i bolja promocija proizvoda osiguranja kao i edukacija građana o benefitima osiguranja i mogućnosti zaštite od rizika na odgovoran način koje osiguranje nudi na čemu treba raditi u narednom periodu i mi smo kao agencija pokušavali, pokušavaćemo i dalje, da zajedno sa društvima za osiguranje i Nacionalnim biro podstaknemo promociju osiguranja u namjeri da se na tržištu osiguranja pojave proizvodi koji će biti više zastupljeni nego što je to sada slučaj

posebno oni koji se tiču elementarnih nepogoda i drugih vrsta osiguranja koji ipak nijesu zastupljeni u dovoljnoj mjeri, bez obzira na sve ono što jeste činjenica da naš ekomska situacija vjerovatno ne dozvoljava prevelike troškove u smislu osiguranja, ali ne manje od toga siguran sam da nedovoljna informisanost ili nedovoljne edukacije ili nedovoljno promocija društava osiguranja, proizvod osiguranja utiče na tu, da kažem, ipak nedovoljnu razvijenost osiguranja u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 12:07:45)

Hvala vama, gospodine Vujoviću.
U ime Odbora Predrag Sekulić, želi riječ.
Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (27.07.17 12:07:53)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Brojke koje ste iznijeli govore same za sebe kad je tržište osiguranja u pitanju. Znači, tržište je u prošloj godini teško bilo više od 80 miliona eura. Čini mi se da pozitivni trendovi koje imamo govore sami za sebe, i vjerujem da su i građani Crne Gore već došli do saznanja o onome što je značaj tržišta osiguranja i vjerujem da će se ti trendovi nastaviti ubuduće. Prije nekoliko godina kada smo imali štete, kada su poljoprivrednici imali štete od snijega, znači postavilo se pitanje da li su osigurani, većina nije bila osigurana, danas je ipak to drugačije zahvaljujući onome što je radilo Ministarstvo poljoprivrede, ali zahvaljujući tome što su ljudi shvatili da osiguranje jeste nešto što njima čini dobro i nešto što ih na neki način štiti od elementarnih nepogoda. Naravno imamo i ono što je obavezno osiguranje, kao što je ovo osiguranje motornih vozila i štete pričinjene motornim vozilima to svi radimo. Međutim, kada treba da damo novac, rekao bih ne veliki novac, s obzirom na premije koje su date, kada treba osiguramo svoju imovinu, svoje kuće to ne radimo. Plašim se da nakon ovih iskustava koje imamo svakog ljeta kada su u pitanju elementarne nepogode, požar jeste takava elementarna nepogoda, plašim se da kada bismo napravili presjek lokalne samouporave nemaju običaj da osiguravaju svoju imovinu, a ne treba zaboraviti da većina onoga što je izgorelo jeste imovina lokalne samouprave. Mislim da bi bilo interesatno sa jedne strane pokrenuti tu kampanju prema lokalnim samoupravama da zaštite svoju imovinu kroz osiguranje sa jedne strane, sa druge strane zaista vidjeti da li smo toliko nehajni prema toj imovini da jednostavno ne želimo da je osiguramo, čini mi se da nam tu nedostaje malo više onoga što je pitanje edukacije. Svestan sam činjenice da ta edukacija uglavnom treba da potiče od osiguravajućih društava, iz prostog razloga što oni konačno imaju najveću korist od toga, u konačnom imaju i profit. I dobro je što osiguravajuća društva ove godine za razliku od prošle imaju pozitivno postojanje za nekakvih 3,84 miliona eura. Međutim, kažem još jedanput ta svište o značaju osiguranja trebalo bi da potiče sa svakog nivoa, znači od strane vaše agencije, a evo i ovdje sa skupštinske govornice mislim da nije loše posjetiti na sve one benifite koji svi zajedno možemo imati ukoliko je imovina osigurana, ne samo naša lična imovina nego i državna imovina. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 12:10:33)

Hvala i vama, poslaniče Sekuloviću.
Ko želi riječ? Ne želi niko?
Da li želi završnu riječ reći predstavnik agencije gospodin Vujović?
Izvolite.

BRANKO VUJOVIĆ (27.07.17 12:10:46)

Prije svega da zahvalim gospodinu Sekuliću, na dobrom uočavanju suštine problema kada je osiguraje u pitanju i tržište osiguranja u Crnoj Gori. Nekoliko podataka koja mogu biti interesatna. Znači, mi u Crnoj Gori imamo negdje oko 195 000 domaćinstava, od toga je izdato oko 9 129 polisa. Znači, osiguranje je stambenog prostora jedan euro po metru kvadratnom na godišnjem nivou. Treba procijeniti da li pri činjenici da je time zaštićen stambeni objekat i od požara i od rizika poput udara groma, eksplozije, oluje, grada, izliva voda, instalacijama, i sa kanalizacionim cijevima, i provalne krađe razbojništva, lom stakla. Dakle, treba procijeniti zaista da li taj iznos sredstava treba uložiti da bi se osigurao stambeni prostor. Kada je u pitanju imovina, imamo nešto preko milion i po hiljada polisa ali uglavnom se odnosi na zaštitu biznisa oni koji su u poslovnim prostorima uložili sredstva u poslovne zgrade, skladišta, zalihe. To je jedan dio osiguranja u okviru koga je naravno i osiguranje od požara. Kada je u pitanju roba u prevozu imamo svega 240 polisa, kada su građevinski objekti oko 77 polisa. Još uvijek nedovoljan broj polisa u poljoprivredi kada su u pitanju usjevi i plodovi bez obzira na činjenicu koje je Ministarstvo poljoprivrede prije nekoliko godina pokrenuo da participira sa 50% troškova na polisu, odnosno osiguranja. Dakle, kada su pitanju osiguranja lica evo u Crnoj Gori imamo 56 000 osiguranih lica po osnovu polisa, to naravno nisu polise o nezgodama. Dakle, generalno možemo reći zaista da treba značajno uložiti napora da se kroz edukaciju i kroz promociju osiguranja podstaknu i privredna društva, i građani, i preduzetnici, da jednostavno koriste one pogodnosti koje osiguranje daje. Mi se prisjetimo najčešće kada se dešavaju neke nezgode, kao što su sada požari, pa se pitamo da li je baš sve to osigurano. Prije nekoliko godina na Cetinju je izgorio jedan naš objekat jer je u Ruskom poslanstvu, pa se pitamo zašto nije bio osiguran, pa se tako nešto može dešavati u svim situacijama kada bi prilično bili neodgovorni, ako ne iskoristimo te mogućnosti da uradimo ono što je naša obaveza i osiguramo makar tamo gdje smo odgovorni prema državnoj imovini. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 12:13:26)

Hvala, gospodine Vujoviću.

Konstatujem da je završen pretres po ovoj tački dnevnog reda, naknadno se izjašnjavamo.

Prelazimo na **Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016.godinu.**

Ovlašćeni prestavnici su Šućko Baković, zaštitnik ljudskih prava i slobode i Zdenka Perović, zamjenica zaštitnika. Pozdravljam ih.

Izvjestilac Odbora za ljudska prava i slobode Mihailo Andušić. Otvaram pretres.

Da li zaštitnik ljudskih prava i slobode želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, gospodine Bakoviću.

ŠUĆKO BAKOVIĆ (27.07.17 12:13:59)

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovane poslanice i poslanici, dame i gospodo,

U izvještajnoj godini su značajno unaprijeđeni uslovi za rad Nacionalnog preventivnog mehanizma. Obezbjedjeni su adekvatni uslovi i sredstva za rad i unaprijeđeni kadrovska kapaciteti. Prema Godišnjem planu obilazaka za 2016. godinu, Zaštitnik kao nacionalni i preventivni mehanizam je izvršio ukupno 23 obilaska ograna, organizacija i ustanova u kojima su smještena lica lišena slobode i lica kojima je ograničeno kretanje od kojih pet redovnih i 18 kontrolnih. Svi obilasci osim jednog, bili su nenajavljeni. Obilascima su obuhvaćene organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno Uprave policije, a to su policijske prostorije za zadržavanje, Dom za stare Bijelo Polje i Specijalna psihijatrijska bolnica u Kotoru.

Za razliku od prethodnih godina mi smo se u instituciji opredjelili da u 2016. godini proširimo polje djelovanja i u tom smislu smo obavili dva tematska obilaska Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. Ovim obilascima analizirali smo dostupnost sekundarne i tercijalne zdravstvene zaštite licima lišenim slobode i tretman zatvorenika. Povod da se izvrši analiza ovih važnih segmenata

tretmana zatvorenika, dale su brojne podnesene pritužbe i ukazivanja na duga čekanja na specijalističke pregledе od strane samih zatvorenika i aktivista nevladinog sektora, kao i statistički podaci o značajnom broju višestrukih povratnika među zatvorenicima.

Zdravstvena zaštita pritvorenika i zatvorenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija predmet je naše stalne pažnje, jer nezadovoljavajući nivo zdravstvene zaštite može dovesti do situacije koja u suštini može prerasti u nečovječno i ponižavajuće postupanje. Zdravstvena služba Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija ima važnu ulogu, ne samo na planu pružanja zdravstvenih usluga, već i u borbi protiv zlostavljanja. I ovom prilikom želim da naglasim na važnost koju naša institucija pridaje opštem principu, a to je: da zatvorenici imaju pravo na isti nivo zdravstvene neće, kao i ostali građani u društvenoj zajednici.

Cilj naše tematske posjete zdravstvenoj službi Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija bio je da se utvrdi period čekanja na pojedine specijalističke pregledе koji se obavljaju u zdravstvenim ustanovama izvan Zavoda i da li je ovim osobama zaista omogućen pristup ovim uslugama.

Tim Nacionalnog mehanizma je zapazio da se radnim danima vrši sprovođenje maksimalno do pet lica, zbog potrebe za zdravstvenim i specijalističkim pregledima van Zavoda, a ako ima više od pet osoba onda se vrši njihovo ponovno zakazivanje pregleda.

Konstatovali smo nedostatak zaposlenih službenika u Sprovodičkoj službi. Ova služba je popunjena 76% sistematizovanih službeničkih mesta. Na osnovu statističkih pokazatelja datih u Izvještaju, evidentno je da se najviše specijalističkih pregleda, negdje oko 45% odnosi na pregled specijaliste za radiologiju. Po navodima zaposlenih u zdravstvenoj službi ovo je dijagnostička procedura na koju se zatvorenici najčešće upućuju, ali se na njenu realizaciju, kako oni navode, ne čeka dugo.

Prema informacijama, takođe, dobijenim od zdravstvene Službe ZKS-a, najduže se čeka na specijalističke pregledе iz oblasti oftamologije, kardiologije i fizikalne medicine. Čekanje na ove specijalističke pregledе je inače prepoznata kao problem građana u zajednici zbog velikog broja pacijenata i ograničenih mogućnosti i kadrovskih kapaciteta Kliničkog centra Crne Gore.

Na dan obilaska četiri osobe su čekale na indukovano hirušku intervenciju, od kojih tri operaciju sinusa, ali medicinsko stanje nije zahtijevalo urgentnu hirušku intervenciju, dok je jedna osoba čekala oftamološku intervenciju koja je zakazana u privatnoj zdravstvenoj ustanovi.

Naš zaključak je, da u obezbjeđenju sekundarne i tercijalne zaštite pritvorenika i zatvorenika ima određenih problema u zakazivanju, u odlaganju zakazivanja, ali da se posmatrano u cjelini ovim osobama obezbjeđuju adekvatna zdravstvena zaštita u zdravstvenim ustanovama u zajednici, najčešće u Kliničkom centru Crne Gore na nivou kao i građanima u zajednici.

Cilj naše druge tematske posjete bio je ocjena stanja tretmana zatvorenika u Kazneno popravnom domu u Podgorici. Tretman je sagledan u svjetlu zaštite ljudskih prava zatvorenika i njihove resocijalizacije i reintegracije kao pojedinaca u društvo i sprečavanja povratništva.

Posjeta je obuhvatila razgovor sa zatvorenicima i zaposlenim u Odsjeku za tretman i sprovedeno je anketiranje na uzorku na 232 zatvorenika, što čini 54% zatvorske populacije u Kazneno popravnom domu.

Tim Nacionalnog preventivnog mehanizma je utvrdio da individualni programi tretmana i reintegracije trebaju biti kvalitetniji. Tim je obavljajući razgovore sa zatvorenicima koji su se nalazili u prijemnom odjeljenju, u takozvanom "karantinu", i prevaspitnim kolektivima, utvrdio da se za period od 25 do 30 dana, koliko su zatvorenici proveili u Prijemnom odjeljenju, da je obavljen samo jedan razgovor službenog lica sa zatvorenicima pojedinačno u trajanju od sat vremena. Ostalo vrijeme provodili su bez organizovanih aktivnosti. Na osnovu toga se stiče utisak da na ovaj način nije u potpunosti ostvarena funkcija Prijemnog odjeljenja u Kazneno popravnom domu.

Rezultati ankete pokazuju da u Kazneno popravnom domu Podgorica još uvijek nijesu ustanovljeni specifični programi tretmana. Značajan procenat pritvorenika i višestrukih povratnika od kojih su mnogi specijalni povratnici, pokazatelj je da kod ovih zatvorenika, nažalost, nije došlo do korekcije ponašanja nakon održanja, izdržane prve pa i druge kazne. Zatvorenici u svim kolektivima sa kojima je tim Nacionalnog preventivnog mehanizma razgovarao, iskazali su zainteresovanost i želju za radno angažovanje. Ali, njihovo interesovanje prevazilazi mogućnosti Kazneno popravnog doma tako da većina mora da čeka duže vrijeme na radni angažman.

I ovom prilikom podsjećamo na stanovište Komiteta za prevenciju torture da nedostatak aktivnosti može imati ozbiljne posljedice na zdravlje i dobrobit lica lišenih slobode. Rad i

obrazovanje su važni elementi u pripremi zatvorenika za život izvan zatvora u zajednici nakon izdržane kazne.

Na osnovu sagledavanja ukupnog stanja, naš zaključak je da u Kazneno popravnom domu Podgorica praksa individualnog tretmana zatvorenika još uvijek nije zadovoljavajuća. Ova vrsta tretmana se ne planira, pa se samim tim gotovo i ne sprovodi. Odsustvo individualnog tretmana zatvorenika loše utiče na proces prevaspitanja i na pripremu za njihovu reintegraciju i povratak u društvenu zajednicu. Značajan broj zatvorenika su povratnici, što govori o neefikasnom tretmanu.

I na kraju, kontrolnim obilaskom Specijalne bolnice za psihijatriju u Kotoru, konstatovali smo da je i dalje prisutan ozbiljan problem, a on se odnosi na to da još uvijek nije provedena deinstitucionalizacija, odnosno izmještanje dijela pacijenata, takozvanih socijalnih pacijenata za koje je već odavno ocijenjeno da je prestala potreba za njihovim bolničkim liječenjem i nije izvršeno izmještanje sudskog odjeljenja iz ove Specijalne bolnice. To su bile naše ranije preporuke, po ovim preporukama nije postupljeno, i zaista je neophodno i molim Parlament da se u tom smislu nešto učini, kako bi se ovaj ozbiljan problem prevazišao. Zahvalujem na pažnji.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 12:23:58)

Hvala vama, gospodine Bakoviću.

Da li izvjestilac Odbora želi riječ? Ne želi.

Za riječ se prijavio poslanik Halil Duković.

Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (27.07.17 12:24:08)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Uvaženi gospodine Bakoviću, uvažena gospođo Perović,

Nekako smo navikli da svaki izvještaj koji dolazi iz institucije Ombudsmana predstavlja jednu realnu sliku stanja ljudskih prava u Crnoj Gori i daje nam, što je još bitnije, putokaz, odnosno smjernice šta treba uraditi da to stanje bude još i bolje.

Naravno, ovo kažem zbog toga što je institucija Ombudsmana već prepoznata kao profesionalna i nezavisna institucija, i to je konstatacija, ne samo nas, već i konstatacija građana Crne Gore, a dokaz za to su sve veća obraćanja institucije Ombudsmana, ali to je i stav međunarodne zajednice koja konstatiše stalni napredak institucije Ombudsmana kao nezavisne institucije koja ima veliki značaj u razvijanju ljudskih prava u Crnoj Gori.

Naravno, takođe i ovaj izvještaj za 2016. godinu, a tiče se prevencije torture, zaista predstavlja jednu realnu sliku stanja, ali je značajan i zbog toga što se bavi prije svega institucijama u kojima je po prirodi posao prirodno očekivati kršenje ljudskih prava. Zbog toga ovaj izvještaj ima svoju težinu. Naravno, ovaj izvještaj je obiman i sadrži mnoštvo informacija i gotovo je nemoguće o svemu diskutovati u vremenu koje nam je dato ali će ja nešto iz svog ugla reći za neke stavke, neke činjenice koje su iznijete u ovom izvještaju, a koje su za mene jako bitne i značajne.

Naravno, prvo je ono što je evidentirano u ovom izvještaju, a to jeste da se evidentira značajan napredak svih ovih institucija. To je jedna konstatacija koja ide iz godine u godinu što sigurno ohrabruje sve nas što znači da smo na dobrom putu i da institucije sve bolje i bolje rade. Naravno, ovo nas ne smije zavarati već taj napredak mora biti konstantan do onog konačnog cilja kada ćemo dostići taj nivo ljudskih prava kakav jeste nivo u razvijenim demokratijama, a vjerujem da nema građanina niti nas ovdje poslanika koji to ne želi i koji tome ne teži.

Druga činjenica koja me ohrabruje iz ovog izvještaja jeste činjenica koju ste i vi ovdje naveli, a to je da od 23 posjete, koje ste imali u ovim institucijama, čak 22 su bile ne najavljenе. I naravno ako imate najavljenu posjetu uvijek je očekivati da će se ta institucija malo pripremiti. To je prirodno u našem narodu, ali vjerujem da svi očekujemo, ako već najavite neku posjetu, da će se institucija bolje pripremiti i da stanje koje ćete naći u tim institucijama ne odgovara onom

uobičajenom stanju, ali ako od 23 imate 22 posjete koje se vrše i van radnog vremena za vrijeme praznika, za vrijeme vikenda, onda ono stanje koje zateknete u tim institucijama zaista oslikava onu realnu sliku koja je u tim institucijama. Zato ohrabruje ta posjeta koja je nenajavljeni, jer mislim da takvih posjeta treba biti još i više.

Naravno još jedna činjenica koja nas ohrabruje jeste da je saradnja ovih institucija sa institucijom Ombudsmana pohvaljena i to je ono što mi stalno govorimo da bez zajedničke akcije, bez zajedničke saradnje ne možemo ostvariti onaj napredak koji zaista želimo. Čak 70% preporuka koje je upućeno od institucije Ombudsmana je u toku postupka otklonjeno, što je zaista za pohvalu i što je samo primjer da su naše institucije na koje često i mi imamo kritiku zaista počeli da prihvataju one standarde koje želimo i koji su propisani i to je samo ohrabrujući i želimo da nastavimo takvim tempom.

Još jedna činjenica koja nas ohrabruje jeste da je odnos prema zatvorenim licima od lica koja rade u tim institucijama konstatovan kao korekstan. Nijedan pritvorenik, odnosno zatvorenik se nije žalio na bilo koju torturu od strane uposlenih lica. Prema tome, to je dobro i to samo znači da i lica zaposlenih u ovim institucijama znaju što su standardi i da se ti standardi primjenjuju u praksi.

Ja ću iznijeti isto kritike koje ste vi iznijeli ovdje, a tiče se individualnog tretmana. Ne zbog toga što treba to da bude, ali na žalost mi se suočavamo sa jednim velikim problemom povratnika u izdržavanju kazni i mislimo da jedini način prevencije toga da što bude manje povratnika na izdržavanje kazne jeste da se taj individualni tretman unaprijedi. Trenutno jedini cilj, ako mogu interesantna tema izvinjavam se. Znači da taj individualni tretman mora da se radi za svako pritvoreno i zatvoreno lice i mislim da će on kad zaživi u punom sjaju u mnogome doprinijeti manjem povratku lica n izdržavanje kazne.

Još jedna čenjenica koja je iznijeta u vašem izvještaju jeste da jedan broj prostorija, isitina koji dolaze iz manjih gradova u Crnoj Gori, nije prilagođen onim standardima koji su dati međunarodnim standardima. Naravno, znamo da je tu problem prije svega materijalne prirode koji vjerujem da će i Ministarstvo unutrašnjih poslova, imajući u vidu donošenje budžeta, imati u vidu da sve prostorije koje su za zadržavanje lica moraju biti prilagođene tim standardima.

Još jednu činjanicu koju smo mi na odboru razmatrali, a vezano isto za ovaj izvještaj jeste uslovi rada zaposlenih u ZIKS-u. Mislim da ti ljudi zaslužuju da i ovdje budu pomenuti i mislim da svi znamo da uslovi u kojima rade ti ljudi a vrše odgovoran i težak posao nisu korektni i zbog toga ih pominjem i u ovom, a ako oni nijesu dio ovog izvještaja, jesmo govorili o njima i na odboru, pominjem zbog toga da se i njihov status konačno riješi, mislim na zadovoljstvo, prije svega tih zaposlenih, jer posao koji rade i obavljaju zaista je jako naporan.

Još jednu činjenicu ću istaći da su i predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i v.d. direktora ZIKS-a iznijeli zaista ohrabrujuće komentare, a nama ostaje da pratimo realizaciju svih oni preporuka koje ste vi dali, vjerujem da će biti ispoštovano na zadovoljstvo svih nas.

Na kraju bih pozdravio ovaj izvještaj i pozvao sve poslanike da podrže ovaj izvještaj, a zahvalio instituciji Ombudsmana na svim onim preporukama koje su date, a sve u cilju sprovođenja boljeg načina života, boljeg načina rada i naravno boljeg puta ka onim standardima koji vladaju u razvijenom svijetu.

Ja vam zahvaljujem i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 12:31:32)

Hvala vama, poslaniče Dukoviću.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne javlja.

Da li zaštitnik ljudskih prava želi da se uključi ponovo? Ne.

Hvala vam. Konstatujem da je pretres završen, naknadno se izjašnjavamo.

Prelazimo na raspravnu o **Mišljenju sa Predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78a Zakona o izmjenama i dopunama Zakonima o javnim izvršiteljima.**

Podsjećam da je Zakonodavni odbor razmotrio Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredve člana 78a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima i saglasno članu 205 Poslovnika Skupštine podnio Skupštini mišljenje sa Predlogom odgovora

Ustavnom суду Црне Горе.

Iзвјештитељка Законодавног одбора је Јованка Лаличић.

Отварам претрес.

Да ли извјештитељка Законодавног одбора жели ријеч? Не жели.

Да ли неко од посланика жели ријеч? Не жели.

Констатујем да је претрес завршен, изјаснићемо се накнадно о мишљењу.

Имамо мишљење са Предлогом одговора Уставном суду Црне Горе поводом Предлога за оцјену уставности одредбе члана 1 stav 2 tačka 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Подсјећам да је Законодавни одбор размотрио Предлог за оцјену уставности одредбе члана 1 stav 2 tačka 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama i saglasno члану 205 Poslovnika Skupštine подnio Skupštini мишљење Предлогом одговора Уставном суду Црне Горе.

Извјештитељка Законодавног одбора је Марта Ђепановић предсједница Оdbora.

Отварам претрес.

Да ли предствница Законодавног одбора жели ријеч? Не жели.

Да ли неко од посланика жели ријеч? Не.

Констатујем да је претрес завршен, изјаснићемо се накнадно.

Следеће, Мишљења са Предлогом одговора Уставном суду Црне Горе поводом Предлога за покretanje postupka za ocjenu ustawnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlaskog ugovora i Protokola uz Sjevernoatlanski ugovor o pristupanju Grčke u Turske.

Подсјећам да је Законодавни одбор размотрио Предлог за покretanje postupka za ocjenu ustawnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlaskog ugovora i Protokol uz Sjevernoatlantski ugovor o pristupanju Grčke i Turske i saglasno члану 205 Poslovnika Skupštine подnio Skupštini мишљење са Предлогом одговора Уставном суду Црне Горе.

Извјестилac Zakonodavnog odbora...

Zakonodavnog odbora Miodrag Vuković

Отварам претрес.

Да ли извјестилac Zakonodavnog odbora жели ријеч? Не жели.

Да ли неко од посланика жели ријеч? Не жели.

Констатујем да је претрес завршен, изјаснићемо се накнадно.

Пrelazimo na mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustawnosti odredbe члана 78 stav 2 u dijelu koji glasi "minuli rad, Zakona o radu" i odredbe члана 15 stav 1 tačka 4 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Подсјећам да је Законодавни одбор размотрио Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustawnosti odredbe члана 78 stav 2 u dijelu koji glasi: "Minuli rad Zakona o radu" i odredbe члана 15 stav 1 tačka 4 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i saglasno члану 205 Poslovnika Skupštine подnio Skupštini мишљење са предлогом одговора Уставном суду Crne Gore.

Извјештилка Zakonodavnog odbora је Јованка Лаличић.

Отварам претрес.

Да ли извјештилка Zakonodavnog odbora жели ријеч? Не жели.

Да ли се некоjavlja od посланика за diskusiju? Не.

Констатујем да је претрес завршен. Kasnije se izjašnjavamo.

Raspravili smo materijale pripremljene za ovu sjednicu Skupštine.

Ja sad molim da u roku od dva minuta se pozovu svi poslanici da uđu u salu i da priđemo izjašnjavanju.

Pauza dva minuta.

- pauza -

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 12:45:43)

Stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o preostalim predlozima akata o kojima

smo obavili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o radu Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki za 2016. godinu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet kao matični odbor predložio je zaključak kojim se usvaja Izvještaj o radu Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki za 2016. godinu.

Stavljam na glasanje predlog zaključka odbora. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka odbora i time usvojila Izvještaj o radu Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki za 2016. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Izvještaju o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2016. godinu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se usvaja Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2016. godinu.

Stavljam na glasanje predlog zaključka odbora. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka Odbora i time smo usvojili Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2016. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Odbor za ljudska prava i slobode, kao matični odbor, predložio je zaključak kojim se prihvata Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu.

Stavljam na glasanje predlog zaključka odbora. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština usvojila predlog zaključka Odbora i time prihvatile Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2016. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima - Službeni list Crne Gore, broj 22/17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenja sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom Inicijative za pokretanej postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima - Službeni list Crne Gore, broj 22/17. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština utvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnom суду Crne Gore.

Prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom predloga za ocjenu ustavnosti odredbe člana 1 stav 2 tačka 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama - Službeni list Crne Gore, broj 30/17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenju sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom predloga za ocjenu ustavnosti odredbe člana 1 stav 2 tačka 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama - Službeni list Crne Gore, broj 30/17. Izvolite.

Hvala. 41 poslanik je glasao. Svi su glasali za. Objavljujem da je Skupština utvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnom суду Crne Gore.

Prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom predloga za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlanskog ugovora i Protokola uz Sjevernoatlanski ugovor o pristupanju Grčke i Turske - Službeni list Crne Gore Međunarodni ugovori, broj 4/17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom суду Crne Gore povodom predloga za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o potvrđivanju Sjevernoatlanskog ugovora i Protokola uz Sjevernoatlanski ugovor o pristupanju Grčke i Turske -

Službeni list Crne Gore Međunarodni ugovori, broj 4/17. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala. Svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština utvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnog suda Crne Gore.

Prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa predlogom odgovora Ustavnog suda Crne Gore povodom predloga za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78 stav 2 u dijelu koji glasi "Minuli rad" Zakona o radu, koji su objavljeni u Službenim listovima, broj 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i odredbe člana 15 stav 1 tačka 4 Zakona o zaradama zaposlajih u javnom sektoru - Službeni list Crne Gore, broj 16/16, 83/16, 21/17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnog suda Crne Gore povodom predloga za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 78 stav 2 u dijelu koji glasi "Minuli rad" Zakona o radu - Službeni list, broj 49/08, 59/11, 66/12, 31/14 i odredbe člana 15 stav 1 tačka 4 Zakona o zaradama zaposlajih u javnom sektoru - Službeni list 16/16, 83/16, 21/17. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala. Svi su glasali za, pa objavljujem da je Skupština utvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnog suda Crne Gore.

Poštovane kolege, sada prelazimo na tačku Izbor i imenovanje.

U okviru ove tačke imamo nekoliko predloga.

- Prvo, Predlog za imenovanje članice Savjeta Agencije za nadzor osiguranja,

- zatim, Predlog oduke o imenovanju jednog člana Savjeta Agencije za nadzor osiguranja,

- Predlog odluke o određivanju jedne predstavnice Skupštine Crne Gore u Senatu Prijestonice,

- Predlog oduke o predlogu jednog člana Komisije za rangiranje kandidata za člana Regulatorne agencije za energetiku.

Predlog odluke o imenovanju Senata Državne revizorske institucije i imamo predloge odluka koji se tiču promjene u sastavu odbora.

Prelazimo na tačku - **Predlog za imenovanje članice Savjeta Agencije za nadzor osiguranja.**

Podsjećam kolege da je Vlada Crne Gore predložila da se članicu Savjeta Agencije za nadzor osiguranja imenuje Tamara Gačević.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Bojana Bošković, generalna direktorka Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta. Pozdravljam vas.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi riječ? Ne želi.

Da li neko od poslanika želi riječ? Ne želi.

Konstatujem da smo završili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog Vlade Crne Gore da se za članicu Savjeta Agencije za nadzor osiguranja imenuje Tamara Gačević. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa konstatujem da je predlog usvojen i za članicu Savjeta Agencije za nadzor osiguranja imenovana je Tamara Gačević.

Prelazimo na Predlog odluke o imenovanju jednog člana Savjeta Agencije za nadzor osiguranja.

Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o imenovanju jednog člana Savjeta Agencije za nadzor osiguranja.

Za člana Savjeta predlaže se Hamid Kujević.

Izvjestilac Administrativnog odbora je Ljubiš Škrelja, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik Odbora želi riječ? Ne želi.

Da li još neko želi riječ? Ne.

Konstatujem da smo završili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju jednog člana Savjeta Agencije za nadzor osiguranja.

Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa konstatujem da je Predlog odluke usvojen i za člana Savjeta Agencije za nadzor osiguranja imenovan je Hamid Kujević.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o određivanju jedne predstavnice Skupštine Crne Gore u Senatu Prijestonice.

Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o određivanju jedne predstavnice Skupštine Crne Gore u Senatu Prijestonice.

Za predstavnicu Skupštine Crne Gore predlaže se Daliborka Pejović.

Izvjestilac Administrativnog odbora je Ljuid Škrelja, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik Odbora želi riječ? Ne želi.

Da li se neko od poslanika javio za riječ? Ne.

Konstatujem da smo završili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o određivanju jedne predstavnice Skupštine Crne Gore u Senatu Prijestonice.

Izvolite.

Hvala vam. 41 poslanik je glasao, svi su glasali za, pa konstatujem da je Predlog odluke usvojen i za predstavnicu Skupštine Crne Gore u Senatu Prijestonice određena je Daliborka Pejović.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o predlogu jednog člana Komisije za rangiranje kandidata za člana Odbora Regulatorne Agencije za energetiku.

Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o predlogu jednog člana Komisije za rangiranje kandidata za člana Odbora Regulatorne Agencije za energetiku.

Za člana Komisije predlaže se Bojan Đakonović. Izvinjavam se gospodinu Bojanu Đakonoviću.

Izvjestilac Administrativnog odbora je Ljuid Škrelja, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik Odbora želi riječ? Ne želi.

Da li se neko od poslanika javio za riječ? Ne.

Konstatujem da smo završili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o predlogu jednog člana Komisije za rangiranje kandidata za člana Odbora Regulatorne Agencije za energetiku. Izvolite.

Hvala vam. 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen i za člana Komisije za rangiranje kandidata za člana Odbora Regulatorne Agencije za energetiku je predložen Bojan Đakonović.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o imenovanju člana Senata Državne revizorske institucije.

Podsjećam da je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet podnio Predlog odluke o imenovanju člana Senata Državne revizorske institucije.

Za člana Senata Državne revizorske institucije predlaže se Radule Žurić.

Izvjestiljka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet je Jovanka Laličić.

Otvaram pretres.

Da li izvjestiljka Odbora želi riječ? Izvolite.

Poslanica Jovanka Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (27.07.17 13:00:17)

Poštovani predsjedniče, uvažene kolege poslanici,

Odbor za finansije i ekonomiju je sproveo postupak i predložio Skupštini usvajanje odluke za imenovanje jednog člana Državne izborne komisije. U skladu sa članom 33 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, odluku o tome, na predlog nadležnog organa, donosi Skupština.

Odbor je na 19. sjednici održanoj 22. juna odlučio da raspiše javni poziv za imenovanje

jednog člana Senata Državne revizorske institucije i ostavio rok koji je po zakonu, to je 15 dana, od posljednjeg dana objavljivanja. Javni poziv je bio objavljen 23. juna na internet stranici Skupštine Crne Gore i Dnevnom listu Dnevne novine. Na prijavljeni konkurs, odnosno javni poziv koji je istekao 10. jula prijavilo se šest kandidata i svih šest kandidata, u skladu sa članom 32 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, su ispunjavali zakonom propisane uslove i dodatno od Agencije za sprečavanje korupcije dobili smo obavještenje da ova lica nisu, niko od gore navedenih kandidata nije razriješen sa javne funkcije u posljednje četiri godine.

Svih šest kandidata su ispunjavali uslove i na osnovu toga na 23. sjednici održanoj 26. jula 2017. godine, Odbor je sa šest glasova za odlučio da predloži Skupštini ovakvu odluku i dozvolite mi da zbog medijskih nastupa dam jedno pojašnjenje u pogledu glasanja. Želim da naglasim da je svaki član Odbora za finansije dobio listu kandidata sa ispisanim imenima kandidata, da je imao priliku da zaokruživanjem broja pored kandidata iskaže svoje mišljenje o kandidatima i da svaki taj glasački listić praktično potpiše, tako da mislim da je sve bilo jasno i transparentno i da svaki član Odbora za finansije stoji iza kandidata koga je predložio. Tako smo izabrali, odnosno predložili kada je bilo u pitanju član Senata Državne izborne komisije gospodina Jelića i sva imenovanja koje je ovaj odbor odradio. Hvala.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.17 13:02:43)

Hvala vama, poslanice Laličić.

Da li se neko javio za riječ, kolege? Ne.

Konstatujem da smo završili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju člana Senata Državne revizorske institucije. Izvolite.

Hvala. 42 poslanika su glasala, 20 je glasalo za, niko nije bio protiv, dva su bila uzdržana, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen i za člana Senata Državne revizorske institucije imenovan je Radule Žurić.

Znači, svim izabranim kandidatima čestitam i nadam se da jednodušno mišljenje Skupštine da će svoje obaveze i svoje funkcije obavljati krajnje profesionalno na osnovu zakona.

Administrativni odbor je predložio odluke koje se tiču promjene u sastavu Odbora.

Prvo, prelazimo na izbor jednog člana Odbora za bezbjednost i odbranu.

Administrativni odbor predložio je da se za člana Odbora za bezbjednost i odbranu izabere Mićo Orlandić.

Stavljam na glasanje Predlog odluke.

Izvolite.

Hvala, 41 poslanik je glasao, svi su glasali za, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Prelazimo na razrješenje jednog člana i izbor predsjednika i jednog člana Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Administrativni odbor predložio je da se dužnosti člana Odbora za ekonomiju, finansije i budžet razriješi Predrag Sekulić. Za predsjednika Odbora izabere Predrag Sekulić, a za člana Odbora izabere Mićo Orlandić.

Stavljam na glasanje Predlog odluke.

Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Prelazimo na izbor člana Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Administrativni odbor predložio je da se za člana Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje izabere Mićo Orlandić.

Stavljam na glasanje Predlog odluke.

Izvolite.

Hvala, 41 poslanik je glasao, svi su glasali za, pa objavljujem da je Predlog odluke usvojen.

Čestitam na predsjedničkoj funkciji Predragu Sekuliću, na članstvo u odborima kolegi Orlandiću.

Ovim vas obavještavam da je završena Četrnaesta sjednica, posljednja u Prvom redovnom proljećnjem zasjedanju 2017. godine.

Bićete obaviješteni o svim našim narednim aktivnostima.

Hvala vam.